

Przyszłość jest tu | **THE FUTURE IS HERE**

Raport
o stanie
miasta
Głiwice

za 2020 r.

Radiostacja fot. PixelCam

Spis treści:

O raporcie	3
1. Gliwice i gliwiczanie	4
1.1. Geografia	4
1.2. Demografia	6
2. Zarządzanie samorządowe	10
2.1. Zarządzanie miastem	10
2.2. Miejskie jednostki organizacyjne	20
2.3. Planowanie rozwoju miasta	22
2.4. Gliwicki Budżet Obywatelski	25
2.5. Współpraca lokalna i regionalna oraz działalność Centrum 3.0 – Gliwickiego Ośrodka Działań Społecznych (dawnego GCOP-u)	26
2.6. Projekty unijne	33
3. Infrastruktura	36
3.1. Zmiany infrastrukturalne	36
3.2. Planowanie przestrzenne, architektura i urbanistyka	43
3.3. Transport	49
3.4. Zestawienie dużych przedsięwzięć (o wartości powyżej 500 tys. zł) zrealizowanych w 2020 roku	56
4. Środowisko	62
4.1. Powietrze	62
4.2. Obszary zielone	64
4.3. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi	65
4.4. Mapa akustyczna (strategiczna mapa hałasu) i program ochrony przed hałasem	66
4.5. Programy Ochrony Środowiska	66
4.6. Plan Adaptacji Miasta Gliwice do zmian klimatu do roku 2030	67
4.7. Program usuwania wyrobów zawierających azbest	68
4.8. Edukacja ekologiczna	68
4.9. Energia odnawialna oraz proekologiczne systemy grzewcze	69
4.10. Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Gliwice	70
4.11. Wody	71
4.12. Gospodarka komunalna	72
5. Gospodarka i finanse	77
5.1. Gospodarka	77
5.1.1. Podmioty gospodarcze	78
5.1.2. Inwestycje i atrakcyjność inwestycyjna	80
5.1.3. Klastry i sieci współpracy biznesowo-badawczej	82
5.1.4. Rynek pracy i przeciwdziałanie bezrobociu	82
5.2. Finanse	87
5.2.1. Budżet	87
5.2.2. Dochody	89
5.2.3. Wydatki	92
5.2.4. Rating	96
5.2.5. Majątek miasta	97
6. Zdrowie i polityka społeczna	103
6.1. Zdrowie	103
6.2. Wsparcie rodziny	106
6.3. Działania na rzecz seniorów	108
6.4. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych	109

6.5.	Pomoc społeczna	110
6.6.	Pieczą zastępczą	113
6.7.	Nieodpłatna pomoc prawna	116
7.	Kultura, edukacja i sport	118
7.1.	Kultura	118
7.1.1.	Instytucje i ośrodki kultury	120
7.1.2.	Wydarzenia kulturalne	124
7.2.	Edukacja	131
7.2.1.	Edukacja przedszkolna	133
7.2.2.	Nauczanie dwujęzyczne	134
7.2.3.	Egzamin maturalny	135
7.2.4.	Stypendia Prezydenta Miasta dla uzdolnionych uczniów	136
7.2.5.	Kadra pedagogiczna	136
7.2.6.	Nauczanie integracyjne, specjalne i indywidualne	137
7.2.7.	Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka	139
7.2.8.	Projekty	139
7.2.9.	Szkolnictwo wyższe	143
7.3.	Sport	146
7.3.1.	Obiekty i infrastruktura	146
7.3.2.	Wydarzenia sportowo-rekreacyjne	149
8.	Bezpieczeństwo i porządek	155
8.1.	Przestępczość	155
8.2.	System monitoringu wizyjnego	156
8.3.	Centrum Ratownictwa Gliwice	158
8.3.1.	Program Bezpieczne Gliwice	160
8.3.2.	Ochrona przeciwpowodziowa	161
8.3.3.	Zagrożenia miejscowe	162
8.4.	Działalność porządkowa Straży Miejskiej	163
9.	Podsumowanie działalności Prezydenta Miasta w 2020 roku	172
	Spis tabel	192
	Spis wykresów	198
	Spis infografik	199

O raporcie

Niniejszy raport stanowi opracowanie zgodne z wymogami art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym z 8 marca 1990 roku (t.j. Dz. U. 2019.506). Raport obejmuje podsumowanie działalności Prezydenta Miasta w roku 2020, w szczególności przedstawia realizację polityk, programów i strategii, uchwał Rady Miasta oraz budżetu obywatelskiego.

Dla pełniejszego obrazu stanu miasta niniejszy dokument prezentuje rozwój Gliwic na przestrzeni lat 2016–2020 w ujęciu porównawczym, w kontekście miast subregionu: Bytomia, Katowic, Sosnowca i Tychów. Diagnoza została dokonana w ośmiu kluczowych obszarach: demograficzno-geograficznym, samorządności, infrastruktury, środowiska, gospodarki i finansów, zdrowia i pomocy społecznej, kultury, edukacji i sportu oraz bezpieczeństwa i porządku. Tak nakreślone ramy pozwalają na zarysowanie podstawowych tendencji rozwoju.

Prezentowane w raporcie dane statystyczne pozyskane zostały z wydziałów Urzędu Miejskiego, miejskich jednostek organizacyjnych oraz spółek miejskich i przedstawiają stan na 31 grudnia 2020 r. Dane statystyczne pozyskane ze strony Głównego Urzędu Statystycznego (www.stat.gov.pl) dotyczą natomiast roku 2019. W trakcie opracowywania niniejszego dokumentu GUS nie udostępnił bardziej aktualnych danych.

1.

1. Gliwice i gliwiczanie

1.1. Geografia

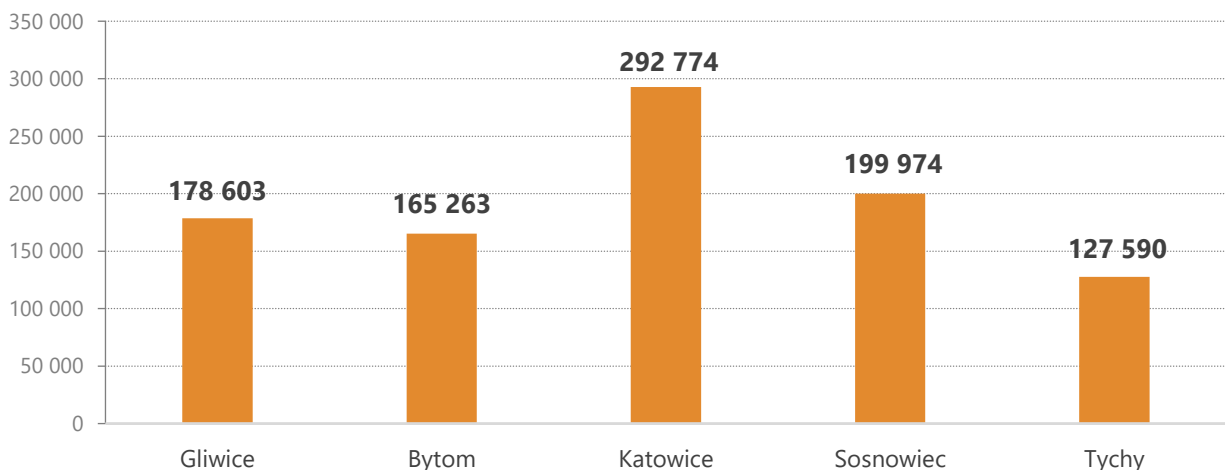
Gliwice to miasto na prawach powiatu położone w południowo-zachodniej Polsce, w województwie śląskim, na zachodnim krańcu Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego. Geograficznie leży na Wyżynie Śląskiej nad rzeką Kłodnicą. Miasto plasuje się na 19. miejscu pod względem powierzchni, jak i liczby ludności w Polsce oraz 4. pozycji pod względem liczby mieszkańców w województwie śląskim.

Tabela 1. **Powierzchnia wybranych miast Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, województwa śląskiego i Polski – stan na 31 grudnia 2019 roku**

Obszar	Gliwice	Bytom	Katowice	Sosnowiec	Tychy	Śląskie	Polska
Powierzchnia [km ²]	133,88	69,44	164,64	91,06	81,81	12 333	312 705

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 1. **Liczba mieszkańców wybranych miast Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego – stan na 31 grudnia 2019 roku**

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 2. Powierzchnia Gliwic z podziałem na dzielnice* – stan na 2020 rok

Dzielnica	Powierzchnia [km ²]
Baildona	4,72
Bojków	16,45
Brzezinka	8,50
Czechowice	5,32
Kopernika	2,48
Ligota Zabrska	6,84
Łabędy	19,08
Obrońców Pokoju	7,64
Ostropa	11,67
Politechnika	1,06
Sikornik	3,13
Sośnica	4,84
Stare Gliwice	5,32
Szobiszowice	3,04
Śródmieście	2,15
Trynek	7,63
Wilcze Gardło	0,68
Wojska Polskiego	3,83
Wójtowa Wieś	9,44
Zatorze	3,49
Żerniki	6,57
RAZEM	133,88

*Uchwałą Rady Miasta Gliwice nr II/24/2018 z 13 grudnia 2018 r. w sprawie Statutu Miasta Gliwice zmieniono nazwę jednostek pomocniczych miasta z „osiedli” na „dzielnice”.

Źródło: Wydział Planowania Przestrzennego UM w Gliwicach

1.2. Demografia

Tabela 3. **Wybrane wskaźniki demograficzne dla Gliwic, wybranych miast Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, województwa śląskiego i Polski w 2019 roku**

	Gliwice	Bytom	Katowice	Sosnowiec	Tychy	Śląskie	Polska
Liczba ludności [tys.], [mln]	178 603*	165 263	292 774	199 974	127 590	4 518 653	38 382 576
Gęstość zaludnienia [os/km ²]	1 334	2 380	1 778	2 196	1 560	366	123
Liczba kobiet na 100 mężczyzn	108	110	110	111	108	107	107

*Dane z GUS różnią się od danych Wydziału Spraw Obywatelskich UM w Gliwicach, gdyż są wyliczane na podstawie spisu powszechnego z 2011 roku z uwzględnieniem aktów zgonów i urodzeń. Nie są oficjalnym rejestrem.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 4. **Liczba mieszkańców Gliwic według rodzaju pobytu oraz w podziale na płeć w latach 2016–2020**

Rok	Kobiety		Mężczyźni		Razem		
	stały	czasowy	stały	czasowy	stały	czasowy	razem
2016	90 029	2 227	81 232	3 249	171 261	5 476	176 737
2017	88 986	2 063	80 144	3 238	169 130	5 301	174 431
2018	88 132	2 159	79 196	3 388	167 328	5 547	172 875
2019	87 538	2 203	78 688	3 465	165 456	5 668	171 894
2020	86 148	1 901	77 240	2 791	163 388	4 692	168 080

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich UM w Gliwicach

Tabela 5. **Napływ i odpływ ludności w Gliwicach w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Napływ (liczba osób z innych miejscowości meldujących się na pobyt stały w Gliwicach)	2 073	1 818	1 705	1 699	1 623
Odpływ (liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego i zameldowanych do innej miejscowości na terenie RP)*	2 307	2 118	1 803	1 907	1 593
Saldo migracji o charakterze stałym	-234	-300	-98	-208	30
Saldo migracji na 1 000 mieszkańców zameldowanych na pobyt stały	-1,37	-1,77	-0,59	-1,26	0,18

*Nie dotyczy osób, które wymeldowały się z Gliwic i nie zameldowały się do innej miejscowości na terenie RP.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Wydziału Spraw Obywatelskich UM w Gliwicach

Tabela 6. Liczba przyjętych zgłoszeń meldunkowych złożonych przez cudzoziemców (z podziałem na obywatelstwo) w Gliwicach w latach 2018–2020

Wyszczególnienie	2018	2019	2020
Ogólna liczba obcokrajowców dokonujących zgłoszenia meldunkowe, w tym z obywatelstwem:	2 235	3 860	2 561
- ukraińskim	1 695	3 022	1 969
- białoruskim	43	76	38
- indyjskim	40	66	59
- tureckim	34	36	25
- japońskim	29	61	24
- gruzińskim	26	59	36
- kazachstańskim	0	41	18
- hiszpańskim	26	40	7
- koreańskim	0	25	13
- chińskim	21	20	10
- rosyjskim	20	25	13

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich UM w Gliwicach

Tabela 7. Liczba osób zameldowanych na pobyt stały w dzielnicach* Gliwic w latach 2016–2020

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Baildona	9 597	9 436	9 223	9 036	8 819
Bojków	2 859	2 871	2 882	2 928	2 966
Brzezinka	2 442	2 468	2 508	2 519	2 532
Czechowice	734	727	718	730	734
Kopernika	10 417	10 312	10 190	10 036	9 840
Ligota Zabrska	2 009	2 037	2 036	2 021	1 988
Łąbędy	15 161	14 917	14 798	14 708	14 542
Obrońców Pokoju	5 195	5 205	5 202	5 198	5 167
Ostropa	2 912	2 895	2 927	2 992	2 990
Politechnika	3 823	3 731	3 670	3 525	3 469
Sikornik	13 080	12 803	12 735	12 583	12 390
Sośnica	18 555	18 189	17 871	17 530	17 270

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Stare Gliwice	6 419	6 397	6 357	6 406	6 398
Szobiszowice	12 577	12 462	12 309	12 251	12 138
Śródmieście	13 675	13 456	13 268	13 124	12 845
Trynek	16 516	16 261	15 910	15 592	15 358
Wilcze Gardło	1 148	1 146	1 133	1 123	1 135
Wojska Polskiego	11 958	11 817	11 665	11 521	11 376
Wójtowa Wieś	5 842	5 816	5 790	5 739	5 686
Zatorze	12 892	12 693	12 594	12 237	11 999
Żerniki	3 450	3 491	3 542	3 657	3 746
Razem	171 261	169 130	167 328	165 456	163 388

*Uchwałą Rady Miasta Gliwice nr II/24/2018 z 13 grudnia 2018 r. w sprawie Statutu Miasta Gliwice zmieniono nazwę jednostek pomocniczych miasta z „osiedli” na „dzielnice”.

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich UM w Gliwicach

Tabela 8. **Urodzenia żywe i zgony w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Urodzenia żywe	1 618	1 689	1 536	1 516	1 426
Zgony osób zameldowanych w Gliwicach	1 968	2 180	2 222	2 207	2 543

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich UM w Gliwicach.

Tabela 9. **Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców jako wskaźnik demograficzny w miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w latach 2015–2019**

Miasto	2015	2016	2017	2018	2019
Gliwice	-1,80	-1,03	-1,30	-2,40	-2,70
Bytom	-4,22	-3,29	-3,07	-4,50	-4,50
Katowice	-3,42	-2,51	-3,17	-2,80	-3,50
Sosnowiec	-4,74	-4,64	-4,83	-4,70	-5,80
Tychy	0,61	0,85	-0,01	-1,30	-0,9

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 10. Liczba małżeństw w Gliwicach w latach 2016–2020

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Ogólna liczba małżeństw zarejestrowanych w USC, w tym:	989	986	1 012	939	784
- cywilnych	461	420	448	438	404
- konkordatowych	421	413	359	340	230
- umiejscowionych (zawartych za granicą)	107	153	205	161	150
Liczba małżeństw z cudzoziemcami*	13	25	22	16	19

* Albania, Rosja, Egipt, Kosowo, Nepal, Republika Dominikany, Ukraina, Macedonia, Brazylia, Austria, Turcja, Armenia, Izrael, Kazachstan, Rumunia, Wlk. Brytania, Belgia, USA, Niemcy, Szwajcaria, Holandia, Francja, Szwecja, Włochy, Nigeria, Tunezja, Syria, Białoruś, Japonia, Indie, Mauritius, Portugalia, Hiszpania, Norwegia, Finlandia, Kamerun, Filipiny, Algieria, Kuba, Jemen, Chile, Uganda, Uzbekistan, Chorwacja, Bułgaria, Słowacja, Grecja, Litwa, Cypr, Irlandia, Tajlandia, Kolumbia, Serbia, Arabia Saudyjska, Tanzania, Wenezuela, Kenia, Ekwador, Pakistan, Maroko.

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego UM w Gliwicach

Tabela 11. Liczba rozwodów i separacji w Gliwicach w latach 2016–2020

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Ogólna liczba rozwodów, w tym:	393	418	387	387	364
- orzeczonych w kraju	365	370	330	346	338
- orzeczonych za granicą i wpisanych do ślubów zawartych w USC	25	31	43	41	26
- orzeczonych separacji	3	17	14	12	2

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego UM w Gliwicach

2.

2. Zarządzanie samorządowe

2.1. Zarządzanie miastem

Gliwice to miasto na prawach powiatu. Proces zarządzania nim zakłada realizację założeń zawartych w *Strategii Zintegrowanego i Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gliwice do roku 2022*. W 2020 roku rozpoczęły się prace nad przygotowaniem nowej strategii – *Gliwice 2040*.

Założenia znajdujące się w aktualnie obowiązującym dokumencie realizowane są poprzez organy powoływane na pięcioletnią kadencję w wyborach powszechnych (głosami mieszkańców miasta). Organem stanowiącym i kontrolnym jest Rada Miasta, która liczy 25 radnych. Jej zadaniem jest podejmowanie decyzji dotyczących najważniejszych spraw w mieście. Organem wykonawczym i reprezentacyjnym jest Prezydent Miasta, wybierany przez mieszkańców w wyborach bezpośrednich.

Wybory do obecnej, VIII kadencji samorządu odbyły się 21 października 2018 r. Swój głos oddało 70 413 osób, czyli 50,44% uprawnionych. To o 13 punktów procentowych więcej niż w poprzednich wyborach samorządowych z 2014 roku. Warto podkreślić, że od momentu powrotu wyborów samorządowych (po 1989 roku) frekwencja w nich długofalowo rośnie i w ostatnich wyborach była wyższa o prawie 26% niż w 1994 roku.

W związku z wybraniem 12 października 2019 r. do Senatu RP Prezydenta Miasta Gliwice Zygmunta Frankiewicza, w Gliwicach ogłoszono wybory uzupełniające, które odbyły się 5 stycznia 2020 r. Do czasu wyborów obowiązki prezydenta pełnił Janusz Moszyński, wyznaczony przez premiera RP. Frekwencja w wyborach z 5 stycznia 2020 r. wyniosła 35,53%, nowym prezydentem wybranym w I turze został, z wynikiem 51,18%, Adam Neumann, wieloletni zastępca prezydenta miasta.

Nagrody przyznane Miastu Gliwice w 2020 r.:

- Pierwsze miejsce wśród miast na prawach powiatu w Rankingu Samorządów 2020 przeprowadzonym przez dziennik „Rzeczpospolita”.
- Pierwsze miejsce wśród miast na prawach powiatu w Rankingu Water City Index 2020.
- Trzecie miejsce w prestiżowym rankingu „Bogactwo samorządów” magazynu „Wspólnota” w kategorii miast na prawach powiatu.
- Czwarte miejsce wśród miast na prawach powiatu w rankingu Pisma Samorządu Terytorialnego „Wspólnota” dotyczącym wydatków inwestycyjnych samorządów w latach 2017–2019. Zestawienie jest jednym z najważniejszych przedstawiających aktywność samorządów w Polsce. W rankingu obejmującym lata 2017–2019 średnie wydatki inwestycyjne w Gliwicach wyniosły 2 143,54 zł per capita (na osobę). Lider zestawienia –

Świnoujście – odnotowało 3 600,20 zł na osobę, a drugie i trzecie w zestawieniu Krosno i Konin – odpowiednio 2 397,22 zł i 2 231,91 zł na osobę.

- Pierwsze miejsce rankingu miast przyjaznych kierowcom, opracowanego przez serwisy internetowe Oponeo i Yanosik. Nasze miasto uzyskało najlepsze noty w grupie gmin do 300 tys. mieszkańców. Ranking uwzględniał takie czynniki, jak liczba kolizji, prędkość jazdy, parkowanie, ceny paliw, koszt wymiany opon, ceny ubezpieczenia OC i infrastrukturę dla samochodów elektrycznych. Gliwice zebrały aż 51 punktów i zdetronizowały w ten sposób Kielce, ubiegłorocznego zwycięzcę wśród miast do 300 tys. mieszkańców. Na trzecim miejscu uplasował się Sosnowiec.

Tabela 12. Radni Rady Miasta Gliwice kadencji 2018–2023

Imię i nazwisko	Wybrany z listy / okręg wyborczy	Funkcja w Radzie Miasta	Klub Radnych
Gabriel Bodzioch	KW Prawo i Sprawiedliwość/ okręg nr 3	-	Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości
Ryszard Buczek	KW Prawo i Sprawiedliwość/ okręg nr 3	Wiceprzewodniczący Komisji Rewizyjnej	Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości
Łukasz Chmielewski	KW Prawo i Sprawiedliwość/ okręg nr 4	Przewodniczący Komisji Dialogu Społecznego	Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości
Leszek Curyło	KWW Platforma. Nowoczesna Koalicja Obywatelska/ okręg nr 2	Wiceprzewodniczący Komisji Bezpieczeństwa i Ochrony Środowiska	Klub Radnych Koalicji Obywatelskiej
Agnieszka Filipkowska	KWW Platforma. Nowoczesna Koalicja Obywatelska/ okręg nr 3	-	Klub Radnych Koalicji Obywatelskiej
Piotr Gogoliński	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza/ okręg nr 2	-	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Zdzisław Goliszewski	KW Prawo i Sprawiedliwość/ okręg nr 1	Wiceprzewodniczący Rady Miasta	Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości
Michał Jaśniok	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza/ okręg nr 2	Wiceprzewodniczący Komisji Budżetu i Finansów	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Marcin Kiełpiński	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza/ okręg nr 3	-	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Krzysztof Kleczka	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza/ okręg nr 2	Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Stanisław Kubit	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza/ okręg nr 4	Wiceprzewodniczący Komisji Dialogu Społecznego	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza

Imię i nazwisko	Wybrany z listy / okręg wyborczy	Funkcja w Radzie Miasta	Klub Radnych
Katarzyna Kuczyńska-Budka	KWW Platforma. Nowoczesna Koalicja Obywatelska/ okręg nr 4	Wiceprzewodnicząca Komisji Edukacji, Kultury i Sportu	Klub Radnych Koalicji Obywatelskiej
Adam Majgier	KW Prawo i Sprawiedliwość/ okręg nr 2	Wiceprzewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji	Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości
Adam Michczyński	KW Prawo i Sprawiedliwość/ okręg nr 1	Przewodniczący Komisji Bezpieczeństwa i Ochrony Środowiska	Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości
Tadeusz Olejnik	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza/ okręg nr 4	Wiceprzewodniczący Komisji Zdrowia i Polityki Społecznej	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Ewa Potocka	KWW Platforma. Nowoczesna Koalicja Obywatelska/ okręg nr 1	Wiceprzewodnicząca Rady Miasta	Klub Radnych Koalicji Obywatelskiej
Krzysztof Procel	KW Prawo i Sprawiedliwość/ okręg nr 4	Przewodniczący Komisji Rozwoju Miasta i Inwestycji	Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości
Marek Pszonak	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza/ okręg nr 3	Przewodniczący Rady Miasta	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Krystyna Sowa	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza/ okręg nr 1	Wiceprzewodnicząca Rady Miasta Przewodnicząca Komisji Edukacji, Kultury i Sportu	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza – Przewodnicząca
Janusz Szymanowski	KWW Platforma. Nowoczesna Koalicja Obywatelska/ okręg nr 4	Przewodniczący Komisji Zdrowia i Polityki Społecznej	Klub Radnych Koalicji Obywatelskiej
Jacek Trochimowicz	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza/ okręg nr 1	Przewodniczący Komisji Gospodarki Komunalnej	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Tomasz Tylutko	KW Prawo i Sprawiedliwość/ okręg nr 2	Wiceprzewodniczący Komisji Gospodarki Komunalnej	Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości
Grażyna Walter-Łukowicz	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza/ okręg nr 1	Wiceprzewodnicząca Komisji Rozwoju Miasta i Inwestycji	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Paweł Wróblewski	KWW Koalicja dla Gliwic Z. Frankiewicza/ okręg nr 4	Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji	Klub Radnych Koalicji dla Gliwic Z. Frankiewicza
Zbigniew Wygoda	KWW Platforma. Nowoczesna Koalicja Obywatelska/ okręg nr 2	Przewodniczący Komisji Rewizyjnej	Klub Radnych Koalicji Obywatelskiej

Źródło: <https://bip.gliwice.eu/>

Tabela 13. Uchwały podjęte w 2020 roku w podziale na wnioskodawcę

Uchwały podjęte w 2020 roku											
Wnioskodawca											
	09.01	13.02	23.04	28.05	25.06	30.07	27.08	24.09	22.10	26.11	17.12
Prezydent Miasta	0	19	32	28	10	18	7	11	29	14	18
Bez wnioskodawcy	0	2	23	0	1	0	1	0	0	2	1
Przewodniczący Rady Miasta	1	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0
Komisja Rady Miasta	0	5	0	2	4	2	0	0	3	4	3
Grupa radnych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kilku wnioskodawców	0	0	1	1	2	0	0	0	0	1	0
Razem	1	26	56	31	17	21	8	12	32	22	22
łącznie 248 uchwał											

Źródło: Biuro Rady Miasta UM w Gliwicach

Tabela 14. Uchwały podjęte w 2020 roku w podziale na kategorie

Uchwały podjęte w 2020 roku											
Przedmiot uchwały											
	09.01	13.02	23.04	28.05	25.06	30.07	27.08	24.09	22.10	26.11	17.12
uchwały budżetowe (budżet, WPF, jednostki budżetowe, sprawozdanie finansowe, absolutorium, pożyczki)	-	2	2	4	5	2	2	2	2	2	4
podatki i opłaty	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	2
zasady działania, funkcjonowania, regulaminy (np. SPP), kryteria	-	-	1	1	1	-	-	2	-	-	1
programy, strategie	-	-	-	-	1	-	-	-	1	2	-
gospodarka mieszkaniowa i nieruchomościami – zasady	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1

Uchwały podjęte w 2020 roku

Przedmiot uchwały	09.01 13.02 23.04 28.05 25.06 30.07 27.08 24.09 22.10 26.11 17.12										
plany zagospodarowania przestrzennego	-	1	-	2	-	-	2	2	3	-	-
oświata – sieć placówek, przekształcenia, statuty	-	-	6	11	-	3	-	-	-	-	-
tworzenie organizacji i jednostek (np. MRDPP, domy dziecka)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
zdrowie i opieka społeczna (odpłatność za usługi opiekuńcze, dofinansowanie z PFRON)	-	6	3	-	-	-	-	2	4	3	1
statuty (także Statut Miasta, statuty RO)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
gospodarka komunalna, komunikacja miejska, drogi,	-	1	8	6	2	4	-	-	4	2	3
nazwy ulic, pomniki	-	5	1	-	-	1	1	-	3	1	-
gospodarka nieruchomościami – dzierżawy, zbycie	-	2	9	3	1	5	-	3	11	3	2
dotacje (np. na prace konserwatorskie)	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
tworzenie stowarzyszeń, przystąpienie do organizacji	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
teksty jednolite	-	2	23	-	1	-	1	-	-	2	-
apele, oświadczenia, stanowiska	-	-	1	1	2	-	-	-	-	1	-
wykazy (np. kąpielisk, aptek, obwodów wyborczych)	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
skargi, wnioski, petycje	-	5	-	2	2	2	1	1	3	4	5
organy miasta, RM, jednostki pomocnicze	1	-	-	1	1	3	-	-	-	1	2
uchwały uchylające	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Uchwały podjęte w 2020 roku											
Przedmiot uchwały	09.01	13.02	23.04	28.05	25.06	30.07	27.08	24.09	22.10	26.11	17.12
w tym: zmiany uchwał	-	8	7	4	1	4	3	2	3	6	6
Razem	1	26	56	31	17	21	8	12	32	22	22
Łącznie 248 uchwał											

Źródło: Biuro Rady Miasta UM w Gliwicach

W załączniku nr 1 Wykaz uchwał podjętych przez Radę Miasta Gliwice w 2020 roku wraz z informacją na temat ich realizacji

Tabela 15. **Rady dzielnic* i ich przewodniczący w kadencji 2019–2024 w Gliwicach**

Nazwa Dzielnicy	Przewodniczący Rady Dzielnicy
Dzielnica Baildona	Jolanta Baranowska
Dzielnica Bojków	Paweł Wróblewski
Dzielnica Brzezinka	Tomasz Włoczyk
Dzielnica Czechowice	Rada Dzielnicy nie została wybrana
Dzielnica Kopernika	Grażyna Walter-Łukowicz
Dzielnica Ligota Zabrska	Anna Hereźniak-Mach
Dzielnica Łabędy	Krystyna Sowa
Dzielnica Obrońców Pokoju	Łukasz Mielczarek
Dzielnica Ostropa	Gerard Magiera
Dzielnica Politechnika	Rada Dzielnicy nie została wybrana
Dzielnica Sikornik	Bogusław Węglarz
Dzielnica Sośnica	Franciszek Skoczylas
Dzielnica Stare Gliwice	Małgorzata Lukaj
Dzielnica Szobiszowice	Katarzyna Kowińska
Dzielnica Śródmieście	Marek Bieniek
Dzielnica Trynek	Łukasz Chmielewski

Nazwa Dzielnicy	Przewodniczący Rady Dzielnicy
Dzielnica Wilcze Gardło	Bogumiła Dąbrowska
Dzielnica Wojska Polskiego	Jarosław Misztal
Dzielnica Wójtowa Wieś	Marek Krzakała
Dzielnica Zatorze	Michał Byrczek
Dzielnica Żerniki	Kajetan Gornig

*Uchwałą Rady Miasta Gliwice nr II/24/2018 z 13 grudnia 2018 r. w sprawie Statutu Miasta Gliwice zmieniono nazwę jednostek pomocniczych miasta z „osiedli” na „dzielnice”.

Źródło: bip.gliwice.eu/samorzad/rady_dzielnic_

Tabela 16. **Liczba obsadzonych etatów w wydziałach Urzędu Miejskiego w Gliwicach z uwzględnieniem osób zatrudnionych na zastępstwo w latach 2016–2020**

Nazwa wydziału		2016	2017	2018	2019	2020
Architektury i Budownictwa	AB	38,750	38,250	38,75	42	39,750
Biuro Obsługi Interesantów	BOI	38	43	46	46	50
Biuro Prezydenta i Rady Miasta*	BPR	26,250	26,25	-	-	-
Biuro Prezydenta Miasta*	BPM	-	-	17,25	15,875	25
Biuro Rady Miasta*	BR	-	-	7	7	7
Biuro Rozwoju Miasta	BRM	12,813	13,313	13,875	15,625	13,625
Biuro Zarządzania Płynnością Finansową	BZP	5	5	5	5	5
Budżetu i Analiz	BA	11	11	10	10	10
Edukacji	ED	20,50	20	21,5	21,5	23
Geodezji i Kartografii	GE	51	52	53	50	50
Gospodarki Nieruchomościami	GN	55,875	52,375	59,625	66,5	57,750
Informatyki	IN	14	13	12	15	14
Inwestycji i Remontów	IR	19,250	18,75	21,75	19,625	17
Kadr, Szkoleń i Płac	KD	20	21	22	23	23
Komunikacji	KM	37	36	41	44	51,875
Wydział Audytu Wewnętrznego	AUD	13	13	13	10	11
Księgowości	KS	28,750	28	32	31	26
Kultury i Promocji Miasta	KP	33	35,875	35	31	27
Nadzoru Właścicielskiego	NA	5	5	5	5	5
Organizacyjny	OR	19	18	22	21	22

Nazwa wydziału		2016	2017	2018	2019	2020
Planowania Przestrzennego**	PP	24	23	19	26	26
Podatków i Opłat	PO	61,750	54,75	57,875	64	56,875
Przedsięwzięć Gospodarczych i Usług Komunalnych***	PU	23,250	24,25	25,25	32,25	-
Samodzielny Referat Miejskiego Systemu Informacji Przestrzennej**	SIP	7	7	6	-	-
Spraw Obywatelskich	SO	29	29	29	29	31
Środowiska	ŚR	17	17	17	17	16
Urząd Stanu Cywilnego	USC	12,625	14	14	13	15,250
Zamówień Publicznych	ZA	12	12	20	20	17
Zdrowia i Spraw Społecznych	ZD	17	16	15	16	16
Wydział Gospodarowania Wodami***	GW	-	-	-	-	14
Wydział Usług Komunalnych***	UK	-	-	-	-	21,25
Ogółem		651,813	646,813	678,875	696,375	691,375

*Z Biura Prezydenta i Rady Miasta wyodrębniono w 2018 r. odpowiednio Biuro Prezydenta Miasta i Biuro Rady Miasta.

**Z dniem 1 stycznia 2019 r. Wydział Planowania Przestrzennego został połączony z Samodzielnym Referatem Miejskiego Systemu Informacji Przestrzennej.

*** Z dniem 1 stycznia 2020 r. Wydział Przedsięwzięć Gospodarczych i Usług Komunalnych podzielił się na dwa wydziały: Wydział Usług Komunalnych i Wydział Gospodarowania Wodami.

Źródło: Wydział Kadr, Szkoleń i Płac UM w Gliwicach

Tabela 17. **Statystyka spraw w Biurze Obsługi Interesantów oraz w Referacie Rejestracji Pojazdów w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie		2016	2017	2018	2019	2020 ¹
Sprawy obywatelskie (sala obsługi)		70 168	73 162	52 702	55 646	42 161 ²
Sprawy dot. rejestracji pojazdów		87 080	89 880	96 304	100 671	66 930
Prawa jazdy		10 156	9 711	9 701	8 726	6 452 ³
Informacja merytoryczna (stanowiska obsługujące wydziały)	PU ⁴	836	680	872	961	100
	GE	1 501	1 542	1 831	1 559	152
	GN	6 514	8 171	11 336	26 718 ⁵	952
	ŚR	5 355	7 012	10 210	14 360	1 423
Razem		14 206	17 405	24 249	43 598	2 627
W przeliczeniu na 1 miesiąc		1 184	1 450	2 020	3 633	219

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020 ¹
Stanowisko Konsultanta d/s Osób Niepełnosprawnych	2 482	2 068	1 977	1 674	502
Liczba pism przyjętych i wysłanych przez Biuro Podawcze	483 663	465 390	449 890	511 909	475 859
W przeliczeniu na 1 miesiąc	40 305	38 782	37 490	42 659	39 655
Stanowisko informacyjne Wydziału AB i PP	7 787	8 354	7 827	_ ⁶	_ ⁶
Stanowisko informacyjne Wydziału PO	15 291	19 058	16 057	13 506	10 781
Ilość wydanych certyfikatów SEKAP	61	41	30	_ ⁷	-
Ilość wydanych potwierdzeń Profilu Zaufanego ePUAP	1 583	1 427	1 772	2 187	1 881
Stanowisko obsługujące program „Rodzina 3+”	1 560	663	1 202	1 728	926
Stanowisko obsługujące program „Karta Dużej Rodziny”	1 586	1 189	1 512	1 515	704
Stanowisko obsługujące program „Karta SENIOR 67+ i 75+”	1 345	994	1 619	1 937	1 008

¹ Liczne spadki odnotowane w 2020 roku wynikały z obostrzeń związanych z pandemią oraz składaniem wniosków przez biuro podawcze i drogą elektroniczną.

² W okresie od 16 marca do 14 lipca 2020 r. wnioski były składane przez skrzynkę podawczą, a odbiór dokumentów odbywał się po wcześniejszym umówieniu telefonicznym.

³ Od 27 marca do września 2020 r. wnioski o prawa jazdy były składane przez biuro podawcze, a wydawanie dokumentu odbywało się po telefonicznym umówieniu wizyty.

⁴ Od stycznia 2020 r. wydział PU przekształcił się w dwa osobne wydziały: Wydział Gospodarowania Wodami oraz Wydział Usług Komunalnych.

⁵ Na stanowisku współpracującym z Wydziałem Gospodarki Nieruchomościami odnotowano wzmożone zainteresowanie klientów informacjami związanymi z ustawą o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów.

⁶ W 2019 roku na stanowisku pełnione były dyżury, ale nie prowadzono statystyk; w 2020 roku stanowisko było nieczynne.

⁷ W 2019 roku zaprzestano wydawania Certyfikatów SEKAP, ponieważ z dniem 31 grudnia 2018 r. wygasła umowa ze Śląskim Centrum Społeczeństwa Informacyjnego (ŚCSI) na świadczenie usług wydawania i unieważniania certyfikatów CC SEKAP

Źródło: Biuro Obsługi Interesantów UM w Gliwicach, Wydział Komunikacji UM w Gliwicach

Prawo jazdy

Od listopada 2020 r. w sali rejestracji pojazdów działa stanowisko, na którym wydawane są prawa jazdy (odbiór dokumentu już nie jest możliwy na stanowiskach BOI) oraz profile kierowców.

Rejestracja pojazdów

W 2020 roku, z uwagi na regulacje prawne związane z ogłoszonym stanem epidemii, Urząd Miejski zmuszony był do ograniczenia dostępności do budynków, co miało wpływ na liczbę przyjętych klientów. Pomimo wprowadzonych prawnie limitów liczby klientów w 2020 roku, pracownicy Referatu Rejestracji Pojazdów obsłużyli w obu lokalizacjach łącznie 47 783 klientów i dokonali 174 788 rejestracji, czyli o 4 604 więcej niż w roku 2019.

Stanowisko informacyjne Wydziału PO

W okresie marzec–czerwiec 2020 r. zawieszono pracę stanowiska wydziału Podatków i Opłat w Biurze Obsługi Interesantów UM. Stanowisko wznowiło swoje funkcjonowanie w holu głównym urzędu od lipca 2020 r. (przy czym od 10 sierpnia uruchomiono ponownie 2 stanowiska).

W trosce o bezpieczeństwo zachęcano Klientów do dopełnienia formalności za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej. Zainteresowanie powyższym rozwiązaniem wykazała przede wszystkim średnia grupa wiekowa. Z kolei seniorzy preferowali bezpośrednie kontakty z urzędnikiem. Nie bez znaczenia był fakt, iż wprowadzone obostrzenia warunkowały limity osób mogących jednocześnie przebywać w holu głównym, co przekładało się na płynność obsługi oraz liczbę umawianych osób. Najbardziej popularną formą załatwienia sprawy stał się kontakt telefoniczny.

Stanowisko do spraw Osób Niepełnosprawnych

Od marca 2020r. przesunięto środki PFRON na inne programy osób niepełnosprawnych oraz zaprzestano dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych. W tym samym czasie z powodu pandemii wprowadzone zostały ograniczenia liczbowe przyjmowanych osób, zaś sytuacja w kraju ograniczyła zainteresowanie klientów załatwianiem spraw w tym zakresie.

Biuro Podawcze

W 2020 roku wstrzymano czasowo pracę gońców (od 16 marca do 13 lipca 2020 r.) oraz zawieszono postępowania administracyjne. Odnotowano większą liczbę wpływającej korespondencji drogą elektroniczną w porównaniu z rokiem poprzednim.

ePUAP

W kwietniu 2020 r. uruchomiona została usługa tymczasowego profilu zaufanego, który może zostać potwierdzony rozmową wideo z urzędnikiem Ministerstwa Cyfryzacji. Usługa dedykowana jest przede wszystkim osobom, które chciałyby potwierdzić profil zaufany przez Internet, lecz nie korzystają z bankowości elektronicznej lub bank, z którego usług korzystają, nie jest dostawcą tożsamości profilu zaufanego.

Tabela 18. **Informatyzacja Urzędu Miejskiego w Gliwicach w latach 2016–2020**

Gliwice	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba komputerów PC	690	695	701	710	722
Liczba kont poczty elektronicznej	3 563	3 720	3 841	3 936	3 997
Liczba serwerów	34	38	39	39	34
Nakłady na zakup sprzętu i oprogramowania [zł]	606 008,52	1 604 766,71*	577 626,35	4 445 429,41**	650 600,10
Nakłady na szkolenie pracowników w zakresie obsługi programów komputerowych [zł]	17 667,93	20 660,71	33 993,89	34 558,75	5 610,00***

*Wzrost jest spowodowany zwiększeniem nakładów na sprzęt oraz oprogramowanie w związku z wdrożeniem projektu GEPAR.

**Zwiększenie nakładów na zakup sprzętu i oprogramowania jest spowodowany koniecznością wymiany większej liczby

zestawów komputerowych w związku z przekroczeniem założonego wieku ich eksploatacji.

*** Zmniejszenie nakładów jest spowodowane sytuacją epidemiologiczną COVID-19 i pracą zdalną pracowników UM.

Źródło: Wydział Informatyki UM w Gliwicach

Cyfryzacja Urzędu Miejskiego w Gliwicach w 2020 roku

Wydział Planowania Przestrzennego UM jako administrator Miejskiego Systemu Informacji Przestrzennej koordynuje działania na rzecz rozwoju tego portalu w Urzędzie Miejskim i miejskich jednostkach organizacyjnych.

W 2020 roku w ramach MSIP funkcjonowało:

1. 12 geoportali, w tym:
 - 11 geoportali mapowych: Geoportal mieszkańca, Geoportal inwestora, Geoportal wyborczy, Oferta nieruchomości, Geoportal rowerzysty, Geoportal planistyczny, Geoportal zabytków, Zieleń miejska, Ciepło systemowe, INSPIRE, Profil dla słabowidzących,
 - 1 geoportal, w którym publikowane są produkty powstałe ze zdjęć lotniczych i skaningu laserowego – Wirtualne miasto.

W kolejnym roku planowane jest udostępnienie geoportalu Budżet obywatelski.

2. 11 wyszukiwarek, w tym:

Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego – działki, MPZP – adresy, MPZP w opracowaniu, Oferta nieruchomości (w jej skład weszły wyszukiwarki lokali mieszkalnych, lokali użytkowych, nieruchomości zabudowanych, nieruchomości niezabudowanych, garaży), Ulice, Filie bibliotek, Żłobki, Przedszkola i punkty przedszkolne, Szkoły publiczne, Szkoły wyższe, Baseny i kąpieliska.

3. 254 dostępne warstwy, w tym 240 wektorowych i 14 rastrowych (w formie zdjęć lotniczych, plików jpg, skanów map).

Wydział Planowania Przestrzennego w ramach MSIP prowadzi także rejestr wejść na geoportale. W 2020 roku liczba odnotowanych wejść wyniosła 165 875.

2.2. Miejskie jednostki organizacyjne

W Gliwicach zostały utworzone następujące jednostki organizacyjne miasta:

1. Domy dziecka:

- Dom Dziecka nr 1
- Dom Dziecka nr 2
- Dom Dziecka nr 3 im. Astrid Lindgren

2. Żłobki miejskie (w ramach jednej jednostki funkcjonują cztery Oddziały Żłobków Miejskich, umiejscowione w odrębnych budynkach).

3. Przedszkola miejskie i zespoły przedszkoli miejskich:

- Zespół Przedszkoli Miejskich nr 1 w Gliwicach
- Zespół Przedszkoli Miejskich nr 2 w Gliwicach

- Przedszkole Miejskie nr 18 w Gliwicach
- Przedszkole Miejskie z Oddziałami Integracyjnymi nr 21 w Gliwicach
- Przedszkole Miejskie nr 22 w Gliwicach

4. Szkoły podstawowe:

- Szkoła Podstawowa nr 2 w Gliwicach
- Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 3 im. Arki Bożka w Gliwicach
- Szkoła Podstawowa z Oddziałami Dwujęzycznymi nr 6 im. Noblistów Polskich w Gliwicach
- Szkoła Podstawowa nr 8 im. Marii Dąbrowskiej w Gliwicach
- Szkoła Podstawowa nr 9 im. Króla Jana III Sobieskiego w Gliwicach
- Szkoła Podstawowa nr 11 im. Hugona Kołłątaja w Gliwicach
- Szkoła Podstawowa nr 13 im. Krystyny Bochenek w Gliwicach
- Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 21 im. H. Sienkiewicza w Gliwicach
- Szkoła Podstawowa nr 29 w Gliwicach

5. Licea ogólnokształcące

- I Liceum Ogólnokształcące Dwujęzyczne im. Edwarda Dembowskiego w Gliwicach
- II Liceum Ogólnokształcące im. Walerego Wróblewskiego w Gliwicach
- IV Liceum Ogólnokształcące w Gliwicach
- V Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Andrzeja Struga w Gliwicach

6. Zespoły szkół

- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 5 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 6 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 7 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 8 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 9 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 10 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 11 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 12 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 13 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 14 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 15 w Gliwicach
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 16 w Gliwicach
- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2 w Gliwicach
- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 4 im. Piastów Śląskich w Gliwicach
- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 5 im. Armii Krajowej w Gliwicach
- Zespół Szkół Ogólnokształcących Specjalnych nr 7 w Gliwicach
- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 8 w Gliwicach
- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 12 w Gliwicach
- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 14 w Gliwicach
- Górnośląskie Centrum Edukacyjne im. Marii Skłodowskiej-Curie w Gliwicach
- Zespół Szkół Łączności w Gliwicach
- Zespół Szkół Budowlano-Ceramicznych w Gliwicach

- Zespół Szkół Ekonomiczno-Technicznych im. Cichociemnych w Gliwicach
- Zespół Szkół Samochodowych im. Gen. Stefana Roweckiego „Grota” w Gliwicach
- Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych w Gliwicach
- Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego nr 1 w Gliwicach
- Zespół Szkół Specjalnych im. Janusza Korczaka w Gliwicach

7. Inne jednostki oświatowe

- Młodzieżowy Dom Kultury w Gliwicach
- Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Gliwicach
- Państwowa Szkoła Muzyczna I i II Stopnia im. Ludomira Różyckiego w Gliwicach
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gliwicach

8. Pomoc społeczna

- Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny
- Dom Pomocy Społecznej „NASZ DOM”
- Dom Pomocy Społecznej „Opoka”
- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Środowiskowy Dom Samopomocy

9. Inne jednostki

- Gliwicki Zakład Aktywności Zawodowej
- Centrum Ratownictwa Gliwice
- Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych
- Teatr Miejski w Gliwicach
- Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach
- Muzeum w Gliwicach
- Miejski Zarząd Usług Komunalnych
- Powiatowy Urząd Pracy
- Straż Miejska w Gliwicach
- Zarząd Dróg Miejskich
- Zakład Gospodarki Mieszkaniowej

Więcej informacji w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem:

https://bip.gliwice.eu/jednostki_organizacyjne_miasta_i_stowarzyszenia/jednostki_organizacyjne_miasta

2.3. Planowanie rozwoju miasta

Głównym dokumentem zawierającym najważniejsze cele rozwoju miasta jest uchwalona w 2014 roku zaktualizowana **Strategia Zintegrowanego i Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gliwice do roku 2022**, której zapisy były aktualizowane w październiku 2017 roku.

Postanowienia strategiczne zostały ambitnie określone i świadomie nie odniesiono się do wielu innych procesów – szczególnie tych związanych ze świadczeniem na wysokim poziomie różnego rodzaju lokalnych usług publicznych – gdyż uznano, że jest to już dobrze rozumianą rutyną operacyjną w mieście.

Strukturę strategii tworzą trzy priorytety, na które następnie składają się cele strategiczne i precyzyjnie zakreślone pod względem merytoryki oraz czasu realizacji cele operacyjne.

Priorytet I odnosi się do rozwoju gospodarki. W jego ramach zostały określone następujące cele strategiczne:

- **CS1.1. Kreacja nowych firm technologicznych.**
- **CS.1.2. Aktywizacja branżowych i tematycznych skupisk firm i sieci współpracy.**
- **CS.1.3. Poszerzanie skali działalności sektora usług, w tym usług dla spędzania czasu wolnego.**

Priorytet II strategii dotyczy zaradności wobec wyzwań społecznych i ekonomicznych, a w nim określone zostały następujące cele strategiczne:

- **CS.2.1. Umacnianie zdolności mieszkańców i instytucji pozarządowych do realizacji oddolnych inicjatyw w życiu miasta.**
- **CS.2.2. Budowanie odpowiedzialności za własne życie w wymiarach prywatnym i zawodowym.**
- **CS.2.3. Zwiększanie korzystania z technik informacyjnych i komunikacyjnych w pełnym przekroju społecznym mieszkańców.**

Priorytet III. Procesy metropolizacyjne tak jak wcześniejsze priorytety składa się z trzech celów strategicznych:

- **CS.3.1. Wzmacnianie oferty ponadlokalnej w wizerunkowych przestrzeniach.**
- **CS.3.2. Tworzenie zróżnicowanej oferty mieszkaniowej w centrum miasta i na terenach rezydencjalnych.**
- **CS.3.3. Umacnianie atrakcyjnej oferty edukacyjnej dostępnej w mieście.**

Wdrażanie strategii jest regularnie monitorowane. W cyklach rocznych przeprowadzane było zestandaryzowane postępowanie mające na celu weryfikację wskaźników przypisanych do każdego celu operacyjnego, zakończone opracowaniem raportu monitoringowego. System monitorowania osiągnął już dużą dozę stabilności. Podmioty zaangażowane w dostarczanie danych w większości sytuacji były dobrze zaznajomione z systemem i gromadziły dane na bieżąco lub potrafiły sprawnie dostarczać je, bazując na posiadanych przez siebie zasobach informacyjnych. *Raport 2021 – Monitoring realizacji celów Strategii Zintegrowanego i Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gliwice do roku 2022* opracowany za rok 2020 przynosi informację o tym, że dzięki konsekwencji oraz współdziałaniu grupy niezależnych podmiotów, aktorów lokalnej sceny gospodarczej, edukacyjnej, społecznej i politycznej, większość celów została zrealizowana. Nie wszystko udało się przeprowadzić zgodnie z pierwotnym planem, ponieważ uwarunkowania pewnych procesów znacząco zmieniły się na przestrzeni lat. Stąd też podczas realizacji część zamierzeń zrewidowano. Ponadto utrzymanie niektórych już osiągniętych celów utrudniła pandemia COVID-19.

Ze względu na fakt, iż duża pula celów operacyjnych została zrealizowana zgodnie z założeniami i horyzont czasowy wdrażania obecnie obowiązującej strategii dobiega końca, w mieście podjęto dyskusję nad przygotowaniem procesu aktualizacji strategii. W lutym 2021 roku Rada Miasta podjęła uchwałę nr XXIII/456/2021 w sprawie przystąpienia do opracowania projektu *Strategii rozwoju miasta Gliwice do roku 2040 „Gliwice 2040”*. Głównym założeniem miasta jest, aby prace nad nową strategią przebiegały w sposób partycypacyjny, co oznacza, że na każdym etapie prac będą prowadzone szerokie konsultacje społeczne i zapewniony będzie udział mieszkańców oraz podmiotów funkcjonujących w mieście, przy jednoczesnym poddaniu zgłoszonych propozycji pod dyskusję ustanowionych zespołów ekspertów. Zakończenie prac zaplanowano na IV kwartał 2022 roku.

W załączniku nr 2 Raport z monitoringu realizacji celów *Strategii Zintegrowanego i Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gliwice do roku 2022*.

Istotną rolę w planowaniu rozwoju miasta pełni również planowanie zadań w zakresie rewitalizacji. Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. Proces ten prowadzony jest w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Działania te są skoncentrowane terytorialnie i prowadzone wspólnie przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Interesariuszami rewitalizacji są w szczególności mieszkańcy gminy, właściciele nieruchomości, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego, podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą, społeczną, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne oraz organy władzy publicznej. Władze samorządowe są również interesariuszami rewitalizacji, ale – oprócz prowadzenia zadań w zakresie rewitalizacji odnośnie właściwości gminy – przygotowują, koordynują i tworzą warunki do jej prowadzenia przez pozostałych interesariuszy.

W Gliwicach podstawą prowadzenia działań rewitalizacyjnych jest ***Gliwicki Program Rewitalizacji do roku 2023 (GPR)*** przyjęty uchwałą nr XXIII/574/2017 Rady Miasta Gliwice z 9 lutego 2017 roku. Program, zgodnie z wymogami dotyczącymi programów rewitalizacji, uzyskał pozytywną ocenę Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego. GPR tworzy ramy dla prowadzenia działań rewitalizacyjnych w mieście. Oznacza to, że zawiera on przedsięwzięcia realizowane przez jednostki samorządowe, jak i podmioty niezależne od miasta. Jest to szczególnie istotny element wpływający na zarządzanie całym programem i jego monitorowanie. O ile bowiem podmioty publiczne mogą podlegać wymogom sprawozdawczości, nałożonym przez władze samorządowe, o tyle udział podmiotów zewnętrznych w programie rewitalizacji odbywa się na zasadzie dobrowolności.

Gliwicki Program Rewitalizacji do roku 2023 został opracowany jako dokument zawierający diagnozę, cele, projekty oraz mechanizmy wdrażania skupione na obszarach, w których występują problemy o ponadprzeciętnej, w skali miasta, koncentracji. Jest to opracowanie odpowiadające zarówno stosowanym w mieście standardom zarządzania rozwojem lokalnym, jak również zgodne z wymaganiami zewnętrznymi – formułowanymi na szczeblu regionalnym i krajowym – wobec programów rewitalizacji. Prace nad *Programem* zostały osadzone we wcześniejszych doświadczeniach działań rewitalizacyjnych prowadzonych w Gliwicach oraz powiązane z obowiązującymi w mieście dokumentami strategicznymi i planistycznymi.

Cechą, która może być uznana za wyróżnik GPR, jest koncentracja. Program rewitalizacji odnosi się do zjawisk kryzysowych w konkretnych obszarach. Stąd też nie może i nie obejmuje on całego miasta, a jedynie te obszary, które z różnych względów – zwłaszcza społecznych – uznać można za wymagające specjalnego traktowania. Podkreślić należy, że wskazanie obszarów rewitalizacji nie oznacza wyłączenia pozostałych części miasta z polityki rozwoju lokalnego. Działania wobec innych obszarów podejmowane są w ramach innych polityk, strategii lub programów. Zapewnienie cechy koncentracji jest niezbędnym warunkiem, który musi być spełniony, aby można było uzyskać wsparcie zewnętrzne na wdrożenie *Programu*.

Głównym celem *Gliwickiego Programu Rewitalizacji do roku 2023* jest kształtowanie procesów wspierających aktywizowanie i wykorzystywanie atutów obszaru rewitalizacji. Jest on zorientowany na ponowne odkrycie i zagospodarowanie potencjałów obszaru rewitalizacji, przy aktywnym współudziale społeczności lokalnych. Zostanie on osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych, określonych osobno dla każdego z podobszarów:

- **Podobszar północny:**

- C.P.1. Wysokie kompetencje zawodowe oraz aktywność społeczności lokalnych angażujących się w realizowanie działań na rzecz swojego miejsca zamieszkania.
- C.P.2. Zachowywane i rozwijane tradycyjne walory mieszkaniowe obszaru oraz elastycznie przekształcana oferta dostępnych udogodnień dostosowywanych

do zmieniającej się sytuacji społecznej i demograficznej.

- C.P.3. Rozwinięte ponadlokalne funkcje czasu wolnego, wykorzystujące położenie i infrastrukturę obszaru.
- C.P.4. Dogodne warunki dla rozwoju biznesu wykorzystującego lokalizację obszaru, jego tradycje gospodarcze oraz tereny przemysłowe możliwe do ponownego zagospodarowania.
- C.P.5. Wzrost atrakcyjności obszaru dzięki wdrażaniu rozwiązań z zakresu rozwoju zrównoważonego.
- **Podobszar centralny:**
 - C.C.1. Wysoki poziom i jakość życia, których fundamentami są aktywne społeczności lokalne, atrakcyjne przestrzenie publiczne i mieszkania oraz dostępność zróżnicowanych usług publicznych i rynkowych.
 - C.C.2. Upowszechnienie innowacyjnych rozwiązań zgodnych z ideą inteligentnego miasta, służących mieszkańcom obszaru oraz użytkownikom zewnętrznym.
 - C.C.3. Wysoka ranga obszaru jako centrum kreowania potencjałów dla rozwoju nowoczesnej gospodarki i społeczeństwa.
 - C.C.4. Rozwijająca się gospodarka, wykorzystująca w kreatywny sposób atuty obszaru związane z atrakcyjnością przestrzeni, kapitałem ludzkim, potencjałem instytucjonalnym, dostępnością dogodnie usytuowanych terenów przemysłowych.

Wdrażanie programu rewitalizacji jest cyklicznie monitorowane. W chwili obecnej zrealizowano lub realizowanych jest 38 projektów, z czego 25 uzyskało wsparcie z zewnętrznych funduszy na łączną kwotę ponad 240 mln zł.

W załączniku nr 3 Sprawozdanie z realizacji *Gliwickiego Programu Rewitalizacji do roku 2023*.

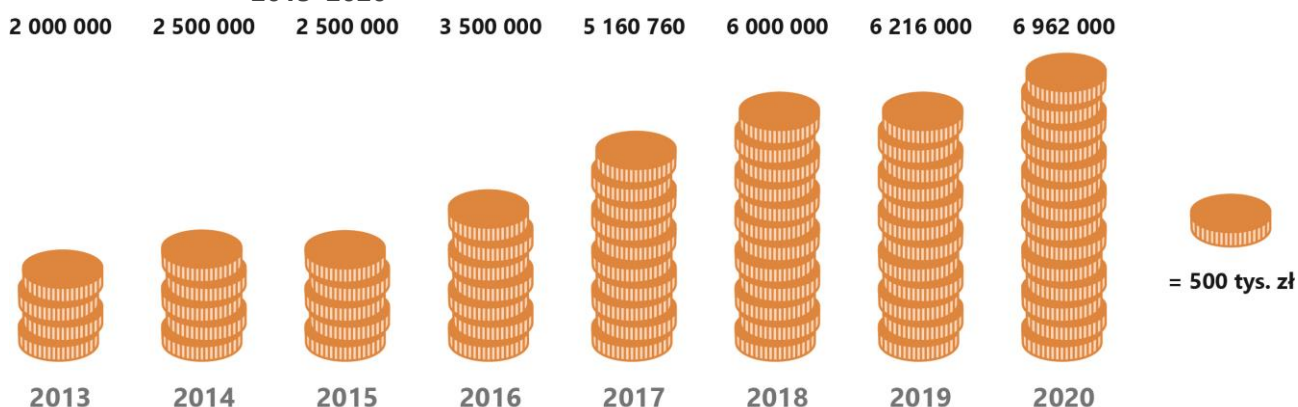
2.4. Gliwicki Budżet Obywatelski

W 2020 roku mieszkańcy już po raz ósmy inicjowali i wybierali zadania do realizacji w ramach Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego (GBO). Pomimo niespodziewanych utrudnień, koniecznych zmian w harmonogramie i obostrzeń związanych z pandemią, udało się bez przeszkód przeprowadzić i skutecznie wypromować całą edycję Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego 2021. Nawet w krytycznych miesiącach gliwiczanie wykazali bardzo dużą aktywność. W trakcie głosowania na projekty oddali prawie 30 tysięcy głosów – o ponad 4,5 tysiąca więcej niż w 2019 roku. Zdecydowanie zwiększyło się zainteresowanie głosowaniem w formie elektronicznej – odnotowano o 7 tys. głosów elektronicznych więcej niż rok wcześniej. Każdy gliwiczanie mógł oddać dwa głosy, w tym jeden głos na projekt w dowolnej dzielnicy i jeden głos na projekt ogólnomiejski. W wyniku głosowania przeprowadzonego w 2020 roku, do realizacji w roku 2021 skierowano 1 projekt ogólnomiejski oraz 73 projekty dzielnicowe. Ich łączną wartość oszacowano na prawie 7 mln zł.

Duża grupa wybranych przez gliwiczanie zadań dotyczyła tworzenia i modernizacji szeroko pojętej bazy rekreacyjnej – np. boisk, placów zabaw, siłowni plenerowych, systemu rowerów publicznych. Wyłoniono także sporo projektów dotyczących organizacji zajęć sportowych, kulturalnych lub edukacyjnych. Mieszkańcy postawili również na zieleni – poparli nasadzenia drzew i krzewów, łąkę, rabaty kwietne. Na liście skierowanych do realizacji znalazły się też m.in. zadania wpływające na poprawę bezpieczeństwa (monitoring, wyświetlacze prędkości czy przejście dla pieszych).

Równocześnie przez cały rok trwała realizacja przedsięwzięć wybranych w poprzedniej edycji GBO.

Infografika 1. Środki przeznaczone na zadania Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego w latach 2013–2020

Źródło: Biuro Prezydenta Miasta UM w Gliwicach.

Tabela 19. Liczba wniosków składanych i zadań wybranych do realizacji w latach 2016–2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba wniosków	247	340	394	301	306
Liczba zadań wybranych do realizacji	56	71	86	71	74

Źródło: Biuro Prezydenta Miasta UM w Gliwicach

Tabela 20. Typy projektów, jakie były wybierane przez gliwiczian w budżecie partycypacyjnym (GBO) w latach 2016–2020

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Zagospodarowanie terenów zielonych, stawianie i doposażenie obiektów rekreacyjnych	14	19	24	22	37
Remonty i modernizacje dróg, parkingów, chodników i oświetlenia	13	17	20	17	3
Zajęcia rekreacyjne, kulturalne, edukacyjne	15	25	36	21	21
Inne	14	10	6	11	13

Źródło: Biuro Prezydenta Miasta UM w Gliwicach

2.5. Współpraca lokalna i regionalna oraz działalność Centrum 3.0 – Gliwickiego Ośrodka Działań Społecznych (dawnego GCOP-u)

Miasto Gliwice należy m.in. do Związku Miast Polskich, Śląskiego Związku Gmin i Powiatów, Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego oraz Górnośląsko-

Zagłębiowskiej Metropolii. W 2020 roku istotne dla miasta działania toczyły się w ramach Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii oraz w Związku Miast Polskich.

Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia

Powstała w 2018 r. i powołana do życia na podstawie ustawy z dnia 9 marca 2017 r., jest pierwszym związkiem metropolitalnym w Polsce, tworzonym przez 41 miast i gmin przemysłowego obszaru Górnego Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego. Obejmuje prawie jedną trzecią obszaru całego województwa śląskiego, a zamieszkuje ją ponad połowa wszystkich jego mieszkańców. G-ZM realizuje zadania m.in. w zakresie kształtowania przestrzeni, rozwoju społecznego i gospodarczego, planowania, koordynacji, integracji oraz rozwoju transportu zbiorowego. Jej działalność jest finansowana z budżetu państwa, który przekazuje 5% udziału w podatku PIT od osób mieszkających na obszarze związku. G-ZM otrzymuje też składki z budżetów tworzących ją gmin. Do najważniejszych działań Metropolii w 2020 r. należy zaliczyć:

- Wprowadzenie od 1 marca nowej taryfy przewozowej Zarządu Transportu Metropolitalnego. Do najważniejszych zmian należy m.in. obniżka cen w taryfie odległościowej, uproszczenie nazw biletów oraz wprowadzenie biletów wieloprzejazdowych. Nowość stanowi również rozwiązanie umożliwiające m.in. grupowe przejazdy. Nowy cennik to propozycja bardziej elastyczna i uproszczona.
- Kontynuację prac nad wdrożeniem *Koncepcji Kolei Metropolitalnej* oraz opracowanie *Wstępnego Studium Wykonalności Kolei Metropolitalnej na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii*. Umowa z wykonawcą została podpisana w sierpniu 2020 roku. Pierwsza część dokumentu będzie gotowa w 2022 roku, a całość w 2024 roku. Opracowanie to zapewni bardziej szczegółowe dane dotyczące kosztów inwestycji dla poszczególnych wariantów przedstawionych w *Koncepcji Kolei Metropolitalnej* oraz da odpowiedź, które z nich i w jakim zakresie są zasadne do wprowadzenia, jak dokładnie mogą przebiegać poszczególne trasy i gdzie powinny zostać zlokalizowane nowe przystanki kolejowe.

Miasto Gliwice w 2020 r. złożyło dwa wnioski do *Programu Uzupelniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Kolejowej – Kolej+ do 2028 roku* na budowę przystanków kolejowych „Gliwice Bema” i „Gliwice Czechowice”. Planowany koszt inwestycji związanej z utworzeniem przystanku „Gliwice Czechowice” to 6,5 mln złotych netto, wkład własny samorządu to 15% kosztu całkowitego, reszta projektu jest finansowana przez PKP PLK. Planowany koszt inwestycji związanej z utworzeniem przystanku „Gliwice Bema” to 10 mln złotych netto, wkład własny samorządu wynosi 15% kosztu całkowitego, reszta projektu jest finansowana przez PKP PLK. Wnioski przeszły pozytywną weryfikację w pierwszym etapie, jednak szczegółowa analiza wykazała, że lokalizacja przystanku „Gliwice Czechowice” nie pozwoli na uzyskanie odpowiednich potoków pasażerskich w przyszłości i uruchomienie odpowiedniej liczby połączeń, stąd został on w marcu 2021 r. wycofany z programu.

- Kontynuację działania Funduszu Solidarności, wyjątkowego mechanizmu w skali kraju. Samorządy Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii wspierają się nawzajem, aby wyrównywać swoje szanse i niwelować różnice w rozwoju społeczno-gospodarczym. W 2020 r. pula przeznaczona na trzecią edycję Funduszu Solidarności wynosiła 10 mln zł. Pomoc finansowa przeznaczona została na realizację projektów inwestycyjnych o dużym znaczeniu dla rozwoju społeczno-gospodarczego Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Może ona również stanowić wkład własny do projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych.
- W ramach grupy zakupowej, oprócz zakupu prądu, przeprowadzono także po raz pierwszy wspólny zakup gazu. G-ZM dokonało wspólnego zakupu energii elektrycznej i gazu dla

kilkuset podmiotów. Dzięki temu jest w stanie negocjować korzystniejsze stawki, niż gdyby każda gmina robiła to osobno. W przetargu na zakup prądu na 2019 r. grupa liczyła 73 zamawiających, skupiających 289 jednostek. Łącznie zamówiono prawie pół TWh energii elektrycznej. Grupę zakupową na lata 2020–2021 stworzyło aż 113 zamawiających, w ramach których działa ponad 300 jednostek. Grupa Zakupowa Gazu na lata 2020–2021, do której przystąpiło 25 gmin wraz z 66 swoimi jednostkami, zakupiła łącznie 225 GWh tego paliwa, a wartość zamówienia wyniosła 38,3 mln zł. Zarówno Grupa Zakupowa Energii Elektrycznej, jak i Grupa Zakupowa Gazu są przykładami ścisłej współpracy między samorządami, zarówno gminami G-ZM, jak i gminami ościennymi oraz Urzędem Marszałkowskim Województwa Śląskiego. G-ZM planuje rozszerzenie zaangażowania grupy zakupowej na inne sektory. Będą one dotyczyć kolejnych możliwych płaszczyzn współpracy pomiędzy gminami członkowskimi związku metropolitalnego.

W 2020 r. odbyło się 9 sesji Zgromadzenia Ogólnego Metropolii, podczas których podjęto 74 uchwały. Najważniejsze z nich dotyczyły:

- udzielenia pomocy finansowej gminom członkowskim Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w ramach Programu *Metropolitalny Fundusz Solidarności* w 2020 roku,
- udzielenia pomocy finansowej gminom członkowskim Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w ramach *Programu działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji* w 2020 roku,
- udzielenia pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego na zadania związane z zapobieganiem, zwalczaniem i przeciwdziałaniem zakażeniom wirusem SARS-CoV-2 (COVID-19),
- przyjęcia apelu do Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie przesunięcia terminu zaplanowanych na maj wyborów prezydenckich,
- określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na lata 2022–2027 z perspektywą do 2035 r., w tym trybu konsultacji,
- przystąpienia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do spółki prawa handlowego Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Gliwicach,
- przystąpienia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do spółki prawa handlowego Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Tychach,
- przystąpienia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do spółki prawa handlowego Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Sosnowcu,
- udzielenia pomocy finansowej Województwu Śląskiemu na realizację zadania w postaci organizowania wojewódzkich przewozów pasażerskich w transporcie kolejowym.

Związek Miast Polskich

Jest stowarzyszeniem mającym na celu wspieranie idei samorządu terytorialnego oraz dążenie do gospodarczego i społeczno-kulturalnego rozwoju samorządów miejskich. Skupia ponad 300 miast, w których mieszka ponad 72% miejskiej ludności kraju. Od 2015 roku Prezesem Zarządu Związku Miast Polskich jest Zygmunt Frankiewicz – senator i były prezydent Gliwic. W 2019 roku został wybrany na kolejną kadencję, tj. na lata 2019–2024.

Działania ZMP w 2020 roku:

Szczególnym wyzwaniem były działania legislacyjne podczas pandemii – projekty ustaw mających na celu walkę z epidemią i jej skutkami pojawiały się w trybie nagłym, a ich opiniowanie na odległość było bardzo utrudnione i odbywało się tylko za pośrednictwem Senatu, gdyż w Sejmie projekty przechodziły całą procedurę w ciągu kilku godzin. Bardzo szybko pojawił się kolejny nieprzewidziany problem – przygotowania do wyborów prezydenckich, które w stanie epidemii były niewykonalne w ogłoszonym terminie. W tych niecodziennych warunkach Zarząd Związku szybko i sprawnie opiniował zdalnie projekty i reagował na sytuacje, a Biuro, pracując online, organizowało niezbędne materiały i opinie prawne niejednokrotnie w ciągu kilku godzin.

Obok działań zmierzających do ograniczenia skutków pandemii najważniejszymi priorytetami legislacyjnymi ZMP w 2020 roku były:

- obrona dochodów jednostek samorządu terytorialnego,
- zagwarantowanie samorządom możliwości realizowania obowiązków dotyczących przeprowadzenia wyborów na Prezydenta RP zgodnie z Konstytucją RP oraz w sposób gwarantujący obywatelom bezpieczeństwo zdrowotne,
- zwiększenie części oświatowej subwencji ogólnej,
- zmiany w zasadach prowadzenia polityki rozwoju i aktualizacja polityki miejskiej,
- wprowadzanie rozwiązań prawnych umożliwiających sprawną realizację usług infrastrukturalnych, społecznych i administracyjnych, a w szczególności z zakresu gospodarki odpadami, transportu, budownictwa mieszkaniowego, oświaty, ochrony zdrowia.

Związek przygotował projekty ustaw, które prezes ZMP Zygmunt Frankiewicz – jako przewodniczący senackiej Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej – wnosił do prac Senatu. Pierwsza grupa propozycji dotyczyła rozwiązań ustawowych w zakresie finansów samorządowych (m.in. rekompensata ubytków spowodowanych zmianami w podatku PIT z 2019 roku – projekt został przyjęty przez Senat 17 grudnia 2020 roku i skierowany do Sejmu; projekt zwiększa udziały jednostek samorządu terytorialnego we wpływach z PIT: dla gmin – z 39,34% do 43,93%, dla powiatów – z 10,25% do 11,49 % i dla województw – z 1,60% do 1,79%).

10 marca 2020 r. w Senacie Związek przedstawił projekty zmian w ustawach ustrojowych, dotyczące: wpisania definicji zadań własnych, zgodnych z zawartą w Konstytucji RP klauzulą generalną oraz zniesienia zakazu łączenia mandatu samorządowego z mandatem senatora. Kolejne propozycje dotyczyły zaktualizowanego projektu ustawy regulującej w przejrzysty, sprawiedliwy sposób zasady wynagradzania osób pełniących funkcje z wyboru albo powołania w JST oraz założeń projektu ustawy o rozwoju miast i polityce miejskiej.

Przedstawiciele Związku brali aktywny udział w pracach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, w procesie legislacyjnym w Sejmie i Senacie, na poziomie Kancelarii Prezydenta RP oraz w Radzie Dialogu Społecznego.

Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych (od kwietnia 2021 r.; dawniej: GCOP)

Wspiera aktywność społeczną mieszkańców Gliwic, wspomaga technicznie i merytorycznie gliwickie stowarzyszenia i fundacje, promuje i animuje aktywność społeczną oraz wspiera inicjatywy kulturalne.

W załączniku nr 4 Sprawozdanie z wykonania *Programu współpracy Miasta Gliwice z organizacjami pozarządowymi za rok 2020.*

Infografika 2. Liczba organizacji pozarządowych działających w mieście w latach 2016–2020

Źródło: Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych

Tabela 21. Struktura gliwickich organizacji pozarządowych według głównych obszarów działalności w latach 2016–2020

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
bezpieczeństwo publiczne	8	9	8	15	16
edukacja, oświata, wychowanie	44	60	60	95	101
ekologia, ochrona środowiska	18	56	50	41	42
hobby, rozwój zainteresowań	73	73	64	69	71
kultura, sztuka	62	100	105	84	88
mieszkalnictwo, budownictwo	3	2	1	3	3
ochrona zdrowia, rehabilitacja	38	68	66	49	52
pomoc niepełnosprawnym	22	43	52	35	35
pomoc społeczna, usługi socjalne	35	54	30	53	55
przeciwdziałanie bezrobociu	7	19	14	16	15
rozwój lokalny	38	45	22	25	28
sport i rekreacja, turystyka	144	150	170	129	130

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
technika, technologia, nauka	32	33	29	28	29
wspieranie inicjatyw obywatelskich	15	17	24	13	14
współpraca międzynarodowa	19	21	42	23	24
inne*	78	66	43	71	74

*Wszystkie pozostałe organizacje, trudne do skategoryzowania w wyżej wymienionych obszarach działalności oraz takie jak m.in. narodowościowe, patriotyczne, religijne (adwentyści) itd.

Źródło: Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych

Tabela 22. **Liczba inicjatyw nakierowanych na pielęgnowanie dziedzictwa historycznego i kulturowego miasta oraz liczba zaangażowanych w nie osób w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Wystawy NGOs (<i>Non-Governmental Organizations</i>) organizowane w GCOP	24	27	22	33	14
Koncerty NGOs organizowane przez GCOP	24	17	34	56*	6**

* W tym spektakle i inne eventy.

** Spadek spowodowany ograniczeniami związanymi z pandemią COVID-19.

Źródło: Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych

Tabela 23. **Wolontariat w Gliwicach w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba szkoleń dla wolontariuszy	23	34	51 ³	41	19 ⁶
Liczba zgłoszeń chętnych do pełnienia roli wolontariusza	102	64 ²	75	93	93
Liczba wolontariuszy zgłoszonych przy obchodach Dnia Wolontariusza	208 ¹	589	197 ⁴	620	0 ⁷
Liczba wolontariuszy zgłaszanych corocznie przez organizacje pozarządowe do wyróżnienia z okazji Dnia Wolontariusza	15 ¹	21	23	0 ⁵	0 ⁷

¹ Zmiana formuły konkursu „Wolontariusz Roku”.

² Poszukiwanie wolontariuszy specjalistycznych.

³ Wzrost liczby szkoleń w 2018 r. związany jest z rozwojem wolontariatu specjalistycznego.

⁴ Spadek liczby wolontariuszy przy obchodach Dnia Wolontariusza w 2018 r. wynika z braku zgłoszeń do konkursu z okazji Dnia Wolontariusza niektórych organizacji realizujących masowy wolontariat (posiadających setki wolontariuszy).

⁵ W 2019 roku konkurs nie został ogłoszony.

⁶ Spadek spowodowany ograniczeniami związanymi z pandemią COVID-19.

⁷ W 2020 roku, ze względu na epidemię, obchody Dnia Wolontariusza w tradycyjnej formule nie odbyły się.

Źródło: Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych

Tabela 24. **Szkolenia, warsztaty i konsultacje organizowane przez GCOP w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba szkoleń, spotkań organizowanych przez GCOP lub przy współudziale GCOP	311*	265	297	470	495
Liczba konsultacji dla organizacji pozarządowych oraz grup nieformalnych	437	562	563	407**	440
Orientacyjna liczba osób uczestniczących w szkoleniach, warsztatach i doradztwie	3 437	2 966	3 965	2 674	1 132***

*Wzrost spowodowany realizacją projektu unijnego.

**Spadek spowodowany mniejszą liczbą doradztwa specjalistycznego oraz zastąpieniem konsultacji spotkaniami animacyjnymi.

*** Spadek spowodowany ograniczeniami związanymi z pandemią COVID-19.

Źródło: Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych

Tabela 25. **Konkursy* i naborów wniosków** inicjowane przez miasto w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba konkursów i naborów wniosków inicjowanych przez samorząd lokalny	45	54	43	38	32
Liczba ofert i wniosków złożonych w konkursach miejskich	389	397	326	246	286
Środki przekazane organizacjom w wyniku rozstrzygnięć konkursów i naborów wniosków inicjowanych przez samorząd lokalny [zł]	19 712 223	21 725 839	23 674 681	23 239 670	18 969 770

*Na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

**Na podstawie ustawy o sporcie.

Źródło: Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych

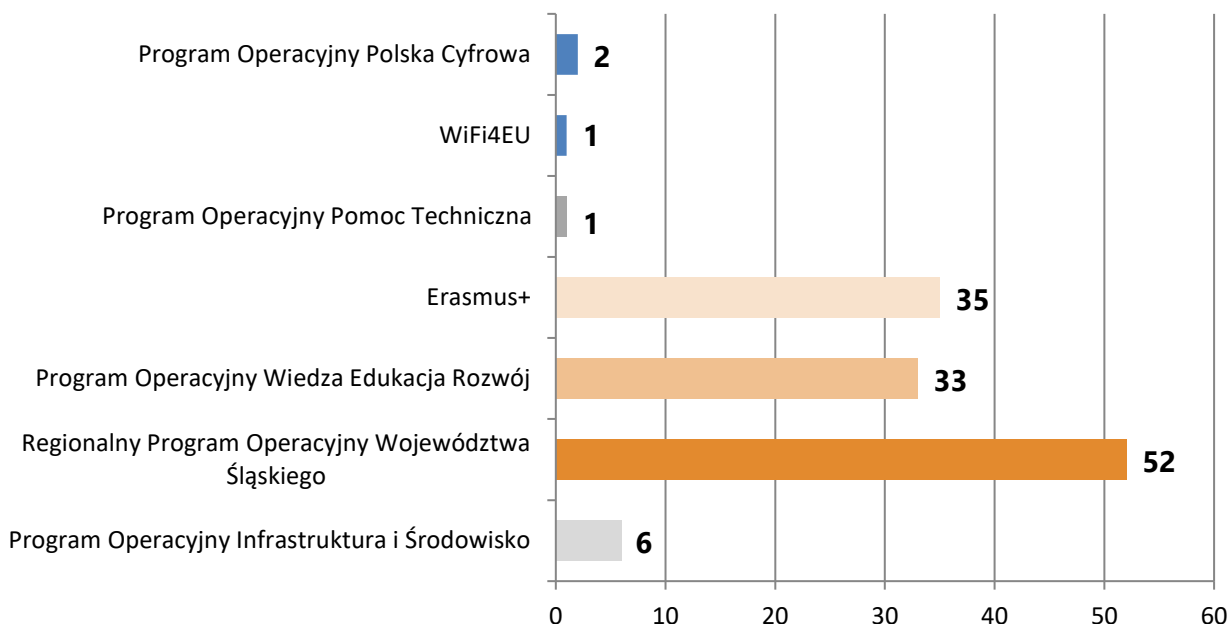
Tabela 26. **Dotacje na zadania zlecone do realizacji stowarzyszeniom i pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych w latach 2016–2020 [w tys. zł]**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Wysokość dotacji	46 622	52 017	62 983	65 540	65 988

Źródło: Wydział Budżetu i Analiz UM w Gliwicach

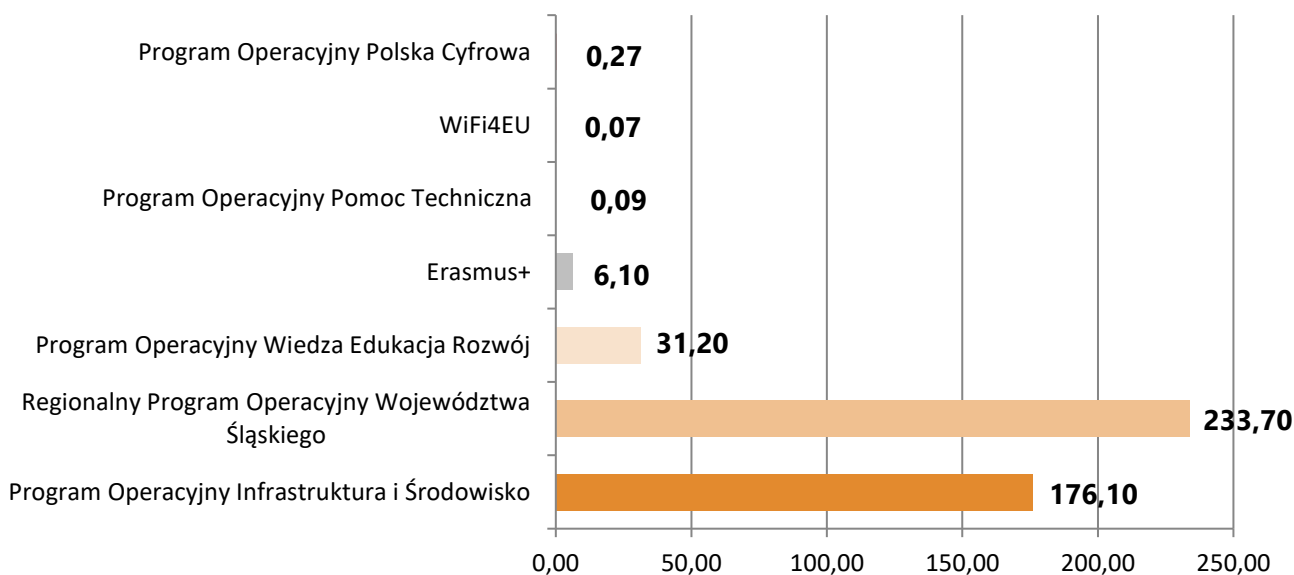
2.6. Projekty unijne

Wykres 2. **Liczba realizowanych projektów w poszczególnych programach operacyjnych (Perspektywa finansowa 2014–2020, stan na 31 grudnia 2020 roku)**

Źródło: Biuro Rozwoju Miasta UM w Gliwicach

Wykres 3. **Wartość dofinansowania projektów w poszczególnych programach operacyjnych (Perspektywa finansowa 2014–2020, stan na 31 grudnia 2020 roku) [w mln zł]**

Źródło: Biuro Rozwoju Miasta UM w Gliwicach

W efekcie działań Biura Rozwoju Miasta UM oraz miejskich jednostek organizacyjnych w ramach perspektywy finansowej 2014–2020 pozyskano dotychczas łącznie ponad **447,5 mln zł** ze środków UE na realizację zadań miasta (kwota ta obejmuje wszystkie wnioski złożone w latach 2014–2020).

W 2020 roku Miasto Gliwice **złożyło 27 wniosków** o dofinansowanie na łączną wartość **26,3 mln zł**, z czego 20,7 mln zł stanowi wnioskowane wsparcie. 14 wniosków zostało przygotowanych przez Biuro Rozwoju Miasta UM (projekty inwestycyjne oraz nieinwestycyjne realizowane w ramach tzw. Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych), a 13 przez miejskie jednostki organizacyjne (projekty nieinwestycyjne w obszarze edukacji i polityki społecznej).

W 2020 roku **podpisano umowy o dofinansowanie dla 22 projektów**, dla których wnioski zostały złożone w latach poprzednich oraz w 2020 r. łączna wartość dofinansowania ze środków unijnych w podpisanych umowach wynosi **29,03 mln zł**.

W 2020 roku podpisano 13 umów o dofinansowanie dla projektów przygotowanych przy udziale Biura Rozwoju Miasta UM, w tym:

- dla 1 projektu złożonego w 2018 roku:

1. **„Termomodernizacja budynku Domu Pomocy Społecznej Nasz Dom”** – wniosek złożony we współpracy z DPS „Nasz Dom”, wartość całkowita: 3 209 475,83 zł, dofinansowanie: 2 334 066,57 zł;

- dla 6 projektów złożonych w 2019 roku:

1. **„Poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych Miasta Gliwice – I”** – wniosek złożony we współpracy z ZGM, wartość całkowita: 7 569 591,90 zł, dofinansowanie: 6 675 479,56 zł;
2. **„Poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych Miasta Gliwice – II”** – wniosek złożony we współpracy z ZGM, wartość całkowita: 4 889 093,54 zł, dofinansowanie: 3 675 176,59 zł;
3. **„Profilaktyka dla pracownika”** – poprawa warunków pracy pracowników miejskich jednostek – wniosek złożony we współpracy z ZGM i MZUJ, wartość całkowita: 432 535,13 zł, dofinansowanie: 380 630,91 zł;
4. **„Profilaktyka dla pracownika”** – poprawa warunków pracy w Domu Pomocy Społecznej „Nasz Dom” w Gliwicach – wniosek złożony we współpracy z DPS „Nasz Dom”, wartość całkowita: 425 802,50 zł, dofinansowanie: 374 706,20 zł;
5. **„Termomodernizacja budynku przy ul. Dębowej 5 – Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia uzależnień”** – wniosek złożony we współpracy z Wydziałem Inwestycji i Remontów UM, wartość całkowita: 1 292 056,99 zł, dofinansowanie: 813 080,70 zł;
6. **„Wspieramy – Wzmacniamy – Rozwijamy. Deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej w Gliwicach”** – wniosek złożony we współpracy z Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny, wartość całkowita: 1 134 734,34 zł, dofinansowanie: 964 524,18 zł;

- dla 6 projektów złożonych w 2020 roku:

1. **„Eko-Światło w Gliwicach – Modernizacja i budowa oświetlenia ulicznego etap II”** – wniosek złożony we współpracy z Wydziałem Usług Komunalnych UM, wartość całkowita: 5 592 404,57 zł, dofinansowanie: 3 967 492,76 zł;
2. **„Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin** – wniosek złożony we współpracy z DPS „Nasz Dom”. Projekt był bezkosztowy i dotyczył wykonania usługi dezynfekcji/dekontaminacji pomieszczeń oraz sprzętów w domach pomocy społecznej;
3. **„Śląskie kadry DPS vs COVID-19”** – wniosek złożony we współpracy z DPS „Nasz Dom”, wartość całkowita i dofinansowanie wynosi 333 000,00 zł;

4. **„Śląskie kadry DPS vs COVID-19”** – wniosek złożony we współpracy z DPS „Opoka”, wartość całkowita i dofinansowanie: 167 700,00 zł;
5. **„Zapewnienie bezpieczeństwa i opieki pacjentom oraz bezpieczeństwa personelowi zakładów opiekuńczo-leczniczych, domów pomocy społecznej, zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych i hospicjów na czas COVID-19”** – wniosek złożony we współpracy z DPS „Nasz Dom”, wartość całkowita dofinansowania: 30 483,30 zł;
6. **„Śląskie pomaga”** – wniosek złożony we współpracy z Wydziałem Zdrowia i Spraw Społecznych UM, wartość całkowita i dofinansowanie: 323 396,14 zł.

Status pozostałych wniosków złożonych przez Biuro Rozwoju Miasta UM, złożonych w 2020 roku, przedstawiał się następująco:

1. w trakcie oceny – 4 wnioski:

- **„Dostępna szkoła”** – wstępny wniosek przygotowany przy współpracy z ZSP nr 12 i ZSP nr 6 oraz Wydziałem Edukacji UM, całkowita wartość projektu i jednocześnie kwota dofinansowania to 1 288 102,00 zł, przy czym nabór składa się z II etapów; właściwy wniosek zostanie złożony po I etapie.
- **„Modernizacja targowiska przy ul. Lipowej w Gliwicach”** – wniosek przygotowany przy współpracy z MZUK, wartość projektu: 1 973 886,10 zł, dofinansowanie: 1 000 000,00 zł.
- **„Termomodernizacja budynku MZUK przy ul. Strzelców Bytomskich 25 w Gliwicach”** – wniosek przygotowany przy współpracy z MZUK, wartość całkowita: 959 607,91 zł, dofinansowanie: 754 657,48 zł.
- **„Termomodernizacja budynku przy ul. Cichociemnych 14 w Gliwicach”** – wniosek przygotowany przy współpracy z Wydziałem Inwestycji i Remontów UM, wartość całkowita: 4 304 479,55 zł, dofinansowanie: 2 810 856,96 zł.

2. przyjęte do dofinansowania – 3 wnioski:

- **„Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin”** – wniosek przygotowany przy współpracy z DPS „Opoka”. Projekt był bez kosztowy i dotyczył wykonania usługi dezynfekcji/dekontaminacji pomieszczeń oraz sprzętów w domach pomocy społecznej.
- **„Pomocna dłoń w drodze do przyszłości”** – wniosek przygotowany przy współpracy z ZSP nr 6, wartość całkowita: 416 518,75 zł, dofinansowanie: 374 866,87 zł.
- **„Wymarzone przedszkole”** – wniosek przygotowany przy współpracy z ZSP nr 4, wartość całkowita: 379 506,50 zł, dofinansowanie: 322 580,52 zł.

3. na liście rezerwowej – 1 wniosek:

- **„Montaż instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej Miasta Gliwice”** – wniosek przygotowany przy współpracy z jednostkami oświatowymi ujętymi we wniosku oraz wydziałem Inwestycji i Remontów UM oraz Stowarzyszeniem Rozwoju Czechowic; wartość całkowita: 2 421 674,67 zł, dofinansowanie: 1 956 321,21 zł.

Żaden wniosek nie został odrzucony ze względów formalnych.

3.

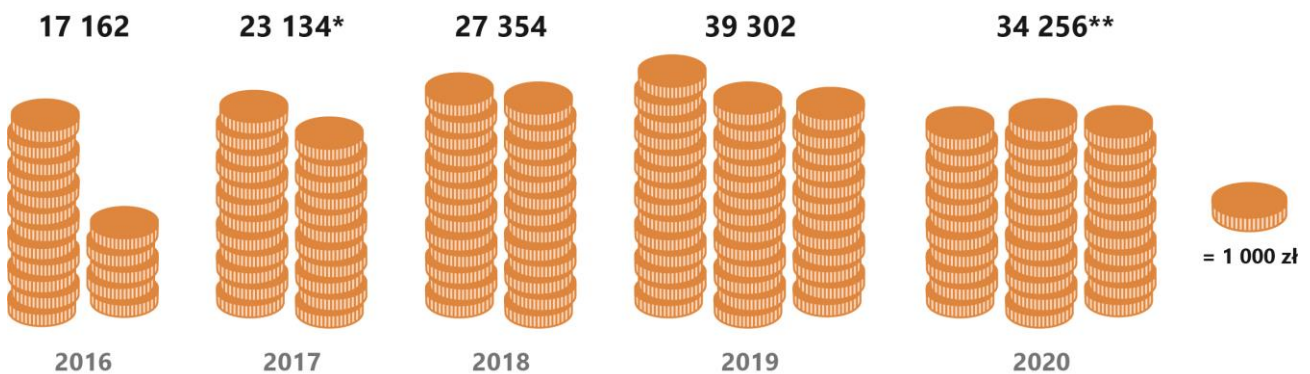

3. Infrastruktura

Zmiany infrastrukturalne obrazują tendencje zachodzące w dwóch podstawowych obszarach. Pierwszym jest rozwój miasta, jego ukierunkowanie i świadome kreowanie na podstawie zidentyfikowanych i zoperacjonalizowanych zasobów. Drugi obszar odwołuje się do zaspokajania potrzeb mieszkańców. W nim czynnik infrastrukturalny odgrywa rolę podstawowego narzędzia.

3.1. Zmiany infrastrukturalne

Infografika 3. **Nakłady finansowe na utrzymanie i remonty dróg, infrastruktury rowerowej oraz remonty obiektów inżynierskich w latach 2016–2020**

* Wzrost środków wynika z objęcia utrzymaniem (letnim i zimowym) gliwickiego odcinka DTŚ, łącznie z obiektami mostowymi, zielenią i tunelem.

** Obniżenie w stosunku do 2019 roku, spowodowane sprzyjającymi warunkami atmosferycznymi w okresie zimowym (oszczędność ok. 3 mln zł na zimowym utrzymaniu dróg) oraz ograniczoną liczbą remontów drogowych (oszczędność ok. 2 mln zł).

Źródło: Wydział Usług Komunalnych UM w Gliwicach, Zarząd Dróg Miejskich

Tabela 27. Sprzedaż miejskich nieruchomości zabudowanych w latach 2016–2020

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Sprzedaż mieszkań i budynków na rzecz głównych najemców – liczba mieszkań	252	160	260	98	254
Ilość w m ²	12 969	8 721	14 278	4 835	12 718
Średnia cena za 1 m ² [zł]	2 244	2 232	2 230	2 680	2 823
Wpływy do budżetu z tytułu sprzedaży mieszkań na rzecz głównych najemców [zł]	11 532 977	7 699 339	13 277 090	5 254 836	14 402 742
Uwłaszczenia garaży [liczba]	31	20	22	19	30
Sprzedaż mieszkań i budynków w drodze przetargu nieograniczonego – liczba mieszkań	93	59	83	36	112
Ilość w m ²	4 670	3 340	4 216	1 515	4 981
Średnia cena za 1 m ² [zł]	2 155	2 072	2 708	3 410	3 481
Wpływy do budżetu z tytułu sprzedaży mieszkań w drodze przetargu nieograniczonego [zł]	10 064 185	6 921 338	11 418 426	5 167 824	17 340 268
Sprzedaż garaży [liczba]	16	19	28	17	10
Średnia cena za 1 m ² [zł]	745	820	584	723	1 417
Sprzedaż lokali użytkowych i budynków na rzecz najemców [liczba]	11	14	12	4	3
Ilość w m ²	508	1 101	729	414	164
Średnia cena za 1 m ² [zł]	2 574	1 699	3 731	1 954	2 079
Wpływy do budżetu z tytułu sprzedaży lokali użytkowych i budynków na rzecz najemców [zł]	1 307 679	1 869 710	2 721 204	808 168	340 834
Sprzedaż nieruchomości zabudowanych w drodze przetargu [liczba ZGM/GN]	47/2	29/7	33/4	11/7	9/3
Ilość w m ² [ZGM/GN]	3 013/575	2 298/4 042	2 789/1 242	1 319/5 590,61	399/1 191,47
Średnia cena za 1 m ² [zł ZGM/GN]	2 031/2 299	1 444/818	1 556/640	2 211/1 183,07	3 348/2 908,98
Sprzedaż nieruchomości zabudowanych w drodze bezprzetargowej (zamiana) [liczba]	2	1	11*	-	1
Ilość w m ²	349,14	106,00	666,10	-	1
Średnia cena za 1 m ² [zł]	692,79	933,58	1 965,6	-	190,65

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Wpływy do budżetu z tytułu sprzedaży lokali użytkowych i budynków/nieruchomości zabudowanych w drodze przetargu [zł ZGM/GN]	6 120 101/ 1 320 100	3 317 931/ 3 306 845	4 339 046/ 2 802 530	2 916 494/ 6 614 070	1 335 020/ 3 465 961

* 10 garaży, 1 budynek.

Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej oraz Wydział Gospodarki Nieruchomościami UM w Gliwicach

Wzrost lub spadek wartości dotyczących sprzedaży nieruchomości uzależniony jest od wielkości popytu w związku z sytuacją gospodarczo-polityczną, zmian wartości rynkowych nieruchomości oraz rodzaju nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży.

W 2020 roku na wielkość sprzedaży miał wpływ przede wszystkim obowiązujący w Polsce od marca do grudnia 2020 r. stan epidemii związanej z COVID-19. W okresie od II połowy marca do czerwca 2020 r. nie przeprowadzono zaplanowanych przetargów i nie organizowano nowych.

Zakład Gospodarki Mieszkaniowej na podstawie uchwały XIII/326/2016 Rady Miasta Gliwice z 4 lutego 2016 roku przyjął do realizacji *Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Gliwice na lata 2016–2025*.

W załączniku nr 5 Sprawozdanie za rok 2020 z realizacji *Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Gliwice na lata 2016–2025*.

Tabela 28. **Struktura komunalnych lokali mieszkalnych w budynkach w latach 2016–2020**

Gliwice		2016		2017		2018		2019		2020	
Liczba budynków ogółem		2 334		2 291		2 263		2 256		2 239	
ZBM I TBS	ZBM II TBS	1 444	890	1 406	885	1 381	882	1 374	882	1 361	878
Liczba budynków przekazanych w obcy zarząd przez ZBM I TBS	Liczba budynków przekazanych w obcy zarząd przez ZBM II TBS	423	196	424	201	417	205	422	204	424	207
Liczba budynków mieszkalnych		2 223		2 195		2 163		2 162		2 151	
ZBM I TBS	ZBM II TBS	1 392	831	1 359	836	1 331	832	1 328	834	1 319	832
Liczba lokali mieszkalnych		20 249		20 254		20 045		20 053		20 057	
ZBM I TBS	ZBM II TBS	13 005	7 244	12 947	7 307	12 882	7 163	12 878	7 175	12 923	7 134
W tym liczba mieszkań komunalnych		12 515		12 214		11 798		11 695		11 369	
ZBM I TBS	ZBM II TBS	7 837	4 678	7 630	4 584	7 328	4 470	7 236	4 459	7 027	4 342
W tym liczba mieszkań własnościowych		7 734		9 901		8 247		8 358		8 688	

Gliwice		2016		2017		2018		2019		2020	
ZBM I TBS	ZBM II TBS	5 168	2 566	5 317	2 723	5 554	2 693	5 642	2 716	5 896	2 792

Źródło: Sprawozdanie I i II Zarządu Budynków Miejskich – Towarzystwa Budownictwa Społecznego

Tabela 29. **Inwestycje i remonty Zarządu Budynków Miejskich I Towarzystwa Budownictwa Społecznego w latach 2016–2020**

Gliwice		2016	2017	2018	2019	2020
Liczba remontów kapitalnych dachów	zidentyfikowane potrzeby	4	12	19	4	4
	wykonanie	4	12	19	4	4
	% zrealizowanych potrzeb	100	100	100	100	100
Liczba remontów elewacji	zidentyfikowane potrzeby	10	11	11	21	35
	wykonanie	6	11	11	21	35
	% zrealizowanych potrzeb	60	100	100	100	100
Uciepłownienie budynków*	zidentyfikowane potrzeby	0	4	10	15	24
	wykonanie	0	4	10	15	24
	% zrealizowanych potrzeb	-	100	100	100	100
Liczba remontów instalacji (wod.-kan., gaz., CO)	zidentyfikowane potrzeby	68	70	73	65	67
	wykonanie	66	70	73	65	67
	% zrealizowanych potrzeb	97,06	100	100	100	100
Liczba remontów instalacji elektrycznej	zidentyfikowane potrzeby	61	60	70	87	61
	wykonanie	60	60	70	87	61
	% zrealizowanych potrzeb	98,36	100	100	100	100
Rozbiórki budynków	zidentyfikowane potrzeby	6	7	1	5	0
	wykonanie	6	7	1	5	0
	% zrealizowanych potrzeb	100	100	100	100	100

* Uciepłownienie budynku polega na podłączeniu budynku do miejskiej sieci ciepłowniczej lub lokalnej kotłowni wraz z likwidacją pieców węglowych.

Źródło: Zarząd Budynków Miejskich I Towarzystwo Budownictwa Społecznego

Tabela 30. **Inwestycje i remonty Zarządu Budynków Miejskich II Towarzystwa Budownictwa Społecznego w latach 2016–2020**

Gliwice		2016	2017	2018	2019	2020
Liczba remontów kapitalnych budynków	zidentyfikowane potrzeby	20	19	25	25	40
	wykonanie	3	9	18	18	30
	% zrealizowanych potrzeb	15	47	72	72	75
Liczba remontów kapitalnych dachów	zidentyfikowane potrzeby	61	60	55	55	50
	wykonanie	8	5	5	5	8
	% zrealizowanych potrzeb	13	8	9	9	16
Liczba remontów elewacji	zidentyfikowane potrzeby	112	102	100	100	125
	wykonanie	3	6	13	13	16
	% zrealizowanych potrzeb	2,6	5,9	13	13	13
Ucieplnienie budynków	zidentyfikowane potrzeby	20	50	45	45	70
	wykonanie	3	9	13	13	30
	% zrealizowanych potrzeb	15	18	29	29	43
Liczba remontów instalacji (wod.-kan., gaz., CO)	zidentyfikowane potrzeby	125	130	120	120	115
	wykonanie	26	20	32	32	64
	% zrealizowanych potrzeb	20,8	15	26	26	56
Liczba remontów instalacji elektrycznej	zidentyfikowane potrzeby	67	70	86	89	70
	wykonanie	26	26	58	58	49
	% zrealizowanych potrzeb	38,8	37	67	65	70
Rozbiórki budynków	zidentyfikowane potrzeby	20	11	10	10	8
	wykonanie	14	7	3	6	4
	% zrealizowanych potrzeb	70	63	30	60	50

Źródło: Zarząd Budynków Miejskich II Towarzystwo Budownictwa Społecznego

Tabela 31. **Zaległości czynszowe w mieszkaniach komunalnych w latach 2016–2020 narastająco [tys. zł]**

Gliwice	2016	2017	2018	2019	2020
Ogółem	65 059	67 273	67 392	68 275	69 145
ZBM I TBS Sp. z o.o.	43 768	45 090	44 855	45 200	45 229
ZBM II TBS Sp. z o.o.	21 291	22 183	22 537	23 075	23 916

Źródło: Sprawozdanie I i II Zarządu Budynków Miejskich – Towarzystwa Budownictwa Społecznego

Tabela 32. Liczba mieszkań i lokali użytkowych oddanych do użytku przez ZBM I i II TBS w 2020 roku

ulica (rok zakończenia inwestycji)	liczba budynków	liczba lokali mieszkalnych	liczba lokali użytkowych	liczba garaży/ miejsc postojowych
ZBM I TBS				
Górna 1, 3	2	48	0	1/59
ZBM II TBS				
Warszawska 37 A, B, C, D	4	97	1	35

Źródło: Sprawozdanie I i II Zarządu Budynków Miejskich – Towarzystwa Budownictwa Społecznego

Tabela 33. Liczba lokali socjalnych przyznanych w poszczególnych latach a zidentyfikowane potrzeby (lata 2016–2020)

Gliwice	2016	2017	2018	2019	2020
Przyznane lokale socjalne	900	1 007	1 066	1 108	1 126
Liczba osób oczekujących na mieszkania socjalne (potrzeby zidentyfikowane na podstawie liczby wyroków sądowych w sprawie eksmisji)	1 478	1 419	1 431	1 447	1 453
Procent przyznanych lokali socjalnych w stosunku do zapotrzebowania [%]	60,89	70,96	74,49	76,57	77,49

Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej

Tabela 34. Wpływy do budżetu z tytułu pierwszych opłat za ustanowienie użytkowania wieczystego gruntów związanych ze zbywaniem lokali w latach 2016–2020 [zł netto]

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Wpływy do budżetu z tytułu pierwszych opłat za ustanowienie użytkowania wieczystego gruntów związanych ze zbywaniem lokali	720 853	692 978	1 148 174	208 276*	85 450*

* W związku z ustawą z 20 lipca 2018 r. w sprawie przekształcenia z mocy prawa z dniem 1 stycznia 2019 r. prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów, sprzedaż lokali w 2019 i 2020 roku była w dużym stopniu ograniczona z uwagi na oczekiwanie na wydanie stosownych zaświadczeń o przekształceniu, co miało przełożenie na zmniejszenie przychodów. Ponadto opłaty za użytkowanie wieczyste należne są tylko w stosunku do gruntów, które nie podlegały przekształceniu, co również w związku z w/w ustawą miało wpływ na niższe przychody.

Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej

Tabela 35. Przeniesienie własności nieruchomości miejskich z podziałem według tytułów prawnych w latach 2016–2020

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Grunty zbyte w trybie przetargu nieograniczonego pod budownictwo jednorodzinne [m²]:					
Sprzedaż	8 699	32 578	5 164	17 720	16 863
Średnia cena za m ² [zł netto]	136,60	170,18	248,71	209,73	195,12

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Grunty zbyte w trybie przetargu nieograniczonego pod budownictwo wielorodzinne [m²]:					
Sprzedaż	2 343	6 944	2 585	1256	3 144
Średnia cena za m ² [zł netto]	97,15	175,90	148,38	297,43	397,33
Grunty zbyte w trybie przetargu nieograniczonego na cele komercyjne [m²]:					
Sprzedaż	11 547	238 395	6 663	18 625	1 794
Średnia cena za m ² [zł netto]	169,39	159,59	70,38	151,88	84,22
Grunty zbyte w drodze bezprzetargowej [m²]: art. 37 ust. 6 uogn, art. 151*					
Użytkowanie wieczyste* (oddanie w użytkowanie wieczyste)	242	-	-	-	-
Średnia cena za m ² [zł netto]	195	-	-	-	-
Własność*	2 829	2 285	10 832	-	237
Średnia cena za m ² [zł netto]	218,28	202,82	166,00	-	360,33
Własność*	Od 2012 r. nie sprzedawano prawa własności w drodze bezprzetargowej				
Grunty zbyte w drodze bezprzetargowej [m²]: art. 15 ustawy o gospodarce nieruchomościami					
Użytkowanie wieczyste*	Od 2012 r. nie przekazywano nieruchomości w użytkowanie wieczyste, sprzedawane były tylko prawa własności				
Własność*	327	38 894	2 404	2 726	55
Średnia cena za m ² [zł netto]	209,11	189,16	147,70	168,46	143,06
Inne formy przeniesienia tytułu prawnego do gruntów komunalnych:					
Grunty oddane w dzierżawę [m ²]	1 479 676,1	1 062 932,8	1 302 645,8	1 658 116	1 307 691
Nieruchomości oddane w użyczenie [m ²]	4 941,5	199 439,5	11 118	6929	6669
Grunty oddane w trwały zarząd [m ²]	62 436,76	254 196	98 630	78 506	24 303
Grunty oddane w użytkowanie [m ²]	4 231	6 376	26 600 (umowy istniejące)	26 600 (umowy istniejące)	26 600 (umowy istniejące)
Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności [m ²]*	16 610	7 711	6 551	5866	-
Sprzedaż na rzecz użytkowania wieczystego	495 381	6 084	0,548	-	-

*Przekształcenie w oparciu o przepisy ustawy z 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości.

Źródło: Wydział Gospodarki Nieruchomościami UM w Gliwicach

3.2. Planowanie przestrzenne, architektura i urbanistyka

Tabela 36. **Decyzje, opinie i inne zadania w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Zaświadczenia o przeznaczeniu terenu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (m.p.z.p.)*	609	878	784	830	612
Wypisy i wyrisy z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	332	255	290	282	266
Wyrisy ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	15	14	8	15	11
Opiniowanie wstępnych projektów podziałów gruntów	166	93	237	150	179
Opinie wydawane na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	572	525	552	500	454
Decyzje o warunkach zabudowy (dotyczy tylko terenów bez obowiązującego m.p.z.p.)	4	8	4	1	1
Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego (dotyczy tylko terenów bez obowiązującego m.p.z.p.)	2	3	2	2	1
Decyzje ustalające jednorazową opłatę od wzrostu wartości nieruchomości**	44	17	17	23	24

* Bez uwzględnienia zaświadczeń innego rodzaju, wydawanych na podstawie ustaleń m.p.z.p.

** Nie wszystkie postępowania kończą się wydawaniem decyzji administracyjnej.

Źródło: Wydział Planowania Przestrzennego UM w Gliwicach

Na podstawie art. 32 ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym istnieje wymóg sporządzania *Analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta* co najmniej raz w kadencji Rady Miasta. Ostatnia analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta Gliwice przeprowadzona została w 2018 roku, stąd nie było wymogu jej przeprowadzenia w 2020 roku.

Tabela 37. **Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które weszły w życie w latach 2016–2020**

Lp.	Nr uchwały Rady Miasta zatwierdzającej m.p.z.p.	Data i nr Dziennika Urzędowego, w którym została ogłoszona uchwała	Data wejścia w życie planu / uwagi
1	Uchwała nr XII/297/2015 Rady Miasta Gliwice z 17 grudnia 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru położonego w rejonie ulic Góry Chełmskiej, Kozielskiej i Okulickiego	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2015 r. poz. 7641	29 stycznia 2016 r., opublikowany 29 grudnia 2015 r.

Lp.	Nr uchwały Rady Miasta zatwierdzającej m.p.z.p.	Data i nr Dziennika Urzędowego, w którym została ogłoszona uchwała	Data wejścia w życie planu / uwagi
2	Uchwała nr XIV/359/2016 Rady Miasta Gliwice z 17 marca 2016 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru obejmującego część Osiedla Brzezinka, położoną na południe od ulicy Kozielskiej i na wschód od ulicy Lubelskiej	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2016 r. poz. 1860	29 kwietnia 2016 r., Opublikowany 29 marca 2016 r.
3	Uchwała nr XIV/358/2016 Rady Miasta Gliwice z 17 marca 2016 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru obejmującego część Osiedla Brzezinka, położoną na zachód od ulicy Bydgoskiej i od ulicy Lubelskiej	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2016 r. poz. 1914	1 maja 2016 r., opublikowany 31 marca 2016 r.
4	Uchwała nr XXIV/608/2017 Rady Miasta Gliwice z 30 marca 2017 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru obejmującego rejon Osiedla Kopernika tekst jednolity planu	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2017 r. poz. 2537	12 maja 2017 r., opublikowany 11 kwietnia 2017 r.
5	Uchwała nr XXX/686/2017 Rady Miasta Gliwice z 7 września 2017 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru położonego w rejonie ulic Pszczyńskiej, Pocztovej i Płazyńskiego	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2017 r. poz. 4980	16 października 2017 r., opublikowany 15 września 2017 r.
6	Uchwała nr XXX/687/2017 Rady Miasta Gliwice z 7 września 2017 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru położonego pomiędzy aleją Jana Nowaka-Jeziorańskiego, ul. Portową i ul. Starogliwicką	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2017 r. poz. 4981	16 października 2017 r., opublikowany 15 września 2017 r.
7	Uchwała nr XXXIV/790/2018 Rady Miasta Gliwice z 22 marca 2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru obejmującego część „dzielnicy Bojków”, położoną pomiędzy ulicami Rybnicką, Knurowską oraz południową granicą miasta	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2018 r. poz. 2093	4 maja 2018 r., opublikowany 3 kwietnia 2018 r.
8	Uchwała nr XXXIV/791/2018 Rady Miasta Gliwice z 22 marca 2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru położonego w rejonie ul. Daszyńskiego i ul. Kozłowskiej	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2018 r. poz. 2094	4 maja 2018 r., opublikowany 3 kwietnia 2018 r.
9	Uchwała nr XXXVIII/832/2018 Rady Miasta Gliwice z 14 czerwca 2018 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru obejmującego „dzielnice Stare Gliwice”	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2018 r. poz. 3935	22 lipca 2018 r., opublikowany 21 czerwca 2018 r.

Lp.	Nr uchwały Rady Miasta zatwierdzającej m.p.z.p.	Data i nr Dziennika Urzędowego, w którym została ogłoszona uchwała	Data wejścia w życie planu / uwagi
10	Uchwała nr XIII/209/2020 Rady Miasta Gliwice z 13 lutego 2020 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru obejmującego fragment dzielnicy Wójtowa Wieś, położony po południowej stronie ulic Wójtowskiej i Dolnej Wsi	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2018 r. poz. 1572	23 marca 2020 r., opublikowany 21 lutego 2020 r.
11	Uchwała nr XX/381/2020 Rady Miasta Gliwice z 22 października 2020 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru położonego w rejonie ulic Jana Nowaka-Jeziorańskiego, Toszeckiej i Orłąt Śląskich	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2018 r. poz. 7512	29 listopada 2020 r., opublikowany 29 października 2020 r.
12	Uchwała nr XX/382/2020 Rady Miasta Gliwice z 22 października 2020 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru położonego w rejonie ulicy Nowy Świat i przedłużenia ulicy Kosów, z wyłączeniem fragmentu południowego	Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z 2020 r. poz. 7513	29 listopada 2020 r., opublikowany 29 października 2020 r.

Źródło: Wydział Planowania Przestrzennego UM w Gliwicach

Tabela 38. **Lista miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego będących w trakcie sporządzania – stan na 31 grudnia 2020 roku**

Lp.	Nr i data uchwały o przystąpieniu do sporządzania m.p.z.p.	Obszar, dla którego sporządzany jest m.p.z.p. (w ha)	Obszar, którego dotyczy uchwała (przybliżona lokalizacja)
1	Uchwała nr VII/136/2015 Rady Miasta Gliwice z 18 czerwca 2015 r.	13,23	Obszar położony po południowej stronie torów kolejowych w rejonie ulicy Piwnej i Drogowej Trasy Średnicowej
2	Uchwała nr XIII/331/2016 Rady Miasta Gliwice z 4 lutego 2016 r.	214	Obszar obejmujący część Osiedla Bojków położoną pomiędzy ul. Bojkowską a autostradami A1 i A4
3	Uchwała nr XIII/332/2016 Rady Miasta Gliwice z 4 lutego 2016 r.	409	Obszar obejmujący część Osiedla Bojków położoną pomiędzy ul. Knurowską, Bojkowską i autostradą A4
4	Uchwała nr XIX/482/2016 Rady Miasta Gliwice z 8 września 2016 r., zmiana załącznika graficznego Uchwała nr XXXIX/847/2018 Rady Miasta Gliwice z 12 lipca 2018r., Uchwała nr VII/120/2019 Rady Miasta Gliwice z lipca 2019 roku*	293,1	Obszar obejmujący część Osiedla Ligota Zabrska i Osiedla Baildona

Lp.	Nr i data uchwały o przystąpieniu do sporządzania m.p.z.p.	Obszar, dla którego sporządzany jest m.p.z.p. (w ha)	Obszar, którego dotyczy uchwała (przybliżona lokalizacja)
5	Uchwała nr XIX/483/2016 Rady Miasta Gliwice z 8 września 2016 r.	296	Obszar obejmujący część Osiedla Żerniki położoną po wschodniej stronie ulicy Tarnogórskiej
6	Uchwała nr III/46/2019 Rady Miasta Gliwice z 7 lutego 2019 r.	19,23	Obszar położony w rejonie ulic Daszyńskiego, Wójtowskiej, Ku Dołom i Orkana
7	Uchwała nr VI/101/2019 Rady Miasta Gliwice z 30 maja 2019 r.	16	Obszar położony przy ul. Pszczyńskiej, w rejonie węzła autostradowego Gliwice Sośnica
8	Uchwała nr VI/102/2019 Rady Miasta Gliwice z 30 maja 2019 r.	31,9	Obszar położony w rejonie al. Jana Nowaka-Jeziorańskiego, ul. Wyczółkowskiego i ul. Gaudiego
9	Uchwała nr VI/103/2019 Rady Miasta Gliwice z 30 maja 2019 r.	260	Obszar położony w rejonie lotniska
10	Uchwała nr XV/297/2020 Rady Miasta Gliwice z 28 maja 2020 r.	2,1	Obszar położony przy ul. Pszczyńskiej i ul. Kopalnianej (cmentarz Tryński)
11	Uchwała nr XV/298/2020 Rady Miasta Gliwice z 28 maja 2020 r.	1,2	Obszar położony na wschód od ul. Ceramików
12	Uchwała nr XVIII/361/2020 Rady Miasta Gliwice z 12 sierpnia 2020 r.	219	Obszar obejmujący część dzielnicy Łabędy, położoną na wschód od linii kolejowej i na północ od ul. Przyszowskiej
13	Uchwała nr XVIII/362/2020 Rady Miasta Gliwice z 12 sierpnia 2020 r.	342	Obszar obejmujący część dzielnicy Łabędy, położoną na północ i na zachód od linii kolejowych
14	Uchwała nr XIX/368/2020 Rady Miasta Gliwice z 24 września 2020 r.	171	Obszar obejmujący część dzielnicy Łabędy, położoną na południe od ul. Przyszowskiej
15	Uchwała nr XIX/369/2020 Rady Miasta Gliwice z 24 września 2020 r.	307	Obszar obejmujący część dzielnicy Łabędy, położoną na południe od linii kolejowej i na zachód od ul. Portowej

* Plan obejmujący część Osiedla Ligota Zabrska i Osiedla Baidona jest opracowywany łącznie w granicach wskazanych w uchwałach: uchwała o zmianie załącznika graficznego dotycząca obszaru objętego p. planu, który został powiększony o fragment dzielnicy Sośnica, odrębna uchwała o przystąpieniu do sporządzenia m.p.z.p. dotycząca obszaru objętego p. planu, który został powiększony o pas terenu wzdłuż ulicy Pszczyńskiej.

Źródło: Wydział Planowania Przestrzennego UM w Gliwicach

Tabela 39. **Dane dotyczące struktury opinii konserwatorskich remontów elewacji i dachów realizowanych w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Remonty elewacji i dachów – zgłoszenia	78	57	61	51	49
Remonty elewacji i dachów – pozwolenia	85	49	78	78	67

Źródło: Wydział Architektury i Budownictwa UM

Liczba spraw wykazanych w tabeli jest konsekwencją istotnej zmiany ustawy Prawo budowlane wprowadzonej 28 czerwca 2015 roku. Rozszerzeniu uległ katalog budów oraz robót budowlanych, niewymagających uzyskania pozwolenia na budowę, a także zakres budów i robót budowlanych niewymagających zgłoszenia.

W związku z art. 7 ust. 1 pkt 9 ustawy z 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym do zadań miasta należy również opieka nad zabytkami. Działania w tym zakresie podejmowane są m.in. w ramach *Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami*. Program ten jest opracowaniem strategicznym i ma za zadanie kształtowanie polityki ochrony dóbr kultury w mieście, polegającej na uporządkowaniu, usystematyzowaniu i przedstawieniu m.in. gminnego zasobu zabytków oraz określeniu ich potrzeb i tkwiącego w nich potencjału. Jednym z elementów opieki nad zabytkami jest wsparcie finansowe w postaci dotacji na remonty obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

Zgodnie z ustawą z 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2020 roku poz. 282 z późn. zm.) zarząd województwa, powiatu lub wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza na okres 4 lat odpowiednio wojewódzki, powiatowy lub gminny program opieki nad zabytkami. Sprawozdanie z jego realizacji sporządza się co 2 lata. Obowiązek prowadzenia monitoringu realizacji programu wynika z art. 87 ust. 5 ustawy.

W przypadku obecnie obowiązującego *Programu opieki nad zabytkami* opracowanego na lata 2020–2023 sprawozdanie z pierwszych dwóch lat (tj. za lata 2020 i 2021) zostanie wykonane w 2022 roku, kolejne – po zakończeniu trwania programu, tj. w 2024 roku.

Tabela 40. **Struktura wydanych pozwoleń na budowę (w tym zgłoszenia budowy) w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Budownictwo mieszkaniowe	274	255	212	211	242
Budownictwo komercyjne	78	76	73	49	61

Źródło: Wydział Architektury i Budownictwa UM w Gliwicach

Tabela 41. **Pozwolenie na budowę na przedsięwzięcia komercyjne z podziałem na rodzaj inwestycji w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Zmiana sposobu użytkowania na cele komercyjne	17	16	23	15	14
Rozbudowa obiektów istniejących	20	16	13	18	18
Nowe obiekty	41	44	37	16	29

Źródło: Wydział Architektury i Budownictwa UM w Gliwicach

Tabela 42. **Pozwolenia na budowę na przedsięwzięcia mieszkaniowe (w tym zgłoszenia budowy) z podziałem na rodzaj inwestycji w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie		2016	2017	2018	2019	2020
Nadbudowa i rozbudowa domów i mieszkań		34	42	24	35	24
Zmiana sposobu użytkowania na cele mieszkaniowe oraz adaptacja strychów, piwnic, suszarni		59	58	56	72	46
Domki jednorodzinne	Pozwolenia	173	141	121	96	155
	w tym budynków	223	181	173	161	218
	w tym mieszkań	247	219	206	187	276
Budownictwo wielorodzinne	Pozwolenia	8	14	11	8	17
	w tym budynków	13	23	22	18	34
	w tym mieszkań	419	759	1 034	822	1 223

Źródło: Wydziału Architektury i Budownictwa UM w Gliwicach

Tabela 43. **Decyzje, opinie i inne zadania w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Zaświadczenia o samodzielności lokali	875	793	1 145	984	1 462
Opinie konserwatorskie	864	858	872	883	827
Sprawdzone projekty i wydane pozwolenia na budowę	1 655	1 664	1 789	1 791	1 593
Pozwolenia na rozbiórkę obiektów	75	59	71	64	48
Pozwolenia na roboty budowlane niewymagające decyzji (w tym zgłoszenia budowy)	857	766	644	679	632

Źródło: Wydział Architektury i Budownictwa UM w Gliwicach

Tabela 44. **Zwolnienie z podatku od nieruchomości wyremontowanych kamienic sprzed 1945 roku w latach 2016–2020**

Nazwa wydziału	2016	2017	2018	2019	2020
Wartość zwolnienia od podatku od nieruchomości dla kamienic sprzed 1945 roku [zł]	247 229	67 200	121 350	42 900*	44 624*
Liczba osób korzystających ze zmniejszenia podatku od nieruchomości dla kamienic sprzed 1945 roku	650	706	776	807	791

*Spadek kwoty zwolnienia w porównaniu z latami ubiegłymi wynika z faktu, iż w 2019 roku ze zwolnienia nie korzystali przedsiębiorcy.

Źródło: Wydział Podatków i Opłat UM w Gliwicach

Tabela 45. **Działki przygotowane na cele mieszkaniowe w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba działek mieszkaniowych przygotowanych przez miasto	72	66	32	50	31
Powierzchnia działek mieszkaniowych przygotowanych przez miasto [ha]	11,0238	6,9013	3,7542	4,1631	5,0640

Źródło: Wydział Gospodarki Nieruchomościami UM w Gliwicach

3.3. Transport

Tabela 46. **Liczba zarejestrowanych pojazdów oraz liczba wydanych praw jazdy w latach 2016–2020**

Liczba zarejestrowanych pojazdów	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba ogółem, w tym:	147 161	141 155	162 300	170 184	174 788
- samochody osobowe	115 103	100 605	127 766	132 092	135 518
- autobusy	610	534	616	610	600
- samochody ciężarowe	13 337	15 714	15 469	13 724	14 937
- jednoślady (motorowery i motocykle)	8 012	9 762	8 577	8 851	9 257
- naczepy i przyczepy	7 118	7 796	7 659	7 789	8 083
- pozostałe pojazdy	2 981	6 744	2 213	7 118	6 393
Wydane prawa jazdy	5 391	4 630	4 651	4 208	3 346

Źródło: Wydział Komunikacji UM w Gliwicach / CEPiK

Tabela 47. **Liczba pojazdów sprowadzanych z zagranicy w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Pojazdy sprowadzone z zagranicy	3 838	3 806	3 575	3 816	3 064

Źródło: Wydział Komunikacji UM w Gliwicach

Tabela 48. **Liczba ośrodków szkolenia kierowców oraz liczba instruktorów nauki jazdy w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Ośrodki szkolenia kierowców	20	19	18	19	18
Instruktorzy nauki jazdy	114	104	102	97	96

Źródło: Wydział Komunikacji UM w Gliwicach

Tabela 49. **Liczba postępowań w sprawie cofnięcia uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi, prowadzona na podstawie otrzymanych orzeczeń sądowych w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba wydanych decyzji	504	406	327	301	296

Źródło: Wydział Komunikacji UM w Gliwicach

Tabela 50. **Wypadki komunikacyjne w Gliwicach według dzielnic (lata 2016–2020)**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Baıldona	1	3	4	4	4
Bojków	1	0	5	0	3
Brzezinka	2	1	6	1	0
Czechowice	2	6	1	0	0
Kopernika	3	1	4	0	1
Ligota Zabrska	1	0	2	0	4
Łabędy	10	4	8	13	6
Obrońców Pokoju	1	0	0	2	2
Ostropa	1	0	1	1	1
Politechnika	2	0	5	1	4
Sikornik	5	4	4	7	4
Sońnica	7	1	4	6	3
Stare Gliwice	3	0	2	0	1
Szobiszowice	7	2	6	5	13
Śródmieście	9	3	15	17	19
Trynek	8	6	8	8	15
Wilcze Gardło	0	0	0	0	0
Wojska Polskiego	9	6	9	18	5
Wójtowa Wieś	2	1	2	3	1
Zatorze	4	0	4	14	9
Żerniki	0	0	0	0	0
RAZEM	78	38	90	100	95

Źródło: Centrum Ratownictwa Gliwice

Tabela 51. **Wypadki komunikacyjne w Gliwicach w porównaniu do gmin sąsiadujących (lata 2019–2020)**

Wyszczególnienie	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
	Liczba zdarzeń		Wypadki		Kolizje		Ranni		Zabici	
Gliwice	3 501	2 620	102	95	3 399	2 525	110	112	4	9
Knurów	309	277	12	17	297	260	13	17	1	0
Pilchowice	134	109	7	4	127	105	9	4	1	0
Gierałtów	164	123	10	4	154	119	12	7	1	0
Pyskowice	205	162	8	6	197	156	9	6	0	1
Rudziniec	235	180	10	8	225	172	10	9	1	1
Wielowieś	50	50	5	5	45	45	6	5	1	1
Toszek	72	51	4	4	68	47	4	4	0	1
Sośnicowice	160	134	8	6	152	128	8	4	2	2
RAZEM	4 830	3 706	166	149	4 664	3 557	181	168	11	15

Źródło: Komenda Miejska Policji w Gliwicach

Tabela 52. **Stan taboru PKM Sp. z o.o. w Gliwicach i zestawienie środków z budżetu miasta na zakup autobusów w latach 2016–2020**

Gliwice	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba autobusów ogółem, w tym:	191	180	180	180	190
- autobusy wielkopojemne dwuczłonowe (do 18 m)	93	82	82	86	86
- autobusy wielkopojemne jednoczłonowe (do 15 m)	26	26	26	26	26
- autobusy niskopojemne (tzw. kat. B) jednoczłonowe (do 12 m)	72	72	72	68	78
- autobusy przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych	171	180	180	180	190
	EURO I	6	0	0	0
	EURO II	23	20	8	8
	EURO III	30	30	26	26
- autobusy spełniające normy unijne	EURO IV	17	17	17	17
	EURO V	22	22	22	22
	EEV	65	65	65	65
	EURO VI	17	26	42	42
	RAZEM	180	180	180	190

Gliwice	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba autobusów sfinansowanych częściowo ze środków unijnych	11	9	0	16	0
Środki unijne na zakup autobusów [w tys. zł]	9 434	5 413	0	17 630	1 382

Źródło: PKM Gliwice Sp. z o.o.

Tabela 53. **Działalność usługowa PKM w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba miast, w których PKM świadczy usługi przewozów komunikacyjnych, w tym:	11	11	11	11	12
- łączna długość tras przewozowych we wszystkich miastach / Gliwice [km]	622/386	624/393	624/393	642/409	642/409
Liczba obsługiwanych linii PKM w mieście	37	38	38	38	40
Liczba pasażerów przewiezionych komunikacją miejską, dane szacunkowe [w mln]	38	38	37	37	19*

*Ze względu na sytuację związaną z COVID-19 podano szacowaną liczbę przejazdów pasażerów komunikacji miejskiej organizowanej przez Zarząd Transportu Metropolitalnego na terenie Gliwic (19,1 mln, z czego w komunikacji autobusowej 18,9 mln).

Źródło: ZTM i PKM Gliwice Sp. z o.o.

Tabela 54. **Dotacje z budżetu miasta na komunikację publiczną w latach 2016–2020, przekazane do Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii [tys. zł]**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Dotacje z budżetu miasta	24 244	24 159	25 499	29 273	33 938

Źródło: Wydział Usług Komunalnych UM w Gliwicach

Tabela 55. **Przebieg istniejących tras rowerowych – stan na dzień 31 grudnia 2020 roku**

Nr trasy	Przebieg trasy	Długość trasy [km]
1	granica Zabrze w Maciejowie → wiadukt nad DK88 na ul. Tarnogórskiej	4,19
2	skrzyżowanie ul. Gajowa / Toszecka → skrzyżowanie ul. Olszewskiego / Tarnogórska	4,28
3	ul. Perseusza → ul. Toszecka	1,20
4	plac Piłsudskiego → Jana Śliwki (przez Wybrzeże Wojska Polskiego)	0,98
5	plac Piłsudskiego → skrzyżowanie ul. Jana Śliwki / Kasztanowa	1,50
6	ul. Jana Śliwki → ul. Edisona (wzdłuż ul. Portowej)	1,87
7	skrzyżowanie ul. Jana Śliwki / Kasztanowa → skrzyżowanie ul. Perseusza / Oriona	3,01
8	ul. Perseusza → ul. Toszecka (wzdłuż ul. Zygmuntońskiej)	2,50
9	skrzyżowanie ul. Toszecka / Piaskowa → ulica dojazdowa do Ośrodka w Czechowicach	5,20

Nr trasy	Przebieg trasy	Długość trasy [km]
10	skrzyżowanie al. Sikornik / ul. Nowy Świat → granica Gminy Pilchowice	4,19
11	skrzyżowanie ul. Staromiejska / Wyczółkowskiego → ul. Kozielska	4,25
13	wiadukt nad DK88 na ul. Tarnogórskiej → ul. Nad Torami	3,09
14	ul. Żernicka → granica z Szalszą	0,98
15	ul. Pionierów → ul. Toszecka	1,12
16	ul. Nowy Świat → skrzyżowanie ul. Orlickiego / Wyspiańskiego	2,23
17	skrzyżowanie ul. Jesienna / Wiślana → rejon ronda na końcu ul. Jesiennej	0,56
18	ul. Kozielska → ul. Nobla (wzdłuż ul. Gaudiego i Gutenberga)	2,33
19	ul. Czapli → ul. Rybnicka (wzdłuż ul. Żurawiej)	0,24
20	ul. Lotników → ul. Bojkowska (wzdłuż Lotniska Aeroklubu)	3,30
21	plac Mickiewicza → granica z Kozłowem w Ostropie	7,95
22	ul. Edisona → ul. Wyczółkowskiego (wzdłuż ul. Portowej)	3,03
23	ul. Orlickiego → ul. Sowińskiego	2,38
23b	ul. Radomska → ul. Zamojska	3,55
24	osiedle Kosmonautów (ul. Piaskowa) → ul. Zakątek Leśny	2,50
25	ul. Poniatowskiego → ul. Szymanowskiego	2,56
26	przedłużenie ul. Kozłowskiej → granica z Kozłowem	5,62
27	ul. Nauczycielska → ul. Frezji	3,78
28	skrzyżowanie ul. Frezji / Begonii → granica ze Smolnicą	0,89
29	ul. Chorzowska → las chorzowski	0,89
30	ul. Bojkowska → ul. Św. Brata Alberta	2,85
31	ul. Andersa → ul. Sowińskiego	0,59
32	ul. Dolnej Wsi → ul. Pliszki	0,57
Droga techniczna	przy autostradzie A4 (dopuszczony ruch rowerowy): ul. Rybnicka → ul. Daszyńskiego	7,17
Droga rowerowa	śladami kolejki wąskotorowej – odc. 1: Stacja „Trynek” → ul. Kopalniana (wzdłuż ul. Bojkowskiej)	0,70
Droga rowerowa	śladami kolejki wąskotorowej – odc. 2: od ul. Knurowskiej do granicy miasta	2,533
Szlak rowerowy	łączy Gliwice Bojków (w rejonie trasy rowerowej w śladzie kolejki wąskotorowej) z Nieborowicami	0,25

Nr trasy	Przebieg trasy	Długość trasy [km]
Droga rowerowa	ul. Kopalniana → ul. Rzepakowa (wzdłuż ul. Bojkowskiej)	2,81
Droga rowerowa	skrzyżowanie ul. Knurowska / Chmielna → granica miasta z Knurowem (wzdłuż ul. Knurowskiej)	0,65
Ciąg pieszo-rowerowy	ul. Płazyńskiego (od ul. Bojkowskiej do ul. Pocztowej)	1,08
Droga rowerowa	ul. Żwirki i Wigury (od ul. Lotników do ul. Dzierżona)	0,44
Droga rowerowa	estakada Heweliusza (od ul. Portowej do ul. Pionierów)	0,48
Trasa rowerowa	Centrum → Sośnica	6,18
Droga rowerowa	ul. Pocztowa → ul. Błonie (od ul. Płazyńskiego do ul. Kujawskiej)	2,00
Droga rowerowa	ul. Kujawska (od skrzyżowania z ul. Skłodowskiej-Curie do ul. Panewnickiej)	1,13
Ciąg pieszo-rowerowy	ul. Berbeckiego (wzdłuż parku Chopina)	0,24
Ciąg pieszo-rowerowy	ul. Królewskiej Tamy	0,23
Droga rowerowa	ul. Jagiellońska	0,29
Ciąg pieszo-rowerowy	ul. Kozielska (łączy Stare Gliwice z Brzezinką)	0,36
Droga techniczna	zachodnia obwodnica miasta	7,50
Droga rowerowa	zachodnia obwodnica miasta	1,50
Droga rowerowa	południowa obwodnica miasta	2,00
Droga rowerowa	ul. Kozłowska	0,176
Ciąg pieszo-rowerowy	ul. Kozłowska	0,284
Droga rowerowa	ul. Zabrska	0,25
Ciąg pieszo-rowerowy	ul. Tarnogórska / zjazd z DK88	0,18
Ciąg pieszo-rowerowy	tereny wokół stawów przy ul. Jesiennej	0,437
Razem		123,05

Źródło: Wydział Usług Komunalnych UM w Gliwicach

Na utrzymanie tras rowerowych i ciągów pieszych poza pasem drogowym miasto przeznaczyło w 2020 roku łącznie 44 935,63 zł, w tym:

- na utrzymanie stacji napraw rowerów (wymiana, uzupełnienie narzędzi) – 24 729,15 zł;
- na wykonanie przeglądu technicznego tunelu dla pieszych łączącego Dworzec PKP z ul. Tarnogórską – 4 920,00 zł;
- na utrzymanie zieleni i porządku przy ciągach pieszych i trasach rowerowych – 12 744,00 zł;
- na wykonanie nasadzeń krzewów w lokalizacjach wskazanych we wnioskach do budżetu obywatelskiego na rok 2020 – 2 542,48 zł.

Na utrzymanie systemu miejskich wypożyczalni rowerów (Gliwicki Rower Miejski) w 2020 roku przeznaczono 51 753,00 zł.

Infografika 4. **Mapa tras rowerowych w Gliwicach**

Źródło: Geoportals rowerzysty 18_04_2021_Raport_za_2020_rok.docx

3.4. Zestawienie dużych przedsięwzięć (o wartości powyżej 500 tys. zł) zrealizowanych w 2020 roku

Tabela 56. **Inwestycje i remonty w zakresie transportu – drogi, obiekty mostowe**

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2020 roku)	Koszt [w tys. zł]
1.	Remont nawierzchni jezdni – ul. Michałowskiego	511
2.	Remont nawierzchni jezdni, chodników i parkingu – ul. Rolników	524
3.	Remont nawierzchni jezdni i parkingów – ul. Karola Miarki	533
4.	Remont nawierzchni jezdni, chodników i parkingów – ul. Gwiazdy Polarnej	619
5.	Remont nawierzchni jezdni, chodników – ul. Tatrzańska	651
6.	Remont nawierzchni jezdni – ul. Jeziorańskiego	750
7.	Remont nawierzchni jezdni – ul. Kilińskiego	804
8.	Remont nawierzchni jezdni – ul. Gaudiego	834
9.	Remont nawierzchni jezdni, chodników i parkingu – ul. Płocka	918
10.	Remont nawierzchni jezdni – ul. Daszyńskiego	1 008
11.	Remont nawierzchni jezdni, chodników – ul. Tuwima	1 257
12.	Remont nawierzchni jezdni, chodników – ul. Rodzinna	1 279
13.	Remont nawierzchni jezdni, chodników i parkingu – ul. Warszawska	1 540
14.	Remont nawierzchni jezdni, chodników – aleja Sikornik	1 775
15.	Rozbudowa ul. Kozielskiej poprzez budowę chodnika i drogi rowerowej wzdłuż jej odcinka od dzielnicy Stare Gliwice do granicy z dzielnicą Brzezinka	2 201
16.	Budowa ul. Kozłowskiej w Gliwicach (od istniejącej ul. Kozłowskiej o nawierzchni asfaltobetonowej do cieku wodnego)	4 931
17.	Przebudowa odcinka ul. Zabrskiej	5 976
18.	Budowa odcinka drogi od ul. Daszyńskiego do ul. Rybnickiej w Gliwicach – zachodnia część obwodnicy miasta	46 214
19.	Przebudowa i budowa odcinka obwodnicy południowej od ul. Pszczyńskiej do ul. Bojkowskiej	55 834

Źródło: Zarząd Dróg Miejskich

Tabela 57. **Inwestycje i remonty w zakresie gospodarki komunalnej, ochrony środowiska i zagospodarowania terenów**

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2020)	Koszt [w tys. zł]	Jednostka
1	Modernizacja kanalizacji deszczowej na terenie miasta w zakresie części I zamówienia – ul. Tuwima, Syriusza, Rybitwy	738	GW
2	Modernizacja kanalizacji deszczowej na terenie miasta w zakresie części I zamówienia – ul. Gaudiego, Przyszowska	783	GW
3	Modernizacja kanalizacji deszczowej na terenie miasta w zakresie części II zamówienia – ul. Św. Urbana	909	GW
4	Modernizacja kanalizacji deszczowej na terenie miasta w zakresie części I zamówienia – ul. Warszawska, Gaudiego	1 217	GW
5	Modernizacja kanalizacji deszczowej na terenie miasta w zakresie części II zamówienia – aleja Sikornik	1 345	GW
6	Modernizacja kanalizacji deszczowej na terenie miasta w zakresie części zamówienia – ul. Okrzei i ul. Ligocka	1 363	GW
7	Modernizacja kanalizacji deszczowej na terenie miasta w zakresie części II zamówienia – ul. Czapli i ul. Biegusa	1 533	GW
8	Budowa i przebudowa sieci kanalizacji deszczowej w celu odwodnienia terenów położonych pomiędzy autostradą A4, ul. Rybnicką, potokiem Doa a ul. Biegusa w Gliwicach – etap II	4 245	GW
9	Budowa trasy rowerowej w śladzie kolejki wąskotorowej na odcinku od ul. Knurowskiej do granicy miasta	6 190	UK
10	Termomodernizacja budynku przy ul. Strzelców Bytomskich	561	MZUK
11	Modernizacja drogi leśnej w Lesie Komunalnym	1 535	MZUK
12	Zagospodarowanie terenów przy ul. Jesiennej	1 551	MZUK
13	Budowa tężni solankowej	3 462	MZUK
14	Modernizacja Hali Widowiskowo-Sportowej „Sośnica”	8 303	MZUK
15	Budowa 3-komorowej kontenerowej stacji tankowania statków powietrznych na lotnisku w Gliwicach	538	GAPR
16	Docieplenie budynku siedziby GAPR przy ul. Wincentego Pola 16 w Gliwicach	582	GAPR
17	Modernizacja lotniska użytku wyłącznego w Gliwicach dla dostosowania do wymogów kodu referencyjnego 1B	2 935	GAPR
18	Modernizacja pompowni wody przy ul. Pszczyńskiej	619	PWiK
19	Remont sieci wodociągowej przy ul. Daszyńskiego	1 178	PWiK
20	Budowa kanalizacji sanitarnej wzdłuż ul. Nowy Świat	1 339	PWiK
21	Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w rejonie ul. Zielnej, ul. Koniczynowej	2 257	PWiK
22	Budowa sieci wodociągowej od ul. Kujawskiej do ul. Okrężnej	5 049	PWiK
23	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wzdłuż ul. Bojkowskiej	7 700	PWiK
24	Odgazowanie III kwatery	615	PZO

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2020)	Koszt [w tys. zł]	Jednostka
25	Rekultywacja kwater na instalacji przetwarzania odpadów	967	PZO
26	Rozbudowa istniejącej hali magazynu stali na terenie Śląskiego Centrum Logistyki S.A. w Gliwicach przy ul. Portowej 28	10 923	ŚCL
27	Modernizacja rozdzielni 0,4 kV RN – 2 kotłowni WP-70	568	PEC
28	Remont części ciśnieniowej kotła WR-25 nr 3	728	PEC
29	Remont części ciśnieniowej kotła WR-25 nr 1	742	PEC
30	Przekształcenie i częściowe rozliczenie inwestycji CUW na rzecz pakietu usług Data Center dla jednostek organizacyjnych Miasta Gliwice	1 631	ŚŚM
31	Budowa Instalacji Odazotowania Spalin dla kotła WP-70 nr 2	3 918	PEC
32	Budowa III etapu IOS i I etapu Instalacji Odazotowania Spalin kotłowni WR-25	4 182	PEC

Źródło: Wydział Gospodarowania Wodami UM, Wydział Usług Komunalnych UM, Miejski Zarząd Usług Komunalnych, Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju, Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji, Remondis, Przedsiębiorstwo Zagospodarowania Odpadów, Śląskie Centrum Logistyki

Tabela 58. **Inwestycje i remonty w zakresie kultury fizycznej i sportu**

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2020 roku)	Koszt [w tys. zł]
1	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 14, ul. Przedwiośnie 2 – modernizacja boisk. Wykonano boisko do piłki nożnej z trawy syntetycznej, boiska do piłki siatkowej o nawierzchni poliuretanowej, bieżnię prostą czterotorową wraz z zeskoczną do skoku w dal, zamontowano piłkochwyty i bramki, wykonano ogrodzenie, odwodnienie, oświetlenie obiektów sportowych oraz zamontowano elementy małej infrastruktury (ławki, kosze na śmieci).	3 121, 56
2	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2, ul. Partyzantów 25 – modernizacja boisk wraz z zagospodarowaniem terenu. Wykonano: boisko wielofunkcyjne do gry w siatkówkę o nawierzchni poliuretanowej, bieżnię prostą czterotorową, bieżnię do skoku w dal z zeskokiem, oświetlenie, ogrodzenie boisk i terenu, zasilanie systemu monitoringu, zamontowano piłkochwyty oraz ławeczki, kosze na śmieci, stojaki na rowery, wykonano pochylnię dla osób niepełnosprawnych, odwodnienie boisk.	1 759, 42
3	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 4, ul. Orłąt Śląskich 25 – modernizacja boisk szkolnych. Wykonano boisko do piłki nożnej i hokeja o nawierzchni z trawy syntetycznej, boisko do siatkówki i koszykówki, bieżnię okólną, bieżnię prostą, bieżnię do skoku w dal oraz rzutnię do pchnięcia kulą wraz z zagospodarowaniem terenu pod obiekty sportowe.	3 153,87

Źródło: Wydział Inwestycji i Remontów UM

Tabela 59. **Inwestycje i remonty zrealizowane w placówkach oświatowych**

Inwestycje i remonty	Okres realizacji	Koszt [w tys. zł]	Efekt rzeczowy
I Liceum Ogólnokształcące Dwujęzyczne – budowa obiektów wraz z zagospodarowaniem terenu	2019–2021 (w trakcie realizacji)	15 029	Rozbudowa istniejącej placówki oświatowej polegająca na budowie hali sportowej z częścią dydaktyczną wraz z instalacjami zewnętrznymi i wewnętrznymi oraz zagospodarowaniem terenu.

Inwestycje i remonty	Okres realizacji	Koszt [w tys. zł]	Efekt rzeczowy
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 12 – rozbudowa budynku szkoły o część przedszkolną	2020–2021 (w trakcie realizacji)	2 000	Rozbudowa istniejącej placówki oświatowej Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 12 przy ul. Lipowej 29 o czterooddziałowe przedszkole wraz z budową placu zabaw, wraz z robotami związanymi z likwidacją barier architektonicznych, obejmującymi budowę windy zewnętrznej. Zakres branżowy prac obejmuje: architekturę, konstrukcję, instalacje sanitarne, instalacje elektryczne i niskoprądowe; zagospodarowanie terenu, remont wybranych pomieszczeń biurowych i gospodarczych.
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4 – modernizacja i adaptacja pomieszczeń w budynku przedszkola	2020–2021 (w trakcie realizacji)	1 400	Przebudowa części zaplecza i pomieszczeń pomocniczych Przedszkola Miejskiego nr 28 przy ul. Paderewskiego 70 wraz z adaptacją pomieszczeń po byłej przychodni NZOZ na potrzeby przedszkola.
V Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi – kompleksowa adaptacja i modernizacja sal, pomieszczeń oraz korytarzy wraz z windą	2019–2021 (w trakcie realizacji)	1 000	Adaptacja i modernizacja sal, pomieszczeń, korytarzy i klatek schodowych, w tym: modernizacja sal poddasza, wzmocnienie konstrukcji z zabezpieczeniami p.poż., renowacja podłóg i posadzek, wymiana i renowacja stolarki drzwiowej, wydzielenie szybu i zabudowanie dźwigu osobowego, remont węzła cieplnego.
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna – modernizacja budynku przy ul. Gieryskiego 1	2017–2020 (zakończono)	632	Adaptacja pomieszczeń istniejącego budynku przy ul. Gieryskiego 1 w Gliwicach dla potrzeb Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej oraz ośrodka koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczego. Prace objęły zmianę funkcjonalno-użytkową wewnątrz budynku z budową windy, pochylni zewnętrznej wraz z dostosowaniem instalacji wewnętrznych do wprowadzanych zmian.
ZADANIA MAJĄTKOWE w MJO (razem)	2020	34 255	Zakres zadań i prac budowlanych: <ul style="list-style-type: none"> • modernizacja pomieszczeń: dydaktycznych, sanitarnych, pomocniczych i ciągów komunikacyjnych, • zagospodarowanie terenu, modernizacja ogrodzenia, dachu, obejścia, placu zabaw, • modernizacja instalacji (elektrycznych, słaboprądowych, wod.-kan., hydrantowej).
ZADANIA REMONTOWE w MJO (razem)	2020	1 537	<ul style="list-style-type: none"> • Remont sal i pomieszczeń, wyposażenia i instalacji wewnętrznych, pokrycia dachowego, malowanie, bieżące prace konserwacyjno-remontowe.

Tabela 60. **Inwestycje i remonty w zakresie obiektów użyteczności publicznej**

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2020 roku)	Koszt [w tys. zł]
1	Termomodernizacja budynku przy ul. Wiejskiej. Wykonano: izolację przeciwwilgociową i docieplenie ścian fundamentowych i piwnicznych wraz z osuszeniem piwnic, docieplono ściany przyziemia, dach, zamontowano stopnie i ławy kominiarskie, wymieniono rynny i rury spustowe, wymieniono stolarkę okienną i drzwi zewnętrzne, przebudowano strefy wejścia, wykonano zagospodarowanie terenu, zmodernizowano pomieszczenie węzła cieplnego i pomieszczeń piwnicy, wymieniono instalację c.o., wykonano instalację wentylacji, zmodernizowano węzeł cieplny.	1 350,77
2	Budowa budynku ogrzewalni przy ul. S. Noakowskiego. Wybudowano budynek wraz z niezbędną infrastrukturą: powierzchnia zabudowy 130,00 m ² , powierzchnia użytkowa 104,14 m ² , kubatura 474,00 m ³ . Budynek został wykonany w standardzie pasywnym. Przeznaczony jest dla maksymalnie 30 osób bezdomnych. Ogrzewalnia składa się z dwóch pomieszczeń bytowych o powierzchni 50,60 m ² (przeznaczonych dla 25 osób) i powierzchni 10,16 m ² dla 5 osób. Z pomieszczeń bytowych dostępne są łazienki dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Między pomieszczeniami bytowymi znajduje się pomieszczenie z aneksem kuchennym, dającym możliwość przygotowania posiłku i gorącego napoju. Ponadto w budynku zlokalizowano pomieszczenie przyjęć wraz z łazienką dla niepełnosprawnych, pomieszczenie gospodarcze (techniczne, w którym zlokalizowano zasobniki CWU, zasobnik CO, pompę ciepła i urządzenia sterujące centralami wentylacyjnymi i układem solarnym), pomieszczenie służbowe dla pracownika wraz z szatnią i łazienką.	734,63

Źródło: Wydział Inwestycji i Remontów UM w Gliwicach

Tabela 61. **Inwestycje i remonty w zakresie gospodarki mieszkaniowej**

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2020 roku)	Koszt [w tys. zł]
1	Modernizacja budynku przy ul. Kasztanowej 1– Urbana 4	551,54
2	Modernizacja budynku przy ul. Jana Śliwki 31b	754
3	Modernizacja budynku przy ul. Tarnogórskiej 121-121a	743,20
4	Modernizacja budynku przy ul. Lipowej 13	695,33
5	Modernizacja budynku przy ul. Towarowej 17	706,70
6	Modernizacja budynku przy ul. Witkiewicza 13	516,57
7	Modernizacja budynku przy ul. Witkiewicza 79	530,21
8	Modernizacja budynku przy ul. Opolskiej 4 (front plus oficyna)	1 601,79
9	Modernizacja budynku przy ul. Opolskiej 21	698,87
10	Modernizacja budynku przy ul. Opolskiej 23	1 278,19
11	Modernizacja budynku przy ul. Opolskiej 25	1 262,42
12	Modernizacja budynku przy ul. Sokoła 6	570,92

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2020 roku)	Koszt [w tys. zł]
13.	Modernizacja budynku przy ul. Jana Pawła II 11	510,32
14.	Modernizacja budynku przy ul. Pocztowej 60	570,88
15.	Modernizacja budynku przy ul. Daszyńskiego 6	627,75
16.	Modernizacja budynku przy ul. Daszyńskiego 8	1 936,25
17.	Modernizacja budynku przy ul. Góry Chełmskiej 1	761,11
18.	Modernizacja budynku przy ul. Góry Chełmskiej 2a	1 287,89
19.	Modernizacja budynku przy ul. Lekarskiej 1	674,73
20.	Modernizacja budynku przy ul. Franciszkańskiej 9	658,37
21.	Modernizacja budynku przy ul. Hutniczej 3	1 061,18
22.	Modernizacja budynku przy ul. Na Piasku 12c	733,10
23.	Modernizacja budynku przy pl. Piastów 9	677,98
24.	Modernizacja budynku przy ul. Pocztowej 48	811,93
25.	Modernizacja budynku przy ul. Nowy Świat 35	1 112,55

Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej, I i II Zarząd Budynków Miejskich – Towarzystwa Budownictwa Społecznego

Tabela 62. **Zakup urządzeń, ruchomości itp.**

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2020 roku)	Koszt [w tys. zł]
1	Dostawa 10 nowych niskopodłogowych dwuosioowych autobusów komunikacji miejskiej	9 292
2	Zakup sprzętu specjalistycznego na potrzeby prowadzonej gospodarki odpadami na terenie instalacji przetwarzania odpadów (kompaktor, spycharka, mobilny przesiewacz bębnowy z pokładem gwieździstym)	5 650,43
3	Zaprojektowanie, dostawa i montaż suwnicy Q25t do magazynu E	1 154,40
4	Zakup ciągnika szynowo-drogowego typ C120 na tor normalny	578,00

Źródło: Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej, Przedsiębiorstwo Zagospodarowania Odpadów, Śląskie Centrum Logistyki

Tabela 63. **Inne inwestycje**

Lp.	Zadania (przekazane do eksploatacji w 2020 roku)	Koszt [w tys. zł]
1	Przyłącze c.o. w.p. do osiedla Nove Villowe przy ul. Toruńskiej	674
2	Budowa sieci c.o. w.p. w Łabędach – etap III c	866
3	Przyłącze c.o. w.p. do budowy przy ul. Bojkowskiej, Pszczyńskiej	501
4	Przyłącze c.o. w.p. do budowy przy ul. Kunickiego 1-3	861

Źródło: Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej

4.

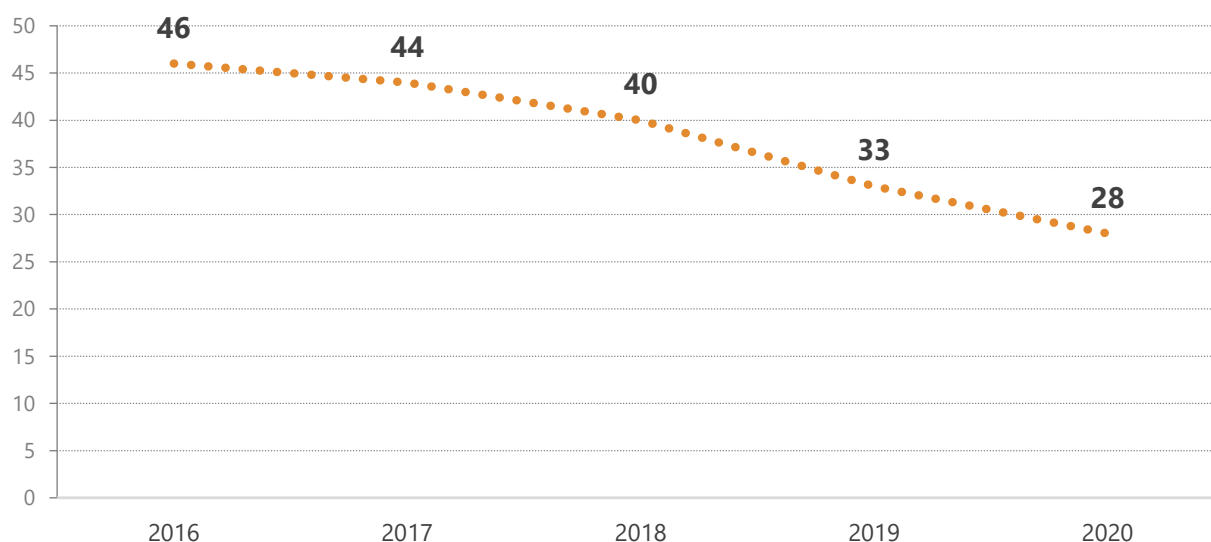
4. Środowisko

4.1. Powietrze

Na stan powietrza w mieście wpływa przede wszystkim emisja zanieczyszczeń z gospodarstw domowych opalanych paliwami stałymi, a w dalszej kolejności ruch drogowy oraz zanieczyszczenia pochodzące z przemysłu. Źródłem bieżących danych, dotyczących jakości powietrza na terenie miasta Gliwice, jest ocena stanu zanieczyszczenia powietrza dokonywana przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach.

Średni poziom rocznego stężenia pyłu zawieszonego PM10 w latach 2016–2020 sukcesywnie spada, od 46 do 28 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (mikrogramów), co jest związane w dużej mierze z korzystnymi warunkami meteorologicznymi dla jakości powietrza, wynikającymi zwłaszcza z ciepłych miesięcy zimowych, a w części – z działaniami prowadzonymi na rzecz poprawy jakości powietrza.

Wykres 4. Stężenie pyłu zawieszonego PM10 w Gliwicach w latach 2016–2020

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach

Tabela 64. **Powietrze – poziom zanieczyszczenia środowiska w mieście* w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Średnie roczne stężenie pyłu zawieszonego PM10 w $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (poziom dopuszczalny: $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$)	46	44	40	33	28
Liczba przekroczeń dopuszczalnych stężeń 24 h PM10 (dopuszczalna częstość przekraczania: 35 razy)	104	84	92	59	25
Średnie roczne stężenie pyłu zawieszonego PM2,5 w $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (od 2020 roku poziom dopuszczalny został zmniejszony z 25 do $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$)	32	31	33	26	22

*Poziomy zanieczyszczeń ujęte w Raporcie określono na stacji pomiarowej przy ul. Mewy w Gliwicach.

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach

Tabela 65. **Stężenie pyłu zawieszonego PM10* w Gliwicach, Bytomiu, Katowicach, Sosnowcu i Tychach w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Gliwice, ul. Mewy	46	44	40	33	28
Bytom, ul. Modrzewskiego	-	48	-	-	-
Katowice, ul. Kossutha	38	41	40	33	29
Katowice, ul. Plebiscytowa	47	52	47	41	34
Sosnowiec, ul. Lubelska	36	41	37	29	27
Tychy, ul. Tołstoja	36	41	38	32	26

*Średnie roczne stężenie pyłu zawieszonego PM10 w $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (poziom dopuszczalny: $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN)

Ograniczenie emisji CO₂ stało się jednym z najważniejszych zagadnień determinujących kierunki rozwoju gospodarki Polski i Europy. Miasto Gliwice również aktywnie włącza się w działania związane z ograniczeniem emisji gazów cieplarnianych, zwiększeniem udziału odnawialnych źródeł energii, zmniejszeniem zapotrzebowania na energię finalną oraz ograniczeniem niskiej emisji. Uchwałą nr V/81/2015 Rady Miasta Gliwice z 26 marca 2015 r. miasto przyjęło do realizacji PGN na lata 2015–2020 (zmiany w PGN przyjęto uchwałą nr XIV/357/2016 Rady Miasta Gliwice z 17 marca 2016 r. oraz uchwałą nr III/47/2019 Rady Miasta Gliwice z 7 lutego 2019 r.).

W czwartym kwartale 2021 roku ukaże się raport z realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej za lata 2018–2020.

4.2. Obszary zielone

Miasto charakteryzuje się dużą powierzchnią terenów zielonych – w jego obszarze położone są grunty leśne stanowiące mienie komunalne o powierzchni 238,82 ha oraz grunty leśne niestanowiące własności Skarbu Państwa o powierzchni 19,98 ha.

Gwałtowny wzrost powierzchni pasów ulicznych, zlokalizowanych bezpośrednio przy ulicach na terenie miasta, od 2019 roku spowodowany jest nowymi regulacjami prawnymi, oddaniem do użytku Drogowej Trasy Średnicowej, przejęciem ulic niepublicznych, a w ostatnim czasie z powstaniem nowych pasów drogowych przy nowo wybudowanych odcinkach obwodnic miasta: południowej od ul. Bojkowskiej do ul. Pszczyńskiej oraz zachodniej od ul. Rybnickiej do ul. Daszyńskiego.

W 2020 roku w pasach drogowych rozpoczęło się sadzenie drzew w ramach „Zielonych ekranów akustycznych w pasach drogowych miasta Gliwice” (nasadzenia przy ul. Portowej, Tarnogórskiej, św. Wojciecha).

Tabela 66. **Powierzchnia zieleni w Gliwicach w latach 2016–2020 [ha]***

Rodzaj zieleni	2016	2017	2018	2019	2020
Parki	30,33	30,31	30,57	30,47	30,47
Zieleńce	91,46	98,36	95,42	95,89	99,31
Zieleńce nieurządzone	49,35	47,60	47,55	46,1	36,89
Nieużytki zadrzewione	36,44	31,16	29,63	30,81	30,63
Pasy drogowe	166,55**	161,70	163,07	222,69***	227,09****
Cmentarze	46,08	46,08	46,07	46,07	46,07
Las komunalny	236,26	236,26	238,82	238,82	236,26
Razem powierzchnia terenów zielonych	656,47	651,47	651,12	709,48	706,72

* Różnice w powierzchni zieleni wynikają z przeprowadzonych podziałów geodezyjnych oraz sprzedaży działek przez UM i przekazania działek gminnych innym podmiotom.

** DTŚ G2 i G2/4: 36 ha.

*** Wzrost wynika z włączenia w zarząd ZDM dróg niepublicznych.

**** Wzrost wynika z powstania nowych terenów pasów drogowych – obwodnice.

Źródło: Miejski Zarząd Usług Komunalnych, Zarząd Dróg Miejskich

Tabela 67. **Parki w Gliwicach – powierzchnia [ha], stan na 31 grudnia 2020 roku**

Bolesława Chrobrego	Starozielski	Fryderyka Chopina	Plac Grunwaldzki	Szwajcaria	RAZEM
10,31	5,89	5,86	3,97	4,44	30,47

Źródło: Miejski Zarząd Usług Komunalnych

Na terenie parku im. Fryderyka Chopina znajduje się Palmiarnia Miejska, której historia sięga 1880 roku. Dziś na 2000 m² rośnie tam ponad 6 tys. roślin, rozmieszczonych w czterech pawilonach

tematycznych, w których można obejrzeć palmy, wiewiórki kostarykańskie, gady w terrariach czy egzotyczne papugi i kanarki. Najstarsze okazy roślin liczą ponad 100 lat. W 2013 r. Palmiarnia Miejska została poszerzona o pawilon akwarystyczny prezentujący ryby w czterech zbiornikach o różnych środowiskach słodkowodnych (Amazonia, Tanganika, rzeki Polski i rzeki Azji Południowo-Wschodniej).

Corocznie ten unikatowy na skalę regionu obiekt odwiedzają tysiące osób; w 2020 r. ekspozycje Palmiarni obejrzało ponad 106 tysięcy zwiedzających (w tym 561 osób niepełnosprawnych).

Tabela 68. **Nasazanie i wycinka drzew na terenach miejskich (bez uwzględnienia terenów prywatnych) w Gliwicach w latach 2016–2020 [szt.]**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Łącznie wycinka drzew	534	1 487	818	738	993
Łącznie nasadzanie drzew	1 636	1 170	1 603	1 534	3 160

Źródło: Miejski Zarząd Usług Komunalnych, Zarząd Dróg Miejskich i Zakład Gospodarki Mieszkaniowej

Tabela 69. **Nasadzenia krzewów i kwiatów sezonowych w Gliwicach w latach 2016–2020 [szt.]**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Nasadzenie krzewów	24 805	14 870*	6 702	10 168	3 538
Nasadzenie kwiatów	272 217	172 362**	175 440	93 243	55 937

* Mniejsza liczba nasadzeń krzewów od 2017 roku, stanowiących kompensację przyrodniczą w zamian za usuwane krzewy i wskazanych w zezwoleniach na wycinkę, jest spowodowana zmianami w przepisach ustawy o ochronie przyrody. W nowych przepisach poszerzony został katalog sytuacji, w których nie jest wymagane zezwolenie na usunięcie krzewów, a tym samym rzadziej nakładany jest obowiązek wykonania nasadzeń krzewów.

** Mniejsza liczba nasadzeń kwiatów od 2017 roku wynika z zaprzestania przez Wydział Środowiska UM ewidencjonowania ww. nasadzeń.

Źródło: Miejski Zarząd Usług Komunalnych, Wydział Środowiska UM w Gliwicach

Tabela 70. **Wielkość terenów zielonych [ha] przypadających na 100 tys. mieszkańców***

Gliwice/Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Powierzchnia terenów	371,44	373,48	376,64	414,60	420,47

* Zameldowanych na pobyt stały i czasowy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Miejskiego Zarządu Usług Komunalnych i Zarządu Dróg Miejskich

4.3. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi

Miejski Zarząd Usług Komunalnych, prowadząc Schronisko dla Zwierząt w Gliwicach, realizuje program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta Gliwice. Program jest realizowany w oparciu o art. 11a Ustawy o ochronie zwierząt (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 122) oraz uchwałę nr XIV/236/2020 Rady Miasta Gliwice z 23 kwietnia 2020 r.

Celem programu jest zapewnienie opieki zwierzętom bezdomnym, a także opieka nad wolno żyjącymi kotami – obejmująca swoim zakresem opiekę weterynaryjną oraz dokarmianie. Ponadto celem programu jest zapobieganie bezdomności zwierząt, realizowane poprzez sterylizację i kastrację psów i kotów bezdomnych oraz posiadających właścicieli.

W ramach zapobiegania bezdomności zwierząt zapewnia się zwierzętom bezdomnym miejsce i opiekę w schronisku, a także zakrojone na szeroką skalę akcje promujące adopcję zwierząt bezdomnych, w tym dwie imprezy pn. „Bieg na 6 łap” i cztery wystawy kotów nierasowych Akcja – Dom na Zimę dla Starszaka, prowadzenie strony internetowej schroniska zawierającej m.in. zakładki ze zdjęciami i opisami psów i kotów przeznaczonych do adopcji oraz portalu społecznościowego Facebook, informującego na bieżąco o przyjętych zwierzętach do schroniska.

W załączniku nr 6 Sprawozdanie za rok 2020 z realizacji Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi.

4.4. Mapa akustyczna (strategiczna mapa hałasu) i program ochrony przed hałasem

Opracowanie mapy akustycznej (strategicznej mapy hałasu) jest elementem systemu zarządzania środowiskiem – umożliwia monitoring klimatu akustycznego w mieście oraz stanowi podstawę do planowania inwestycji, których celem jest redukcja poziomu hałasu. Mapa ta stanowi materiał wyjściowy do opracowania i uchwalenia przez Radę Miasta programu działań, którego celem jest dostosowanie poziomu hałasu do poziomu dopuszczalnego.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska mapę akustyczną (strategiczną mapę hałasu) dla miasta o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys. opracowuje się co 5 lat i na jej podstawie opracowuje się program ochrony środowiska przed hałasem.

Pierwsza mapa akustyczna dla miasta Gliwice została opracowana w 2012 roku. Na jej podstawie Rada Miasta Gliwice uchwaliła *Program ochrony środowiska przed hałasem na lata 2013–2017*.

W 2017 r. opracowana została kolejna *Mapa akustyczna miasta Gliwice*, na podstawie której został opracowany i uchwalony *Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Gliwice na lata 2018–2022*.

W załączniku nr 7 Sprawozdanie z realizacji *Programu ochrony środowiska przed hałasem*.

4.5. Programy Ochrony Środowiska

Podstawą prawną opracowania *Programu ochrony środowiska dla miasta Gliwice* jest ustawa Prawo ochrony środowiska. Aktualny *Program na lata 2016–2020* został przyjęty uchwałą nr XXII/547/2016 Rady Miasta Gliwice z 15 grudnia 2016 r.

W programie zawarte zostały cele i kierunki polityki ekologicznej miasta do roku 2020 i wynikające z niej działania. Do głównych celów długoterminowych zaliczono:

- poprawę jakości powietrza na obszarze miasta,
- realizację racjonalnej gospodarki energetycznej,
- poprawę i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska,
- utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych niskich poziomach,
- zrównoważone gospodarowanie wodami powierzchniowymi i podziemnymi,
- zrównoważoną gospodarkę zasobami surowców naturalnych,
- racjonalną gospodarkę zasobami glebowymi,

- przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych w mieście zgodnie z wymaganiami ekologicznymi oraz uwarunkowaniami społeczno-ekonomicznymi,
- zbudowanie systemu zgodnego z hierarchią postępowania z odpadami, w której priorytetem jest zapobieganie powstawania odpadów, a następnie przygotowanie do ponownego użycia, recykling i inne metody odzysku oraz wdrożenie modelu gospodarowania odpadami komunalnymi opartego na ich selektywnym zbieraniu,
- zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu,
- ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków,
- zapobieganie skutkom powodzi, ograniczenie zagrożenia jej wystąpienia,
- podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa zgodnie z zasadą „myśl globalnie, działaj lokalnie”,
- zarządzanie dokumentami systemowymi,
- uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego opracowań ekofizjograficznych i programów ochrony środowiska,
- poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia.

Program przedstawia stan środowiska, a także określa hierarchię niezbędnych działań zmierzających do poprawy tego stanu. Ponadto *Program ochrony środowiska dla miasta Gliwice* jest spójny z celami głównymi dokumentów strategicznych na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym.

Przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska nakładają na organ wykonawczy miasta konieczność sporządzenia co dwa lata raportu z realizacji programu ochrony środowiska. Ostatni raport obejmował lata 2017–2018 i przedstawiony został Radzie Miasta w 2019 roku. Raport ten przesłany został do Sejmiku Województwa Śląskiego. Kolejny raport dotyczyć będzie lat 2019–2020, a jego przygotowanie nastąpi w 2021 roku.

4.6. Plan Adaptacji Miasta Gliwice do zmian klimatu do roku 2030

11 lipca 2019 r. uchwałą Rady Miasta Gliwice nr VII/123/2019 został przyjęty *Plan Adaptacji Miasta Gliwice do zmian klimatu do roku 2030*. Na tej podstawie zostało przygotowane zarządzenie Prezydenta Miasta Gliwice w sprawie zasad wdrażania, monitoringu, sprawozdawczości oraz aktualizacji planu. Przewidziano coroczną ocenę postępu realizacji planu adaptacji, dokonywaną na podstawie informacji zebranych od interesariuszy biorących udział w jego tworzeniu. Ponadto, w oparciu o informacje przekazane przez podmioty odpowiedzialne za inicjowanie i realizację działań adaptacyjnych, raz na pięć lat przygotowany będzie raport z wdrażania planu adaptacji. Raport ten zawierać będzie podstawowe informacje o zainicjowanych, przygotowywanych, realizowanych działaniach adaptacyjnych prowadzonych w okresie sprawozdawczym. Przewiduje się także przygotowanie ewaluacji realizacji planu adaptacji. Zadaniem ewaluacji będzie sprawdzenie, czy w wyniku podejmowanych działań zaistniały spodziewane rezultaty oraz czy przełożyły się one na realizację wyznaczonego celu nadrzędnego. Najbliższy raport z przebiegu realizacji planu oraz ewaluacja realizacji działań przewidziane są na 2024 rok.

W załączniku nr 8 Sprawozdanie z realizacji działań i postępu prac w roku 2020 określonych w *Planie Adaptacji Miasta Gliwice do zmian klimatu do roku 2030*.

4.7. Program usuwania wyrobów zawierających azbest

Obowiązek opracowania *Programu usuwania materiałów zawierających azbest* wynika z zapisów *Programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009–2032* przyjętego uchwałą Rady Ministrów nr 122/09 z 14 lipca 2009 r., zmienioną uchwałą nr 39/2010 RM z 15 października 2010 r.

Do podstawowych celów programu należy:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terenie kraju,
- likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Cele te należy osiągnąć w perspektywie długoterminowej, do 2032 roku.

W załączniku nr 9 Sprawozdanie za rok 2020 z realizacji *Programu usuwania azbestu*.

4.8. Edukacja ekologiczna

Miejska polityka proekologiczna może się rozwijać jedynie przy aktywnym udziale mieszkańców i ich poparciu dla decyzji miasta. Mają one na celu, z jednej strony, pobudzenie odpowiedzialności mieszkańców za ich dobro wspólne, jakim jest czyste i bezpieczne miasto, z drugiej – integrowanie mieszkańców wokół ważnych idei w ramach procesów budowania społeczeństwa obywatelskiego.

W 2020 roku z uwagi na ograniczenia związane z pandemią edukacja ekologiczna realizowana była głównie przez publikację artykułów o tematyce ekologicznej w Miejskim Serwisie Informacyjnym – Gliwice. Były to m.in.:

1. „Nowe ścieżki dla rowerów”
2. „Elektrykiem po mieście”
3. „Gliwice na rowerowej ścieżce”
4. „Gliwiczanie pojedą „elektrykami” Volvo”
5. „Auto-eko-busy. Gliwice inwestują w zielony transport”

Tabela 71. **Wybrane wydarzenia edukacyjno-promocyjne w Gliwicach w 2020 roku**

Zadania	Organizator	Data
Dni otwarte oraz wycieczki dydaktyczne na terenie Stacji Uzdatniania Wody w Gliwicach-Łabędach oraz w Centralnej Oczyszczalni Ścieków	PWiK	Cyklicznie
Projekt ESTABLISH – nauczanie przez odkrywanie	PWiK, II Liceum Ogólnokształcące	Cyklicznie
Projekt „Woda, woda wszędzie”	PWiK	Cyklicznie
Konferencja „Membrany i procesy membranowe w ochronie środowiska”	PWiK, Politechnika Śląska w Gliwicach	Cyklicznie
Organizacja akcji „Sprzątanie Świata”	Miasto Gliwice	Cyklicznie
Organizacja zbiórki odpadów niebezpiecznych	Miasto Gliwice	Cyklicznie
Dofinansowanie do EkoRajdu o Puchar Prezydenta Miasta Gliwice	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 12 w Gliwicach/Miasto Gliwice	Cyklicznie
Konkurs przyrodniczo-ekologiczny „Zielone Podchody”	Szkoła Podstawowa nr 2 w Gliwicach/Miasto Gliwice	Cyklicznie

Zadania	Organizator	Data
Organizacja rajdów rowerowych z cyklu „Zielone Gliwice – Ekologiczne Miasto”	Miasto Gliwice	Cyklicznie
Udział w targach budowlanych Expo Gliwice	Air Promocja Wioletta Ochman	Cyklicznie
Dofinansowanie do Eko Turnieju o Puchar Prezydenta Miasta Gliwice	Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 12 w Gliwicach/Miasto Gliwice	Cyklicznie
Akcje promocyjno-środowiskowe pod patronatem Prezydenta Miasta Gliwice „Hotel dla języka”, „Wrzucaj puszkę do żółtego”	Miasto Gliwice	Cyklicznie
Akcja promocyjno-ekologiczna pod patronatem Prezydenta Miasta nad XXIV Regionalnym Konkursem Recytatorskim „Z przyrodą za pan brat”.	Miasto Gliwice	Cyklicznie

Źródło: Wydział Środowiska UM w Gliwicach, www.pwik.gliwice.pl, www.pkegliwice.pl

4.9. Energia odnawialna oraz proekologiczne systemy grzewcze

Polityka miasta w zakresie energii odnawialnej i proekologicznych systemów grzewczych opiera się na dotacjach celowych:

- **do instalacji odnawialnych źródeł energii (OZE)**

Odnawialne źródła energii (OZE) to takie, których wykorzystywanie nie wiąże się z ich długotrwałym brakiem – ich zasób odnawia się bowiem w krótkim czasie. Podstawowe źródła energii odnawialnej to biomasa, energia słoneczna, energia wód powierzchniowych, energia wiatru i energia geotermalna.

- **do zmiany tradycyjnych systemów grzewczych na proekologiczne**

Mieszkańcy miasta używający pieców węglowych mogą wymienić źródło ogrzewania, korzystając również ze wsparcia finansowego ze strony miasta – od 1997 r. istnieje bowiem możliwość uzyskania dotacji do zmiany tradycyjnych systemów grzewczych na proekologiczne.

Tabela 72. **Liczba i wartość dotacji na wdrożenie systemów grzewczych mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska w latach 2016–2020**

Rok / wyszczególnienie	Osoby fizyczne	Osoby prawne	Wspólnoty mieszkaniowe	SUMA	
2016	Liczba udzielonych dotacji celowych	278	0	10	288
	Wartość udzielonych dotacji celowych [tys. zł]	675	0	282	957
2017	Liczba udzielonych dotacji celowych	407	12	22	441
	Wartość udzielonych dotacji celowych [tys. zł]	1 701	126	597	2 423
2018	Liczba udzielonych dotacji celowych	607	25	44	486

Rok / wyszczególnienie		Osoby fizyczne	Osoby prawne	Wspólnoty mieszkaniowe	SUMA
	Wartość udzielonych dotacji celowych [tys. zł]	3 635	442	998	5 075
2019	Liczba udzielonych dotacji celowych	441	8	67	516
	Wartość udzielonych dotacji celowych [tys. zł]	1 858	255	2 249	4 362
2020	Liczba udzielonych dotacji celowych	416	4	14	434
	Wartość udzielonych dotacji celowych [tys. zł]	1 838	86	407	2 331

Źródło: Wydział Środowiska UM w Gliwicach

Tabela 73. **Liczba i wartość dotacji na instalacje Odnawialnych Źródeł Energii w latach 2016–2020**

Rok / wyszczególnienie		Osoby fizyczne*
2016	Liczba udzielonych dotacji celowych	36
	Wartość udzielonych dotacji celowych [tys. zł]	161
2017	Liczba udzielonych dotacji celowych	36
	Wartość udzielonych dotacji celowych [tys. zł]	168
2018	Liczba udzielonych dotacji celowych	31
	Wartość udzielonych dotacji celowych [tys. zł]	135
2019	Liczba udzielonych dotacji celowych	30
	Wartość udzielonych dotacji celowych [tys. zł]	140
2020	Liczba udzielonych dotacji celowych	29
	Wartość udzielonych dotacji celowych [tys. zł]	168

*Od 2016 roku osoby prawne i wspólnoty mieszkaniowe nie zgłosiły wniosku o dotację na OZE.

Źródło: Wydział Środowiska UM w Gliwicach

4.10. Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Gliwice

Zgodnie z art. 19 ustawy z 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne wójt (burmistrz, prezydent miasta) opracowuje projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe. Projekt założeń sporządza się dla obszaru gminy co najmniej na okres 15 lat i aktualizuje co najmniej raz na 3 lata. Projekt założeń powinien określać:

- 1) ocenę stanu aktualnego i przewidywanych zmian zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe;
- 2) przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych;
- 3) możliwości wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii, z uwzględnieniem energii elektrycznej i ciepła wytwarzanych w instalacjach odnawialnego źródła energii, energii elektrycznej i ciepła użytkowego, wytwarzanych w kogeneracji oraz zagospodarowania ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych;
- 4) możliwości stosowania środków poprawy efektywności energetycznej w rozumieniu art. 6 ust. 2 ustawy z 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej;
- 5) zakres współpracy z innymi gminami.

W załączniku nr 10 Informacja na temat *Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Gliwice.*

4.11. Wody

Miasto Gliwice przynależy do zlewni rzeki Odry. Jest odwadniane przez rzekę Kłodnicę oraz jej dopływy (Bytomkę, Ostropkę, Czerniawkę, Potok Guido – Sośnicę, Potok Cienka, Kozłówkę). Istotne znaczenie dla układu wód powierzchniowych ma obecność Kanału Gliwickiego – obiektu hydrotechnicznego, którego zadaniem jest zapewnienie możliwości transportu wodnego między Górnym Śląskiem a rzeką Odrą.

Tabela 74. **Struktura odbiorców wody w Gliwicach ze względu na cel wykorzystania wody, lata 2016–2020 [tys. m³]**

Gliwice	2016	2017	2018	2019	2020
Gospodarstwa domowe	6 040	5 908	6 042	5 975	6 065
Przemysł	2 047	2 183	2 218	2 167	1 884
Inne cele (np. szkoły, baseny)	621	618	631	626	496
Razem	8 708	8 709	8 891	8 768	8 445

Źródło: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

Tabela 75. **Struktura wody pobranej ze względu na źródło pochodzenia, lata 2016–2020 [tys. m³] [%]**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Woda z własnych ujęć wód podziemnych*	9 525 89,29%	9 355 88,29%	9 562 90,11%	9 551 89,73%	9 055 89,41%
Woda zakupiona z GWP S.A. w Katowicach	1 140 10,69%	1 239 11,70%	1 047 9,87%	1 091 10,25%	1 069 10,55%
Woda zakupiona z ZPWIK Sp. z o.o. w Zabrze	2 0,02%	2 0,01%	2 0,02%	2 0,02%	4 0,04%

*W tym woda ze studni zlokalizowanych na terenie gminy Rudziniec, ale częściowo zaopatrujących w wodę miasto Gliwice.
Źródło: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

Tabela 76. **Dobowe zużycie wody w litrach w przeliczeniu na jednego mieszkańca Gliwic, lata 2016–2020**

Gliwice	2016	2017	2018	2019	2020
Dobowe zużycie wody w litrach w przeliczeniu na jednego mieszkańca*	139,31	141,09	145,57	145,18	141,61

*Dobowa sprzedaż policzona według całej sprzedaży (gospodarstwa domowe, przemysł, inne cele) na mieszkańca
Źródło: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

4.12. Gospodarka komunalna

System kanalizacyjny

Za dostarczanie wody pitnej i odprowadzenie zanieczyszczeń w mieście odpowiedzialne jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. (PWiK). Woda dostarczana odbiorcom pochodzi z dwóch głównych źródeł: własnych ujęć wód głębinowych oraz uzdatnionej wody powierzchniowej i podziemnej zakupionej od Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach. Ujęcia wód eksploatowane przez przedsiębiorstwo PWiK znajdują się na terenie Gliwic (szesnaście studni) i gminy Rudziniec. Ujęcia są wyposażone w nowoczesne instalacje do monitorowania parametrów pracy, zdalne sterowanie, a także zabezpieczenia przeciwwłamaniowe.

Tabela 77. **Długość sieci infrastrukturalnej na terenie Gliwic w latach 2016–2020 [km]**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej, w tym:	604,66	610,95	614,79	616,64	621,85
- sieć ogólnospławna	29,10	29,10	29,10	29,10	29,10
- sieć rozdzielcza	401,19	407,48	411,32	413,17	418,37
- podłączenia	174,37	174,37	174,37	174,37	174,38
Długość czynnej sieci wodociągowej, w tym:	719,54	726,85	734,70	739,38	750,50
- sieć magistralna	98,16	98,16	98,16	98,16	98,16
- sieć rozdzielcza	412,22	419,73	427,56	432,20	443,32
- podłączenia	209,16	208,96	208,98	209,02	209,02

Źródło: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

Tabela 78. **Ilość ścieków odprowadzanych z terenu Gliwic kanalizacją i transportem asenizacyjnym średnio na dobę w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Kanalizacja [m ³]	30 482,1	31 777,4	26 879,1	26 864,1	28 376,7
Transport asenizacyjny [m ³]	97,5	82,3	77,7	93,6	118,7
Procentowa ilość oczyszczonych ścieków [%]	99,83	99,86	99,76	99,81	99,85

Źródło: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

Tabela 79. Ilość ścieków odprowadzanych z całego obszaru działania PWiK* Gliwice w latach 2016–2020 [m³]

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Ilość odprowadzanych ścieków z miasta**	11 192 142	11 628 797	9 839 214	9 839 578	10 429 326

*Gliwice, Pyskowice, Zbrostawice, Sośnicowice.

**W tym kanalizacja i transport asenizacyjny, ścieki bytowe (gospodarstwa domowe i inne cele), ścieki przemysłowe, ścieki pochodzące ze zbiorników bezodpływowych, wody opadowe i roztopowe (z kanalizacji ogólnospławnej), wody infiltracyjne.

Źródło: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

Tabela 80. Ilość odprowadzanych ścieków z podziałem na gospodarstwa domowe, przemysł i inne w latach 2016–2020 [m³]*

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Gospodarstwa domowe	5 721 653	5 641 767	5 755 514	5 671 939	5 828 925
Przemysł	1 354 230	1 388 052	1 408 964	1 350 523	1 149 267
Inne cele	529 551	512 656	510 704	508 582	429 644
Razem	7 605 344	7 542 475	7 675 182	7 531 044	7 407 836

*Tylko z obszaru Gliwic.

Źródło: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

Stacja Uzdatniania Wody w Gliwicach-Łabędach to nowoczesna instytucja oddana do eksploatacji 1 marca 2014 roku. Modernizacja placówki dotyczyła budowy instalacji, urządzeń, obiektów i infrastruktury związanej z technologią uzdatniania wody – dzięki temu mieszkańcom Gliwic dostarczana jest woda najwyższej jakości. Nowa technologia zakłada podczyszczenie oraz ponowne wykorzystanie i uzdatnianie wód popłucznych powstałych wskutek płukania filtrów. Woda uzdatniona kierowana do sieci wodociągowej spełnia wszelkie normy określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z 7 grudnia 2017 r. w sprawie wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Oczyszczalnie ścieków

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. obsługuje dwie oczyszczalnie ścieków: Centralną Oczyszczalnię Ścieków przy ul. Edisona oraz Oczyszczalnię Ścieków w Smolnicy przy ul. Łęgowskiej. Obie oczyszczalnie korzystają z metody oczyszczania mechaniczno-biologicznej.

Gospodarka odpadami

Bezpieczne i wysoko jakościowe rozwiązania w zakresie przetwarzania wybranych odpadów komunalnych oraz innych zapewnia mieszkańcom Gliwic oraz firmom prowadzącym działalność na terenie miasta Przedsiębiorstwo Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o. W ramach tej działalności spółka, dbając o środowisko naturalne, zajmuje się eksploatacją i prowadzeniem instalacji przetwarzania odpadów, przetwarzaniem oraz produkcją energii elektrycznej i ciepłej. Głównym celem funkcjonowania instalacji przetwarzania odpadów jest zagospodarowywanie odpadów pochodzących z terenu Gminy Gliwice.

Tabela 81. **Ilość odpadów przyjmowana do instalacji przetwarzania odpadów oraz sprzedaż energii z elektrowni biogazowej w latach 2016–2020 [Mg]**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Średnia miesięczna ilość odpadów	7 645	6 531	6 640	8 375	5 454
Łączna ilość odpadów przyjęta w ciągu roku do instalacji przetwarzania odpadów – składowisko kwatera*	91 736	78 372	79 680	100 500	65 450
Łączna ilość odpadów przyjęta do instalacji przetwarzania odpadów – składowisko kwatera – narastająco	1 140 117	1 218 489	1 298 169	1 398 669	1 464 119
Łączna ilość odpadów przyjęta do instalacji przetwarzania odpadów – kompostownia	2 093	2 035	5 225	8 252	6 602
Łączna ilość odpadów przyjęta do instalacji przetwarzania odpadów – sortownia odpadów wielkogabarytowych	1 529	1 614	769	6 924	5 356
Sprzedaż energii z elektrowni biogazowej [MWh]	1 657	1 808	1 605	1 569	1 465

* Ilość odpadów przyjętych do unieszkodliwiania poprzez składowanie.

Źródło: Przedsiębiorstwo Zagospodarowania Odpadów

Tabela 82. **Selektywna zbiórka odpadów w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba kontenerów do gromadzenia odpadów segregowanych [szt.]	6 990	7 320	7 762	8 422	9 833
Ilość odpadów wywożonych ze zbiórki selektywnej [m ³]	ok. 91 330	ok. 114 250	ok. 119 100	ok. 126 330	ok. 147 495
Koszt wywozu 1 m ³ posegregowanych odpadów [zł]	54,70	60,00	60,00	80,00	85,00
Koszt wywozu 1 m ³ niesegregowanych odpadów [zł]	79,00	79,00	79,00	104,50	120,15
Procentowy udział odpadów segregowanych w ogólnej ilości wywożonych odpadów [%]	14,4	18,0	19,9	27,3	31,6

Źródło: REMONDIS

Na terenie instalacji przetwarzania odpadów Przedsiębiorstwa Zagospodarowania Odpadów funkcjonuje PSZOK – Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. Mieszkańcy Gliwic pozostawiają w punkcie odpady komunalne, które są segregowane a następnie w większości przekazywane do odzysku lub recyklingu.

Tabela 83. Ilość odpadów przyjmowana do PSZOK w latach 2016–2020 [Mg]

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
zużyte opony	83	125	158	190	131
odpady budowlane i rozbiórkowe	2 463	3 016	4 453	5 376	4 616
bioodpady	699	959	1 311	1 341	969
odpady wielkogabarytowe	854	1 457	2 375	3 284	3 073
zużyte baterie i akumulatory	0,5	-	0,5	0,1	1,6
zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	21	34	45	66	116
chemikalia	21	22	29	45	61
papier	-	-	-	-	59
tworzywa sztuczne	-	-	-	-	10
szkło	-	-	-	-	3
metale	-	-	-	-	5
odzież i tekstylia	-	-	-	-	38
przeterminowane leki	-	-	-	-	10
igły i strzykawki	-	-	-	-	0,2
łącznie:	4 141,5	5 613	8 371,5	10 302,1	9 092,8
łączna ilość odpadów przyjęta do PSZOK – narastająco	18 366,5	23 979,5	32 351	42 653,1	51 745,9

Źródło: Przedsiębiorstwo Zagospodarowania Odpadów

W 2020 roku na terenie instalacji przetwarzania odpadów w Przedsiębiorstwie Zagospodarowania Odpadów uruchomiono punkt Drugie Życie Rzeczy. W punkcie każdy gliwiczanie może bezpłatnie pozostawić rzeczy, których już nie potrzebuje, np. meble, książki, zabawki, dywany, doniczki, rowery, wyroby ceramiczne i szklane. Pozostawione rzeczy mogą zostać bezpłatnie odebrane przez innych mieszkańców. Drugie Życie Rzeczy to nadanie niechcianym przedmiotom prawa do drugiego życia. Działalność punktu, zgodnie z ideą *zero waste*, wspomaga środowisko naturalne, ale także potrzebujących mieszkańców Gliwic.

Edukacja ekologiczna

Przedsiębiorstwo Zagospodarowania Odpadów realizowało w 2020 roku następujące zadania z zakresu edukacji ekologicznej:

1. We współpracy z Wydziałem Architektury Politechniki Śląskiej, w ramach pracy naukowo-badawczej, od marca do lipca 2020 r. studenci architektury wykonali opracowania projektowe w ramach czterech zadań promujących ideę segregacji i recyklingu oraz wiedzę z zakresu gospodarowania odpadami. Przewidziano powstanie projektów wystawy stacjonarnej, ekspozycji mobilnej, kreatywnych gier, plakatu. Zadanie zakończono konkursem prac studenckich oraz multimedialną wystawą na stronie internetowej Przedsiębiorstwa Zagospodarowania Odpadów Sp. z o. o. (www.pzogliwice.pl w zakładce aktualności).

2. W grudniu 2020 r. został przygotowany i przekazany przedszkolakom oraz uczniom klas I–IV gliwickich szkół podstawowych filmik edukacyjny o charakterze ekologicznym pt. „Spotkanie z Ekologią”. Przesłany materiał zawiera historię śMietka (bohatera marki), piosenkę, wierszyk oraz gry i zabawy. Na koniec lekcji ogłoszony został konkurs z nagrodami dla dzieci. Lekcję można obejrzeć na stronie internetowej Przedsiębiorstwa Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o. (www.pzogliwice.pl w zakładce aktualności).

5.

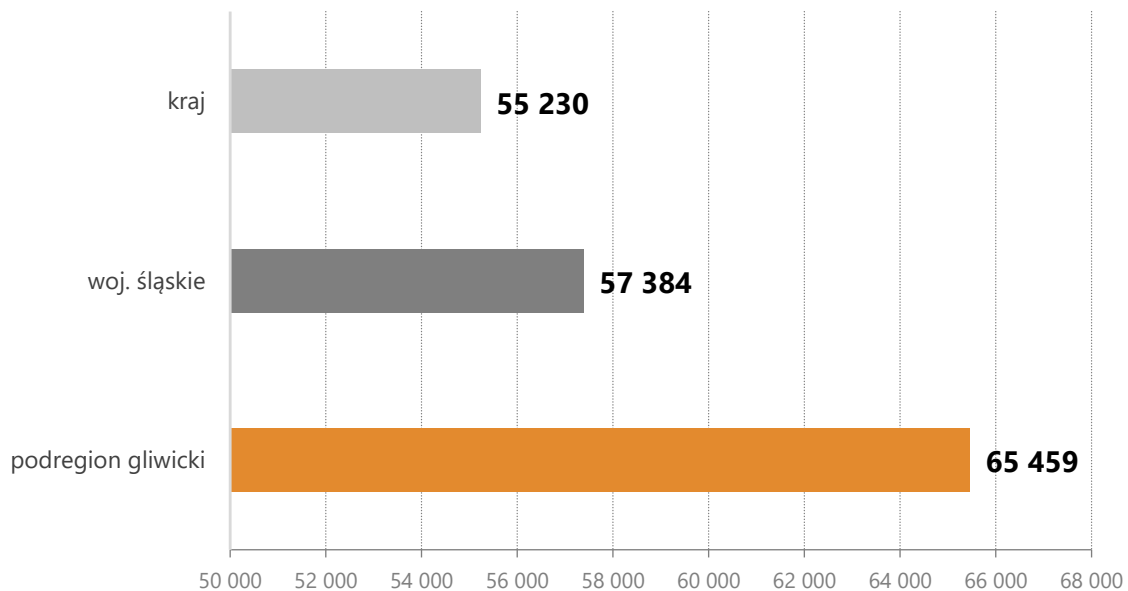

5. Gospodarka i finanse

5.1. Gospodarka

W Gliwicach obserwuje się stały rozwój gospodarczy. Dla przykładu w 2016 roku wartość PKB przypadająca na jednego mieszkańca podregionu gliwickiego* wynosiła 58 129 zł, czyli więcej niż średnia dla województwa śląskiego (50 172 zł) i całego kraju (48 368 zł), natomiast w 2018 roku już odpowiednio 65 459 zł w odniesieniu do 57 384 zł dla województwa śląskiego i 55 230 zł dla Polski.

Wykres 5. **Wartość PKB przypadająca na jednego mieszkańca Polski, województwa śląskiego oraz podregionu gliwickiego (dane za 2018 rok)**

*Podregion gliwicki to jedna z pięciu statystycznych jednostek Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego o łącznej powierzchni 87 865 ha. Swym zasięgiem obejmuje miasto Gliwice, powiat gliwicki, miasto Zabrze oraz gminy: Wielowieś, Toszek, Pyskowice, Rudziniec, Sośnicowice, Pilchowice, Knurów, Gierałtowice.

5.1.1. Podmioty gospodarcze

W Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej (REGON) na koniec grudnia 2019 roku widniało 1 650 nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej z siedzibą w Gliwicach.

Tabela 84. Liczba podmiotów gospodarczych w Gliwicach w latach 2015–2019 według rodzaju działalności

Podmioty wg grup rodzajów działalności PKD 2007	2015	2016	2017	2018	2019
Ogółem	24 065	24 168	24 215	24 001	24 243
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	64	60	58	54	54
Przemysł i budownictwo	4 301	4 256	4 200	4 137	4 175
Pozostała działalność	19 700	19 852	19 957	19 810	20 014

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Infografika 5. Nowe podmioty gospodarcze funkcjonujące dzięki wsparciu finansowemu w latach 2016–2020

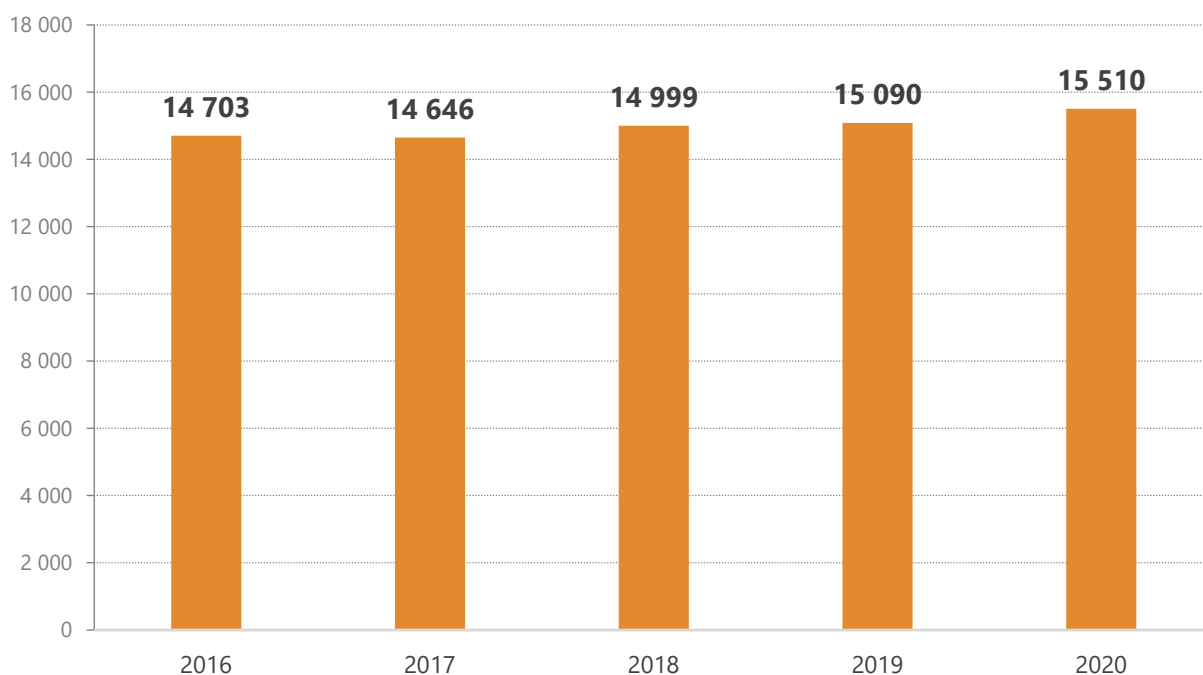

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Powiatowego Urzędu Pracy w Gliwicach

Tabela 85. **Podmioty gospodarcze nowo zarejestrowane według sektorów własnościowych w Gliwicach w latach 2015–2019**

	2015	2016	2017	2018	2019
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	1 650	1 656	1 629	1 704	1 650
Sektor publiczny ogółem	22	27	20	10	6
Sektor prywatny, w tym:	1 362	1 308	1 341	1 468	1 396
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1 272	1 248	1 280	1 392	1 305
- spółki handlowe	39	16	12	8	7
- spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	4	3	3	1	1
- spółdzielnie	0	0	2	1	0
- fundacje	23	18	23	19	14
- stowarzyszenia i organizacje społeczne	24	23	21	22	22

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 6. **Działalność gospodarcza osób fizycznych w Gliwicach w latach 2016–2020**

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 86. **Wnioski o ogłoszenie upadłości firm z terenu miasta w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba wniosków o ogłoszenie upadłości firm	17	22	28	97	15
Ogłoszone upadłości	2	6	8	19	1

Źródło: Sąd Rejonowy w Gliwicach

Tabela 87. **Nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze w miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w latach 2015–2019**

Miasto	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Gliwice	1 650	1 656	1 629	1 704	1 650	1 425
Bytom	1 133	1 058	962	1 142	1 309	905
Katowice	3 596	3 545	3 501	3 547	3 485	3 191
Sosnowiec	1 766	1 592	1 617	1 668	1 574	1 253
Tychy	1 067	996	1 035	1 122	1 027	914

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

5.1.2. Inwestycje i atrakcyjność inwestycyjna

Gliwice wyróżniają się nowoczesną infrastrukturą miejską, liczną i dobrze wykształconą kadrą techniczną, potencjałem edukacyjnym oraz dobrze rozwiniętym otoczeniem biznesowym. Dzięki położeniu na skrzyżowaniu europejskich korytarzy transportowych oraz konsekwentnej proinwestycyjnej polityce władz, Gliwice są miejscem bardzo atrakcyjnym dla potencjalnych inwestorów.

Śledząc aktualną sytuację gospodarczą i działalność największych firm na terenie miasta, można stwierdzić, iż rozwój Gliwic opiera się obecnie w dużej mierze na trzech segmentach. Są to: nowe technologie, branża *automotive* i logistyka.

Wśród największych atutów świadczących o atrakcyjności inwestycyjnej miasta należy wymienić [Gliwicką podstrefę Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej](#). Mimo iż we wrześniu 2018 roku weszły w życie przepisy dające przedsiębiorstwom możliwość skorzystania z pomocy publicznej bez względu na lokalizację inwestycji, co dotychczas było możliwe jedynie w specjalnych strefach, w dalszym ciągu nie bez znaczenia pozostaje dostępna infrastruktura i efekt dobrego sąsiedztwa. O atrakcyjności obszaru podstrefy Gliwice najlepiej świadczy obecność firm, które właśnie tu zlokalizowały swoje fabryki.

Tabela 88. **Wielkość terenów przygotowanych pod inwestycje oraz liczba rozstrzygniętych przetargów w mieście w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Powierzchnia działek przygotowanych pod inwestycje [ha]	13,1376	31,5128	8,8929	7,3756	0,5694
Liczba i powierzchnia działek przeznaczonych do sprzedaży w drodze przetargu [ha]*	93/21,8187	135/46,8966**	63/13,6502	61/10,4481	43/6,4457
Liczba pozytywnie rozstrzygniętych przetargów na sprzedaż działek:					
- komercyjnych	4	10	5	2	5
- mieszkaniowych	17	14	8	24	17

* W tym działki inwestycyjne.

**W tym działki z Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Podstrefa Gliwicka.

Źródło: Wydział Gospodarki Nieruchomościami UM w Gliwicach

Kolejnym atutem miasta jest [Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o.](#) To spółka z większościowym udziałem miasta, która już od 19 lat udziela wsparcia mikro, małym i średnim przedsiębiorstwom, tworząc w mieście sprzyjające warunki do powstawania nowych firm i prowadzenia biznesu. GAPR pełni m.in. rolę koordynatora Klastra MedSilesia skupiającego instytucje, firmy i organizacje prowadzące działalność lub oferujące usługi w sektorze technologii, urządzeń i wyrobów medycznych. W 2020 roku spółka zakończyła modernizację gliwickiego lotniska. Po uruchomieniu nowej drogi startowej jest ono otwarte na większą liczbę zainteresowanych lotami i dostępne przez cały rok.

Atrakcyjność inwestycyjna miasta jest również jednym z priorytetów [Parku Naukowo-Technologicznego „TECHNOPARK GLIWICE” Sp. z o.o.](#) To kolejna miejska spółka oferująca różnorodne formy wsparcia biznesu, w szczególności związanego ze środowiskiem akademickim. W 2020 roku rozpoczęto realizację projektu *Biznesowe zastosowanie koncepcji Learning Factory w procesie rozwoju, ekspansji i cyfrowej transformacji przedsiębiorstw* skierowanego do tych firm, które w związku ze zmieniającymi się trendami w przemyśle będą zainteresowane rozwojem w zakresie transformacji cyfrowej, jak również projektu *Nowe Horyzonty – aktywizacja zawodowa osób 30+* adresowanego do mieszkańców Gliwic, Zabrze, Knurów oraz Pyskowic powyżej 30. roku życia, znajdujących się w trudnej sytuacji ekonomicznej. Odbyły się również kolejne edycje coraz bardziej popularnego wydarzenia, jakim jest Start IT. W 2020 roku Technopark otworzył Laboratorium Druku 3D.

Do szczególnych atutów inwestycyjnych miasta zalicza się ponadto obecność

- [Gliwickich Zakładów Urządzeń Technicznych S.A.](#), w ramach których działa [Park Przemysłowy „STARA HUTA”](#),
- [Śląskiej Fundacji Wspierania Przedsiębiorczości](#), której celem są działania wspierające i promujące przedsiębiorczość,
- [Regionalnej Izby Przemysłowo-Handlowej w Gliwicach](#), która reprezentuje interesy gospodarcze zrzeszonych w niej podmiotów oraz propaguje i wspiera nowoczesne formy działalności gospodarczej uwzględniającej interes ekonomiczny i społeczny miasta i regionu.

5.1.3. Klastry i sieci współpracy biznesowo-badawczej

Klaster to sieć współpracy znajdujących się w geograficznym sąsiedztwie grup przedsiębiorstw i powiązanych z nimi instytucji zajmujących się określoną dziedziną, połączoną podobieństwami i wzajemnie się uzupełniającą. Może on obejmować jedno miasto lub stan, cały kraj, a nawet grupę sąsiednich krajów.

Klastry, które działają w Gliwicach, to m.in.:

- Śląski Klaster Internetu Rzeczy (Silesia IoT Cluster SINOTAIC)
- Centrum Pomiarowo-Rozliczeniowe dla Niektórych Sektorów Infrastrukturalnych oraz Działalności Prosumenckiej,
- Śląska Sieć Wyrobów Medycznych – MedSilesia,
- Innowacyjny Śląski Klaster Czystych Technologii Węglowych,
- Centrum Innowacji i Transferu Technologii (CITT),
- Stowarzyszenie Klaster 3x20.

5.1.4. Rynek pracy i przeciwdziałanie bezrobociu

2020 rok charakteryzuje się spadkiem koniunktury spowodowanym stanem pandemii i koniecznością wprowadzenia różnego rodzaju restrykcji skutkujących ograniczeniem lub zamknięciem działalności niektórych branż gospodarczych. Pomimo spowolnienia gospodarczego sytuacja na gliwickim rynku pracy jest stosunkowo stabilna. W tym roku aktywna polityka rynku pracy skupiła się na realizacji wsparcia finansowego lokalnych przedsiębiorców w ramach tzw. Tarczy Antykryzysowej, co pozwoliło na czasowe utrzymanie miejsc pracy. Pomimo trudnej sytuacji epidemicznej osoby bezrobotne w różnym wieku i w różnej sytuacji były obejmowane wsparciem z zakresu aktywizacji zawodowej.

Tabela 89. **Liczba ofert pracy zgłaszanych od stycznia do grudnia 2020 roku według statystyki Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej**

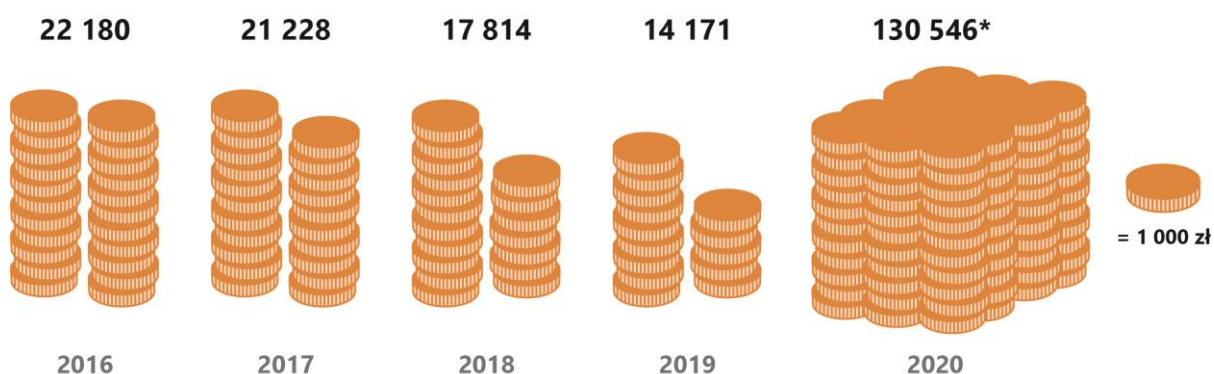
Miesiące	Miasto Gliwice	Powiat gliwicki	Ogółem
Styczeń	675	114	789
Luty	581	178	759
Marzec	487	123	610
Kwiecień	568	73	641
Maj	423	88	511
Czerwiec	569	141	710
Lipiec	902	66	968
Sierpień	472	184	656
Wrzesień	1001	96	1097
Październik	895	270	1165

Listopad	516	324	840
Grudzień	437	114	551

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Analiza liczby ofert pracy zgłaszanych do Powiatowego Urzędu Pracy w 2020 roku w stosunku do ubiegłego roku wykazała mniejszą ich wartość z powodu pandemii. Wyhamowania na rynku pracy wywołane są restrykcjami związanymi z sytuacją epidemiczną i wprowadzonym całkowicie lub częściowo zamrożeniem niektórych branż w gospodarce. Od kwietnia 2020 roku nie zaobserwowano sezonowego wzrostu ofert pracy w branży gastronomicznej, turystyce, hotelarstwie, branży eventowej czy rozrywkowej, które zwykle odnotowywały wzrost aktywności w tym okresie. Wrzesień przyniósł znaczny wzrost ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców, jednak już październik wyhamował tę pozytywną tendencję. Druga fala zakażeń koronawirusem i zagrożenie trzecią falą sprawiły, że pracodawcy w obawie o swoją przyszłość ponownie wstrzymali procesy rekrutacyjne.

Infografika 6. **Wysokość środków Funduszu Pracy pozostających w dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy z przeznaczeniem na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w latach 2016–2020 [tys. zł]**

* 130 546 103,08 zł, w tym 116 685 000 zł na realizację Tarczy Antykrzysowej. Ze względu na pandemię, oprócz dotychczasowych zadań z zakresu aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, szkoleń pracowników z KFS itd., Powiatowy Urząd Pracy otrzymał nowe obowiązki, wynikające z ustawy z 2 marca 2020 r., czyli tzw. Tarczy Antykrzysowej. W 2020 roku PUP realizował wsparcie finansowe dla lokalnych przedsiębiorców, u których w następstwie wystąpienia COVID-19 miał miejsce spadek obrotów gospodarczych lub, jak w przypadku mikroprzedsiębiorców, zachodziła konieczność udzielenia pożyczki na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Tabela 90. **Liczba nowych miejsc pracy zgłoszonych przez pracodawców do PUP w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba zgłoszonych w Powiatowym Urzędzie Pracy wolnych miejsc pracy na koniec roku	398	446	581	223	121
Liczba zgłoszonych w Powiatowym Urzędzie Pracy wolnych miejsc pracy w ciągu roku	7 303	10 251	10 021	9 137	7 526

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Pomimo spowolnienia gospodarczego i zauważalnego od czerwca 2020 r. wzrostu osób rejestrujących się, sytuacja na gliwickim rynku pracy jest stosunkowo stabilna, nie odnotowano gwałtownych wzrostów bezrobocia. Gliwicki rynek nadal dobrze wypada na tle kraju i województwa śląskiego w odniesieniu do poziomu stopy bezrobocia (3,2% – miasto Gliwice, 4,9% – województwo śląskie, 6,2% – kraj; stan na grudzień 2020 r.). Dzięki aktywnej polityce wsparcia ze strony miasta poziom zarejestrowanych osób bezrobotnych kształtuje się na stosunkowo niskim poziomie.

Tabela 91. **Stopa bezrobocia i liczba bezrobotnych w Gliwicach, w wybranych miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, w województwie śląskim i kraju w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	Gliwice	Bytom	Sosnowiec	Tychy	Katowice	Śląskie	Polska
Stopa bezrobocia (w %)							
Grudzień 2016	4,3	15,4	10,0	3,4	2,8	6,6	8,3
Grudzień 2017	3,6	11,2	8,0	2,7	2,2	5,2	6,6
Grudzień 2018	3,1	9,5	6,3	2,5	1,6	4,3	5,8
Grudzień 2019	2,3	8,3	5,1	2,0	1,0	3,6	5,2
Grudzień 2020	3,2	10,1	6,7	3,0	1,7	4,9	6,2
Liczba bezrobotnych							
Grudzień 2016	4 520	7 483	7 070	2 155	5 970	119 981	1 335 200
Grudzień 2017	3 814	5 288	5 690	1 725	4 737	94 687	1 081 700
Grudzień 2018	3 371	4 406	4 611	1 730	3 579	80 079	963 200
Grudzień 2019	2 454	3 780	3 718	1 245	2 233	66 521	867 200
Grudzień 2020	3 380	4 591	4 890	1 903	3 798	91 032	1 046 400

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Tabela 92. **Osoby bezrobotne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gliwicach w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP (ogółem)	4 520	3 814	3 371	2 454	3 380
- w tym kobiety (% ogółu)	2 416 (53,45%)	2 111 (55,35%)	1 814 (53,81%)	1 287 (52,44%)	1 693 (50,09%)
Z prawem do zasiłku	532	419	426	323	466
- w tym kobiety (% ogółu)	320 (60,15%)	270 (64,44%)	245 (57,51%)	199 (61,61%)	250 (53,65%)

Liczba zwolnień grupowych	591	186	625	513	396
---------------------------	-----	-----	-----	-----	-----

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Tabela 93. **Struktura wiekowa osób bezrobotnych w Gliwicach w latach 2016–2020**

Wiek	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba bezrobotnych w stosunku do liczby zarejestrowanych (%) w PUP w grupie wiekowej 18–24 lata	428 (9,47%)	383 (10,04%)	309 (9,17%)	193 (7,86%)	275 (8,14%)
Liczba bezrobotnych w stosunku do liczby zarejestrowanych (%) w PUP w grupie wiekowej 25–34 lata	1 180 (26,10%)	978 (25,64%)	844 (25,04%)	634 (25,84%)	875 (25,89%)
Liczba bezrobotnych w stosunku do liczby zarejestrowanych (%) w PUP w grupie wiekowej 35–44 lata	967 (21,39%)	915 (24,0%)	870 (25,81%)	627 (25,55%)	973 (28,78%)
Liczba bezrobotnych w stosunku do liczby zarejestrowanych (%) w PUP w grupie wiekowej 45–54 lata	881 (19,50%)	764 (20,03%)	638 (18,93%)	469 (19,11%)	630 (18,64%)
Liczba bezrobotnych w stosunku do liczby zarejestrowanych (%) w PUP w grupie wiekowej 55–59 lata	627 (13,87%)	509 (13,34%)	437 (12,96%)	310 (12,63%)	366 (10,83%)
Liczba bezrobotnych w stosunku do liczby zarejestrowanych (%) w PUP w grupie wiekowej powyżej 60 lat	437 (9,67%)	265 (6,95%)	273 (8,09%)	221 (9,01%)	261 (7,72%)

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Tabela 94. **Struktura wykształcenia osób bezrobotnych w Gliwicach w latach 2016–2020**

Wykształcenie	2016	2017	2018	2019	2020
Podstawowe, niepełne podstawowe [liczba osób] (% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych)	1 309 (28,96%)	1 108 (29,05%)	990 (29,37%)	668 (27,22%)	951 (28,14%)
zasadnicze zawodowe [liczba osób] (% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych)	980 (21,68%)	786 (20,61%)	650 (19,28%)	498 (20,29%)	710 (21,01%)
średnie ogólnokształcące [liczba osób] (% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych)	474 (10,49%)	450 (11,80%)	373 (11,07%)	256 (10,43%)	374 (11,06%)
średnie zawodowe, policealne zawodowe [liczba osób] (% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych)	955 (21,13%)	798 (20,92%)	735 (21,80%)	503 (20,50%)	689 (20,38%)
Wyższe [liczba osób] (% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych)	802 (17,74%)	672 (17,62%)	623 (18,48)	529 (21,56%)	656 (19,41%)

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Tabela 95. **Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba osób, które za pośrednictwem PUP podjęły pracę	4 454	3 659	2 979	2 484	2 122
Liczba osób, które uczestniczyły w szkoleniach w celu przekwalifikowania	381	335	288	144	65
Liczba osób, które odbyły staże absolwenckie	292	257	218	165	92
Liczba osób, które podjęły prace interwencyjne	16	20	34	20	23
Liczba osób, którym przyznano dotacje na działalność gospodarczą	208	263	181	154	158
Liczba osób, które skierowano na doposażone stanowiska pracy	78	42	21	12	23
Liczba osób skierowanych do prac społecznie użytecznych	99	82	50	18	22
Liczba mieszkańców korzystających z kształcenia ustawicznego za pośrednictwem PUP	406	836	228	1 116	432
Liczba miejsc pracy oferowanych za pośrednictwem PUP dla osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności	411	541	464	314	209
Liczba opinii wydanych rocznie przez PUP w sprawie pozwoleń na pracę dla cudzoziemców	-	-	372	375	339
Liczba oświadczeń o powierzeniu wykonania pracy cudzoziemcowi, rocznie zgłoszonych do PUP	-	-	7 402	8 989	7 913
Liczba zezwoleń wydanych cudzoziemcom przez PUP na pracę sezonową	-	-	13	5	17

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Tabela 96. **Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w latach 2015–2019**

Miasto	2015	2016	2017	2018	2019
Gliwice	5,1	4,1	3,5	3,2	2,4
Bytom	8,6	7,1	5,1	4,4	3,8
Katowice	4,4	3,3	2,7	2,0	1,3
Sosnowiec	6,3	5,6	4,7	3,9	3,2
Tychy	2,9	2,7	2,2	2,1	1,7

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

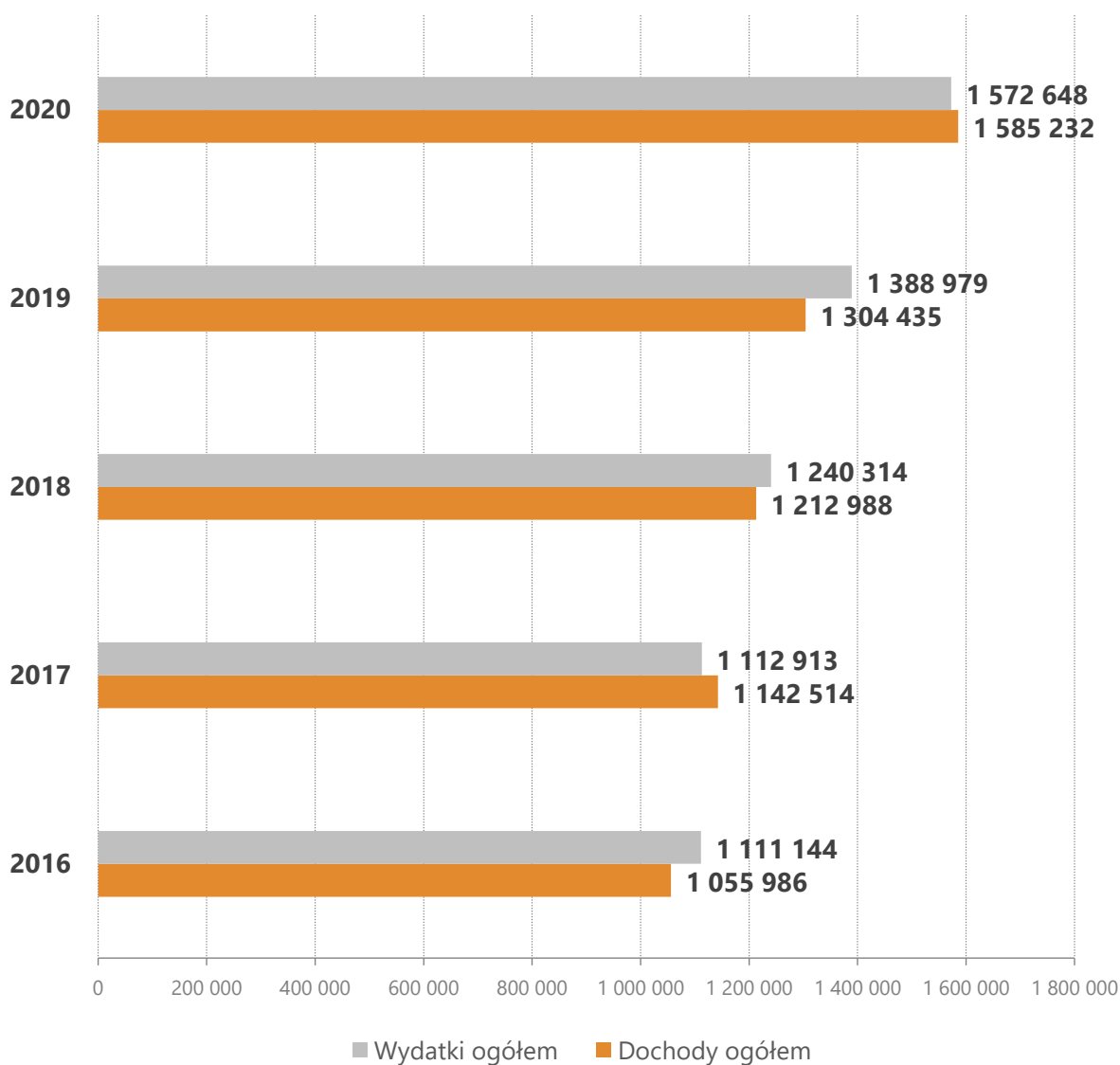
5.2. Finanse

5.2.1. Budżet

Podstawą samodzielności jednostek samorządu terytorialnego jest możliwość kreowania polityki budżetowej. Jej ograniczenia wynikają z normatywnych rozwiązań prawno-finansowych, które uzależnione są od intencji ustawodawcy. Dlatego tak istotnym jest nie tylko prowadzenie racjonalnej polityki w tym zakresie, ale także zapewnienie stabilności dochodów i przewidywalności wydatków w okresie dłuższym niż rok budżetowy.

Projekty oraz uchwały budżetowe na lata 2016–2020 są dostępne pod adresem <https://bip.gliwice.eu/projekt-oraz-uchwala-budzetowa-na-dany-rok>

Wykres 7. **Dochody i wydatki budżetu Miasta Gliwice w latach 2016–2020 [tys. zł]**

Źródło: Wydział Budżetu i Analiz UM w Gliwicach

Tabela 97. **Budżet Miasta Gliwice w latach 2016–2020 [tys. zł]**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Dochody ogółem, z tego:	1 055 986	1 142 514	1 212 988	1 304 435	1 585 232
- dochody bieżące	980 888	1 040 160	1 102 311	1 215 020	1 404 859
- dochody majątkowe	75 098	102 354	110 677	89 415	180 373
Wydatki ogółem, z tego:	1 111 144	1 112 910	1 240 314	1 388 979	1 572 648
- wydatki bieżące	817 474	876 396	927 745	1 027 707	1 212 227
- wydatki majątkowe	293 670	236 514	312 569	361 272	360 421
Nadwyżka / deficyt	-55 158	29 604	-27 326	-84 544	12 584
Przychody ogółem	141 403	80 565	162 411	170 241	234 802
Rozchody ogółem	7 529	23 351	40 011	25 894	27 238
Stan zadłużenia	285 045	268 543	323 925	373 198	520 959
Obsługa zadłużenia	11 740	23 056	30 031	33 979	36 430

Źródło: Wydział Budżetu i Analiz UM w Gliwicach

Tabela 98. **Liczba i wartość udzielonych zamówień publicznych w latach 2016–2020 [tys. zł]**

Gliwice		2016	2017	2018	2019	2020
Udzielone zamówienia, których wartość przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 30 000 euro	liczba	58	41	64	71	57
	wartość bez VAT	38 539,90	16 993,66	56 740,26	48 055,16	38 360,71
Udzielone zamówienia na dostawy lub usługi, których wartość jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 214 000 euro*	liczba	4	10	7	13	13
	wartość bez VAT	15 215,92	68 830,40	18 128,78	70 474,85	97 247,94
Udzielone zamówienia na roboty budowlane, których wartość jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 5 350 000 euro**	liczba	-	-	1	-	2
	wartość bez VAT	-	-	3 641,58	-	203 579,31

*W 2017 roku równowartość kwoty wynosiła 209 000 euro, a w latach 2018–2019 221 000 euro.

**W 2017 roku równowartość kwoty wynosiła 5 225 000 euro, a w latach 2018–2019 5 548 000 euro. W 2020 roku równowartość kwoty wyniosła 5 350 000 euro.

Źródło: Wydział Zamówień Publicznych UM w Gliwicach

5.2.2. Dochody

Na dochody miasta składają się dochody własne, subwencje, dotacje celowe z budżetu państwa, środki z funduszy celowych i środki pochodzące ze źródeł zagranicznych oraz z budżetu Unii Europejskiej. Najwyższy udział w dochodach ogółem mają dochody własne oraz subwencja ogólna.

Tabela 99. Dochody miasta z podziałem na źródła dochodów w latach 2016–2020 [tys. zł]

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
DOCHODY WŁASNE, z tego:	675 506	744 219	763 706	786 700	956 136
bieżące, w tym:	627 875	659 452	700 441	744 891	851 888
- podatki i opłaty lokalne	214 157	229 416	235 558	246 284	269 974
- dochody z majątku	79 796	81 315	83 894	85 933	94 466
udziały we wpływach z podatków budżetu państwa, z tego:	280 563	298 095	333 042	361 393	353 529
- PIT	261 892	278 311	311 715	334 591	327 151
- CIT	18 671	19 784	21 327	26 802	26 379
majątkowe, w tym:	47 631	84 767	63 265	41 809	104 248
- dochody z majątku	41 806	83 275	55 722	34 012	50 840
SUBWENCJA OGÓLNA, z tego:	200 209	204 818	215 181	240 625	273 789
bieżąca, w tym:	200 209	204 818	215 181	236 344	273 789
- część oświatowa	184 579	191 229	202 414	223 007	247 987
majątkowa, w tym:	-	-	-	4 281	-
- środki na inwestycje na drogach	-	-	-	4 281	-
DOTACJE CELOWE Z BUDŻETU PAŃSTWA, z tego:	148 597	170 097	176 612	221 766	270 631
bieżące, w tym:	147 870	169 886	175 431	221 341	270 102
- na zadania zleczone z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zleczone ustawami	128 424	152 362	157 788	203 157	227 087
- na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych	18 717	16 884	16 748	16 748	16 723
majątkowe, w tym:	727	211	1 181	425	529
- na zadania zleczone z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zleczone ustawami	724	198	100	24	402

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
- na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych	-	-	1 060	300	-
ŚRODKI Z FUNDUSZY CELOWYCH	4 786	3 654	2 390	11 020	14 292
Bieżące	2 169	2 407	2 357	2 459	2 929
Majątkowe	2 617	1 247	33	8 561	11 363
ŚRODKI POCHODZĄCE ZE ŹRÓDEŁ ZAGRANICZNYCH ORAZ Z BUDŻETU UNII EUROPEJSKIEJ	26 888	19 726	55 099	44 324	70 384
Bieżące	2 765	3 597	8 900	9 986	6 151
Majątkowe	24 123	16 129	46 199	34 338	64 233

Źródło: Wydział Budżetu i Analiz UM w Gliwicach

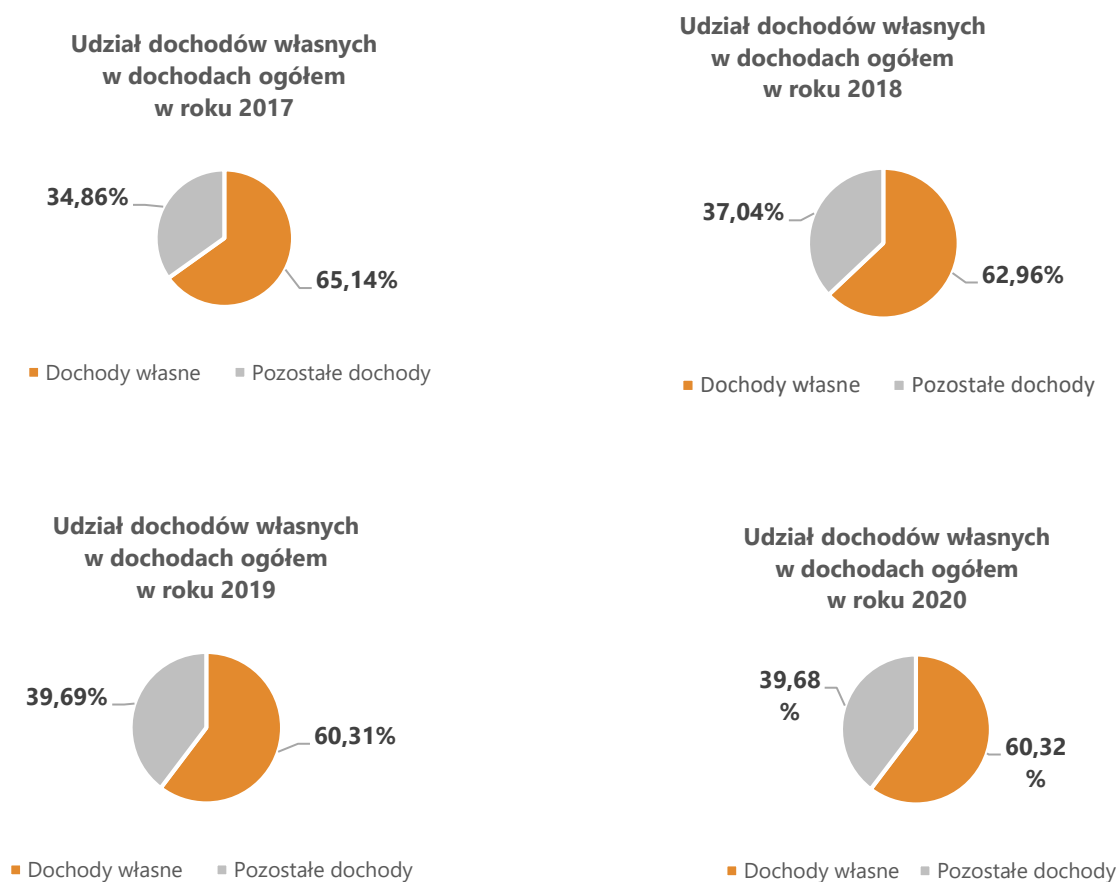
Tabela 100. **Wpływy z lokalnych podatków i opłat w latach 2016–2020 [tys. zł]**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Wpływy z podatków i opłat lokalnych ogółem, w tym:	214 157	229 416	235 558	246 284	269 974
1) WPŁYWY Z PODATKÓW:	171 400	188 046	191 604	198 068	211 265
a) od nieruchomości	153 647	168 590	174 422	176 863	190 162
b) rolnego	649	615	610	618	621
c) leśnego	53	52	56	56	83
d) od środków transportowych	3 387	3 430	3 633	3 748	3 644
e) dochodowego od osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej	411	391	319	315	348
g) od spadków i darowizn	1 799	1 490	1 759	2 501	1 605
h) od czynności cywilnoprawnych	11 454	13 478	10 805	13 967	14 802
2) WPŁYWY Z OPŁAT:	42 757	41 370	43 954	48 216	58 709
a) skarbowej	2 385	2 424	2 486	2 587	2 152
b) targowej	1 121	1 141	1 413	1 462	1 185
c) eksploatacyjnej	961	402	0	0	-
d) komunikacyjnej	3 881	4 005	4 339	4 454	3 496
e) za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów	4 071	4 165	4 218	4 291	4 483
f) za koncesje i licencje	46	13	12	7	7

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
g) za wydanie prawa jazdy	536	489	495	432	341
g) innych, uiszczanych na podstawie odrębnych	29 756	28 731	30 991	34 983	47 045
h) produktowej	-	-	-	-	-

Źródło: Wydział Budżetu i Analiz UM w Gliwicach

Wykres 8. **Dochody własne jako odsetek wszystkich dochodów w latach 2017–2020**

Źródło: Wydział Budżetu i Analiz UM w Gliwicach

Tabela 101. **Stopa obsługi zadłużenia (wydatki związane z obsługą zadłużenia jako odsetek dochodów własnych gminy) w latach 2016–2020**

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
stopa obsługi długu publicznego	0,62	0,63	1,29	1,03	0,96

Źródło: Wydział Budżetu i Analiz UM w Gliwicach

5.2.3. Wydatki

Wydatki budżetowe przedstawione są w podziale na wydatki bieżące oraz majątkowe, czyli głównie inwestycyjne. Można je również podzielić według poszczególnych działów klasyfikacji budżetowej (np. wydatki na ochronę zdrowia, oświatę, turystykę czy transport i łączność).

Tabela 102. **Struktura wydatków Miasta Gliwice w latach 2016–2020 [tys. zł]**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Wydatki ogółem, z tego:	1 111 144	1 112 910	1 240 314	1 388 979	1 572 648
- wydatki bieżące	817 474	876 396	927 745	1 027 707	1 212 227
- wydatki majątkowe	293 670	236 514	312 569	361 272	360 421

Źródło: Wydział Budżetu i Analiz UM w Gliwicach

Tabela 103. **Wydatki w podziale na działy klasyfikacji budżetowej w latach 2016–2020 [tys. zł]**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Wydatki ogółem	1 111 144	1 112 910	1 240 314	1 388 979	1 572 648
Rolnictwo i łowiectwo, z tego:	227	255	213	246	260
wydatki bieżące	203	255	213	246	260
wydatki majątkowe	24	-	-	-	-
% w wydatkach ogółem	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
Leśnictwo, z tego:	233	147	257	371	119
wydatki bieżące	233	147	257	121	112
wydatki majątkowe	-	-	-	250	7
% w wydatkach ogółem	0,02	0,01	0,02	0,03	0,01
Górnictwo i kopalnictwo, z tego:	-	-	14	15	17
wydatki bieżące	-	-	14	15	17
wydatki majątkowe	-	-	-	-	-
% w wydatkach ogółem	-	-	0,00	0,00	0,00
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę, z tego:	-	-	10 700	6 000	8 000
wydatki bieżące	-	-	-	-	-
wydatki majątkowe	-	-	10 700	6 000	8 000
% w wydatkach ogółem	-	-	0,86	0,43	0,51
Transport i łączność, z tego:	119 570	111 091	150 628	190 391	210 269

Rozdział 5. Gospodarka i finanse

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
wydatki bieżące	59 691	62 480	67 920	71 403	73 521
wydatki majątkowe	59 879	48 611	82 708	118 988	136 748
% w wydatkach ogółem	10,76	9,98	12,14	13,71	13,37
Turystyka, z tego:	71	75	126	122	30
wydatki bieżące	71	75	126	122	30
wydatki majątkowe	-	-	-	-	-
% w wydatkach ogółem	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00
Gospodarka mieszkaniowa, z tego:	129 093	103 744	120 907	155 641	155 782
wydatki bieżące	84 101	88 049	84 338	85 037	85 781
wydatki majątkowe	44 992	15 695	36 569	70 604	70 001
% w wydatkach ogółem	11,62	9,32	9,75	11,20	9,91
Działalność usługowa, z tego:	18 777	30 008	39 351	36 059	30 106
wydatki bieżące	14 899	15 834	17 245	18 263	16 152
wydatki majątkowe	3 878	14 174	22 106	17 796	13 954
% w wydatkach ogółem	1,69	2,70	3,17	2,60	1,91
Administracja publiczna, z tego:	63 319	65 051	75 763	87 737	76 679
wydatki bieżące	55 106	57 148	70 205	79 059	73 176
wydatki majątkowe	8 213	7 903	5 558	8 678	3 503
% w wydatkach ogółem	5,70	5,85	6,11	6,32	4,88
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa, z tego:	140	50	849	1 206	1 583
wydatki bieżące	140	50	849	1 206	1 583
wydatki majątkowe	-	-	-	-	0
% w wydatkach ogółem	0,01	0,00	0,07	0,09	0,10
Obrona narodowa, z tego:	-	3	164	151	149
wydatki bieżące	-	3	164	151	149
wydatki majątkowe	-	-	-	-	-
% w wydatkach ogółem	-	0,00	0,01	0,01	0,01

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, z tego:	30 229	31 836	33 602	35 456	37 427
wydatki bieżące	27 805	29 495	30 692	33 032	35 827
wydatki majątkowe	2 424	2 341	2 910	2 424	1 600
% w wydatkach ogółem	2,72	2,86	2,71	2,55	2,38
Wymiar sprawiedliwości, z tego:	374	438	420	462	459
wydatki bieżące	374	438	420	462	459
wydatki majątkowe	-	-	-	-	-
% w wydatkach ogółem	0,03	0,04	0,03	0,03	0,03
Obsługa długu publicznego, z tego:	4 211	4 705	9 820	8 094	9 191
wydatki bieżące	4 211	4 705	9 820	8 094	9 191
wydatki majątkowe	-	-	-	-	-
% w wydatkach ogółem	0,38	0,42	0,79	0,58	0,58
Różne rozliczenia, z tego:	17 327	20 508	16 903	16 987	105 423
wydatki bieżące	17 327	20 508	16 903	16 494	105 391
wydatki majątkowe	-	-	-	493	32
% w wydatkach ogółem	1,56	1,84	1,36	1,22	6,70
Oświata i wychowanie, z tego:	279 281	277 069	311 479	333 339	373 567
wydatki bieżące	244 545	255 473	271 417	296 906	331 998
wydatki majątkowe	34 736	21 596	40 062	36 433	41 569
% w wydatkach ogółem	25,13	24,90	25,11	24,00	23,75
Ochrona zdrowia, z tego:	16 110	15 641	19 636	43 890	47 688
wydatki bieżące	9 309	7 984	7 999	7 198	8 853
wydatki majątkowe	6 801	7 657	11 637	36 692	38 835
% w wydatkach ogółem	1,45	1,41	1,58	3,16	3,03
Pomoc społeczna, z tego:	165 035	53 105	55 220	59 109	60 859
wydatki bieżące	163 982	52 739	54 562	55 979	58 997
wydatki majątkowe	1 053	366	658	3 130	1 862
% w wydatkach ogółem	14,85	4,77	4,45	4,26	3,87
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, z tego:	12 020	7 570	8 178	9 069	10 333
wydatki bieżące	11 948	7 510	8 114	8 836	10 096
wydatki majątkowe	72	60	64	233	237

Rozdział 5. Gospodarka i finanse

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
% w wydatkach ogółem	1,08	0,68	0,66	0,65	0,66
Edukacyjna opieka wychowawcza, z tego:	18 998	21 254	23 492	29 184	26 507
wydatki bieżące	17 934	19 421	21 026	23 087	25 459
wydatki majątkowe	1 064	1 833	2 466	6 097	1 048
% w wydatkach ogółem	1,71	1,91	1,89	2,10	1,69
Rodzina, z tego:	-	138 970	143 117	188 344	237 045
wydatki bieżące	-	138 092	142 735	187 987	236 294
wydatki majątkowe	-	878	382	357	751
% w wydatkach ogółem	-	12,49	11,54	13,56	15,07
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, z tego:	76 186	94 355	114 217	118 032	122 663
wydatki bieżące	57 914	63 209	66 699	74 555	89 590
wydatki majątkowe	18 272	31 146	47 518	43 477	33 073
% w wydatkach ogółem	6,86	8,48	9,21	8,50	7,80
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, z tego:	20 776	25 525	23 921	27 477	21 143
wydatki bieżące	19 277	22 286	22 857	24 174	21 077
wydatki majątkowe	1 499	3 239	1 064	3 303	66
% w wydatkach ogółem	1,87	2,29	1,93	1,98	1,34
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody, z tego:	-	2	3	-	-
wydatki bieżące	-	2	3	-	-
wydatki majątkowe	-	-	-	-	-
% w wydatkach ogółem	-	0,00	0,00	-	-
Kultura fizyczna, z tego:	139 167	111 508	81 334	41 597	37 349
wydatki bieżące	28 403	30 492	33 166	35 280	28 214
wydatki majątkowe	110 764	81 016	48 168	6 317	9 135
% w wydatkach ogółem	12,53	10,02	6,56	2,99	2,38

Źródło: Wydział Budżetu i Analiz UM w Gliwicach

Tabela 104. **Dochody z odsetek z tytułu lokat terminowych oraz rachunku skonsolidowanego w latach 2016–2020 [tys. zł]**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Dochody z odsetek z tytułu lokat terminowych oraz rachunku skonsolidowanego	2 625	1 699	2 742	1 786	657*

* Wpływy z odsetek od lokat wykonano na poziomie dużo niższym niż w 2019 roku z uwagi na obecną sytuację na rynku międzybankowym spowodowaną pandemią koronawirusa oraz obniżeniem stóp procentowych przez NBP.

Źródło: Biuro Zarządzania Płynnością Finansową UM w Gliwicach

5.2.4. Rating

Rating to ocena ryzyka pozwalająca określić wiarygodność kredytową ocenianego podmiotu gospodarczego oraz jego zdolność do wywiązywania się ze swoich zobowiązań finansowych. Ocena wystawiana jest przez agencje ratingowe. Raz przyznana ocena jest co pół roku aktualizowana i w zależności od sytuacji gospodarczej ulega obniżeniu lub podwyższeniu. Trzy główne agencje ratingowe w Polsce i na świecie to: Moody's Investors Service, Standard & Poor's i Fitch Ratings. Gliwice są oceniane przez Fitch Ratings.

Tabela 105. **Oceny ratingowe w wybranych miastach – stan na 31 grudnia 2020 roku**

Miasto	Data nadania/aktualizacji	Agencja	Rating międzynarodowy	Rating krajowy
Częstochowa	23 października 2020 r.	Fitch Ratings	BBB+ perspektywa stabilna	AA(pol) perspektywa stabilna
Gliwice	16 października 2020 r.	Fitch Ratings	A- perspektywa stabilna	AA+(pol) perspektywa stabilna
Katowice	4 grudnia 2020 r.	Fitch Ratings	A- perspektywa stabilna	AA+(pol) perspektywa stabilna
Kraków	18 września 2020 r.	Standard & Poors	A- perspektywa stabilna	-
Opole	23 października 2020 r.	Fitch Ratings	BBB- perspektywa stabilna	A(pol) perspektywa stabilna
Rybnik	13 listopada 2020 r.	Fitch Ratings	BBB+ perspektywa pozytywna	AA+(pol) perspektywa stabilna
Zabrze	23 października 2020 r.	Fitch Ratings	BB+ perspektywa stabilna	BBB+(pol) perspektywa stabilna
Gdańsk	16 października 2020 r.	Fitch Ratings	A- perspektyw stabilna	AAA(pol) perspektywa stabilna
Szczecin	4 grudnia 2020 r.	Fitch Ratings	A- perspektyw stabilna	AA+(pol) perspektywa stabilna
Warszawa	4 grudnia 2020 r.	Fitch Ratings	A- perspektyw stabilna	AAA(pol) perspektywa stabilna

Źródło: Biuro Zarządzania Płynnością Finansową UM w Gliwicach na podstawie informacji ze stron internetowych innych miast oraz portali informacyjnych

5.2.5. Majątek miasta

Miasto dla prowadzenia efektywnych procesów zarządczych musi posiadać niezbędny majątek. Służy on m.in. realizacji prowadzonych działań, zaspokajaniu potrzeb mieszkańców oraz społecznej tezauryzacji. Wielkość majątku miasta wynika nie tylko z jego zasobności, ale przede wszystkim z możliwości efektywnego nim zarządzania.

Tabela 106. **Wykaz spółek komunalnych i innych spółek prawa handlowego, w których miasto posiada udziały i akcje – stan na 31 grudnia 2020 roku**

Wyszczególnienie	Udział miasta w zł	% udział w kapitale zakładowym	Data rejestracji	Rodzaj prowadzonej działalności
Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Gliwice Sp. z o.o.	73 405 000	100,00	31.01.1996 r.	Produkcja i dystrybucja ciepła
Przedsiębiorstwo Remontów Ulic i Mostów S.A.	21 475 005	100,00	31.03.2000 r. (Sp. z o.o.) 01.07.2008 r. (S.A.)	Budowa dróg, autostrad, lotnisk, obiektów sportowych, budownictwo ogólne i inżynieria lądowa
Zarząd Budynków Miejskich I Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	62 936 500	100,00	13.07.1999 r.	Budowa mieszkań pod wynajem, zarządzanie lokalami gminy i wspólnotami mieszkaniowymi
Zarząd Budynków Miejskich II Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	52 812 500	100,00	30.07.1999 r.	Budowa mieszkań pod wynajem, zarządzanie lokalami gminy i wspólnotami mieszkaniowymi
Przedsiębiorstwo Składowania i Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.	23 924 000	100,00	19.02.2004 r.	Składowanie i utylizacja odpadów komunalnych
Śląska Sieć Metropolitalna Sp. z o.o.	32 619 500	100,00	03.02.2009 r.	Telekomunikacja przewodowa i bezprzewodowa
Szpital Miejski nr 4 w Gliwicach Sp. z o.o.	95 172 500	99,97	01.09.2015 r.	Szpitalnictwo, praktyka lekarska, działalność ambulansów wypadkowych
Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	181 241 000	87,47	24.02.1998 r.	Produkcja, zakup, przesyłanie i sprzedaż wody, odbiór i oczyszczanie ścieków
Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o.	39 020 500	89,26	28.08.1997 r.	Usługi przewozowe publicznej komunikacji miejskiej

Wyszczególnienie	Udział miasta w zł	% udział w kapitale zakładowym	Data rejestracji	Rodzaj prowadzonej działalności
Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o.	230 978 125	83,56	14.08.1998 r.	Wynajem powierzchni, doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania w ramach Inkubatora Przedsiębiorczości
Śląskie Centrum Logistyki S.A.	30 956 100	77,78	18.01.1990 r.	Przeładunek, składowanie i magazynowanie towarów, usługi spedycyjne i logistyczne
Gliwicki Klub Sportowy PIAST S.A.	6 255 000	66,68	04.08.2009 r.	Działalność klubów sportowych
Park Naukowo-Technologiczny „TECHNOPARK GLIWICE” Sp. z o.o.	8 216 000	68,36	05.10.2004 r.	Usługi w zakresie transferu nowoczesnych technologii, doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania
Remondis Gliwice Sp. z o.o.	2 613 500	20,04	06.11.1998 r.	Wywóz nieczystości, oczyszczanie miasta, recycling
Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A.	915 000	9,97	13.05.1996 r.	Zarządzanie strefą ekonomiczną, obrót nieruchomościami, wynajem powierzchni biurowej, usługi konsultingowe i szkoleniowe
Tramwaje Śląskie S.A.	4 370 000	2,92	05.12.2002 r.	Transport pasażerski
Walcownia Metali Nieżelaznych „Łabędy” S.A.	354 400	1,44	17.12.1997 r.	Produkcja wyrobów z miedzi i jej stopów, usługi walcowania

Źródło: Wydział Nadzoru Właścicielskiego UM w Gliwicach

Tabela 107. Wartość mienia w ewidencji bilansowej Urzędu Miejskiego

Lp	Symbol Grupy	Wyszczególnienie	WARTOŚĆ MAJĄTKU			Dynamika 2020/2019	
			31.12.2019	31.12.2020	Zmiana wartości	[%]	
1.	0	Grunty	brutto	624 588 890,97	571 684 291,66	-52 904 599,31	91,53%
			umorzenie	0,00	0,00	0,00	-
			odpis z tytułu trwałej utraty wartości	136 988 881,34	62 396 703,29	-74 592 178,05	45,55%
			netto	487 600 009,63	509 287 588,37	21 687 578,74	104,45%
		Grunty – prawo wieczystego użytkowania	brutto	21 931 705,33	21 227 228,11	-704 477,22	96,79%
			umorzenie	10 551 468,12	10 937 296,59	385 828,47	103,66%
			netto	11 380 237,21	10 289 931,52	-1 090 305,69	90,42%
RAZEM GRUNTY			brutto	646 520 596,30	592 911 519,77	-53 609 076,53	91,71%
			umorzenie	10 551 468,12	10 937 296,59	385 828,47	103,66%
			odpis z tytułu trwałej utraty wartości	136 988 881,34	62 396 703,29	-74 592 178,05	45,55%
			netto	498 980 246,84	519 577 519,89	20 597 273,05	104,13%
ŚRODKI TRWAŁE							
2.	I	Budynki i lokale	brutto	566 240 102,32	289 398 930,13	-276 841 172,19	51,11%
			umorzenie	80 961 691,33	79 969 647,36	-992 043,97	98,77%
			netto	485 278 410,99	209 429 282,77	-275 849 128,22	43,16%
3.	II	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	brutto	487 938 588,26	522 467 035,36	34 528 447,10	107,08%
			umorzenie	121 230 563,90	140 098 224,02	18 867 660,12	115,56%
			netto	366 708 024,36	382 368 811,34	15 660 786,98	104,27%
4.	III	Kotły i maszyny energet.	brutto	459 281,88	459 281,88	0,00	100,00%
			umorzenie	388 126,55	398 112,48	9 985,93	102,57%
			netto	71 155,33	61 169,40	-9 985,93	85,97%
5.	IV	Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania	brutto	32 502 414,82	22 971 340,31	-9 531 074,51	70,68%
			umorzenie	25 403 136,76	22 479 137,43	-2 923 999,33	88,49%
			netto	7 099 278,06	492 202,88	-6 607 075,18	6,93%
6.	V		brutto	128 517,38	128 517,38	0,00	100,00%

Lp	Symbol Grupy	Wyszczególnienie	WARTOŚĆ MAJĄTKU			Dynamika	
			31.12.2019	31.12.2020	Zmiana wartości	2020/2019 [%]	
7.	VI	Specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty	umorzenie	127 377,02	127 840,55	463,53	100,36%
			netto	1 140,36	676,83	-463,53	59,35%
			brutto	49 794.684,57	8 232 810,17	-41 561 874,40	16,53%
		Urządzenia techniczne	umorzenie	11 148 185,37	7 229 256,20	-3 918 929,17	64,85%
			netto	38 646 499,20	1 003 553,97	-37 642 945,23	2,60%
			brutto	387 232,99	321 103,86	-66 129,13	82,92%
8.	VII	Środki transportu	umorzenie	230 079,99	186 441,38	-43 638,61	81,03%
			netto	157 153,00	134 662,48	-22 490,52	85,69%
			brutto	20 201 280,65	13 435 715,57	-6 765 565,08	66,51%
9.	VIII	Narzędzia, przyrządy, ruchomości, wyposażenie	umorzenie	9 359 805,73	7 456 945,00	-1 902 860,73	79,67%
			netto	10 841 474,92	5 978 770,57	-4 862 704,35	55,15%
			brutto	1 157 652 102,87	857 414 734,66	-300 237368,21	74,06%
RAZEM ŚRODKI TRWAŁE			umorzenie	248 848 966,65	257 945 604,42	9 096 637,77	103,66%
			netto	908 803 136,22	599 469 130,24	-309 334005,98	65,96%
POZOSTAŁE ŚRODKI TRWAŁE							
10.		Wyposażenie w użytkowaniu	brutto	4 994 218,58	4 934 128,30	-60 090,28	98,80%
			umorzenie	4 994 218,58	4 934 128,30	-60 090,28	98,80%
			netto	0,00	0,00	0,00	-
ZBIORY BIBLIOTECZNE							
11.		Zbiory biblioteczne	brutto	151 625,63	133 761,93	-17 863,70	88,22%
			umorzenie	151 625,63	133 761,93	-17 863,70	88,22%
			netto	0,00	0,00	0,00	-
DOBRA KULTURY							
12.		Dobra kultury	brutto	2 780 513,99	2 889 328,99	108 815,00	103,91%
			umorzenie	0,00	0,00	0,00	-
			netto	2 780 513,99	2 889 328,99	108 815,00	103,91%
WARTOŚCI NIEMATERIALNE I PRAWNE							
13.		Wartości niematerialne i prawne	brutto	19 756 933,31	20 724 701,34	967 768,03	104,90%
			umorzenie	17 455 538,19	19 200 660,18	1 745 121,99	110,00%

Rozdział 5. Gospodarka i finanse

Lp	Symbol Grupy	Wyszczególnienie	WARTOŚĆ MAJĄTKU			Dynamika
			31.12.2019	31.12.2020	Zmiana wartości	2020/2019 [%]
		netto	2 301 395,12	1 524 041,16	-777 353,96	66,22%
DŁUGOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE						
14.	Akcje, udziały, inne papiery i inne aktywa finansowe	brutto	784 433 805,00	867 364 630,09	82 930 825,09	110,57%
		umorzenie	100 000,00	100 000,00	0,00	100,00%
		netto	784 333 805,00	867 264 630,09	82 930 825,09	110,57%
ŚRODKI TRWAŁE W BUDOWIE						
15.	Środki trwałe w budowie	brutto	56 041 731,06	33 002 897,89	-23 038 833,17	58,89%
		umorzenie	0,00	0,00	0,00	-
		netto	56 041 731,06	33 002 897,89	-23 038 833,17	58,89%
OGÓŁEM		brutto	2 672 331 526,74	2 379 375 702,97	-292 955 823,77	89,04%
		umorzenie	282 101 817,17	293 251 451,42	11 149 634,25	103,95%
		odpis z tytułu trwałej utraty wartości	136 988 881,34	62 396 703,29	-74 592 178,05	45,55%
		netto	2 253 240 828,23	2 023 727 548,26	-229 513 279,97	89,81%

Źródło: Wydział Budżetu i Analiz UM w Gliwicach

Tabela 108. **Nieruchomości niezabudowane i zabudowane, włączone do majątku miasta w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Mienie skomunalizowane					
Grunty [m ²]	258 653	36 683	19 1047	17 413	11 519
Mienie nabyte do zasobu*					
Użytkowanie wieczyste [m ²]	429 938 (z terenem pod lotnisko) 3 760 (bez terenu pod lotnisko)	3 403	5 888	4 267	910
Średnia cena za m ²	27,96 zł/m ² (z lotniskiem i darowiznami) 123,32 zł/m ² (bez lotniska, z darowiznami) 129,16 zł/m ² (bez lotniska, bez darowizn)	59,98 zł/m ² (z darowiznami) 125,69 zł/m ² (bez darowizn)	81,07 (z darowiznami) 129,71 (bez darowizn)	179,28	116,75 (z darowiznami) 182,23 (bez darowizn)
Udział w użytkowaniu wieczystym	-	1 542/10 000	-	-	-
Własność [m ²]	70 390	39 823	10 557	4 381	480
Średnia cena za m ²	25,81 zł/m ² (z darowiznami) 61,44 zł/m ² (bez darowizn, ale z bonifikatą 63,5%, udzieloną przez SP-AMW przy nabyciu działki o pow. 1,6140 ha) 138,94 zł/m ² (bez darowizn i bez bonifikaty)	146,78 zł/m ² (z darowiznami) 148,20 zł/m ² (bez darowizn)	56,00 (z darowiznami) 133,75 (bez darowizn)	94,51 (z darowiznami) 118,13 (bez darowizn)	92,17 (brak darowizn)
Udział we własności	-	12/1 000	-	-	-

*Nabycie nieruchomości w drodze umowy kupna, zmiany nieruchomości w trybie art. 15 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, pierwokupu i innych tytułów ok. zrzeczenia praw na rzecz Miasta Gliwice.
Źródło: Wydział Gospodarki Nieruchomościami UM w Gliwicach

6.

6. Zdrowie i polityka społeczna

6.1. Zdrowie

Ochrona zdrowia

Obecnie na terenie Gliwic działają cztery szpitale:

- Szpital Miejski nr 4 Sp. z o.o.
- Szpital Vito-Med Sp. z o.o. (**spółka pracownicza**)
- Szpital Wielospecjalistyczny Sp. z o.o. (**spółka pracownicza**)
- Narodowy Instytut Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowy Instytut Badawczy Oddział w Gliwicach (placówka podlegająca strukturom rządowym)*

Nocną i świąteczną opiekę zdrowotną w Gliwicach świadczy:

- **Szpital Miejski nr 4 Sp. z o.o.**, ul. Zygmunta Starego 20
- **Szpital Wielospecjalistyczny w Gliwicach**, ul. Kościuszki 1

*Z dniem 1 stycznia 2020 r. nazwa Centrum Onkologii Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie Oddział w Gliwicach uległa zmianie na Narodowy Instytut Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowy Instytut Badawczy Oddział w Gliwicach.

Tabela 109. **Liczba placówek ochrony zdrowia w latach 2016–2020**

Rok	Przychodnie publiczne i niepubliczne / podmioty lecznicze	Apteki	Szpitale
2016	188	76	5
2017	187	78	4
2018	192	75	4
2019	209	75	4
2020	214	75	4

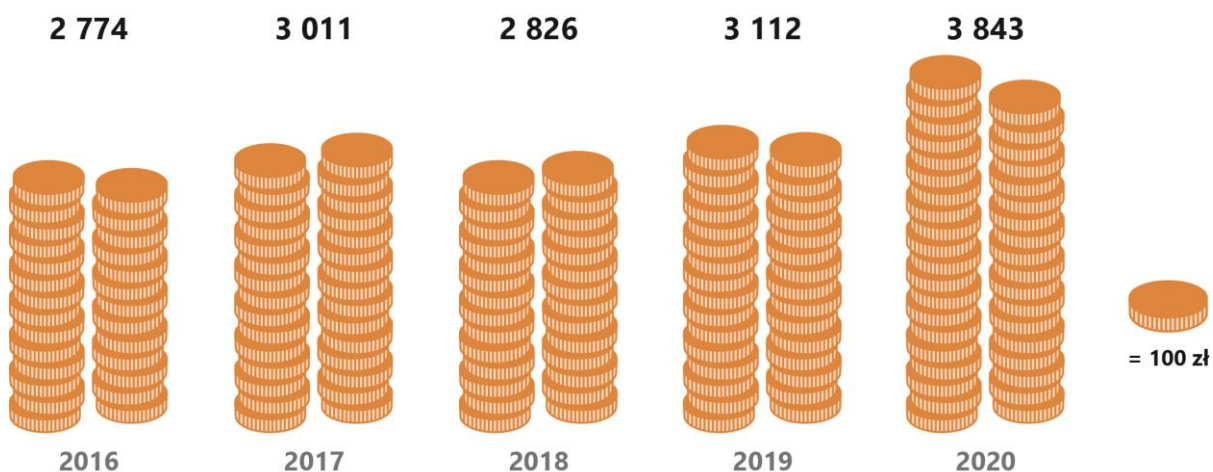
Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach na podstawie rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą oraz rejestru aptek

Tabela 110. **Liczba placówek ochrony zdrowia w 2020 roku**

Rodzaj placówki	Liczba placówek
Przychodnie publiczne i niepubliczne / podmioty lecznicze	214
Apteki	75
Szpitala	4
Liczba łóżek w szpitalach	902
Liczba łóżek w podmiotach leczniczych	1 241

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach na podstawie rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą oraz rejestru aptek

Infografika 7. **Wysokość kontraktów gliwickich podmiotów leczniczych (m.in. szpitali, przychodni, zakładów lecznictwa ambulatoryjnego i inne placówek) z NFZ w przeliczeniu na jednego mieszkańca w latach 2016–2020 [zł]**

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach na podstawie danych statystycznych oraz danych z NFZ

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Polityka społeczna, w tym rozwiązywanie problemów społecznych, jest jednym z kluczowych priorytetów Miasta Gliwice. Cele oraz sposoby ich realizacji określone są w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Gliwice na lata 2016–2025*, która została przyjęta 17 grudnia 2015 r. uchwałą Rady Miasta Gliwice nr XII/301/2015, zaktualizowaną 13 lutego 2020 r. uchwałą nr XIII/220/2020.

Konieczność opracowania *Strategii* wynika wprost z art. 16b ust. 1 ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.).

W załączniku nr 11 Raport za rok 2020 z realizacji *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Gliwice na lata 2016–2025*.

Profilaktyka i promocja zdrowia

Miasto aktywnie angażuje się w projekty, których celem jest wzrost świadomości mieszkańców w zakresie korzyści płynących z prowadzenia aktywnego trybu życia oraz dbałości o zdrowie. Obejmują one szeroko zakrojoną profilaktykę, edukację zdrowotną oraz promocję zdrowia. Działania kierowane są do osób w każdym wieku i w różnym zakresie. W 2020 r. ze względu na pandemię i ograniczenia z tym związane udało się zrealizować zaledwie kilka zadań, t.j:

- „Kawiarenka Zdrowia” – prelekcja zdrowotna pt. „Rak to nie wyrok” połączona z oprawą muzyczną i zdrowym poczęstunkiem, zrealizowana w ramach projektu miejskiego pn. „Zdrowe Gliwice”. Projekt został bardzo pozytywnie przyjęty przez mieszkańców, dlatego w 2021 r., o ile sytuacja pozwoli, planowana jest jego kontynuacja;
- treningi tai-chi dla mieszkańców prowadzone w parku Chopina w Gliwicach – w ramach zadania odbyło się 45 zajęć;
- stała dystrybucja „Segregatorów Życia” wraz z naklejkami w siedzibie Urzędu Miejskiego;
- realizacja zadania w ramach Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego – szkolenia z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej dla wszystkich grup wiekowych na terenie dzielnicy Łabędy oraz zajęcia gimnastyczne Smovey dla seniorów w dzielnicy Stare Gliwice;
- *aqua aerobic* dla seniorów – zajęcia gimnastyczne w wodzie, które prowadzone były na basenie „Mewa” w Gliwicach;
- zajęcia fitness dla seniorów, które odbywały się w dzielnicy Sikornik.

Przeciwdziałanie uzależnieniom

Zadania dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom w Gliwicach realizowane są na podstawie *Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych* oraz *Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii*. Sposób realizacji zadań w ramach przeciwdziałania uzależnieniom jest dostosowany do lokalnych potrzeb i możliwości prowadzenia określonych form działalności, w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe oraz ewentualną pomoc merytoryczną i materialną ze strony podmiotów zewnętrznych – jednostek samorządowych wyższego szczebla, organizacji, instytucji i osób fizycznych.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizowany jest i uchwalany corocznie przez Radę Miasta Gliwice. Program na 2020 rok został wprowadzony uchwałą nr IX/167/2019 z 19 października 2019 roku. Celem przedsięwzięcia jest ograniczenie rozmiaru szkód związanych z nadużywaniem alkoholu oraz działania zapobiegawcze i prewencyjne w celu zmniejszenia skutków negatywnych zjawisk społecznych. Program finansowany jest w oparciu o środki własne Miasta Gliwice, uzyskane z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w oparciu o przepisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Wśród działań finansowanych lub współfinansowanych z miejskiego budżetu można wymienić zajęcia terapeutyczne dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, grupy wsparcia dla osób współuzależnionych, grupy terapeutyczne dla rodzin osób uzależnionych, prowadzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, prowadzenie punktów konsultacyjnych, programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży z gliwickich szkół, prowadzenie świetlic opiekuńczo-wychowawczych przy szkołach, kolonie letnie z programem profilaktycznym, akcje informacyjne dla mieszkańców Gliwic, kampanie profilaktyczne i szkolenia dla różnych grup zawodowych.

W załączniku nr 12 Sprawozdanie za 2020 rok z realizacji *Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Gliwice*.

Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Gliwice został przyjęty przez Radę Miasta Gliwice na lata 2016–2020 uchwałą nr XI/276/2015 z 19 listopada 2015 r.

W załączniku nr 13 Raport z realizacji *Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2020*.

Działania miasta w zakresie przeciwdziałania narkomanii obejmują terapię dla osób uzależnionych oraz rodzin tych osób i readaptację społeczną osób po zakończonej terapii, organizację obozów dla osób wychodzących z uzależnienia. Realizacja tych zadań opiera się na zleceniu ich organizacjom pozarządowym.

Tabela 111. **Problem narkomanii w Gliwicach dla terenu Gliwic i powiatu gliwickiego* w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Podjeźrzeni dorośli	124	151	101	168	125
Nieletni sprawcy czynów karalnych	14	7	13	6	6

*System zbierania danych statystycznych KMP nie pozwala na wyszczególnienie danych tylko dla Gliwic.

Źródło: Komenda Miejska Policji w Gliwicach

Tabela 112. **Przestępstwa w zakresie problemów narkomanii dla terenu Gliwic i powiatu gliwickiego* w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba przestępstw stwierdzonych	286	311	388	362	276
Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych	170	162	128	176	136
Wykrywalność [%]	94,1	95,2	95,6	94,2	91,7

*System zbierania danych statystycznych KMP nie pozwala na wyszczególnienie danych tylko dla Gliwic.

Źródło: Komenda Miejska Policji w Gliwicach

6.2. Wsparcie rodziny

Zadania dotyczące wsparcia rodziny w Gliwicach realizowane są na podstawie *Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Gliwice na lata 2019–2021*, który został przyjęty przez Radę Miasta Gliwice uchwałą nr XLI/910/2018 z 8 listopada 2018 r.

Ponadto, na podstawie uchwały Rady Miasta Gliwice nr II/23/2018 z 13 grudnia 2018 r. w sprawie przyjęcia *Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Gliwice na lata 2019–2022*, miasto realizuje zadania, które mają na celu zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy i ochrony osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

W załączniku nr 14 Sprawozdanie za rok 2020 z realizacji *Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Gliwice na lata 2019-2021*.

Opieka nad dziećmi do lat 3

W latach 2015–2020 w Gliwicach nastąpił rozwój różnych form opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. W 2018 r. wzrosła do 241 liczba miejsc dla dzieci w Żłobkach Miejskich funkcjonujących w czterech placówkach (przy ul. Berbeckiego 10, Mewy 34, Żeromskiego 26a oraz Kozielskiej 71). Dzięki dofinansowaniu z miejskiego budżetu do pobytu dzieci w żłobkach niepublicznych nastąpił znaczny rozwój tej formy opieki. W 2015 r. funkcjonowało 7 żłobków niepublicznych, a na koniec 2020 r. było ich już 17. W Gliwicach działają również 2 kluby dziecięce oraz dzienni opiekunowie zatrudniani przez 3 podmioty niepubliczne.

Tabela 113. **Dane dotyczące opieki nad dziećmi do lat 3 w Gliwicach w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba miejsc dofinansowanych z budżetu gminy, w tym:	413	431	578	758	841/829*
- liczba miejsc w Żłobkach Miejskich	230	230	241	241	241/229*
- liczba miejsc w żłobkach niepublicznych dofinansowywanych przez gminę	183	201	337	517	600
Środki z budżetu gminy przeznaczone na działalność Żłobków Miejskich [zł]	3 710 165	3 858 017	3 971 200	4 582 288	4 417 827
Środki z budżetu gminy przekazane na dofinansowanie pobytu dzieci w żłobkach niepublicznych [zł]	692 840	795 216	938 140	1 520 984**	2 154 020
Łącznie środki z budżetu gminy na dofinansowanie pobytu dzieci w żłobkach [zł]	4 403 005	4 653 233	4 909 340	6 103 272	6 571 847

*Ograniczenia wynikające z COVID-19.

**Zgodnie z zawartymi umowami przekazano żłobkom niepublicznym środki finansowe w wysokości 1 547 320 zł, jednakże, ze względu na zakończenie działalności przez jedną placówkę z końcem października 2019 r., dokonano zwrotu części środków do budżetu gminy, w wysokości 26 426 zł.

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach

Program dla rodzin wielodzietnych „Rodzina 3+”

Od 2013 r. na terenie Gliwic prowadzony jest gminny program wsparcia dla rodzin wielodzietnych „Rodzina 3+”. Rodziny mające na utrzymaniu troje lub więcej dzieci do 18. lub 25. roku życia, jeśli kontynuują naukę, mogą otrzymać specjalną, rabatową kartę, ułatwiającą dostęp do różnorodnych dóbr i usług. Z karty korzysta ponad 2 tys. rodzin (10 tys. osób).

W 2020 r. do programu przystąpiły 102 rodziny, wydano 523 karty dla nowych osób uczestniczących w programie. Zniżki udzielane były przez 92 partnerów.

Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny to ogólnopolski program skierowany do rodzin wielodzietnych mających na utrzymaniu co najmniej troje dzieci, a także, od 2019 r., rodziców, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci. Jego celem jest wsparcie rodzin poprzez oferowany system zniżek i dodatkowych uprawnień. W programie mogą uczestniczyć wszystkie rodziny wielodzietne bez względu na osiągnięty dochód (wniosek składa się w gminie właściwej ze względu na miejsce zamieszkania). Posiadacz Karty Dużej Rodziny ma prawo do skorzystania ze zniżek oferowanych przez partnerów, do których należą zarówno instytucje państwowe, jak i firmy prywatne.

W okresie od 16 czerwca 2014 r. (od dnia rozpoczęcia realizacji programu) do 31 grudnia 2020 r. do programu przystąpiło 3 350 rodzin. Kartę wydano 12 590 osobom, w tym 6 402 dzieciom.

Placówki wsparcia dziennego

Tabela 114. Placówki wsparcia dziennego – dane za 2020 rok

Nazwa placówki wsparcia dziennego	Liczba miejsc	Łączna liczba korzystających w ciągu roku
Świetlica Animator prowadzona przez Stowarzyszenie Animatorów Wszechstronnego Rozwoju Młodzieży	25	30
Placówka wsparcia dziennego prowadzona przez Towarzystwo Wspierania Świetlicy dla Dzieci w Sośnicy	35	35
Placówka wsparcia dziennego prowadzona przez Polski Czerwony Krzyż	30	35
Świetlica „Dzieci Świętej Rity” prowadzona przez Fundację Świętej Rity	30	29
Placówka wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej prowadzona przez Stowarzyszenie GTW	15	12
Placówka wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej TRAMPOLINA prowadzona przez Fundację SPORT-TRAVEL	90	174

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach

6.3. Działania na rzecz seniorów

Od 1 stycznia 2015 r. realizowany jest gminny program Gliwicki Senior 60+ i 75+, w ramach którego mieszkańcy miasta mogą otrzymać Kartę Seniora. Uprawnia ona do zniżek na bilety wstępu do wybranych obiektów sportowych i kulturalnych oraz usług oferowanych przez prywatnych przedsiębiorców będących partnerami programu.

W kwietniu 2020 r. Rada Miasta Gliwice podjęła uchwałę obniżającą wiek uczestników programu. Obecnie do posiadania Karty Seniora uprawnieni są mieszkańcy Gliwic, którzy ukończyli 60 lat. Do końca 2020 r. wydano 9 581 kart, z czego 995 w roku 2020 r. W programie uczestniczyło 70 partnerów.

W 2020 r. na wrześniowej sesji Rady Miasta Gliwice został przyjęty *Program polityki senioralnej Miasta Gliwice na lata 2021–2025*. To gliwicka strategia senioralna, spójna z podobnymi rozwiązaniami przyjętymi przez samorządy lokalne, instytucje wojewódzkie i krajowe, która pozwala na kształtowanie miasta przyjaznego seniorom poprzez edukację, aktywność, partycypację społeczną i tworzenie właściwego wizerunku osób starszych w społeczeństwie. Dokument został opracowany w oparciu o konsultacje z Radą Seniorów Miasta Gliwice, klubami seniorów oraz z instytucjami i placówkami realizującymi w mieście zadania na rzecz seniorów.

W ramach przyjętego programu został powołany Pełnomocnik Prezydenta Miasta do spraw seniorów, do zadań którego należy m.in.:

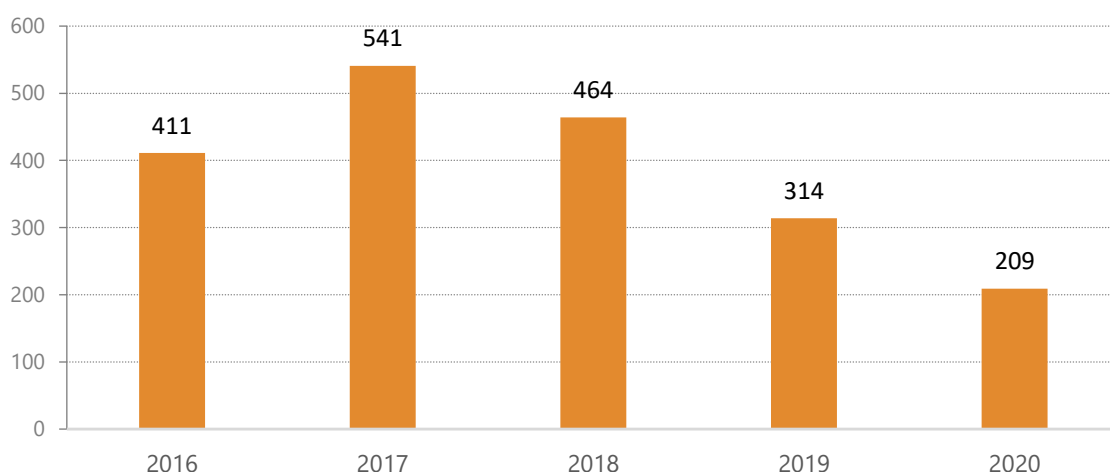
- rozpoznawanie potrzeb osób starszych;
- opracowywanie dokumentów strategicznych w obszarze działań na rzecz seniorów,
- opiniowanie projektów aktów normatywnych dotyczących seniorów,
- koordynowanie przedsięwzięć służących poprawie sytuacji seniorów, zaspokajaniu ich potrzeb oraz aktywizacji społecznej,
- współpraca z Radą Seniorów Miasta Gliwice,
- podejmowanie interwencji w istotnych sprawach seniorów, będących we właściwości jednostek organizacyjnych Miasta Gliwice,
- współpraca z innymi podmiotami w zakresie działań na rzecz seniorów,
- przedstawianie prezydentowi miasta wniosków, sprawozdań i opinii z prowadzonej działalności.

6.4. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych

Miasto Gliwice realizuje zadania z zakresu pomocy niepełnosprawnym w oparciu o *Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych dla Miasta Gliwice na lata 2020–2025*, który został przyjęty uchwałą nr XIII/219/2020 Rady Miasta Gliwice z 13 lutego 2020 r. Celem programu jest stworzenie społecznych, zawodowych i materialnych warunków podniesienia jakości życia niepełnosprawnych mieszkańców Gliwic oraz ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego.

W załączniku nr 15 Sprawozdanie za rok 2020 z realizacji *Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych dla Miasta Gliwice na lata 2014–2020*.

Wykres 9. **Liczba miejsc pracy dla osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności w latach 2016–2020**

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Tabela 115. **Świadczenia z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w latach 2016–2020**

Świadczenia z PFRON	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba wniosków o przyznanie świadczenia indywidualnego	2 000	1 807	1 703	2 029	1 066
Liczba osób objętych świadczeniami indywidualnymi	1 016	1 089	973	979	879
% w stosunku do złożonych wniosków	50,80	60,27	57,13	48,10	82,46
Wartość świadczeń indywidualnych [zł]	1 286 148	1 277 783	1 316 718	1 442 143	1 513 979

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach

6.5. Pomoc społeczna

Do miejskich jednostek realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej w Gliwicach należą:

- Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Górnych Wałów 9,
- Dom Pomocy Społecznej „OPOKA”, ul. Pszczyńska 100,
- Dom Pomocy Społecznej „Nasz Dom”, ul. Derkacza 10,
- Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Sikorskiego 134,
- Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny, ul. Sikorskiego 134.

Ponadto na terenie miasta swoją działalność prowadzi Dom Pomocy Społecznej „Nazaret”, prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Służebniczek NMP przy ul. Odrowążów 124.

Realizacja zadań ustawowych uzupełniana jest dodatkowymi działaniami, nakierowanymi na poprawę jakości życia mieszkańców Gliwic. W tym celu:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach podejmował w 2020 roku działania w ramach projektów,

współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach EFS, takich jak:

- Projekt „Czas na sukces”,
 - Projekt „Usługi społeczne na start II”,
 - Projekt „Nowa jakość pomocy społecznej – wdrożenie usprawnień organizacyjnych w Ośrodku Pomocy Społecznej”,
 - Projekt „Twoja społeczność Twoją szansą”,
 - Projekt „Modelarze na start – wsparcie społeczności lokalnych”;
- Miasto Gliwice zlecało organizacjom pozarządowym realizację zadań publicznych, w szczególności pomoc żywnościową.

Tabela 116. **Struktura ponoszonych wydatków w ramach wybranych zadań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w latach 2016–2020**

Gliwice	2016	2017	2018	2019	2020
Wartość świadczeń z pomocy społecznej [zł], w tym środki z dotacji Wojewody Śląskiego [%]	20 502 244 39	20 877 740 36	21 398 154 33	22 845 143 31	24 129 724 29
Liczba rodzin objętych pomocą	3 357	2 833	2 778	2 712	2 844
Liczba osób w tych rodzinach	6 332	4 803	4 548	4 301	4 189
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej (stałe/doraźnie)	4 581 (2 708/1 873)	3 637 (2 385/1 252)	3 509 (2 284/1 225)	3 348 (2 057/1 291)	3 315 (1 937/1 378)
Wartość świadczeń na pokrycie kosztów pobytu osób bezdomnych w placówkach na terenie Gliwic [zł]	343 900	346 168	51 042	427 005	576 946
Liczba osób bezdomnych, którym przyznano świadczenie na pokrycie kosztów pobytu w placówkach na terenie Gliwic	174	165	65*	179	166
Wartość świadczeń na pokrycie kosztów pobytu osób bezdomnych w placówkach poza Gliwicami [zł]	230 072	106 711	185 241	494 719	481 940
Liczba osób bezdomnych, którym przyznano świadczenia na pokrycie kosztów pobytu w placówkach poza Gliwicami	73	42	57	105	81
Wartość świadczeń w zakresie dodatków mieszkaniowych [zł]	6 045 030	5 929 981	5 340 080	4 879 701	4 974 145
Liczba decyzji wydanych w sprawie dodatków mieszkaniowych	5 084	4 800	4 377	3 984	3587
w tym decyzje pozytywne	4 783	4 481	4 054	3 677	3356

Gliwice	2016	2017	2018	2019	2020
% wszystkich decyzji	97,25%	96,5%	95,8%	96,1%	96,9
Średnia wysokość dodatku [zł]	210	220	218	220	245

*Znaczny spadek w 2018 r. kosztu udzielenia schronienia na terenie Gliwic przy niewspółmiernym spadku liczby osób wynika ze zmiany sposobu realizacji zadania (zlecenie zadań w zakresie zapewnienia schronienia bezdomnym przez Miasto Gliwice w formie otwartych konkursów ofert). W 2019 r. powrócono do wcześniejszego sposobu realizacji zadania.

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach oraz Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach

Domy Pomocy Społecznej

Tabela 117. **Liczba miejsc i podopieczni w Domu Pomocy Społecznej „Opoka” dla osób somatycznie chorych w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba miejsc	57	57	57	57	57
Decyzje kierujące wydane przez OPS	19	37	21	26	31
łącznie liczba osób nowo przyjętych	8	20	11	19	18
w tym mieszkańcy Gliwic	8	20	11	18	17
Okres oczekiwania na miejsce w DPS	6 miesięcy do roku	6 miesięcy do roku	6 miesięcy do roku	6 miesięcy do roku	do 6 miesięcy

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach

Tabela 118. **Liczba miejsc i podopieczni w Domu Pomocy Społecznej „Nasz Dom” w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba miejsc	122	122	122	122	122
Decyzje kierujące wydane przez OPS	43	56	32	56	34
łącznie liczba osób nowo przyjętych	29	31	30	43	20
w tym mieszkańcy Gliwic	27	30	28	40	19
Okres oczekiwania na miejsce w DPS	9–12 miesięcy	9–12 miesięcy	6–12 miesięcy	3–6 miesięcy	do 1 miesiąca

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach

Tabela 119. **Liczba miejsc i podopieczni w Domu Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr Służebniczek NMP przy ul. Odrowążów w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba miejsc	48	48	48	48	48
Decyzje kierujące wydane przez OPS	15	18	17	7	6
Łącznie liczba osób nowo przyjętych	9	8	11	8	12
w tym mieszkańcy Gliwic	9	8	11	7	6
Okres oczekiwania na miejsce w DPS	1–4 miesiące	1–4 miesiące	1–4 miesiące	1–4 miesiące	1 miesiąc

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach

Tabela 120. **Mieszkańcy Gliwic kierowani i umieszczani w DPS poza Gliwicami w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Decyzje kierujące wydane przez OPS	73	61	64	53	51
Liczba mieszkańców umieszczonych w DPS poza Gliwicami*	52	35	50	55	32

*Wartość obejmuje osoby umieszczone w DPS w danym roku, na podstawie wniosków z roku bieżącego i lat ubiegłych.

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach

6.6. Piecza zastępcza

Rodzinna piecza zastępcza

Zadania zakresu pieczy zastępczej są realizowane w mieście na podstawie *Miejskiego Programu Dotyczącego Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Gliwice na lata 2019–2021*, który został przyjęty przez Radę Miasta Gliwice uchwałą nr XLI/909/2018 z 8 listopada 2018 r.

W załączniku nr 16 Sprawozdanie za rok 2020 z realizacji *Miejskiego Programu Dotyczącego Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Gliwice na lata 2019–2021*.

Tabela 121. **Liczba rodzin zastępczych i dzieci w rodzinach zastępczych w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Rodziny zastępcze	188	188	193	206	204
Liczba dzieci objętych formami nieinstytucjonalnymi opieki zastępczej	264	274	279	311	321

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach, Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Gliwicach.

Tabela 122. **Podział rodzin zastępczych ze względu na pokrewieństwo w latach 2016–2020**

Typy rodziny zastępczej	2016	2017	2018	2019	2020
Rodzina spokrewniona z dzieckiem	127	122	119	120	123
Rodzina niezawodowa	48	48	53	63	59
Rodzina zawodowa	13	18	21	23	22

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach, Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Gliwicach

Tabela 123. **Liczba rodzin zastępczych zawodowych i dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych zawodowych w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Rodziny zastępcze zawodowe	13	18	21	23	22
Liczba dzieci objętych zawodową pieczą zastępczą	45	62	68	84	92

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach, Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Gliwicach

Instytucjonalna piecza zastępcza

W Gliwicach funkcjonują 3 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego – Domy Dziecka nr 1, 2 i 3, które w latach 2016–2017 zostały dostosowane do obowiązujących przepisów prawa.

Tabela 124. **Liczba miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2016–2020**

Nazwa placówki opiekuńczo-wychowawczej	2016	2017	2018	2019	2020
Dom Dziecka nr 1	24	14	14	14	14
Dom Dziecka nr 2	30	14	14	14	14
Dom Dziecka nr 3	30	14	14	14	14

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach

Tabela 125. **Liczba nowo przyjętych dzieci z Gliwic do instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2016–2020**

Rodzaj placówki opiekuńczo-wychowawczej	2016	2017	2018	2019	2020
Dom Dziecka nr 1	7	6	2	1	4
Dom Dziecka nr 2	6	2	3	4	10
Dom Dziecka nr 3	9	7	2	3	4
Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna nr 1 i 2, Interwencyjny Ośrodek Preadopcyjny w Gliwicach	7	4	0	1	0
Regionalna Placówka Opiekuńczo-	4	0	2	0	0

Rodzaj placówki opiekuńczo-wychowawczej	2016	2017	2018	2019	2020
Terapeutyczna nr 3 w Cyprzanowie, Regionalna Placówka Opiekuńczo- Terapeutyczna nr 4 w Samborowicach					
Regionalna Placówka Opiekuńczo- Terapeutycznej DOM ŻYCIA im. Leonii Nastał w Częstochowie;	0	0	0	2	0
Regionalna Placówka Opiekuńczo- Terapeutycznej DOM Z NADZIEJĄ w Bielsko-Białej					
Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego (prowadzone przez inne powiaty) poza Gliwicami	1	0	4	0	3
Razem	34	19	13	11	21

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach, Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Gliwicach

Wsparcie dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej

Miasto wspiera pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, między innymi zapewniając im miejsce zamieszkania w mieszkaniach chronionych treningowych, prowadzonych przez Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny. W 2020 roku powstały 2 nowe mieszkania przy ul. Tarnogórskiej i przy ul. Drzymały. Lokale te zostały w pełni wyremontowane i wyposażone, zgodnie z potrzebami usamodzielnianych wychowanków. Stworzono w nich warunki zbliżone do domowych.

Tabela 126. **Liczba miejsc w mieszkaniach chronionych dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej w latach 2016–2020**

Nazwa mieszkania chronionego	2016	2017	2018	2019	2020
Mieszkanie chronione przy ul. Lompy	6	6	4	4	4
Mieszkanie chronione przy al. Przyjaźni	9	9	7	7	7
Mieszkanie chronione przy ul. Tarnogórskiej	0	0	0	0	4
Mieszkanie chronione przy ul. Drzymały	0	0	0	0	3

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach

Wsparcie dla ofiar przemocy w rodzinie

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy na terenie miasta poprzez skoordynowanie działań wszystkich podmiotów, które z mocy prawa lub inicjatywy własnej podejmują pracę na rzecz profilaktyki przemocy w rodzinie, pomocy na rzecz osób doznających przemocy w rodzinie oraz reedukacji społecznej sprawców przemocy, jest celem strategicznym *Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Gliwice na lata 2019–2022*.

W załączniku nr 17 Sprawozdanie za rok 2020 z realizacji *Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Gliwice na lata 2019–2022*.

6.7. Nieodpłatna pomoc prawna

Nieodpłatna pomoc prawna realizowana jest w oparciu o ustawę z 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie oraz edukacji prawnej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2232 z późn. zm.). W 2016 r. z darmowych porad prawnych w Gliwicach w oparciu o ten dokument skorzystało 835 mieszkańców, w 2017 r. już 1327 osób, w 2018 r. 1326 osoby, w 2019 r. 1485 osób, a w 2020 r. 1326 osób. Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, działające w oparciu o wspomnianą ustawę, są obsługiwane przez radców prawnych i adwokatów w następujących lokalizacjach:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej (Zespół Pracy Socjalnej), ul. Sikorskiego 134
2. Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Górnych Wałów 9
3. Biuro Obsługi Środków PFRON, ul. Zwycięstwa 34
4. Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2, ul. Partyzantów 25
5. Zespół Szkół Ogólnokształcących Specjalnych nr 7, ul. Gierymskiego 7
6. Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2, ul. Kopernika 63

Nieodpłatna pomoc prawna, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie i mediacja przysługuje osobie uprawnionej, która nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej.

Tabela 127. Punkty bezpłatnych porad prawnych dla mieszkańców Gliwic (poza ustawą)

Adres placówki	Telefon	Termin przyjęć	Kto może korzystać	Uwagi
Ośrodek Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepięstwem w Gliwicach ul. Siemińskiego 22	579-519-688	poniedziałek – czwartek 10.00–18.00 piątek 12.00–20.00 sobota 10.00–15.00	osoby pokrzywdzone przestęstwem	celem umówienia terminu kontakt e-mailowy: ośrodek.institutpracy@gmail.com

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach

Mieszkańcy Gliwic mogą także uzyskać pomoc prawną Miejskiego Rzecznika Konsumentów w zakresie praw konsumenckich. Pomoc świadczona jest w godzinach pracy Urzędu Miejskiego w Gliwicach w budynku przy ul. Jasnej 31A (pokój 106A), telefony kontaktowe: 32/338-64-97 wew. 7497, 32/338-64-98 wew. 7498, 32/338-64-99 wew. 7499.

7.

7. Kultura, edukacja i sport

7.1. Kultura

W rozwój kultury w Gliwicach zaangażowanych jest wiele instytucji samorządowych, pozarządowych, komercyjnych oraz indywidualnych osób i grup nieformalnych. Za osiągnięcia na tym polu – w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury – co roku przyznawane są nagrody Prezydenta Miasta Gliwice.

Nagrody za osiągnięcia w dziedzinie kultury w latach 2016–2020

2016 r. (za 2015 r.) – XXIII edycja

Dwie I nagrody: za całokształt osiągnięć w dziedzinie upowszechniania kultury dla Stowarzyszenia Muzycznego Śląski Jazz Club, które w 2016 roku obchodziło 60-lecie istnienia oraz za całokształt twórczości artystycznej dla pani Heleny Szuby.

2017 rok (za 2016 r.) – XXIV edycja

W kategorii „Twórczość artystyczna” I nagroda za całokształt twórczości artystycznej dla pani Joanny Heydy-Rumin (artystki, plastyczki).

W kategorii „Upowszechnianie kultury” dwie I nagrody: za osiągnięcia w dziedzinie upowszechniania kultury w 2016 roku dla pani Bogny Dobrakowskiej (Dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej) i za całokształt osiągnięć w dziedzinie upowszechniania kultury dla pani Anny Śmieszek (artystki, plastyczki, pedagoga).

2018 rok (za 2017 r.) – XXV edycja

W kategorii „Twórczość artystyczna” nagroda za całokształt twórczości dla pana Jacka Uklei.

W kategorii „Upowszechnianie kultury”:

- nagroda za całokształt osiągnięć w dziedzinie upowszechniania kultury dla pani Anny Zawiszy-Kubickiej (prezes gliwicko-zabrzańskie oddziału ZPAP),
- nagroda za całokształt działalności dla pani Beaty Mendyki-Sokołowskiej (animatorki),
- nagroda za całokształt działalności dla pana Grzegorza Gutowskiego (muzyka, realizatora dźwięku).

2019 rok (za 2018 r.) – XXVI edycja

W kategorii „Twórczość artystyczna” nagroda za całokształt twórczości dla:

- pani Marty Zajączyńskiej-Kowalskiej (artystki, plastyczki)
- zespołu muzycznego „Wiewiórka na Drzewie”.

W kategorii „Upowszechnianie kultury”:

- nagroda za całokształt działalności dla pani Jolanty Szymury (kierownik Impresariatu Teatru Miejskiego, animatorki kultury),
- nagroda za całokształt działalności dla pana Grzegorza Krawczyka (dyrektora Teatru Miejskiego w Gliwicach).

2020 rok (za 2019 r.) – XXVII edycja

W kategorii „Twórczość artystyczna”:

- nagroda za osiągnięcia twórcze w 2019 r. dla fotografika młodego pokolenia, pana Michała Patyckiego,
- nagroda za całokształt twórczości dla artystki plastyczki, architektki, pani Katarzyny Rosłon.

W kategorii „Upowszechnianie kultury” nagroda za całokształt działalności dla animatora kultury, pana Marka Niewiarowskiego.

W kategorii „Ochrona kultury” nagroda za całokształt działalności dla historyka, pana Bogusława Tracza.

Decyzją Prezydenta Miasta efektywnym liderom firm oraz instytucji przyznawana jest statuetka Gliwickiego Lwa. To wyjątkowe wyróżnienie trafia do osób, które dzięki swej pasji, wiedzy i zaangażowaniu potrafią osiągnąć sukces. W latach 2016–2020 otrzymali je:

- **za 2015 rok (przyznany w 2016 r.)**
prof. dr hab. inż. Andrzej Karbownik – profesor nauk technicznych, rektor Politechniki Śląskiej, były wiceminister gospodarki.
- **za 2016 rok (przyznany w 2017 r.)**
Andrzej Korpak, dyrektor generalny zakładu General Motors Manufacturing Poland.
- **za 2017 rok (przyznany w 2018 r.)**
Artur Tomasiak, prezes Zarządu Górnośląskiego Towarzystwa Lotniczego S.A.
- **za 2018 rok (przyznany w 2019 r.)**
Bogna Dobrakowska, dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gliwicach.

W 2020 roku (za 2019 r.) nie przyznano statuetki Gliwickiego Lwa w związku z ogłoszonymi obostrzeniami w całym kraju.

7.1.1. Instytucje i ośrodki kultury

Teatr Miejski w Gliwicach

Tabela 128. **Struktura imprez organizowanych przez Teatr Miejski w latach 2016–2020**

	2016	2017	2018	2019	2020 ¹
Teatr Miejski – duża sala					
Liczba imprez	132 ²	53 ³	72	75	47
Liczba uczestników imprez biletowanych	41 568	7 822	15 158	21 366	9 446
Średnia liczba uczestników na 1 imprezę biletowaną	315	148	211	285	200
Liczba miejsc	462	średnio 200 ⁴	średnio 250	średnio 330	średnio 273 ⁵
Średni poziom wykorzystania [%]	68%	74%	84%	86%	73%
Liczba imprez plenerowych (niebiletowanych)	8	8	6	9 ⁶	1
Liczba uczestników imprez plenerowych	10 000	11 300	5 000	5 800	300
Teatr Miejski – mała sala					
Liczba imprez	-	121	129	183	70
Liczba uczestników imprez biletowanych	-	8 274	11 052	14 836	4 408
Średnia liczba uczestników na 1 imprezę biletowaną	-	68	86	81	61
Liczba miejsc	-	80–100	80–100	60–100	66 średnia miejsc
Średni poziom wykorzystania [%]	-	ok. 90%	ok. 90%	ok. 90%	92%
Ruiny Teatru Miejskiego					
Liczba imprez	4	1	70 ⁷	11 ⁸	1
Liczba uczestników imprez biletowanych	550	108	2 106	1 349	162
Średnia liczba uczestników na 1 imprezę biletowaną	137	108	30	123	162
Liczba miejsc	300	200	200	170	170
Średni poziom wykorzystania [%]	46%	54%	15%	72%	95%
Kino Amok (seanse filmowe)					
Liczba imprez	1 883	1 951	2 009	1 958	959

	2016	2017	2018	2019	2020 ¹
Liczba uczestników imprez biletowanych	58 520	66 355	73 084	73 002	23 571
Średnia liczba uczestników na 1 imprezę biletowaną	31	34	36	37	40
Liczba miejsc	385	339	339	339	-
Średni poziom wykorzystania [%]	8%	10%	11%	11%	-
Scena Bajka – Kino Amok (bez seansów filmowych)					
Liczba imprez (spektakle i koncerty)	28	5	5	2	0
Liczba uczestników imprez biletowanych	3 916	1 282	612	420	0
Średnia liczba uczestników na 1 imprezę biletowaną	245	256	122	210	0
Liczba miejsc	339	339	339	339	339
Średni poziom wykorzystania [%]	74%	85%	36%	62%	0
INNE SALE					
Liczba imprez	125	110	131	207	106 ⁹
Liczba uczestników imprez biletowanych	8 341	2 976	14 255	29 589	2 779
Średnia liczba uczestników na 1 imprezę biletowaną	67	27	109	105	76

¹ Spadek w 2020 r. spowodowany ograniczeniami związanymi z pandemią COVID-19.

² Policzone wszystkie imprezy odbywające się na dużej sali, w tym spektakle własne, impresaryjne i wynajmy.

³ W 2017 r. Teatr powoli zaczynał swoją działalność po zmianie profilu. Trwa wzmoczona produkcja nowych tytułów, a co za tym idzie, drastycznie ograniczone zostają możliwości wynajmu dużej sali.

⁴ W początkowym okresie celowo produkowano spektakle na ograniczoną miejscami widownię, w tym widownię na scenie (od 100 do 240 miejsc). Wyłączony ze sprzedaży był też balkon. W latach kolejnych wielkość widowni jest sukcesywnie zwiększana. Obecnie spektakle produkowane na dużą scenę zakładają możliwość sprzedaży wszystkich miejsc na widowni.

⁵ W związku z wprowadzonymi ograniczeniami związanymi z pandemią COVID-19 część działalności Teatru przeniosła się do sieci internetowej (działania online).

⁶ W tym: Noc Kupały – ok. 2500; Parkowe Lato – 5 koncertów x 300 osób – ok. 1500; Koncert w ramach TKB – ok. 300; Piknik Seniora – 1 x ok. 500; Sylwester – ok. 1000.

⁷ W 2018 roku w ruinach zorganizowany został Festiwal Filmów Kultowych – ok. 60 projekcji.

⁸ Z uwagi na produkcję i eksploatację spektaklu „Miasto we krwi” w 2019 r. Teatr nie wynajmował Sceny w Ruinach.

⁹ Zorganizowano: 33 koncerty w ramach Festiwalu Palm Jazz, 3 koncerty w ramach All'improvviso, 2 spektakle wyjazdowe oraz 68 wydarzeń online (w tym 8 spektakli).

Źródło: Teatr Miejski w Gliwicach

Tabela 129. Muzeum w Gliwicach - budżet i działalność towarzysząca w latach 2016–2020

	2016	2017	2018	2019	2020 ¹
Łącznie liczba uczestników imprez	54 330	66 184	71 695	79 548	88 947
Całkowity budżet Muzeum a wydatki w przeliczeniu na 1 uczestnika zorganizowanych imprez [zł]	85,14	73,19	68,07	67,94	59,63
Wydatki Muzeum związane z organizacją imprez w przeliczeniu na 1 uczestnika [zł]	30,75	29,34	30,28	36,74	33,84
Wystawy czasowe (także te poza Muzeum)					
Liczba imprez	18	18	14	19	14
Liczba uczestników	19 497	28 924	34 491	39 794	27 459
Średnia frekwencja	1 083	1 606	2 463	2 095 ²	1 961
Konferencje					
Liczba imprez	2	2	2	2	3
Liczba uczestników	99	344	95	180	1 274
Średnia frekwencja	45	172	47	90	425
Imprezy edukacyjne					
Liczba imprez	847	1053	1180	909 ³	334
Liczba uczestników	21 052	24 487	29 960	28 653	52 379 ⁵
Średnia frekwencja	25	23	25	32	157
Inne imprezy – koncerty, spektakle					
Liczba imprez	124	127	1 199 ⁴	434 ⁵	39
Liczba uczestników	13 682	8 824	20 946	10 921	5 750 ⁶
Średnia frekwencja	110	69	17	25	147

¹ Różnice związane z panującą pandemią COVID-19.

² Spadek frekwencji w stosunku do 2018 r. wynika ze zwiększonej liczby imprez (wystaw czasowych).

³ Spadek frekwencji w stosunku do 2018 r. z uwagi na liczne odwołania uczestnictwa spowodowane strajkiem nauczycieli, a także odwoływanie zajęć w kolejnych miesiącach (gdy nadrabiano zaległy materiał).

⁴ Do danych zaczęto wliczać liczbę seansów filmowych wyświetlanych w Radiostacji podczas zwiedzania.

⁵ Od 2019 przyjęto inny sposób wyliczania pokazów filmowych w Radiostacji – ujęto tylko pokazy poza prezentowanymi w trakcie zwiedzania.

⁶ Uwzględniono liczbę odsoń/uczestników w wydarzeniach realizowanych on-line.

Źródło: Muzeum w Gliwicach

Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach

Tabela 130. Sieć placówek Miejskiej Biblioteki Publicznej w latach 2016–2020

Gliwice	2016	2017	2018	2019	2020
Filie ogółem	19	19	19	19	19
Oddziały dla dzieci	7	7	7	7	7
Czytelnia naukowa	1	1	1	1	1
Czytelnia prasy	1	1	1	1	1
Wypożyczalnia muzyczna i zbiorów specjalnych	1	1	1	1	1

Źródło: Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach

Tabela 131. Zbiory w Miejskiej Bibliotece Publicznej w latach 2016–2020

Rok	Książki			Zbiory specjalne (książki mówione, audiobooki, płyty analogowe i kompaktowe, DVD, dokumenty elektroniczne, gry planszowe)
	przybytek	ubytek	ogółem	
2016	16 386	33 455	428 112	54 536
2017	17 074	14 405	430 781	55 119
2018	15 439	11 901	434 319	53 732
2019	14 865	14 772	434 412	55 113
2020	13 863	12 549	435 726	56 217

Źródło: Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach

Tabela 132. Zarejestrowani czytelnicy i wypożyczenia z Miejskiej Biblioteki Publicznej w latach 2016–2020

Gliwice	2016	2017	2018	2019	2020*
Czytelnicy zarejestrowani w danym roku	44 304	46 801	52 460	52 689	39 198
Liczba wypożyczonych i udostępnionych zbiorów na zewnątrz i na miejscu	930 220	899 583	861 364	839 247	709 011

* Spadek spowodowany ograniczeniami związanymi z pandemią COVID-19.

Źródło: Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach

7.1.2. Wydarzenia kulturalne

Tabela 133. Liczba imprez kulturalnych w Gliwicach w latach 2016–2020

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020*
Liczba premier teatralnych, przedstawień teatralnych, seansów filmowych, wystaw muzealnych, projektów i programów edukacyjno-kulturalnych, projektów promujących literaturę i czytelnictwo, oferowanych przez miejskie instytucje kultury	5 559	6 781	6 924	6 011	2 113
Ogólna liczba uczestników wydarzeń realizowanych na terenie miasta przez Teatr Miejski oraz Muzeum w Gliwicach (wydarzenia rozrywkowe, biletowane)	161 127	201 418	147 104	163 183	73 357**

*Spadek w 2020 r. spowodowany ograniczeniami związanymi z pandemią COVID-19.

**Ze względu na liczbę organizowanych wydarzeń online oraz nieprzewodzenie bieżącej statystyki przez Teatr Miejski w Gliwicach, dotyczącej ich odtworzeń, brak możliwości podania rzetelnej liczby odbiorców.

Źródło: Samorządowe instytucje kultury (Teatr Miejski w Gliwicach i Muzeum Gliwice).

Tabela 134. Wydarzenia kulturalne organizowane przez Miasto Gliwice i finansowane z budżetu miasta w latach 2016–2020

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020***
Liczba wydarzeń kulturalnych i artystycznych o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym	91	86	41*	48*	3
Liczba przedsięwzięć kulturalnych o zasięgu regionalnym i lokalnym, w tym festiwale, koncerty, występy artystyczne, warsztaty muzyczne, przeglądy, również te organizowane w ramach dotacji dla organizacji pozarządowych	113	132	181	94	36
Liczba wystaw, plenerów, warsztatów plastycznych	70	67	98	115	55
Liczba projektów z zakresu edukacji kulturalnej, historycznej i artystycznej	48	68	61	146**	30

*Nie wliczono imprez: PalmJazz, Filharmonia i All'improvviso, które od 2018 r. realizowane są przez Teatr Miejski w Gliwicach

**Wzrost liczby projektów w zakresie edukacji kulturalnej i artystycznej wynika z ujęcia w wykazie zadań zleczanych w ramach budżetu obywatelskiego.

***Spadek spowodowany ograniczeniami związanymi z pandemią COVID-19.

Źródło: Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach

Tabela 135. **Imprezy organizowane z udziałem środków z budżetu miasta w latach 2016–2020**

Organizator lub organizator wiodący	Liczba imprez				
	2016	2017	2018	2019	2020
Teatr Miejski	2 172	2 257	2 424	2489	1183***
Teatr Miejski – bez seansów filmowych	289	306	415	531	224***
Muzeum	989	1 197	2 395	1 364	573***
Miejska Biblioteka Publiczna	2 398	2 249	2 105	2 167	638***
Wydarzenia kulturalne organizowane przez Urząd Miejski i finansowane z budżetu miasta	322	353	381	403*	124***
Średnia kwota finansowania [zł]	7 369	7 515	3 423*	6 043*	8 241****
Imprezy objęte patronatem Prezydenta Miasta lub Przewodniczącego Rady Miejskiej na wniosek organizatorów (kulturalne) – bez podziału na dofinansowane i niedofinansowane z budżetu miasta	48	29	35**	39	13
Łącznie	5 929	6 085	7 340	6 462	2531
Łącznie – bez seansów filmowych	4 046	4 134	5 331	4 504	1572
Średnia liczba imprez w miesiącu – bez seansów filmowych	337	345	444	375	131

*Nie wliczono imprez: PalmJazz, Filharmonia i All'improvviso, które od 2018 r. realizowane są przez Teatr Miejski w Gliwicach.

**W tym 1 z dofinansowaniem.

***Spadek spowodowany ograniczeniami związanymi z pandemią COVID-19.

****Kwota, z której wyliczono średnią, zawiera część poniesionych kosztów imprez, które się nie odbyły ze względu na ograniczenia związane z pandemią.

Źródło: Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach

Tabela 136. **Wykaz i krótka charakterystyka cyklicznych imprez kulturalnych w 2020 roku**

Nazwa imprezy	Organizator wiodący	Termin	Krótką charakterystyka*
Stacja Artystyczna Rynek	Stowarzyszenie „GTW”	cały rok	Całoroczna oferta imprez i wydarzeń kulturalnych skierowanych do wszystkich grup wiekowych mieszkańców miasta. Także w formie online.
Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy	Stowarzyszenie „GTW”	styczeń	Impreza charytatywna
Ferie zimowe w bibliotece	Miejska Biblioteka	styczeń/luty	Każdego roku przygotowywany jest cykl

Nazwa imprezy	Organizator wiodacy	Termin	Krótką charakterystyka*
	Publiczna w Gliwicach		tematycznych zajęć i spotkań edukacyjno-literackich dla dzieci pozostających w mieście.
Cykl koncertów pn. Alternative Night	Stowarzyszenie „GTW”	koncerty w ciągu całego roku	Cykl koncertów muzyki alternatywnej prezentowanej przez znanych wykonawców tego gatunku. Także w formie online.
Wiosna z Fryderykiem	Miasto Gliwice, TM	marzec	Cykl koncertów muzyki klasycznej w scenerii gliwickiej Palmiarni (w 2020 r. nie odbył się).
Gliwickie Spotkania Chóralne	Akademicki Chór Politechniki Śląskiej	kwiecień	Festiwal muzyczny, podczas którego prezentowana jest muzyka chóralna rodzima i światowa w wykonaniu chórów i zespołów z różnych środowisk akademickich (w 2020 r. nie odbył się).
II Ogólnopolski Festiwal Wokalny Osób z Niepełnosprawnościami „Zaczarowany Mikrofon” – Koncerty Eliminacyjne, warsztaty oraz Koncert Finałowy	Fundacja Rytm Gliwice	eliminacje cały rok, finał w listopadzie	Impreza ma charakter konkursu, z kolejnymi etapami eliminacji, podczas których wyłaniani są zwycięzcy występujący w koncercie finałowym.
Gliwicka Majówka 2020	Biblioteka	1 maja	Impreza dla mieszkańców prowadzona w kilku miejscach Gliwic: na Rynku, w parku Chopina, na boisku przy ul. Orkana (w 2020 r. nie odbyła się).
Międzynarodowy Festiwal „Dni Muzyki Organowej”	Stowarzyszenie Międzynarodowy Festiwal Dni Muzyki Organowej	maj	Impreza, jako jedyna tego typu na Śląsku, propaguje najcenniejsze dzieła muzyki organowej, oratoryjnej, oratoryjno-kantatowej kameralnej i dawnej, a także ukazuje bogactwo instrumentarium organowego Śląska. Oprócz koncertów planowana jest także wycieczka „Szlakiem organów Górnego Śląska”, mistrzowski kurs interpretacji oraz wystawa fotograficzna (w 2020 r. impreza nie odbyła się).
Noc Muzeów	Muzeum w Gliwicach	maj	Zaproszenie mieszkańców do Muzeum o nietypowej, nocnej porze. Na projekt składa się szereg przedsięwzięć, takich jak specjalne wystawy, prezentacje, oprowadzanie, koncerty (w 2020 r. impreza nie odbyła się).
Obchody Święta Konstytucji 3 Maja	Miasto Gliwice, Muzeum w Gliwicach	3 maja	Uroczystości upamiętniające święto narodowe (koncert online)

Nazwa imprezy	Organizator wiodacy	Termin	Krótką charakterystyką*
Tydzień Bibliotek	Miejska Biblioteka Publiczna	maj	Projekt mający na celu popularyzację biblioteki i czytelnictwa, podczas którego przeprowadzane są liczne imprezy, m.in. spotkania autorskie, Noc w Bibliotece, akcje wymiany książek, konkursy, warsztaty, lekcje biblioteczne, wycieczki, wystawy, dyskusyjny klub książki, turnieje, przedstawienia teatralne, zabawy i imprezy edukacyjne (online).
Igry studenckie	Politechnika Śląska, Miasto Gliwice	maj	Impreza studencka, w ramach której organizowane są koncerty plenerowe muzyki młodzieżowej (online).
30-lecie samorządu	Palmiarnia	maj	Koncert GOK w Palmiarni + quiz (online).
Dzień Dziecka	Miasto Gliwice	czerwiec	Wydarzenie skierowane do dzieci, młodzieży i dorosłych (gry, quiz, spektakl teatralny i inne zabawy dla dzieci i młodzieży – online)
Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom	Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach	czerwiec	Cykliczne wydarzenie zachęcające do regularnego czytania dzieciom oraz promujące wartościową literaturę dla dzieci i młodzieży (online).
Noc Kupały (Świętojańska)	Miasto Gliwice, TM	czerwiec	Impreza plenerowa, w ramach której przeprowadzona była część obrzędowa (w parku Chrobrego) oraz koncert gwiazd (na terenie Łąki Igrowej) – w 2020 r. impreza nie odbyła się.
Festyn z okazji Dnia Dziecka	Miasto Gliwice	czerwiec	Impreza skierowana do dzieci, młodzieży i dorosłych (w 2020 nie odbyła się).
Skup Kultury	Stowarzyszenie „Cała Naprzód”	czerwiec	Skup Kultury to największy charytatywny kiermasz kulturalny w regionie, odbywający się cyklicznie na gliwickim Rynku, który od wielu lat promuje czytelnictwo, ideę bookcrossingu, aktywną postawę społeczną, a całkowity dochód z imprezy wspiera osoby niepełnosprawne (w 2020 r. nie odbył się).
Festiwal Winter Reggae	Stowarzyszenie „GTW”	czerwiec	W ramach festiwalu przeprowadzane są koncerty muzyki reggae, prezentowane filmy i spotkania z wykonawcami tego gatunku (online).
FILHARMONIA	Fundacja Integracji Kultury	cały rok – początek czerwiec	Cykl koncertów muzyki jazzowej, etnicznej, elektronicznej i klasycznej (w 2020 r. nie odbył się).

Nazwa imprezy	Organizator wiodacy	Termin	Krótką charakterystyka*
Międzynarodowy Festiwal Artystów Ulicy – ULICZNICY	Miasto Gliwice	lipiec	ULICZNICY to próba zderzenia szeroko pojętej sztuki z miastem. Polega na organizacji spektakli plenerowych, happeningów, koncertów. Wspólnym mianownikiem wszystkich działań jest ulica – miejsce mijania się zwykłych-niezwykłych ludzi (w 2020 r. festiwal nie odbył się).
LETNIE KINO PLENEROWE	Miasto Gliwice	lipiec – sierpień	W różnych dzielnicach miasta w plenerze wyświetlane są filmy w dwóch blokach: dla dzieci i dorosłych (w 2020 r. impreza nie odbyła się).
Wakacje w bibliotece	Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach	Lipiec–sierpień	Coroczny cykl tematycznych zajęć i spotkań kulturalnych i literackich dla dzieci spędzających czas letnich wakacji w mieście (online).
Międzynarodowy Festiwal Jazz w Ruinach	Stowarzyszenie Muzyczne Śląski Jazz Club	sierpień	Celem imprezy jest zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w kulturze, stworzenie warunków do promocji twórczości młodych muzyków, kształtowanie świadomości artystycznej miłośników muzyki improwizowanej oraz stworzenie centrum letnich wydarzeń kulturalnych. Od kilku lat festiwalowi towarzyszą warsztaty muzyczne, wykłady prelegentów Instytutu Jazzu Akademii Muzycznej w Katowicach oraz wystawa (online).
Cykl koncertów „Parkowe Lato”	Miasto Gliwice	sierpień	Cykl koncertów plenerowych organizowanych w scenerii parku Chopina (w 2020 r. nie odbył się).
Rodzinny Piknik Seniora	Miasto Gliwice, MZUK	wrzesień	Impreza w parku Chopina współorganizowana przez UM Gliwice, skierowana do każdej grupy wiekowej (w 2020 r. nie odbyła się).
Festiwal Miasta	Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach	8–9 września	Impreza dla mieszkańców, m.in. parada ulicami miasta, zabawy, konkursy, występy artystyczne, warsztaty, koncerty (w 2020 r. nie odbyła się).
Koncert plenerowy Gliwickiej Orkiestry Kameralnej z cyklu „Na pożegnanie lata”	Miasto Gliwice	wrzesień	Koncert plenerowy dla mieszkańców na pożegnanie lata.
Święto Szlaku Zabytków Techniki Industriada	Miasto Gliwice, Muzeum w Gliwicach	wrzesień	Impreza, której celem jest promocja gliwickich obiektów znajdujących się na Szlaku Zabytków Techniki Województwa Śląskiego.

Nazwa imprezy	Organizator wiodacy	Termin	Krótką charakterystyka*
Wieczór z Romami w parku Chopina	Stowarzyszenie Romów w Gliwicach	wrzesień	Prezentacja kultury i tradycji romskiej.
Gliwickie Dni Dziedzictwa Kulturowego	Muzeum w Gliwicach	wrzesień	Wykraczająca poza mury Muzeum impreza w swojej zasadniczej części dotyczy prezentacji dziedzictwa kulturowego miasta i regionu (część działań prowadzona była również online).
Miniaturowa Polska 2020 – Świat wokół kolei	Stowarzyszenie Miłośników Kolei	wrzesień	Wydarzenie wystawiennicze skierowane do rodzin zainteresowanych modelarstwem kolejowym.
Narodowe Czytanie	Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach i partnerzy	wrzesień	Impreza pod honorowym patronatem Prezydenta RP, organizowana w ramach akcji ogólnopolskiego czytania powieści polskich pisarzy.
Międzynarodowy Festiwal Muzyki Dawnej Improwizowanej ALL'IMPROVVISO	Teatr Miejski, Towarzystwo Kulturalne FUGA	wrzesień–październik	Celem imprezy jest stworzenie warunków do promocji muzyki improwizowanej.
Światowy Dzień Turystyki	Miasto Gliwice	wrzesień–październik	Impreza zorganizowana z okazji Światowego Dnia Turystyki, w ramach której organizowane są spotkania z podróżnikami, wyświetlane filmy, zdjęcia oraz koncerty i warsztaty (w 2020 r. nie odbyła się).
Punk Generation	Stowarzyszenie „GTW”	październik	Festiwal, w ramach którego organizowane są wystawy, spotkania i koncerty dotyczące muzyki punk rockowej (w 2020 r. nie odbył się).
Gliwicki Festiwal Bachowski	Stowarzyszenie Klub Inicjatyw Kulturalnych	październik	Festiwal organizowany od wielu lat, którego celem jest przybliżenie dzieł jednego z największych geniuszy muzycznych oraz prezentacja osiągnięć zarówno w zakresie tradycyjnej, jak i historycznej interpretacji muzyki barokowej.
Gliwicka Noc w Galeriach ARTNOC	Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Kultury „Melina”	październik	Promocja sztuk wizualnych, gliwickich galerii i gliwickich twórców wśród mieszkańców Gliwic oraz integracja środowiska.
Noc Bibliotek	Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach	październik	Impreza związana z promocją biblioteki i czytelnictwa (warsztaty lub spotkania, towarzyszy im często akcja wymiany książek).
Czwartki jazzowe z gwiazdą	Stowarzyszenie Muzyczne Śląski Jazz Club	październik–listopad	Projekt realizowany od 2002 roku, którego celem jest propagowanie muzyki jazzowej (także w formie online).

Nazwa imprezy	Organizator wiodacy	Termin	Krótką charakterystyka*
Podwieczorki muzyczne w Willi Caro	Muzeum w Gliwicach, Klub Inicjatyw Kulturalnych	październik–listopad	Cykl kameralnych koncertów prezentowanych przez uznanych wykonawców.
PALMJAZZ Festiwal	Teatr Miejski, Fundacja Integracji Kultury	październik–listopad	Impreza realizowana od wielu lat, na którą zapraszani są artyści z całego świata (część koncertów zrealizowana online).
Koncert Gliwickiej Orkiestry Kameralnej z cyklu „Mistrzowskie Interpretacje”	Fundacja Gliwickiej Orkiestry Kameralnej	listopad	Koncert muzyki poważnej w wykonaniu Gliwickiej Orkiestry Kameralnej (w 2020 r. nie odbył się).
Międzynarodowy Gliwicki Festiwal Gitarowy	Miasto Gliwice	listopad	Inicjatorem i pomysłodawcą przedsięwzięcia jest gliwicki kompozytor Gerard Drozd, który od lat dba o wysoki poziom artystyczny imprezy i od lat zaprasza najlepszych wirtuozów gitary z całego świata (w 2020 r. festiwal nie odbył się).
Obchody Święta Niepodległości 11 listopada	Miasto Gliwice	11 listopada	Uroczystości upamiętniające święto narodowe (w 2020 r. nie odbyły się).
Jarmark Bożonarodzeniowy	Miasto Gliwice	grudzień	Kiermasz tradycyjnych produktów, któremu towarzyszą imprezy o tematyce bożonarodzeniowej, w weekendy odbywają się koncerty, spektakle, pokazy na scenie (w 2020 r. nie odbył się).
Powitanie Nowego Roku	Miasto Gliwice	31 grudnia–1 stycznia	Impreza dla mieszkańców (w 2020 r. nie odbyła się).

* Ze względu na ograniczenia związane z pandemią COVID-19 niektóre działania w 2020 roku zrealizowane zostały w formie online, a część nie odbyła się

Źródło: Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach

7.2. Edukacja

W Gliwicach działa obecnie 29 przedszkoli publicznych, w których wychowaniem przedszkolnym objęto 4 458 podopiecznych. W oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych z wychowania przedszkolnego korzysta 658 dzieci. W mieście istnieje 31 publicznych szkół podstawowych ogólnodostępnych, do których uczęszcza 12 138 uczniów, 3 specjalne z 212 uczniami oraz 1 szkoła podstawowa dla dorosłych z 60 uczniami.

Miasto Gliwice prowadzi również licea ogólnokształcące (11 dla młodzieży, 2 dla dorosłych), technika (8 placówek), 6 szkół branżowych pierwszego stopnia (w tym specjalną), 2 szkoły branżowe drugiego stopnia oraz jedną szkołę specjalną przysposabiającą do pracy. W Gliwicach działają również niepubliczne placówki wychowania przedszkolnego (przedszkola, punkty przedszkolne), szkoły niepubliczne oraz jedno liceum ogólnokształcące publiczne prowadzone przez Politechnikę Śląską w Gliwicach

Tabela 137. **Struktura miejskich szkół i placówek oświatowych w Gliwicach w latach 2016–2020**

Typ jednostki	Liczba placówek				
	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Przedszkole	29	29	29	29	29
Szkoła podstawowa ogólnodostępna	26	31*	31	31	32
Szkoła podstawowa specjalna	2	3*	3	3	3
Gimnazjum ogólnodostępne dla młodzieży	16	2*	1*	0	0
Gimnazjum ogólnodostępne dla dorosłych	1	0*	0	0	0
Gimnazjum specjalne	3	0*	0	0	0
Liceum ogólnokształcące dla młodzieży	11	11	11	11	11
Liceum ogólnokształcące dla dorosłych	2	2	2	2	2
Technikum dla młodzieży	9	8	8	8	8
Zasadnicza szkoła zawodowa dla młodzieży	5	0**	0	0	0
Zasadnicza szkoła zawodowa specjalna	1	0**	0	0	0
Branżowa szkoła I stopnia dla młodzieży	-	5**	5	5	5
Branżowa szkoła I stopnia specjalna	-	1**	1	1	1
Branżowa szkoła II stopnia	-	-	-	-	2
Szkoła policealna dla młodzieży	3	3	3	3	3
Szkoła policealna dla dorosłych	2	2	2	2	2
Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy	1	1	1	1	1
Ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy	1	1	1	1	1
Pozostałe***	9	9	9	8	7

*Skutek reformy oświatowej: przekształcenia gimnazjów w szkoły podstawowe, włączenia gimnazjów do szkół podstawowych.

**Skutek reformy oświatowej: przekształcenia zasadniczych szkół zawodowych w branżowe szkoły I stopnia.

***W tym: Szkoła muzyczna I i II stopnia, Młodzieżowy Dom Kultury, Placówka Doskonalenia Nauczycieli (do 31 sierpnia 2018 r.), Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii ze szkołami, Ośrodek Doskonalenia i Doskonalenia Zawodowego (do 31 sierpnia 2019 r.), Centrum Kształcenia Praktycznego (do 31 sierpnia 2019 r.), Centrum Kształcenia Zawodowego (od 1 września 2020 r.), Szkolne Schronisko Młodzieżowe, Internat.

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 138. **Struktura niepublicznych szkół i placówek oświatowych w Gliwicach w latach 2016–2020**

Typ jednostki	Liczba placówek				
	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Przedszkole/Punkt przedszkolny	19	19	18	21	19
Szkoła podstawowa	4	8	7	7	5
Gimnazjum	8	5	5	0	0
Liceum ogólnokształcące	20	20	14	13	10
Technikum	1	1	1	1	1
Branżowa szkoła I stopnia	-	2	2	2	1
Zasadnicza szkoła zawodowa	1	0	0	0	0
Szkoła policealna	33	34	24	21	9
Poradnia psychologiczno-pedagogiczna	4	5	5	6	7
Ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy	1	2	1	1	1
Placówka kształcenia ustawicznego – bez szkół	52	59	61	61	65
Niepubliczna placówka oświatowo-wychowawcza	5	5	3	3	4

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 139. **Liczba uczniów szkół publicznych prowadzonych przez Miasto Gliwice w danym roku szkolnym w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	30.09.2016	30.09.2017	30.09.2018	30.09.2019	30.09.2020
Szkoła podstawowa (oddziały SP)	9 129	10 557	12 061	12 168	12 410
Gimnazjum (od 2017 r. dodatkowo oddziały gimnazjum w SP i LO)	4 145	2 720	1 410	14	0
Liceum ogólnokształcące	2 676	2 597	2 705	3 573	3 432

Wyszczególnienie	30.09.2016	30.09.2017	30.09.2018	30.09.2019	30.09.2020
Technikum	2 253	2 802	2 763	3 387	3 283
Zasadnicza szkoła zawodowa (od 2017 r. oddziały zasadniczej szkoły zawodowej w branżowej szkole I stopnia)	489	334	137	0	0
Branżowa szkoła I stopnia	-	184	344	713	770
Branżowa szkoła II stopnia	-	-	-	-	23
Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy	39	36	26	36	35
Dzieci i młodzież (głównie upośledzeni) uczestniczący w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych	23	24	21	22	22
Szkoła muzyczna I i II stopnia	439	449	444	432	429

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 140. **Liczba uczniów szkół publicznych ponadgimnazjalnych/ponadpodstawowych prowadzonych przez Miasto Gliwice w danym roku szkolnym w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Liczba uczniów liceów ogólnokształcących (LO)	2 676	2 597	2 705	3 573	3 432
Liczba uczniów szkół technicznych i zawodowych	2 781	3 356	3 270	4 136	4 111
Suma uczniów szkół ponadgimnazjalnych	5 457	5 953	5 975	7 709	7 543
% udział uczniów LO w ogólnej liczbie uczniów szkół ponadgimnazjalnych	49,04	43,63	45,27	46,35	45,50
% udział uczniów szkół technicznych i zawodowych w ogólnej liczbie uczniów szkół ponadgimnazjalnych	50,96	56,37	54,73	53,65	54,50

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.1. Edukacja przedszkolna

W latach objętych raportem z edukacji przedszkolnej skorzystało ok. 95–99% dzieci z Gliwic w wieku 3–6 lat, w tym 6-latki, które rozpoczęły edukację w klasach pierwszych szkoły podstawowej.

Tabela 141. **Edukacja przedszkolna w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Liczba dzieci w wieku 3–6 lat	6 863	6 646	6 499	6 353	6 392
Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	5 961	6 159	6 238	6 294	6 115
Liczba 6-latków w klasach I szkół podstawowych	464	152	78	brak danych*	brak danych*
Razem	6 425	6 311	6 316	6 294	6 341
% upowszechniania przedszkolnego i szkolnego dzieci w wieku 3–6 lat	94%	95%	97%	99%	96%

*Od 2019 r. ze względu na marginalną liczbę przypadków przestano zbierać dane.

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.2. Nauczanie dwujęzyczne

W mieście działały gimnazja dwujęzyczne z językiem niemieckim oraz językiem angielskim. Od wprowadzenia reformy oświatowej w 2017 roku kształcenie dwujęzyczne odbywa się w szkołach podstawowych oraz liceach ogólnokształcących. Szkoły te nie tylko stwarzają możliwości pogłębienia znajomości języka obcego, ale również zapoznają uczniów z historią, kulturą i obyczajami krajów niemieckojęzycznych i anglojęzycznych.

Tabela 142. **Kształcenie dwujęzyczne z językiem niemieckim w latach 2016–2020 (do poziomu szkoły średniej) w szkołach publicznych prowadzonych przez Miasto Gliwice**

Wyszczególnienie	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Liczba uczniów	133	127	127	86	121
Liczba oddziałów	5	5	5	3*	5
Liczba uczniów podejmujących naukę	50	47	30	55	66

*Reforma oświaty – wynik wygaśnięcia gimnazjów (kształcenie dwujęzyczne na poziomie klasy 7 i 8 szkoły podstawowej)

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 143. **Kształcenie dwujęzyczne z językiem angielskim w latach 2016–2020 (do poziomu szkoły średniej) w szkołach publicznych prowadzonych przez Miasto Gliwice**

Wyszczególnienie	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Liczba uczniów	323	362	380	361	466
Liczba oddziałów	10	12	13	15	20
Liczba uczniów podejmujących naukę	133	133	130	185	279

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 144. **Kształcenie dwujęzyczne z językiem angielskim w latach 2018–2020 w szkołach średnich publicznych prowadzonych przez Miasto Gliwice**

Wyszczególnienie	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Liczba uczniów	288	578	610
Liczba oddziałów	9	19	20
Liczba absolwentów szkół gimnazjalnych lub podstawowych podejmujących naukę w liceum dwujęzycznym	137	305	184

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.3. Egzamin maturalny

Do egzaminu maturalnego w 2020 roku (i wszystkich wymaganych egzaminów) przystąpiło 738 uczniów liceów ogólnokształcących i 497 uczniów techników szkół prowadzonych przez Miasto Gliwice.

Tabela 145. **Liczba absolwentów szkół publicznych prowadzonych przez Miasto Gliwice w latach 2015–2020**

Wyszczególnienie	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Szkoła podstawowa	1 376	0*	0*	1 477	1 325
Gimnazjum/oddziały gimnazjum	1 234	1 327	1 245	1 387	14
Liceum ogólnokształcące	866	922	837	762	865
Technikum	507	677	643	640	601
Zasadnicza szkoła zawodowa (branżowa szkoła I stopnia na podbudowie gimnazjum)	161	174	180	134	149
Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy	5	9	16	16	17

*Reforma oświaty.

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 146. **Odsetek absolwentów szkół publicznych prowadzonych przez Miasto Gliwice, którzy zdali egzamin maturalny [%]**

Wyszczególnienie	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Liceum ogólnokształcące	95,98	97,12	93,75	98,27	91,89%
Technikum	77,89	78,25	83,59	80,81	74,24%

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.4. Stypendia Prezydenta Miasta dla uzdolnionych uczniów

Stypendium Prezydenta Miasta może być przyznane wybitnie uzdolnionym uczniom szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych oraz szkół artystycznych pobierających naukę na terenie Miasta Gliwice. Wniosek o przyznanie stypendium może zostać złożony za osiągnięcia ucznia w roku szkolnym poprzedzającym rok szkolny złożenia wniosku o Stypendium Prezydenta Miasta. Średnia uzyskanych ocen w wyniku ostatniej klasyfikacji rocznej musi wynosić co najmniej 4,0 w szkole ponadpodstawowej oraz co najmniej 5,0 w szkole podstawowej.

Tabela 147. **Stypendia Prezydenta Miasta dla uzdolnionych uczniów w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba uczniów, którym przyznano stypendium	38	46	51	86	52
Łączna kwota przyznanych stypendiów [zł]	35 000	35 000	36 700	66 850	50 000

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.5. Kadra pedagogiczna

Gliwicka oświata zatrudnia nauczycieli na ok. 2,8 tys. etatach. Poziom wykształcenia kadry nauczycielskiej w szkołach publicznych i placówkach oświatowych jest wysoki, zatrudniani są nauczyciele o wysokich kwalifikacjach, z dużym doświadczeniem.

Tabela 148. **Uczniowie i nauczyciele w szkołach publicznych prowadzonych przez Miasto Gliwice w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	30.09.2016	30.09.2017	30.09.2018	30.09.2019	30.09.2020
Liczba uczniów w szkołach*	19 409	19 254	19 467	19 913	19 975
Liczba dzieci w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych przy szkołach	4 765	5 020	5 119	5 117	5 116
Liczba uczniów szkoły muzycznej	439	449	444	432	429
Etaty nauczycieli w umowach	2 583,53	2 660,08	2 680,15	2 720,84	2 820,60
Etaty przeliczeniowe nauczycieli wynikające z obowiązków	2 800,98	2 930,11	3 008,51	3 140,43	3 313,03
Liczba uczniów/dzieci przypadająca na 1 etat przeliczeniowy nauczyciela	8,8	8,4	8,3	8,1	8,1

*W tym dzieci i młodzież w wieku 3–25 lat z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, uczestniczący w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 149. **Poziom wykształcenia kadry nauczycielskiej w publicznych szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Gliwice w stosunku do ogólnej liczby etatów w latach 2016–2020 [%]**

Wyszczególnienie	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Stopień naukowy doktora lub doktora habilitowanego, dyplom ukończenia studiów magisterskich i przygotowanie pedagogiczne	93,88	94,15	94,20	93,72	93,31
Dyplom ukończenia studiów magisterskich bez przygotowania pedagogicznego, dyplom ukończenia wyższych studiów zawodowych lub dyplom I stopnia i przygotowanie pedagogiczne	4,97	5,07	5,07	5,20	5,73
Dyplom ukończenia wyższych studiów zawodowych lub dyplom ukończenia studiów I stopnia bez przygotowania pedagogicznego, dyplom ukończenia kolegium	0,31	0,6	0,14	0,39	0,18
Pozostałe kwalifikacje	0,84	0,18	0,59	0,69	0,78

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tabela 150. **Nauczyciele w publicznych szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Gliwice według posiadanego stopnia awansu zawodowego w latach 2016–2020 [%]**

ROK	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Bez stopnia awansu	0,07	0,03	0,10	0,39	0,19
Stażysta	3,06	3,45	4,01	5,15	4,31
Kontraktowy	13,68	14,15	15,21	15,25	17,64
Mianowany	22,44	21,55	19,39	18,79	16,84
Dyplomowany	60,76	60,82	61,29	60,42	61,02

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.6. Nauczanie integracyjne, specjalne i indywidualne

Miasto zapewnia uczniom o specjalnych potrzebach edukacyjnych kształcenie w oddziałach integracyjnych i specjalnych oraz nauczanie indywidualne.

W roku szkolnym 2020/2021 do 29 oddziałów integracyjnych i 5 oddziałów specjalnych w przedszkolach, 73 oddziałów integracyjnych i 41 oddziałów specjalnych w szkołach podstawowych, 6 oddziałów integracyjnych i 30 oddziałów specjalnych w szkołach ponadpodstawowych uczęszczało 884 dzieci i młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych (z uwzględnieniem uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim, uczestniczących w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych). Ponadto nauczaniem indywidualnym i zindywidualizowaną ścieżką edukacyjną objęto 76 dzieci i młodzieży.

Tabela 151. **Oddziały integracyjne i specjalne oraz nauczanie indywidualne i zindywidualizowana ścieżka edukacyjna w latach 2016–2020 w publicznych szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Gliwice**

Wyszczególnienie		Liczba oddziałów integracyjnych	Liczba dzieci i młodzieży niepełno- i młodzieży sprawnej w oddziałach integracyjnych	Liczba oddziałów specjalnych	Liczba dzieci/młodzieży w oddziałach specjalnych	Nauczanie indywidualne oraz zindywidualizowana ścieżka edukacyjna – liczba dzieci/młodzieży*
Przedszkola (w tym oddziały „0” w SP)	2016/2017	18	79	5	29	5
	2017/2018	23	92	5	32	4
	2018/2019	26	119	5	34	1
	2019/2020	27	132	5	34	1
	2020/2021	29	131	5	29	1
Szkoły podstawowe + nauczanie indywidualne w ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym	2016/2017	44	193	23	115	75
	2017/2018	53	234	29	154	64
	2018/2019	63	275	36	185	59
	2019/2020	66	286	43	222	84
	2020/2021	73	316	41	212	62
Gimnazja (od 2017 r. oddziały gimnazjum w SP i LO)	2016/2017	4	19	22	133	29
	2017/2018	3	14	25	152	27
	2018/2019	1	4	12	56	14
	2019/2020					
Szkoły ponadgimnazjalne, ponadpodstawowe	2016/2017	3	12	22	163	42
	2017/2018	3	11	13	78	26
	2018/2019	4	15	20	124	29
	2019/2020	5	21	27	172	27
	2020/2021	6	23	30	173	13
Suma	2016/2017	69	303	72	440	151
	2017/2018	82	351	72	416	121
	2018/2019	94	413	73	399	103
	2019/2020	98	439	75	428	112
	2020/2021	111	482	98	577	118

*Od roku szkolnego 2018/2019 wprowadzono nową formę kształcenia – zindywidualizowaną ścieżkę edukacyjną obejmującą zajęcia wychowania przedszkolnego/zajęcia edukacyjne realizowane przez ucznia wspólnie z oddziałem oraz indywidualnie z uczniem.

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.7. Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka

Tabela 152. Liczba opinii o wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka oraz liczba dzieci objętych wspomaganiem w latach 2016–2020 w placówkach prowadzonych przez Miasto Gliwice

Wyszczególnienie	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Liczba wydanych opinii o wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka	225	172	246	243	149*
Liczba dzieci objętych wczesnym wspomaganiem rozwoju	290	338	364	316	263**

*Od 01.09.2020 do 24.01.2021.

**Stan na 24.01.2021.

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.8. Projekty

Tabela 153. Projekty z obszaru edukacji współfinansowane ze środków zewnętrznych w 2020 roku

Nazwa projektu	Okres realizacji	Wydatki poniesione na realizację projektu do końca 2020 r. [tys. zł]	Krótki opis projektu
Mechanika najwyższych lotów	2019–2021	416	Projekt przewiduje wprowadzenie nowych zawodów dla 50 uczniów Zespołu Szkół Samochodowych w Gliwicach, którzy będą mogli skorzystać m.in. z doradztwa edukacyjno-zawodowego, specjalistycznych szkoleń zawodowych, staży/praktyk u pracodawców dla uczniów, specjalistycznych zajęć dodatkowych (3 moduły: teoretyczny zawodowy, językowy, praktyczny zawodowy). Ponadto w ramach projektu zostaną zorganizowane szkolenia i studia podyplomowe dla 10 nauczycieli zawodu/instruktorów oraz zakupione niezbędne wyposażenie do pracowni zawodowej.
Nowe kwalifikacje zawodowe gwarancją zatrudnienia	2019–2020	1 087	Projekt przewiduje wprowadzenie nowych zawodów dla 48 uczniów Zespołu Szkół Budowlano-Ceramicznych, którzy będą mogli skorzystać m.in. z doradztwa edukacyjno-zawodowego, specjalistycznych szkoleń zawodowych, staży/praktyk u pracodawców, specjalistycznych zajęć dodatkowych (3 moduły: teoretyczny zawodowy, językowy, praktyczny zawodowy) w kwalifikacjach: Wykonywanie i kontrolowanie robót konstrukcyjno-budowlanych, Organizacja i kontrola robót budowlanych oraz sporządzanie kosztorysów, Montaż urządzeń i systemów energetyki odnawialnej, Eksploatacja urządzeń i systemów energetyki odnawialnej, Montaż, eksploatacja i konserwacja urządzeń i instalacji chłodniczych, Montaż, eksploatacja i konserwacja urządzeń i instalacji klimatyzacyjnych, Wykonywanie robót montażowych, okładzinowych i wykończeniowych, Projektowanie urządzenie i pielęgnacja

Nazwa projektu	Okres realizacji	Wydatki poniesione na realizację projektu do końca 2020 r. [tys. zł]	Krótki opis projektu
			<p>roślinnych obiektów architektury krajobrazu, Organizacja prac związanych z budową oraz konserwacją obiektów małej architektury. Ponadto w ramach projektu zostaną zorganizowane szkolenia dla 10 nauczycieli zawodu/instruktorów oraz zakupione niezbędne wyposażenie do pracowni zawodowej.</p> <p>PROJEKT ZAKOŃCZONY</p>
<p>Równe szanse, lepszy start - zwiększenie potencjału edukacyjnego z przygotowaniem osób z niepełnosprawnościami do zawodu w CKZiU nr 1 w Gliwicach</p>	<p>2016–2020</p>	<p>3 684</p>	<p>Inwestycja polega na rozbudowie i przebudowie oraz remoncie istniejących obiektów dydaktycznych, co pozwoli na wyposażenie pracowni i warsztatów szkolnych w urządzenia zgodne z oczekiwaniami potencjalnych pracodawców, a jednocześnie zwiększy dostępność szkoły dla osób niepełnosprawnych. Wyposażenie zakupione w ramach projektu będzie stanowiło nowe środki trwałe. Przewidziano zakup wyposażenia dla dwóch pracowni planowania żywienia i produkcji gastronomicznej, pracowni przygotowania i ekspedycji śniadań, pracowni hotelarskiej, pracowni obsługi, pracowni obsługi gości, pracowni obsługi turystycznej oraz pracowni turystyczno-geograficznej i warsztatów szkolnych.</p> <p>PROJEKT ZAKOŃCZONY</p>
<p>Równe szanse, lepszy start II</p>	<p>2018–2020</p>	<p>551</p>	<p>Projekt zakłada objęcie wsparciem 38 uczniów i 112 uczennic Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego nr 1 (CKZiU) w Gliwicach oraz 20 nauczycieli zawodu (17 kobiet) od 3 września 2018 r. do 31 sierpnia 2020 r. Cel: wzrost wiedzy, kompetencji zawodowych i umiejętności uczniów oraz nauczycieli zawodu, stworzenie w CKZiU warunków kształcenia w danym zawodzie. Zadania: pogłębienie współpracy z przedsiębiorcami oraz zakup pomocy dydaktycznych do zajęć praktycznej nauki zawodu, wsparcie edukacyjno-zawodowe, organizacja kursów oraz staży u przedsiębiorców. Wskaźniki: rezultatu (liczba szkół wykorzystujących doposażenie zakupione dzięki EFS – 2, liczba nauczycieli kształcenia zawodowego, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu – 20), produktu (liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy – 80, liczba nauczycieli kształcenia zawodowego objętych wsparciem w programie – 20, liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego doposażonych w programie – 2).</p>
<p>NOWE UMIEJĘTNOŚCI - NOWE SZANSE</p>	<p>2019–2021</p>	<p>522</p>	<p>Projekt przewiduje objęcie wsparciem 40 uczniów Zespołu Szkół Specjalnych, którzy będą mogli skorzystać z: doradztwa edukacyjno-zawodowego, dodatkowych warsztatów specjalistycznych z zakresu gastronomii, jak carving, barista, dekoracja deserów, tortów oraz budownictwa, praktyk u pracodawców dla uczniów. Ponadto w ramach projektu zostaną zorganizowane szkolenia dla 4 nauczycieli oraz zakupione niezbędne wyposażenie do pracowni zawodowej.</p>

Nazwa projektu	Okres realizacji	Wydatki poniesione na realizację projektu do końca 2020 r. [tys. zł]	Krótki opis projektu
Nowy uczeń - nowoczesna pracownia - nowatorski pracownik II	2018–2020	1 528	Projekt zakłada wsparcie w okresie 1.05.2018–31.12.2020, ukierunkowane na zwiększenie kompetencji zawodowych wśród 324 uczniów (w tym 112 dziewcząt) oraz 20 nauczycieli (w tym 11 kobiet) technikum, branżowej szkoły I stopnia w Górnośląskim Centrum Edukacji (GCE) w Gliwicach. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez organizację doradztwa edukacyjno-zawodowego, kursów, dodatkowych zajęć przygotowujących do egzaminów zawodowych, zajęć laboratoryjnych na Politechnice Śląskiej, staży zawodowych, doposażenie pracowni nauki zawodu. W wyniku zaplanowanych zadań zostaną osiągnięte zaplanowane wskaźniki: rezultatu (liczba szkół wykorzystujących doposażenie zakupione dzięki EFS – 2, liczba nauczycieli kształcenia zawodowego, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu – 20), produktu (liczba uczniów szkół zawodowych uczestniczących w stażach u pracodawcy – 195, liczba nauczycieli kształcenia zawodowego objętych wsparciem – 20, liczba doposażonych placówek kształcenia zawodowego – 2).
Otwieramy drzwi do wiedzy – Szkoła Podstawowa nr 18 im. Jana Pawła II w ZSP nr 8 w Gliwicach	2019–2020	386	Celem projektu jest podniesienie efektywności i atrakcyjności oferty edukacyjnej realizowanej w Szkole Podstawowej nr 18 im. Jana Pawła II w ZSP nr 8 w Gliwicach w powiązaniu z rozwojem wśród 198 uczniów i uczennic kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz pokonywaniem niepowodzeń szkolnych wynikających ze specyficznych potrzeb rozwojowych uczniów. Stan ten zostanie osiągnięty poprzez organizację dodatkowych zajęć dydaktycznych z matematyki, informatyki, przedmiotów przyrodniczych oraz języka angielskiego, a także zajęć o charakterze terapeutycznym. Do osiągnięcia tak sformułowanego celu przyczyni się również rozwój kompetencji zawodowych 20 nauczycielek oraz doposażenie szkoły w pomoce dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt. REALIZATOR PROJEKTU: ZESPÓŁ SZKOLNO-PRZEDSZKOLNY NR 8 W GLIWICACH PROJEKT ZAKOŃCZONY
Przedszkole da Ci szansę – utworzenie dodatkowych miejsc w Przedszkolu Miejskim nr 43 w Gliwicach wraz z podwyższeniem jakości oferty edukacyjnej	2018–2020	457	Głównym celem projektu jest zwiększenie o 25 miejsc dla dzieci 3- i 4-letnich w Przedszkolu Miejskim nr 43 (dalej PM 43) w Gliwicach oraz podwyższenie jakości oferty edukacyjnej poprzez włączenie do programu nauczania skorelowanych, kompleksowo rozwijających zajęć dodatkowych. Wszystkie formy zajęć oraz obsługa projektu skupiona będzie w nowo wybudowanym budynku przedszkola. Grupę docelową stanowić będzie 100 dzieci, uczęszczających do PM 43 w okresie 1.09.2018–29.02.2020, 12 nauczycieli oraz rodzice. W tym celu konieczny jest zakup odpowiedniego wyposażenia, zapewnienie materiałów na realizację tych zajęć i zatrudnienie niezbędnego personelu. Planowane jest również

Nazwa projektu	Okres realizacji	Wydatki poniesione na realizację projektu do końca 2020 r. [tys. zł]	Krótki opis projektu
			<p>realizowanie specjalistycznych szkoleń dla nauczycieli, dostosowujących ich kompetencje do specyfiki prowadzonych zajęć, które również podniosą jakość oferty edukacyjnej PM 43. Ponadto zakłada się wydłużenie czasu pracy przedszkola zgodnie z potrzebami rodziców oraz zaangażowanie wszystkich uczestników w tworzenie placu zabaw.</p> <p>PROJEKT ZAKOŃCZONY</p>
<p>Utworzenie nowych miejsc wraz podniesieniem oferty edukacji w gliwickich przedszkolach</p>	<p>2018–2020</p>	<p>1 725</p>	<p>Projekt dotyczy utworzenia ok. 140 miejsc przedszkolnych przy ZSO 2, ZSO 4, ZSO 5, Z-SP 3, zajęcia dodatkowe oraz doszkolenie nauczycieli.</p> <p>PROJEKT ZAKOŃCZONY</p>
<p>W przyszłość z dobrym zawodem z Zespołem Szkół Ekonomiczno-Technicznych w Gliwicach</p>	<p>2018–2020</p>	<p>841</p>	<p>Celem projektu jest zwiększenie zdolności do zatrudniania wśród 152 uczniów technikum uczęszczających do Zespołu Szkół Ekonomiczno-Technicznych w Gliwicach. Cel zostanie osiągnięty poprzez organizację dodatkowych zajęć specjalistycznych przygotowujących do egzaminów zawodowych, organizację kursów dających uczniom możliwość uzyskania dodatkowych umiejętności i uprawnień zwiększających ich szanse na rynku pracy, organizację staży zawodowych, doradztwo zawodowe oraz włączenie wyższych uczelni i pracodawców w edukację zawodową uczniów. Nastąpi też doposażenie pracowni nauki zawodu. REALIZATOR PROJEKTU: ZESPÓŁ SZKÓŁ EKONOMICZNO-TECHNICZNYCH W GLIWICACH.</p> <p>PROJEKT ZAKOŃCZONY</p>
<p>Z psychomotoryką przez świat</p>	<p>2019–2021</p>	<p>196</p>	<p>Celem projektu jest wzrost efektywności i umiejętności przyswajania kompetencji matematyczno-przyrodniczych w grupie 64 osób (w tym 28 kobiet) – uczniów z niepełnosprawnościami, uczęszczających do szkoły podstawowej przy Zespole Szkół Ogólnokształcących Specjalnych nr 7 w Gliwicach, osiągnięty do 31 marca 2021 roku dzięki wdrożeniu w tej placówce eksperymentalnej metody psychomotoryki, z jednoczesnym wyposażeniem 20 nauczycieli (w tym 18 kobiet) w wiedzę i kompetencje w zakresie posługiwania się tą metodą w praktyce nauczania kompetencji matematyczno-przyrodniczych. REALIZATOR: ZESPÓŁ SZKÓŁ SPECJALNYCH NR 7 W GLIWICACH</p>

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.9. Szkolnictwo wyższe

Największą i najstarszą szkołą wyższą w Gliwicach jest Politechnika Śląska. W jej skład wchodzi także: Kolegium Języków Obcych oraz Kolegium Pedagogiczne. Na terenie miasta znajduje się też Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa.

Tabela 154. Liczba studiujących w Gliwicach w latach 2016–2020

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba studentów ogółem, w tym:	21 960	20 643	18 868	18 789	17 970
- Politechnika Śląska*	21 366	20 064	18 415	18 368	17 530
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	594	579	453	421	440
Liczba studiujących mieszkańców Gliwic na terenie miasta ogółem, w tym:	1 525	1 085	1 354	1 625	1 262
- Politechnika Śląska*	1 399	961	1 257	1 534	1 157
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	126	124	97	91	105
Liczba studentów spoza terenu miasta studiujących w Gliwicach ogółem, w tym:	15 186	14 596	12 969	13 055	12 183
- Politechnika Śląska*	14 718	14 141	12 613	12 395	11 850
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	468	455	356	330	333
Liczba studentów zagranicznych, w tym:	105	172	210	421	379
- Politechnika Śląska*	96	169	208	419	377
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	9	3	2	2	2
Liczba absolwentów uczelni wyższych ogółem, w tym:	6 840	8 119	6 323	5 892	4 941
- Politechnika Śląska*	6 734	7 664	5 744	5 189	4 725
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	106	455	579	703	216

*W tym Kolegium Języków Obcych Politechniki Śląskiej oraz Kolegium Pedagogiczne.

Źródło: Politechnika Śląska, w tym Kolegium Języków Obcych oraz Kolegium Pedagogiczne, Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa

Tabela 155. **Liczba uczelni oraz liczba oferowanych kierunków kształcenia na uczelniach w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba uczelni w mieście	3	2	2	2	2
Liczba oferowanych kierunków kształcenia na uczelniach wyższych ogółem, w tym:	46	50	51	56	63
- Politechnika Śląska	43	47	48	53	60
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	3	3	3	3	3
Kierunki stacjonarne ogółem, w tym:	46	50	51	56	63
- Politechnika Śląska	43	47	48	53	60
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	3	3	3	3	3
Kierunki niestacjonarne ogółem, w tym:	26	25	27	27	27
- Politechnika Śląska	23	22	24	24	24
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	3	3	3	3	3
Nowo utworzone kierunki ogółem, w tym:	3	8	2	5	0
- Politechnika Śląska	3	5	2	5	0
- Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa	0	3	0	0	0
Pozycja Politechniki Śląskiej w Rankingu Szkół Wyższych Perspektywy	7	5	4	6	7

Źródło: Politechnika Śląska, w tym Kolegium Języków Obcych oraz Kolegium Pedagogiczne, Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa, <http://ranking.perspektywy.pl/2020/ranking/ranking-uczelni-akademickich/types/uczelnie-techniczne>

Tabela 156. **Liczba firm współpracujących z uczelniami wyższymi w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba firm współpracujących ogółem, w tym:	1 389	1 418	1 479	1 585	1 848
- z Politechniką Śląską	1 205	1 174	1 228	1 311	1 650
- z Wyższą Szkołą Bezpieczeństwa	184	244	251	274	198

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Politechniki Śląskiej i Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa

Infografika 8. Liczba wynalazków zgłoszonych do Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej przez Politechnikę Śląską w latach 2016–2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Politechniki Śląskiej

Infografika 9. Liczba zgłoszonych dóbr intelektualnych do Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej przez Politechnikę Śląską w latach 2016–2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Politechniki Śląskiej

Ponadto w 2020 roku pracownicy naukowcy Politechniki Śląskiej dokonali 108 zgłoszeń do bazy dóbr intelektualnych tejże uczelni, administrowanej przez Centrum Inkubacji i Transferu Technologii. Do Europejskiego Urzędu Patentowego zgłoszono 4 dobra intelektualne.

7.3. Sport

7.3.1. Obiekty i infrastruktura

Gliwice dysponują coraz szerszym zapleczem rekreacyjno-sportowym. Miasto może pochwalić się bogatą infrastrukturą. W 2011 roku w Gliwicach otwarto nowoczesną arenę piłkarską dostosowaną do wymogów PZPN-u i UEFA – z boiskiem o wymiarach 105×68 m, podgrzewaną murawą, zadaszoną trybuną i trzykondygnacyjnym budynkiem klubowym. Stadion jest miejscem sportowych zmagañ [Gliwickiego Klubu Sportowego Piast SA](#). Obiekt może pomieścić 10 tys. widzów. Od 2014 r. na terenie [Ośrodka Wypoczynkowego Czechowice](#) funkcjonuje specjalny wyciąg i 270-metrowy tor dla pasjonatów *wakeboardu*. Konstrukcja wyciągu pozwala na swobodne pływanie po wyznaczonym torze początkującym, a także wykonywanie trików zaawansowanym użytkownikom. Na miejscu funkcjonuje wypożyczalnia sprzętu.

Przy ul. Syriusza w 2017 r. otwarto [arenę lekkoatletyczną](#). Obiekt wyposażony jest w pełnowymiarową bieżnię okólną, sektor rzutów, skocznie do skoku wzwyż i skoku o tyczce oraz do skoku w dal i trójskoku. Jest także rzutnia do pchnięcia kulą oraz do rzutu młotem i oszczepem. Widownia może pomieścić pół tysiąca widzów.

W maju 2018 r. została oddana do użytku [Arena Gliwice](#) – jedna z najnowocześniejszych i największych hal widowiskowo-sportowych w Polsce. Dzięki przyjętym rozwiązaniom w gliwickiej hali przy ul. Akademickiej 50 można przeprowadzać zawody sportowe między innymi w lekkoatletyce, tenisie, siatkówce, koszykówce, piłce ręcznej, halowej piłce nożnej oraz boksie. W 2019 roku odbył się tu np. mecz siatkówki mistrzowskiej drużyny Polski z reprezentacją Niemiec, walka mistrzów MMA Mameda Khalidova i Scotta Askhama czy Mistrzostwa Europy Ju Jitsu NeWaza NoGi.

W całym kompleksie dominuje budynek hali głównej, która pomieści ponad 17 tys. widzów.

Tabela 157. **Obiekty sportowe i rekreacyjne w Gliwicach aktywne w 2020 roku**

OBIEKT	ADRES / ZARZĄDZAJĄCY
Boiska do siatkówki plażowej i koszykówki ulicznej	ul. Akademicka 26 / Ośrodek Sportu Politechniki Śląskiej
Boisko wielofunkcyjne „Orlik 2012”	ul. Jasna / MZUK
Boisko do mini piłki nożnej przy stadionie GKS „PIAST”	ul. Okrzei 20 / GKS „PIAST” S.A.
Boisko do piłki nożnej plażowej	ul. Płocka 16 / ZSO 12
Boisko GKS PIAST S.A.	ul. Sokoła / GKS „PIAST” S.A.
Boisko KKS „KOLEJARZ”	ul. Sportowa / KKS „KOLEJARZ”
Boisko sportowe	ul. Kujawska / Politechnika Śląska
Boisko sportowe	ul. Spacerowa / Fundacja Rozwoju Sportu Espanola
Boisko trawiaste	ul. Radomska / MZUK
Boisko trawiaste	ul. Niezapominajki / MZUK

OBIEKT	ADRES / ZARZĄDZAJĄCY
Boisko trawiaste	ul. Orkana 8 / GTW Gliwice
Boisko trawiaste	ul. Rybitwy / PIAST GLIWICE
Boisko sportowe „Piaskowa Dolina”	ul. Piaskowa / MZUK
Boisko wielofunkcyjne (ze sztuczną nawierzchnią)	ul. Bema / Spółdzielnia Mieszkaniowa
Boisko wielofunkcyjne (ze sztuczną nawierzchnią)	ul. Kopernika 63 / ZS-P nr 2
Boisko wielofunkcyjne (ze sztuczną nawierzchnią)	ul. Reymonta 18 / SP nr 21
Hala sportowa	ul. Jasna 31 / KARTEL
Hala sportowa	ul. Akademicka 26 / Ośrodek Sportu Politechniki Śląskiej
Hala sportowa	ul. Kaszubska 28 / Ośrodek Sportu Politechniki Śląskiej
Hala sportowa	ul. Orłąt Śląskich 25 / ZSO nr 4
Hala sportowa	ul. Kozielska 39 / ZS-P nr 5
Hala sportowa	ul. Okrzei 20 / GCE
Hala sportowa	ul. Sikornik 34 / ZSO nr 5
Hala sportowa	ul. Chorzowska 5 / firma prywatna
Hala sportowa	ul. Górnych Wałów 29 / firma prywatna
Hala tenisowa	ul. Akademicka 31 / Ośrodek Sportu Politechniki Śląskiej
Hala widowiskowo-sportowa „Sośnica”	ul. Sikorskiego 130 / MZUK (remont – od połowy listopada 2019 r. do końca stycznia 2021 r.)
Hala szermiercza GKS PIAST Gliwice	ul. Warszawska 35 / GKS „PIAST”
Kąpielisko Leśne	ul. Toszecka 137 / MZUK
Kompleks boisk wielofunkcyjnych wraz z bieżnią okólną	ul. Sikornik 34 / ZSO nr 5
Korty tenisowe	ul. Kosynierów 6 / MZUK
Korty tenisowe	ul. Akademicka 26 / Ośrodek Sportu Politechniki Śląskiej
Korty tenisowe	ul. Sikorskiego 132 / „PARK” klub tenisowy
Korty tenisowe	ul. Knurowska 2a / firma prywatna
Kryta pływalnia	ul. M. Strzody 4 / SP nr 28

OBIEKT	ADRES / ZARZĄDZAJĄCY
Kryta pływalnia	ul. Wrzosowa 14 / SP nr 32
Kryta pływalnia „Mewa”	ul. Mewy 36 / MZUK
Kryta pływalnia „Olimpijczyk”	ul. Oriona 120 / MZUK
Kryta pływalnia „Delfin” i hala widowiskowo-sportowa	ul. Warszawska 35 /MZUK
Kryta pływalnia „NEPTUN”	ul. Dzionkarzy / firma prywatna (IQ Service)
Lodowisko „TAFLA”	ul. Akademicka 26 / Ośrodek Sportu Politechniki Śląskiej
Lodowisko mobilne PIRUET	ul. Oriona, teren Kąpieliska Leśnego / MZUK
Lotnisko Aeroklubu Gliwickiego	Lotnisko Gliwice / Aeroklub Gliwicki
Ośrodek Wypoczynkowy Czechowice	ul. Ziemięcicka 62 / MZUK
Palmiarnia Miejska	ul. Fredry 6 / MZUK
Stadion GKS „PIAST” S.A.	ul. Okrzei 20 / GKS „PIAST” S.A.
Stadion GKS „PIAST”	ul. Robotnicza / GKS „PIAST”
Stadion KS „SOŚNICA”	ul. Dzionkarzy 54 / Spółka Restrukturyzacji Kopalń Spółka Akcyjna w Bytomiu – obiekt sprzedany, nowy właściciel Avandis Sp. z o.o.
Stadion piłkarski Gliwice Ostropa	ul. Lekarska 5 / MZUK
Stadion piłkarski Gliwice Łabędy	ul. Fiołkowa 26 / MZUK
Boksyerska sala sportowa	ul. Kozielska 1 / GUKS Carbo
Boisko wielofunkcyjne	ul. Sadowa / MZUK
Boisko trawiaste	ul. Elsnera / MZUK
Centrum Kulturalno-Sportowe „Łabędź”	ul. Partyzantów 25 / ZSO 2
Arena lekkoatletyczna	ul. Syriusza 30 / GKS „PIAST”
Hala widowiskowo-sportowa Arena Gliwic	ul. Akademicka 50 / Arena Operator Sp. z o.o.

Źródło: Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach

Tabela 158. **Zaplecze sportowo-rekreacyjne w Gliwicach w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Obiekty sportowe i rekreacyjne	140	142	139	138	138
Kluby	90	95	97	91	88
Sekcje sportowe	55	56	56	57	57

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Trasy rowerowe (w km)	97,25	-	105,25	107,31	123,05
Cykliczne imprezy sportowo-rekreacyjne	70	69	69	66	51

Źródło: Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach, Wydział Usług Komunalnych UM w Gliwicach

Tabela 159. Wykaz sekcji sportowych – stan na 31 grudnia 2020 roku

aikido	iaido	modelarstwa lotniczego	szachowa
badmintona	jeździecka	narciarstwa alpejskiego	szermiercza
beachsoccera	ju-jitsu	gimnastyki sportowej	szybowcowa
boksu tajskiego	kajakarska	piłki nożnej	tańca towarzyskiego
boksyerska	kickboxingu	piłki ręcznej	tenisa stołowego
brydża sportowego	kitesurfingu	taekwon-do	tenisa ziemnego
capoeiry	karate	piłki siatkowej	trialu
curlingu	karate kyokushin	pływacka	triathlonu
e-sportowa	orientacji sportowej	pole sport	trójboju siłowego
baseballa	kolarska	samolotowa	unihokeja
futsalu kobiet	kolarstwa górskiego	snowboardowa	wakeboardu
judo	koszykówki	spadochronowa	windsurfingu
futsalu mężczyzn	lekkiej atletyki	sportów samochodowych	wspinaczkowa
hokeja na trawie	MMA	strzelectwa sportowego	żeglarska
kalisteniki			

Źródło: Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach

7.3.2. Wydarzenia sportowo-rekreacyjne

Tabela 160. Sport w mieście w latach 2016–2020

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba imprez sportowych i rekreacyjnych o zasięgu ponadlokalnym	73	69	68	66	51**
Liczba zespołów w najwyższych ligach rozgrywkowych*	4	5	5	6	4
Liczba obiektów sportowych dostosowanych do standardów koniecznych do realizacji rozgrywek ligowych	11	12	13	13	13

*Gliwicki Klub Sportowy PIAST S.A., Akademia Szachowa Gliwice, Gliwicki Klub Sportowy Piast Gliwice, Gliwickie Towarzystwo Futsalu, Gliwickie Towarzystwo Koszykówki, Gliwickie Stowarzyszenie Futsalu.

**Spadek liczby imprez jest spowodowany epidemią COVID-19.

Źródło: Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach

Tabela 161. **Wykaz i krótka charakterystyka cyklicznych imprez sportowo-rekreacyjnych w latach 2016–2020**

Nazwa imprezy	Organizator wiodący	Termin	Krótką charakterystyka
Młodzieżowe Mistrzostwa Śląska w Futsalu	Gliwickie Stowarzyszenie Futsalu	styczeń	Zawody młodzieżowe
Szermierczy Międzynarodowy Turniej „Muszkietier – Trophy”	SzKS „Muszkietier”	marzec	Turniej w szpadzie dla juniorów młodszych, młodzików i dzieci
Mistrzostwa Polski Juniorów w pływaniu	MZUK, PZP	marzec	Zawody młodzieżowe
Otwarte Mistrzostwa Gliwic Dzieci w Badmintonie	UKS „Kometa”	marzec, wrzesień	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Puchar Europy w Szpadzie Mężczyzn oraz Międzynarodowy Turniej o Stalową Klingę Hutnika i Memoriał A. Franza	GKS Piast Gliwice	kwiecień	Turniej indywidualny i drużynowy w szpadzie mężczyzn, zawody międzynarodowe (w 2020 r. nie odbył się)*
Mistrzostwa Polski Modeli Latających Małych Form i Latających Skrzydeł	Gliwickie Stowarzyszenie Modelarzy Lotniczych	kwiecień	Zawody młodzieżowe
Wiosenne Biegi Przełajowe o Puchar Komety	UKS „Kometa”	kwiecień	Zawody młodzieżowe
Rodzinne Zawody Pływackie	„SiKReT” Gliwice, MZUK	kwiecień	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Gliwicki Turniej Karate Kyokushin dla Dzieci i Młodzieży	Gliwicki Klub Karate Kyokushin	kwiecień	Zawody młodzieżowe w karate kyokushin
Otwarte Mistrzostwa LOK 2020	LOK – Biuro Śląskiego Zarządu Wojewódzkiego	kwiecień	Zawody młodzieżowe w żeglarskim
Gliwicka Liga Pływacka	MZUK	kwiecień, maj, czerwiec	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Grand Prix Gliwic w Tenisie Stołowym	Klub Tenisa Stołowego Gliwice	kwiecień, maj, czerwiec	Zawody młodzieżowe
Mistrzostwa Polski Modeli Latających Juniorów Młodszych	Gliwickie Stowarzyszenie Modelarzy Lotniczych	maj	Zawody młodzieżowe (w 2020 r. nie odbyły się)*
Zawody w Ramach Światowego Dnia Orientacji Sportowej	UKS Kometa	maj	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Młodzieżowy Rajd Kolarski	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej	maj	Impreza popularyzująca turystykę rowerową (w 2020 r. nie odbył się)*

Nazwa imprezy	Organizator wiodący	Termin	Krótką charakterystyka
Rajd Szlakami Powstań Śląskich	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej	maj	Impreza dla młodzieży szkolnej (w 2020 r. nie odbył się)*
Eko-Rajd Gliwice	Grupa Kolarska „Gliwice”	maj	Ogólnomiejska impreza kolarska dla szkół podstawowych i gimnazjalnych
Mistrzostwa Gliwic Szkół Podstawowych w Orientacji Sportowej	UKS „Kometa”	maj	Impreza dla uczniów szkół podstawowych
Wiosenne Biegi Przełajowe o Puchar Komety	UKS „Kometa	maj	Impreza dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych
Zawsze Pier(w)si	Fundacja „W Biegu”	maj	Ogólnodostępna impreza biegowa (w 2020 r. nie odbyła się)*
Ogólnopolski Turniej Szachowy Dla Dzieci i Młodzieży z Okazji Dnia Dziecka	AZS „Gliwice”	maj, czerwiec	Zawody młodzieżowe (w 2020 r. nie odbył się)*
Grand Prix Gliwic w siatkówce plażowej	MZUK, SiKReT	maj, czerwiec	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Gliwicki Bieg Uliczny pod Patronatem Prezydenta Miasta	UKS „Kometa”	maj, czerwiec	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców miasta (w 2020 r. nie odbył się)*
Turniej Koszykówki Ulicznej	Gliwickie Towarzystwo Koszykówki	maj, czerwiec	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców miasta
Międzynarodowy Turniej Judo Dzieci z Okazji Dnia Dziecka	AZS „Gliwice”	maj, czerwiec	Zawody młodzieżowe
Puchar Prezydenta Gliwic w Kolarstwie Górskim	Reja, MZUK	czerwiec, wrzesień	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
„Akcja Lato”	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej	maj, wrzesień	Wycieczki dla dzieci i młodzieży
„Święto Roweru”	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej	czerwiec	Ogólnodostępny rajd kolarski (w 2020 r. nie odbył się)*
Gliwice Na Topie	UKS Repsznur	czerwiec, październik	Zawody młodzieżowe we wspinaczce (w 2020 r. nie odbył się)*
Piłkarskie lato z MZUK-iem	MZUK	lipiec, sierpień	Impreza ogólnodostępna dla dzieci
Akacje na skateparku	MZUK	lipiec, sierpień	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Orkana Campus	Stowarzyszenie GTW	lipiec, sierpień	Impreza ogólnodostępna dla dzieci
Tenisowe Wakacje	MZUK	lipiec, sierpień	Impreza ogólnodostępna dla dzieci

Nazwa imprezy	Organizator wiodący	Termin	Krótką charakterystyka
Rowerowe Pożegnanie Wakacji	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej	sierpień	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców (w 2020 r. nie odbyła się)*
Mistrzostwa Gliwic w Siatkówce Plażowej	SiKReT Gliwice	sierpień	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Mistrzostwa Polski w Tenisie	Fundacja Radan, MZUK	wrzesień	Impreza ogólnopolska
Złot Młodzieży w OW „Buk”	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej	wrzesień	Integracyjna impreza sportowa dla dzieci i młodzieży (w 2020 r. nie odbył się)*
Memoriał Lekkoatletyczny im. Zenona Sęka	GKS Piast	wrzesień	Zawody młodzieżowe
Barbórkowe Marsze na Orientację i Nocne Marsze na Orientację	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej	grudzień	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Międzynarodowe Mistrzostwa Śląska w Boksie	GUKS „Carbo”	wrzesień	Zawody międzynarodowe
Mistrzostwa Polski Modeli Szybowców Sterowanych Mechanicznie	Gliwickie Stowarzyszenie Modelarzy Lotniczych	wrzesień	Zawody młodzieżowe
Turniej siatkówki kobiet „Gliwice Przyszłość jest Tu”	AZS Gliwice	wrzesień	Międzynarodowy turniej siatkówki kobiet
Amatorskie Mistrzostwa Gliwic w tenisie o Puchar Prezydenta Miasta	MZUK	wrzesień	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Puchar Juniorów Młodszych w szpadzie dziewcząt i chłopców	GKS Piast Gliwice	październik	Zawody młodzieżowe
Międzynarodowy Turniej Judo w Kategorii Open Pod Patronatem Prezydenta Miasta Złoto Shoguna	AZS „Gliwice”	październik	Zawody międzynarodowe (w 2020 r. nie odbył się)*
Zakończenie Sezonu Kolarskiego	Oddział PTTK Ziemi Gliwickiej	październik	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Ogólnopolski Festiwal Latawcowy	Gliwickie Stowarzyszenie Modelarzy Lotniczych	październik	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Półmaraton Gliwicki	Fundacja Bieg Rzeźnika	październik	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców (w 2020 r. nie odbył się)*

Nazwa imprezy	Organizator wiodący	Termin	Krótką charakterystyka
MP Niesłyszących Kobiet i Mężczyzn w Streetballu	Stowarzyszenie Sportowe Niesłyszących MIG	wrzesień	Zawody sportowe dla młodzieży i seniorów
Ogólnopolski Puchar Polski w koszykówce mężczyzn	Stowarzyszenie Sportowe Niesłyszących MIG	październik	Zawody sportowe dla młodzieży i seniorów
Puchar Polski Niesłyszących w Piłce Siatkowej Mężczyzn	Stowarzyszenie Sportowe Niesłyszących MIG	październik	Zawody sportowe dla młodzieży i seniorów
Puchar Europy Juniorów w pływaniu płetwach	PZP	listopad	Zawody młodzieżowe
Zawody Modeli Halowych dla Dzieci i Młodzieży	Gliwickie Stowarzyszenie Modelarzy Lotniczych	listopad	Impreza organizowana w ramach obchodów Święta Niepodległości
Turniej Piłki Nożnej z Okazji Święta Niepodległości	GKS Piast	listopad	Zawody młodzieżowe (w 2020 r. nie odbył się)*
Otwarte Akademickie Mistrzostwa Polski Juniorów Młodszych w Judo	AZS Gliwice	listopad	Impreza ogólnopolska (w 2020 r. nie odbyły się)*
Mistrzostwa Gliwic Modeli Halowych	Gliwickie Stowarzyszenie Modelarzy Lotniczych	listopad	Zawody młodzieżowe
Gliwice Curling Cup	AZS Gliwice	listopad	Zawody młodzieżowe
Otwarte Mistrzostwa Gliwic w Tenisie Stołowym	Klub Tenisa Stołowego Gliwice	listopad	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców
Drużynowe Mistrzostwa Polski Juniorów Młodszych i Juniorek Młodszych w Judo	AZS Politechniki Śląskiej	listopad	Impreza ogólnopolska (w 2020 r. nie odbyły się)*
Międzynarodowy Mikołajkowy Turniej Judo dla Dzieci	AZS Gliwice	grudzień	Zawody młodzieżowe (w 2020 r. nie odbył się)*
Ogólnopolski Mikołajkowy Turniej Szachowy Dla Dzieci	AZS Gliwice	listopad, grudzień	Zawody dla dzieci i młodzieży do lat 13 (w 2020 r. nie odbył się)*
Bijemy Rekordy Gliwic	SiKReT Gliwice, MZUK	grudzień	Impreza ogólnodostępna dla mieszkańców (w 2020 nie odbyła się)*

*Część imprez nie odbyła się w związku z epidemią COVID-19.
Źródło: Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach

Tabela 162. **Struktura wydatków na działalność sportowo-rekreacyjną w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018*	2019	2020
Wydatki ogółem [tys. zł]	16 128	17 862	19 875	20 151	13 995
W przeliczeniu na 1 mieszkańca zameldowanego na pobyt stały [zł]	94,17	105,61	118,78	121,79	85,65
Środki finansowe dla gminnych instytucji i placówek na upowszechnianie kultury fizycznej (MZUK) [tys. zł]	491	443	461	422	125
Środki finansowe przekazywane w formie dotacji dla innych podmiotów, prowadzących działalność sportowo-rekreacyjną [tys. zł]	15 637	17 419	19 414	19 729	13 870****
Liczba przedsięwzięć sportowo-rekreacyjnych z zakresu upowszechniania kultury fizycznej, finansowanych i dofinansowanych z budżetu miasta [szt.]**	243	198	202	214	116
Łączna kwota środków wydatkowanych na przedsięwzięcia z zakresu upowszechniania kultury fizycznej [tys. zł]***	941	1 031	1 456	1 321	846
Średnia kwota dotacji w przeliczeniu na 1 przedsięwzięcie [tys. zł]	3,9	5,2	7,2	6,2	11,8
Liczba imprez sportowo-rekreacyjnych, objętych patronatem Prezydenta Miasta lub Przewodniczącego Rady Miejskiej [szt.]– bez podziału na dofinansowane i niedofinansowane z budżetu miasta	46	38	39	42	17

*Część imprez sportowo-rekreacyjnych objętych patronatem Prezydenta Miasta lub Przewodniczącego Rady Miejskiej pokrywa się z liczbą przedsięwzięć finansowanych i dofinansowanych z budżetu miasta.

**2016 r. – 76 KP, 82 MZUK i 85 SZS, 2017 r. – 49 KP, 60 MZUK i 89 SZS, 2018 r. – 60 KP, 69 MZUK i 73 SZS, 2019 r. – KP 75, MZUK 75 i SZS 64, 2020 r. – KP 61, MZUK 26 i SZS 29.

***2016 r. – 450 tys. zł KP i 491 tys. zł MZUK, 2017 r. – 588 tys. zł KP i 443 tys. zł MZUK, 2018 r. – 995 tys. zł KP i 461 tys. zł MZUK, 2019 r. – 899 tys. zł KP i 422 tys. zł MZUK, 2020 r. – KP 721tys. zł i 125 tys. zł MZUK.

****Niższa wartość wynika z mniejszego o 6 mln zł dofinansowania dla GKS Piast SA.

Źródło: Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach, Miejski Zarząd Usług Komunalnych

8.

8. Bezpieczeństwo i porządek

Bezpieczeństwo mieszkańców jest jednym z priorytetów aktywności władz Gliwic. Poziom bezpieczeństwa w mieście jest weryfikowany na podstawie obiektywnych wskaźników.

8.1. Przestępczość

Tabela 163. Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych dla terenu Gliwic i powiatu gliwickiego* w latach 2016–2020

Wszczęte postępowania	2016	2017	2018	2019	2020
Przestępczość ogółem	6 807	6 299	7 052	6 965	6570
Przestępczość kryminalna ogółem, w tym:	5 113	4 725	5 461	5 049	4764
- rozbój lub wymuszenie rozbójnicze	115	60	47	54	44
- kradzież z włamaniem	627	463	428	449	439
- kradzież	1 330	1 036	880	860	916
- kradzież samochodu	188	166	101	73	54
- bójka lub pobicie	74	72	70	60	49
- zabójstwa	6	1	4	1	2
- uszczerbek na zdrowiu	183	228	200	195	194
- zgwałcenia	9	29	23	35	25
- uszkodzenie rzeczy	651	618	505	497	446
Przestępczość gospodarcza	711	731	862	1 153	1017
Przestępczość narkotykowa	170	162	128	176	136

*System zbierania danych statystycznych KMP nie pozwala na wyszczególnienie danych tylko dla Gliwic.

Źródło: Komenda Miejska Policji w Gliwicach

Tabela 164. **Wykrywalność przestępstw dla terenu Gliwic i powiatu gliwickiego* w latach 2016–2020 [%]**

Wykrywalność	2016	2017	2018	2019	2020
Przestępczość ogółem	62,6	68,8	70,4	70,8	71,6
Przestępczość kryminalna ogółem, w tym:	56,6	57,3	66,4	65,5	63,4
- rozbój lub wymuszenie rozbójnicze	71,9	79,3	74,1	77,6	83,3
- kradzież z włamaniem	34,8	34,4	65,6	63,8	60,0
- kradzież	40,6	23,6	28,7	34,7	36,7
- kradzież samochodu	4,5	8,2	10,5	13,3	10,0
- bójka lub pobicie	56,1	73,2	80,8	78,1	71,4
- zabójstwa	100,0	100,0	85,7	100,0	100,0
- uszczerbek na zdrowiu	83,6	83,6	88,4	83,2	81,7
- zgwałcenia	100,0	100,0	75,0	100,0	80,0
- uszkodzenie rzeczy	18,3	24,5	25,9	23,2	30,2
Przestępczość gospodarcza	70,1	89,3	75,7	77,6	81,9
Przestępczość narkotykowa	94,1	95,2	95,6	94,2	91,7

*System zbierania danych statystycznych KMP nie pozwala na wyszczególnienie danych tylko dla Gliwic.

Źródło: Komenda Miejska Policji w Gliwicach

8.2. System monitoringu wizyjnego

System monitoringu miejskiego w Gliwicach jest jednym z najnowocześniejszych w Polsce. Od 2010 r. w Gliwicach zaczęto używać nowego systemu monitoringu, zainstalowanego w ramach Miejskiej Sieci Szerokopasmowej, opartego na sieci stacji bazowych połączonych światłowodami i radioliniami. Funkcję operatora infrastruktury pełni Śląska Sieć Metropolitalna Sp. z o.o.

Od 2016 r. system monitoringu miejskiego jest rozbudowywany także w ramach Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego, w zakresie którego kamery zamontowano między innymi w dzielnicach: Baildona (33 kamery), Sośnica (14 kamer), Wilcze Gardło (18 kamer), Trynek (11 kamer), Czechowice (4 kamery), Śródmieście (12 kamer).

Poza Gliwickim Budżetem Obywatelskim, w 2020 roku monitoring miejski rozbudowany został o 13 nowych kamer, zamontowanych w punktach zlokalizowanych przy ul. Chorzowskiej (tzw. Las Komunalny) obejmujących obszar tężni solankowej oraz 22 nowe kamery na terenie parku Chrobrego.

W ramach miejskiego monitoringu wykorzystywana jest również usługa polegająca na dostarczaniu sygnału wizyjnego z 8 przenośnych punktów kamer. Punkty te znajdują się w danym miejscu przez określony czas, po upływie którego możliwa jest migracja do innej lokalizacji na terenie miasta. Poprzez zastosowanie tego typu monitoringu przy niewielkich nakładach finansowych rozpoczęto nadzór wizyjny przez uprawnione podmioty. Zaobserwowano natychmiastowy efekt w postaci spadku liczby drobnych wykroczeń w monitorowanych miejscach, np. spożywania alkoholu, niszczenia mienia czy zaśmiecania.

Na podstawie decyzji Prezydenta Miasta, w 2019 roku rozpoczęto proces porządkowania spraw majątkowych związanych z monitoringiem. Związane jest to bezpośrednio z efektywnością jego wykorzystania oraz udostępnieniem przez Zarząd Dróg Miejskich obrazu z kamer monitoringu drogowego. Wpłynęło to również na zmianę liczby kamer monitoringu miejskiego.

Od 2019 r. do końca 2020 r. infrastruktura miejskiego monitoringu znajdowała się częściowo na stanie Centrum Ratownictwa Gliwice oraz Śląskiej Sieci Metropolitalnej Sp. z o.o. Od 2021 roku decyzją Prezydenta Miasta infrastruktura ta znajduje się w całości w posiadaniu Śląskiej Sieci Metropolitalnej.

W 2020 roku zarządzeniem Prezydenta Miasta powołany został zespół zadaniowy do spraw miejskiego monitoringu wizyjnego. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele Straży Miejskiej, Zarządu Dróg Miejskich, Śląskiej Sieci Metropolitalnej oraz Centrum Ratownictwa Gliwice. Pracami zespołu koordynuje Centrum Ratownictwa Gliwice. Wypracowane na spotkaniach zespołu rozwiązania i wnioski w sposób kompleksowy i celowy zostają przedstawiane Prezydentowi Miasta do dalszych decyzji związanych z kierunkami rozwoju monitoringu w Gliwicach.

Tabela 165. **Liczba kamer miejskiego monitoringu wizyjnego w podziale na dzielnice w latach 2017–2020 (bez kamer będących własnością Zarządu Dróg Miejskich z monitoringu drogowego)**

Dzielnica	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020
osiedle Baildona	53	52	37	53
Bojków	0	0	0	0
Brzezinka	7	7	0	3
Czechowice	2	2	0	0
Kopernika	8	8	6	6
Ligota Zabrska	3	3	0	0
Łabędy	14	12	3	6
Obrońców Pokoju	9	11	11	11
Ostropa	5	5	2	2
Politechnika	19	18	14	27
Sikornik	12	6	4	3

Sońnica	33	33	29	32
Stare Gliwice	3	3	0	0
Szobiszowice	34	31	21	13
Śródmieście	119	120	106	62
Trynek	22	25	4	14
Wilcze Gardło	10	10	7	18
Wojska Polskiego	17	14	5	5
Wójtowa Wieś	1	1	0	3
Zatorze	28	37	36	16
Żerniki	1	1	0	0
RAZEM	400	399	285	274

Źródło: Centrum Ratownictwa Gliwice

8.3. Centrum Ratownictwa Gliwice

Centrum Ratownictwa Gliwice jest jednostką organizacyjną miasta, nad którą nadzór sprawuje Prezydent Miasta Gliwice. Realizuje zadania z zakresu zarządzania kryzysowego, ochrony przeciwpowodziowej i przeciwpożarowej, ratownictwa, porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, zapobiegania nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska, obrony cywilnej i ochrony ludności oraz obronności.

Jednym z zadań CRG jest także monitorowanie obecności dzikich zwierząt w zabudowie miejskiej i podejmowanie działań w przypadku zaobserwowanych problemów.

Tabela 166. **Interwencje związane ze zwierzętami (żywymi / martwymi) w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Dzik	113/40	66/40	41/17	5/27	50/34
Sarna	22/64	34/71	18/54	12/36	1/74
Lis	9/25	2/22	4/26	5/41	1/31
Zając	1/14	1/15	1/12	0/18	0/18
Jeż	0/50	1/80	1/36	1/40	0/44
Inne (borsuki, ptaki, szopy, jenoty itp.)	8/94	11/114	13/151	2/96	1/19
Razem	153/237	115/342	78/298	25/258	53/220

Źródło: Centrum Ratownictwa Gliwice

Tabela 167. Liczba interwencji Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego spowodowanych zjawiskami pogodowymi z podziałem na dzielnice w latach 2016–2020

Osiedle	2016	2017	2018	2019	2020
Baıldona	3	16	4	10	6
Bojków	1	3	1	3	9
Brzezinka	0	0	0	1	0
Czechowice	0	0	0	0	0
Kopernika	0	0	1	5	3
Ligota Zabrska	0	4	2	9	1
Łabędy	1	2	4	5	2
Obrońców Pokoju	0	1	0	0	0
Ostropa	0	1	0	1	1
Politechnika	1	4	0	3	4
Sikornik	0	4	4	11	5
Sońnica	1	5	0	7	2
Stare Gliwice	0	0	1	7	6
Szobiszowice	2	8	4	9	4
Śródmieście	8	15	11	24	15
Trynek	0	1	5	2	3
Wilcze Gardło	1	0	0	3	2
Wojska Polskiego	2	0	0	11	3
Wójtowa Wieś	2	7	1	3	4
Zatorze	5	8	3	13	2
Żerniki	0	2	1	4	2
RAZEM	27	71	40	131	74

Źródło: Centrum Ratownictwa Gliwice

Tabela 168. **Liczba interwencji Państwowej Straży Pożarnej spowodowanych zjawiskami pogodowymi z podziałem na dzielnice w latach 2016–2020**

Osiedle	2016	2017	2018	2019	2020
Baildona	1	16	4	10	7
Bojków	0	7	2	6	6
Brzezinka	2	16	3	3	1
Czechowice	1	4	3	6	0
Kopernika	4	15	1	11	3
Ligota Zabrska	2	11	3	10	0
Łąbędy	11	34	11	21	8
Obrońców Pokoju	1	5	1	3	0
Ostropa	0	3	0	3	3
Politechnika	2	5	3	5	1
Sikornik	2	5	3	7	6
Sońnica	5	14	2	15	2
Stare Gliwice	4	11	3	7	3
Szobiszowice	5	21	5	15	6
Śródmieście	10	21	26	35	6
Trynek	7	17	10	7	7
Wilcze Gardło	1	5	1	8	13
Wojska Polskiego	4	8	6	17	2
Wójtowa Wieś	4	14	3	9	3
Zatorze	13	29	8	29	4
Żerniki	1	18	1	13	4
RAZEM	80	279	99	240	85

Źródło: Centrum Ratownictwa Gliwice

8.3.1. Program Bezpieczne Gliwice

Program Bezpieczne Gliwice uchwalony na podstawie art. 12 pkt 9b ustawy o samorządzie powiatowym to program stałej, długofalowej współpracy takich instytucji, jak: Policja, Państwowa Straż Pożarna, Straż Miejska, Pogotowie Ratunkowe, Centrum Ratownictwa Gliwice oraz

organizacji społecznych na rzecz przeciwdziałania zagrożeniom i patologiom społecznym występującym na terenie miasta oraz wzmacniania poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Obecna wersja programu na lata 2018–2021 jest kontynuacją poprzednich edycji projektu. Nadrzędnym celem programu jest zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom miasta poprzez realizację niżej wymienionych celów operacyjnych:

- poprawę poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie miasta poprzez ograniczenie liczby przestępstw i wykroczeń szczególnie uciążliwych dla mieszkańców,
- wzrost poczucia bezpieczeństwa osób przebywających w miejscach publicznych i w miejscu zamieszkania,
- podnoszenie poziomu świadomości mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa i przeciwdziałania przestępczości,
- poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym,
- wzrost bezpieczeństwa dzieci i młodzieży oraz osób starszych,
- przeciwdziałanie patologiom społecznym – alkoholizmowi, narkomanii, przemocy domowej,
- zapewnienie bezpieczeństwa podczas imprez masowych,
- kształtowanie w społeczeństwie współodpowiedzialności za stan bezpieczeństwa,
- kreowanie właściwych zachowań.

Program finansowany jest ze środków budżetowych podmiotów uczestniczących w jego realizacji lub ze środków budżetowych Miasta Gliwice. W ramach programu miasto finansuje w szczególności:

- organizację imprez edukacyjno-prewencyjnych dla dzieci i młodzieży,
- opracowanie i kolportaż ulotek oraz innych materiałów prewencyjnych,
- zakup książeczek oraz materiałów edukacyjno-profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży,
- organizację szkoleń w zakresie podstaw bezpiecznego zachowania się, samoobrony oraz pierwszej pomocy,
- zakup materiałów i gadżetów promocyjnych.

Realizacja przyjętych w programie celów i zadań przynosi korzyści mieszkańcom Gliwic w postaci wzrostu poczucia bezpieczeństwa, ograniczenia skali przestępczości, zjawisk patologicznych i eliminowania innych zagrożeń. Program integruje i włącza w działania jednostki państwowe, samorządowe oraz powiatowe służby, inspekcje, straże, środowiska lokalne oraz inne podmioty odpowiedzialne za bezpieczeństwo i porządek publiczny na terenie miasta. Umożliwia również mieszkańcom aktywne uczestnictwo w życiu społecznym, w tym reagowanie na zjawiska patologiczne i działania wśród lokalnych społeczności oraz propagowanie wśród mieszkańców bezpiecznych zachowań w sytuacjach pojawienia się różnych zagrożeń.

Ze względu na duży zakres działań wskazanych do realizacji oraz ich długofalowość, program należy traktować jako zadanie stałe. Jednocześnie ma charakter otwarty i dynamiczny, w związku z czym może być aktualizowany i przystosowywany do zaistniałych sytuacji i potrzeb oraz zdiagnozowanych sytuacji i nowych niebezpieczeństw.

W załączniku nr 18 Sprawozdanie za rok 2020 z realizacji *Programu Bezpieczne Gliwice*.

8.3.2. Ochrona przeciwpowodziowa

Na podstawie art. 12 pkt 9d ustawy o samorządzie powiatowym Centrum Ratownictwa Gliwice realizuje działania związane z zarządzaniem kryzysowym i ochroną przeciwpowodziową.

W załączniku nr 19 Informacja o stanie zabezpieczenia przeciwpowodziowego Miasta Gliwice za rok 2020.

8.3.3. Zagrożenia miejscowe

Tabela 169. Liczba pożarów i miejscowych zagrożeń w latach 2016–2020

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Pożary ogółem, w tym w poszczególnych obiektach:	606	522	554	574	447
- obiekty użyteczności publicznej	18	15	18	11	9
- budynki mieszkalne	164	134	154	140	156
- obiekty produkcyjne	6	13	9	6	12
- obiekty magazynowe	6	4	1	4	4
- środki transportu	61	51	55	54	54
- lasy	1	1	0	4	7
- uprawy i rolnictwo	20	7	15	5	5
- inne obiekty (trawy, śmietnik)	330	297	302	350	200
Miejscowe zagrożenia ogółem, w tym w poszczególnych obiektach:	1 261	1 509	1 568	1 854	1 695
- obiekty użyteczności publicznej	80	63	128	161	146
- budynki mieszkalne	492	490	672	634	767
- obiekty produkcyjne	17	8	22	19	22
- obiekty magazynowe	8	11	9	7	7
- środki transportu	197	363	322	353	312
- inne obiekty	467	574	415	680	441
Alarmy fałszywe	376	417	514	462	336
Ogółem interwencji Straży Pożarnej	2 243	2 448	2 636	2 890	2 480

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Gliwicach

8.4. Działalność porządkowa Straży Miejskiej

Straż Miejska to jednostka organizacyjna miasta, która wykonuje zadania w zakresie ochrony porządku publicznego na terenie Gliwic. Straż w szczególności zaangażowana jest w ochronę środowiska, ochronę spokoju i porządku w miejscach publicznych, zabezpieczanie imprez kulturalnych i sportowych na terenie miasta, czuwanie nad porządkiem i kontrolą ruchu drogowego. Utrzymuje stałą współpracę, wymienia informacje i podejmuje wspólne działania z Radą Miasta i Radami Dzielnic w zakresie utrzymania ładu i porządku publicznego oraz realizuje wiele projektów profilaktycznych. Dodatkowymi działaniami funkcjonariuszy Straży Miejskiej są prelekcje w placówkach oświatowych, kontrola miejsc przebywania osób bezdomnych czy znakowanie rowerów. W 2020 r. w związku z ogłoszonym stanem epidemii dokonano zmian organizacyjnych w pracy jednostki, pozwalających na niezwłoczne realizowanie wszelkich bieżących zgłoszeń kierowanych przez mieszkańców miasta i prowadzenie działań związanych z bieżącą sytuacją dotyczącą stanu epidemii. W związku z zaistniałą sytuacją główne działania Straży Miejskiej związane są z kontrolą przestrzegania wprowadzanych obostrzeń, jak również prowadzeniem działań informacyjnych dla mieszkańców o konieczności stosowania się do panujących obostrzeń. Zadaniem priorytetowymi w tym zakresie są kontrole wszystkich przestrzeni publicznych, w tym parków, skwerów, cmentarzy, placówek handlowych i usługowych, targowisk.

Tabela 170. **Wybrane wykroczenia skutkujące mandatem karnym nałożone przez Straż Miejską w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	1 820	2 119	2 345	1 946	1 203
Przeciwko bezpieczeństwu osób i mieniu	26	33	24	15	11
Przeciwko zdrowiu	0	4	16	15	67*
Przeciwko urządzeniom użytku publicznego	608	656	447	324	189**
Przeciwko porządkowi publicznemu	154	122	181	111	35**

*Wyraźny wzrost wyniku przede wszystkim z faktu prowadzenia działań związanych z kontrolą przestrzegania wprowadzonych obostrzeń sanitarnych w związku z wprowadzonym stanem epidemii.

**Wyraźny spadek wyniku przede wszystkim z ukierunkowania większości działań na kontrolę przestrzegania wprowadzonych obostrzeń sanitarnych w związku z wprowadzonym stanem epidemii.

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Tabela 171. **Rodzaj i liczba interwencji podjętych przez Straż Miejską w latach 2016–2020**

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, w tym nieprawidłowe parkowanie pojazdów	15 116	11 793*	11 707	11 693	6 545***
Przeciwko bezpieczeństwu osób i mieniu	265	260	115	91	53
Przeciwko zdrowiu	44	32	72	59	528****

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Przeciwko urządzeniom użytku publicznego	1 531	1 573	1 189	941	761***
Przeciwko porządkowi publicznemu	813**	463	441	304	1 000****
Pojazdy unieruchomione przez zastosowanie urządzenia do blokowania kół	214	235	407	519	135***
Pojazdy usunięte z drogi na podstawie art. 50 i 130a Ustawy Prawo o ruchu drogowym	100	79	100	129	54
Plakatowanie w miejscu niedozwolonym	185	95	70	61	40
Wyprowadzanie psów bez nadzoru	53	62	97	78	48
Spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych	4 038**	3 632	3 350	2 943	1 947***
Palenie wyrobów tytoniowych w miejscach niedozwolonych	1 868	1 297**	744	595	270***
Osoby doprowadzane do Izby Wytrzeźwień lub miejsca zamieszkania	630	653	613	572	404
Osoby ujęte i przekazane policji (w tym sprawy przestępstw)	28	19	18	21	30
Ujawnione przestępstwa	0	8	10	10	19
Zabezpieczenie miejsca przestępstwa lub katastrofy	13	3	3	2	6
Konwojowanie dokumentów na potrzeby gminy	144	66	66	82	50

*Wyraźny spadek wynika przede wszystkim z faktu wprowadzenia strefy płatnego parkowania w mieście i niezajmowania bez uprawnień miejsc wyznaczonych dla osób niepełnosprawnych.

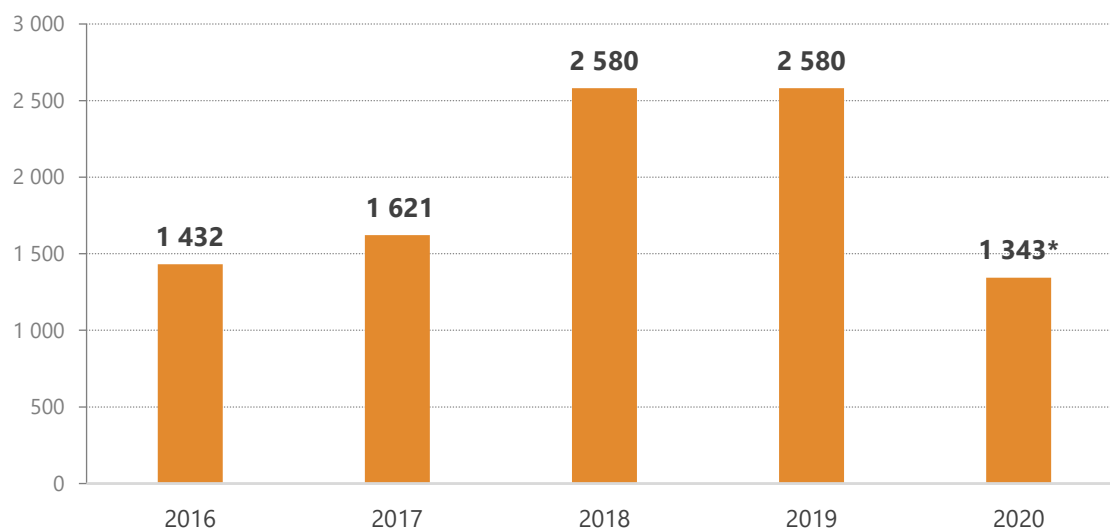
**Wyraźny spadek wynika przede wszystkim ze zwiększonej liczby kamer monitoringu w mieście oraz prewencyjnego działania funkcjonariuszy Straży Miejskiej, którzy podczas wykonywania czynności służbowych noszą kamizelki odblaskowe.

***Wyraźny spadek wynika przede wszystkim z ukierunkowania większości działań na kontrolę przestrzegania wprowadzonych obostrzeń sanitarnych w związku z wprowadzonym stanem epidemii.

****Wyraźny wzrost wynika przede wszystkim z faktu prowadzenia działań związanych z kontrolą przestrzegania wprowadzonych obostrzeń sanitarnych w związku z wprowadzonym stanem epidemii

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Wykres 10. Liczba mandatów karnych nałożonych przez Straż Miejską (na 100 tys. mieszkańców) w latach 2016–2020

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

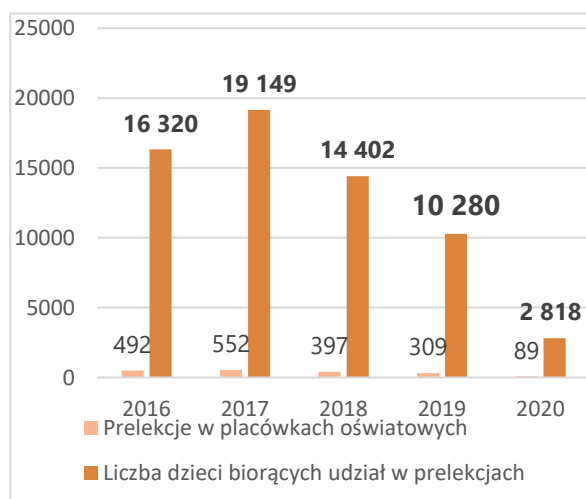
* Wyraźny spadek wyniku z wprowadzonych obostrzeń sanitarnych w związku z wprowadzonym stanem epidemii

Tabela 172. Sposoby zakończenia interwencji Straży Miejskiej w latach 2016–2020

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Pouczenia	22 113	15 124	13 115	12 526	8 695
Wnioski o ukaranie	648	624	528	562	351
Mandaty karne	4 103	4 429	4 677	3 897	2 234

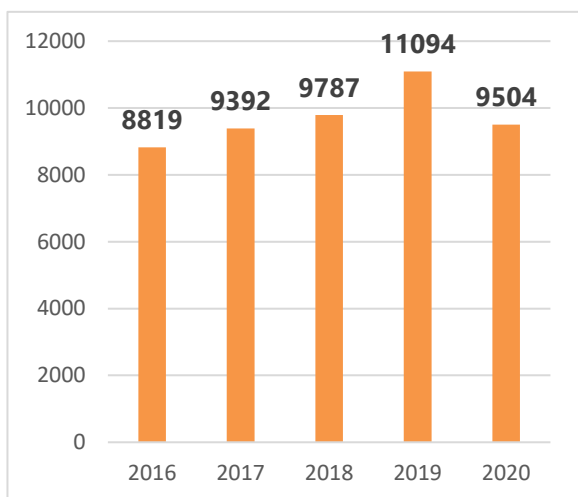
Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Wykres 11. Prelekcje w placówkach oświatowych w latach 2016–2020

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

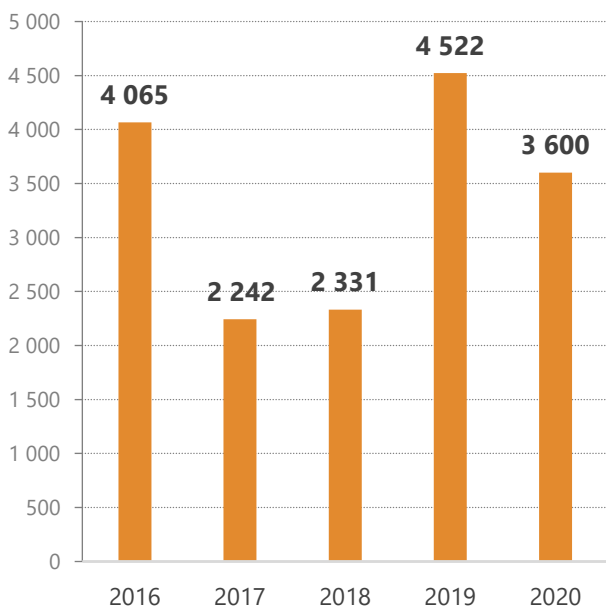
Wykres 12. **Liczba zgłoszeń mieszkańców przyjętych przez Straż Miejską w Gliwicach w latach 2016–2020**

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

W 2020 r. dyżurna Straży Miejskiej w Gliwicach przyjęła łącznie 9 504 zgłoszeń, z czego 3 633 dotyczyło zdarzeń komunikacyjnych, a 5 871 spraw porządkowych.

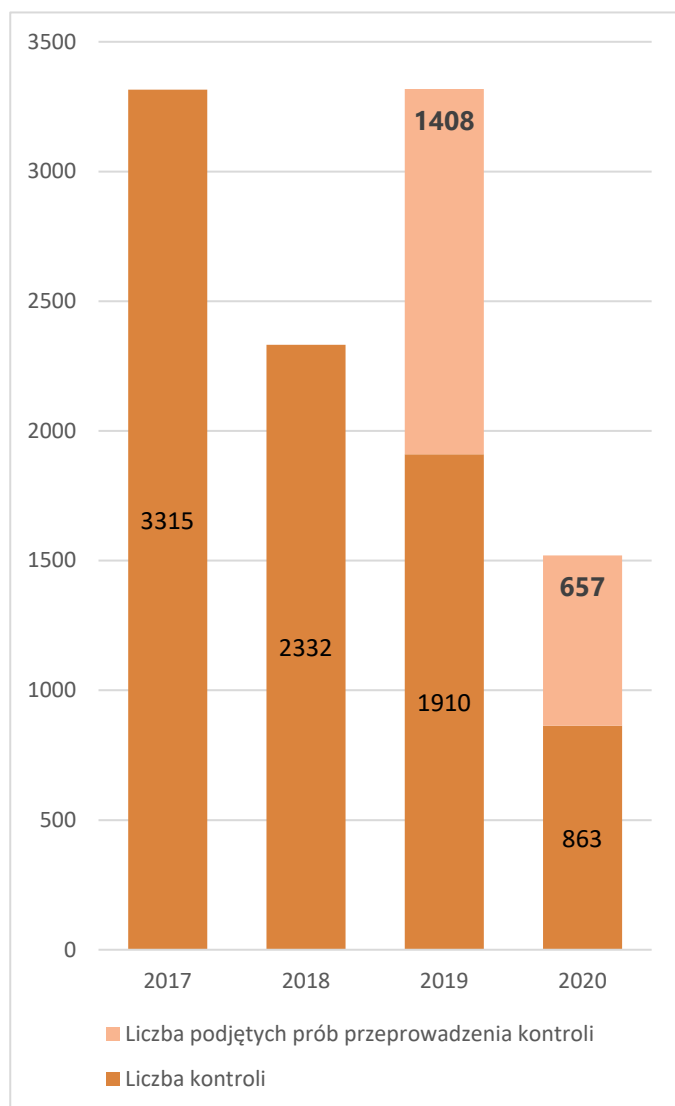
Wykres 13. **Liczba zgłoszeń z monitoringu miejskiego w latach 2016–2020**

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

W 2020 r. operatorzy monitoringu ujawnili łącznie 3 600 nieprawidłowości, z czego 2 541 dotyczyło spraw porządkowych, a pozostałe 1 059 zgłoszenia ruchu drogowego.

Wykres 14. Liczba kontroli spalania odpadów w latach 2017–2020

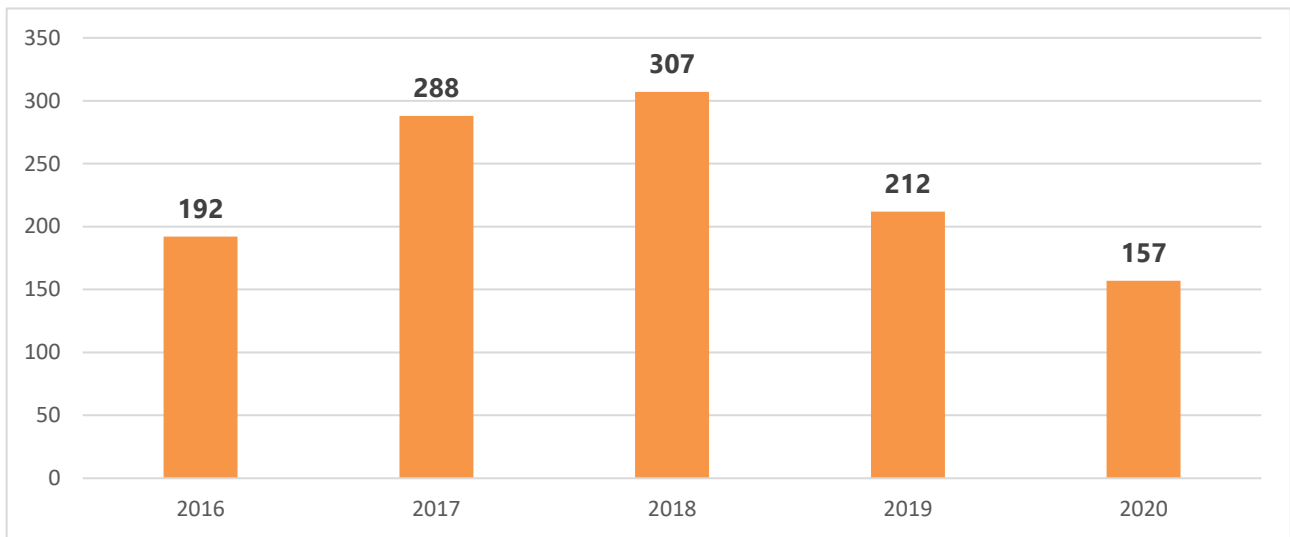

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

W 2020 r. Strażnicy Miejscy przeprowadzili 863 kontroli spalania odpadów w piecach grzewczych oraz podjęli 657 prób przeprowadzenia takich kontroli.

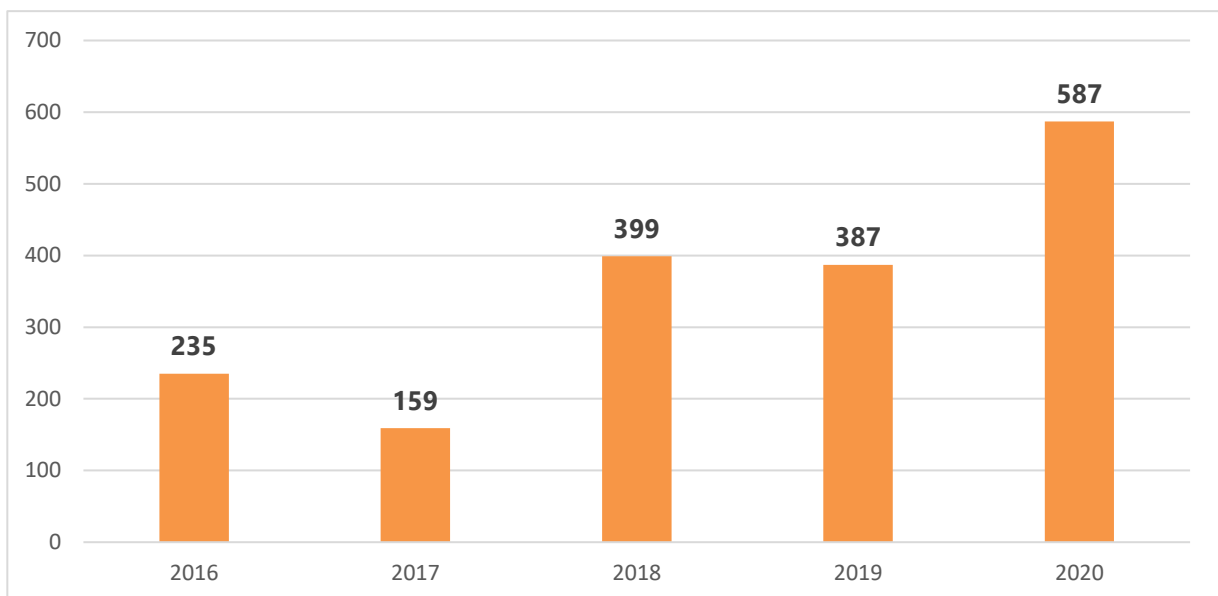

Wykres 15. **Liczba ujawnionych wykroczeń dotyczących termicznego przekształcania odpadów poza spalarniami w latach 2016–2020**

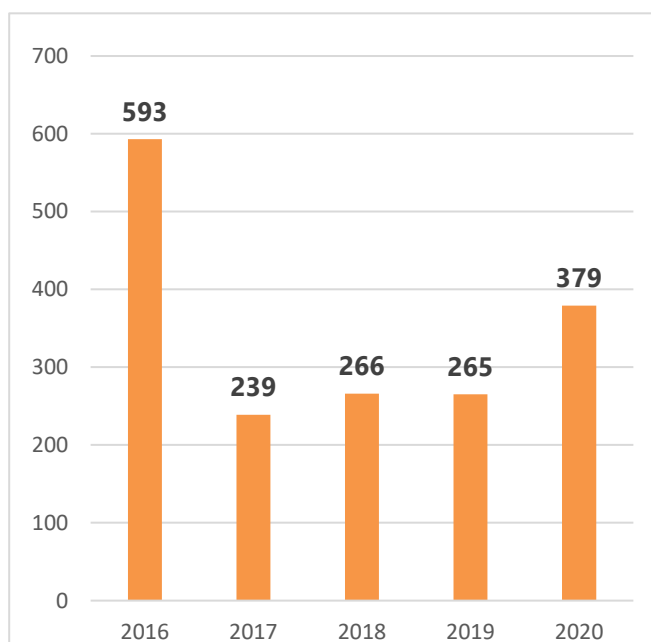
Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Wykres 16. **Liczba kontroli miejsc przebywania osób bezdomnych w latach 2016–2020**

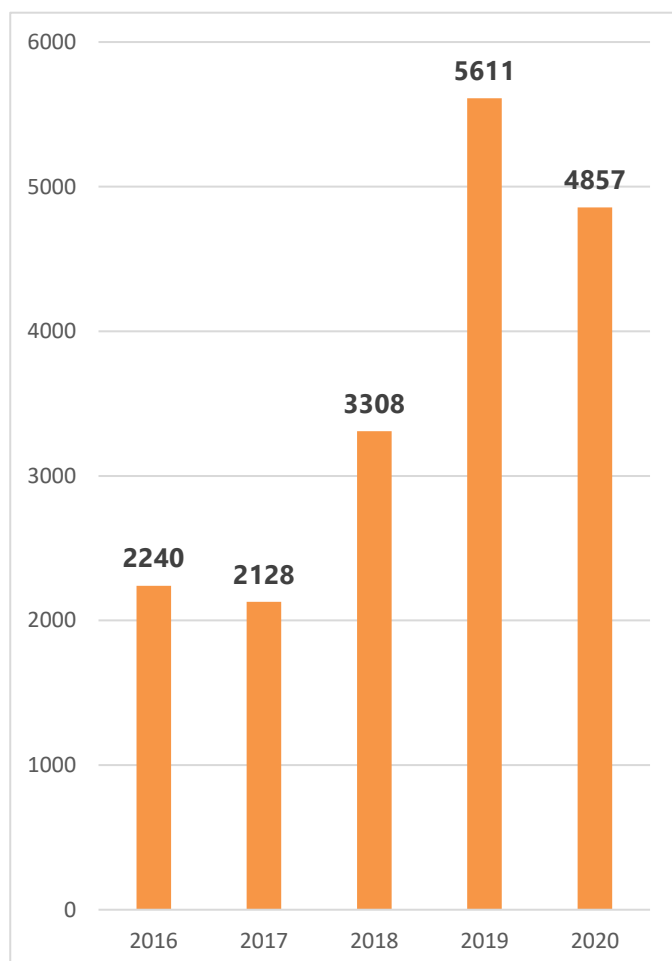
Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Wykres 17. Liczba kontroli osób bezdomnych w latach 2016–2020

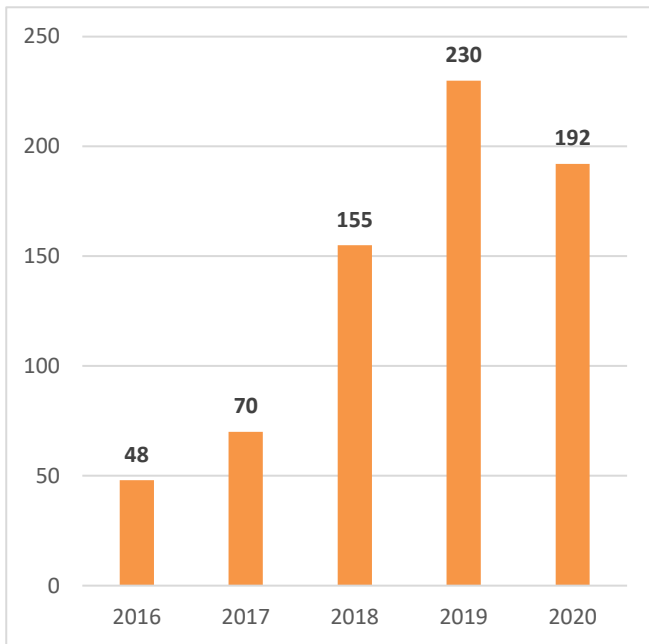
Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Wykres 18. Liczba kontroli ładu i porządku publicznego w latach 2016–2020

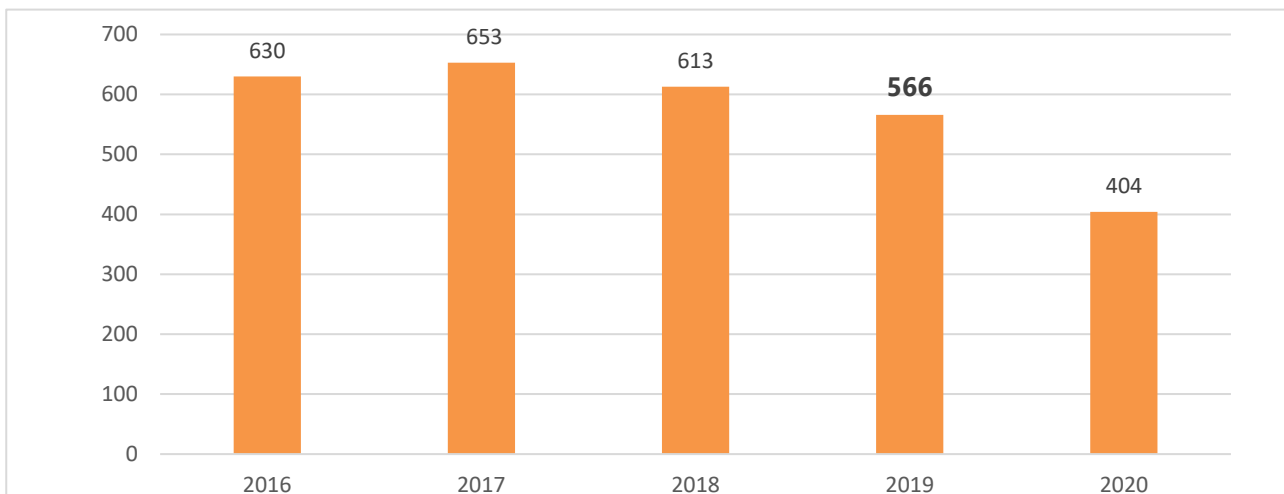
Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Wykres 19. Liczba kontroli przebiegu imprezy w latach 2016–2020

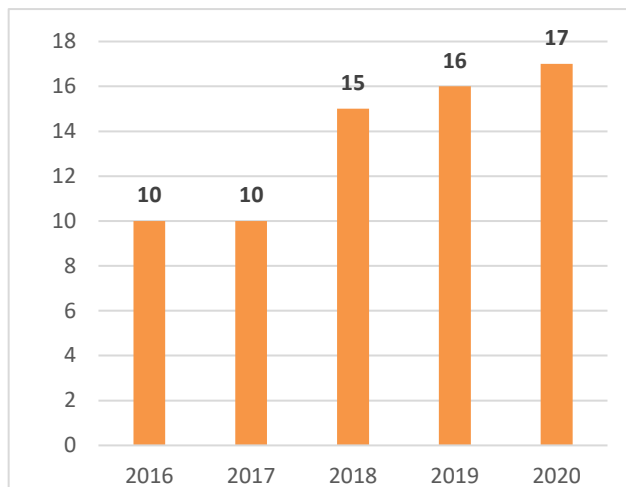
Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Wykres 20. Liczba osób doprowadzonych do Izby Wytrzeźwień lub miejsca zamieszkania w latach 2016–2020

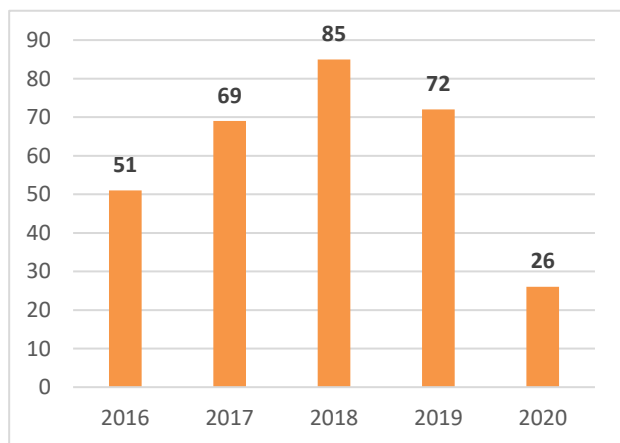
Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Wykres 21. Liczba pojazdów usuniętych z drogi w trybie art. 50a PRD (wraki pojazdów) w latach 2016–2020

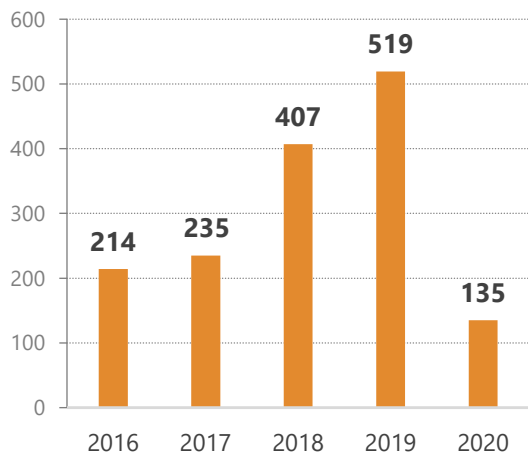
Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Wykres 22. Liczba pojazdów usuniętych z drogi w trybie art. 130a PRD (np. z miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych) w latach 2016–2020

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Wykres 23. Liczba założonych blokad w latach 2016–2020

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

9.

9. Podsumowanie działalności Prezydenta Miasta w 2020 roku

Podsumowanie działalności zawiera informacje na temat wybranych przedsięwzięć z udziałem prezydenta Gliwic oraz wydarzeń istotnych dla miasta. W 2020 r. Prezydent Miasta wziął udział w wielu spotkaniach z przedstawicielami różnych środowisk, otrzymał 93 zaproszenia, z czego w części wydarzeń uczestniczył osobiście.

STYCZEŃ

- 5 stycznia odbyły się przedterminowe wybory prezydenta Gliwic. Wybory zostały przeprowadzone w związku z uzyskaniem mandatu senatora przez Zygmunta Frankiewicza, wieloletniego prezydenta miasta. Do czasu wyboru nowego prezydenta Gliwic jego obowiązki pełnił Janusz Moszyński, wyznaczony na to stanowisko przez premiera. Jednocześnie Janusz Moszyński wystartował w wyborach jako jeden z kandydatów. Wybory wygrał Adam Neumann, który 9 stycznia złożył ślubowanie na specjalnej sesji Rady Miasta.

Na swoich zastępców powołał: Mariusza Śpiewoka, Aleksandrę Wysocką i Ewę Weber. Wszyscy zastępcy od lat są związani z samorządem lokalnym i posiadają bogate doświadczenie w różnych aspektach zarządzania jst. Rzecznikiem Prezydenta Miasta został Łukasz Oryszczak. Bez zmian, od 2003 roku na stanowisku pozostaje Ryszard Reszke, skarbnik miasta oraz od 2006 roku Andrzej Karasiński, sekretarz miasta.

- 31 stycznia zostało uroczyście otwarte Centrum Ochrony Klimatu i Środowiska w Centrum Nowych Technologii Politechniki Śląskiej. Będzie w nim prowadzona działalność naukowo-dydaktyczna, promowane będą innowacyjne technologie ochrony środowiska. Pracownia będzie dostępna dla studentów, uczniów i osób zaangażowanych w działania na rzecz ochrony klimatu.

LUTY

- 11 lutego Gliwice gościły prezydentów, burmistrzów i wójtów z miast i gmin naszego regionu podczas wyjazdowego posiedzenia Zgromadzenia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. W trakcie posiedzenia, które odbywało się w Arenie Gliwice, prezydent Gliwic Adam Neumann został jednogłośnie wybrany wiceprzewodniczącym Zgromadzenia.
- PKM podpisał umowę na dofinansowanie z Unii Europejskiej zakupu dziesięciu pojazdów

elektrycznych, trzech 18-metrowych i siedmiu 12-metrowych oraz budowy stacji ładujących w wysokości 27 mln zł. Cała inwestycja ma kosztować 39,1 mln zł.

MARZEC

- Minister Zdrowia 13 marca wprowadził stan zagrożenia epidemicznego, w związku z rozszerzającą się pandemią SARS-CoV-2. Stan epidemii wprowadzono już 20 marca.
- W mieście powołano Zespół Kryzysowy, który pierwszą telekonferencję przeprowadził już 10 marca.
- Niezwłocznie wdrożono procedury w przedsiębiorstwach miejskich świadczących podstawowe usługi dla mieszkańców (zaopatrzenie w wodę, ciepło, wywóz nieczystości, eksploatacja budynków mieszkalnych), mające na celu zminimalizowanie ryzyka ograniczenia tych działalności, mimo dużej nieobecności części pracowników.
- Szpital Miejski nr 4 rozpoczął prace nad organizacją zamkniętego oddziału obserwacyjnego (później przekształcony w szpital jednoimienny) w budynku przy ul. Zygmunta Starego 20.
- Ograniczono do niezbędnego minimum osobistą obsługę klientów w Urzędzie Miejskim i jednostkach miejskich.

KWIECIEŃ

- W związku z trwającymi przygotowaniem do wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, które miały się odbyć 10 maja, środowiska samorządowe zgodnie zaapelowały do rządzących o wprowadzenie stanu klęski żywiołowej i przesunięcie wyborów. Śląski Związek Gmin i Powiatów wystosował swoje stanowisko już 30 marca. Wspólne stanowisko Związku Miast Polskich i Unii Metropolii Polskich w sprawie wyborów realizowanych podczas pandemii COVID-19 zostało opublikowane 2 kwietnia. Zarząd Związku Miast Polskich, w liście otwartym z 7 kwietnia, skierował do rządu apel o ogłoszenie stanu klęski żywiołowej na terenie całego kraju, co umożliwiłoby wszystkim zorganizowane działanie, zamiast trwającego stanu niepewności i chaosu organizacyjnego (nierównomierne i nieadekwatne działanie organów administracji państwowej w różnych częściach kraju, w analogicznych sytuacjach). Rząd podjął przygotowania do organizacji powszechnych wyborów korespondencyjnych, jednak nie istniały przepisy umożliwiające przygotowanie ich zgodnie z prawem w tak krótkim czasie.
- ZBM II TBS zakończył budowę CENTRUM 50+, czyli pierwszego w regionie osiedla dedykowanego osobom powyżej 50. roku życia. 27 kwietnia swoje klucze odebrali pierwsi najemcy mieszkań. CENTRUM 50+ to kompleks złożony z czterech budynków o łącznej liczbie 97 mieszkań. Trzy budynki pod adresem Warszawska 37A, B i C przeznaczono na wynajem. Znalazło się w nich 59 mieszkań w standardzie „pod klucz”, 1-, 2- lub 3-pokojowych, o powierzchni od 35 m² do 70 m². Parter budynku A został wynajęty placówce rehabilitacyjno-medycznej. Wszystkie mieszkania przekazane najemcom były kompletnie wykończone. Osiedle powstało przy współudziale Miasta Gliwice, Banku Gospodarstwa Krajowego oraz partycypacji najemców. Koszt budowy to 23,6 mln zł.

MAJ

- 10 maja nie odbyły się planowane na ten dzień wybory Prezydenta RP. Wybory, według ustawy, miała organizować Poczta Polska, która miała być odpowiedzialna za dystrybucję i zbieranie pakietów wyborczych. Poczta Polska, zanim ustawa została uchwalona, bez podstawy prawnej zwróciła się do gmin o udostępnienie spisów wyborców. Działanie takie

było bezprawne. Dane wyborców nie zostały przekazane. Do Prezydenta Gliwic zwróciło się w tej sprawie wielu mieszkańców, którzy w przekazanych pismach nie wyrażali zgody na przekazywanie ich danych osobowych. Nawet bez tych, w pełni uzasadnionych interwencji, Miasto nie udostępniłoby spisu wyborców Poczcie Polskiej.

- Trwa projektowanie nowego budynku szpitala, który ma powstać przy ul. Kujawskiej. Prace koncepcyjne są mocno zaawansowane, projektowanie przebiega etapowo i ma zostać sfinalizowane w pierwszym kwartale 2021 roku.
- Po uzgodnieniach z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków, ze względu na katastrofalny stan opuszczonego od lat obiektu, miasto przeprowadziło rozbiórkę „Zameczku Leśnego”. Obiekt zakwalifikowano do rozbiórki jako zagrażający życiu lub zdrowiu ludzi. Teren został uprzątnięty i zagospodarowany tak, aby korespondował z powstającą przestrzenią rekreacyjną wokół tętni.
- Do 22 maja Miasto zbierało pomysły na lokalizację ogródków restauracyjnych na terenie Starówki w pasie drogowym. ZDM przeanalizował je i przygotował propozycje zmian w ruchu, które konsultowano następnie z Radą Dzielnicy Śródmieście. Wcześniej, 23 kwietnia, Rada Miasta zmieniła uchwałę w sprawie ustalenia wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dróg publicznych, dla których zarządcą jest Prezydent Miasta. Na tej podstawie do końca 2020 r. obniżono o 70% opłatę za zajęcie pasa drogowego dla sezonowej działalności gastronomicznej.
- 30 maja minęły 2 lata od rozpoczęcia działalności Areny Gliwice. W tym czasie obiekt odwiedziło ponad pół miliona gości – także z zagranicy. Zrealizowano tutaj ponad 260 wydarzeń (sportowych, muzycznych, rodzinnych, społecznych, biznesowych), w tym duże imprezy na kilkanaście tysięcy osób, takie jak mecze reprezentacji siatkówki, koszykówki, piłki ręcznej, gale KSW, koncerty zespołu Scorpions, Jamesa Blunta, Armina van Buurena, wydarzenia Holiday on ice, Eurowizja Junior i Ninja Warrior Polska czy koncerty muzyki filmowej. Odbyły się także mniejsze imprezy z polskimi gwiazdami (np. Kayah), a także szereg wydarzeń społecznych. W eventach biznesowych w Arenie Gliwice wzięło udział ponad 50 tysięcy gości.
- W 2020 roku studenci obchodzili swoje święto on-line. Na specjalnym igrowym kanale można było oglądać wywiady, koncerty i relacje z wydarzeń. Igrzy On Air zainaugurował rektor Politechniki Śląskiej Arkadiusz Mężyk i prezydent Gliwic Adam Neumann, który uroczystie przekazał klucze do miasta przedstawicielom społeczności studenckiej.

CZERWIEC

- 9 czerwca do egzaminu dojrzałości przystąpiło 1 474 gliwickich maturzystów (w całym kraju 272 tysiące). Ze względu na sytuację epidemiczną matury odbyły się w czerwcu i tylko w formie pisemnej, z zachowaniem wytycznych Główniej Inspekcji Sanitarnej.
- Egzamin ósmoklasisty odbył się 16–18 czerwca w 37 gliwickich szkołach podstawowych (32 szkołach publicznych i 5 niepublicznych). Egzamin był przeprowadzany w formie pisemnej z trzech przedmiotów obowiązkowych, tj. języka polskiego, matematyki, języka obcego nowożytnego. Do egzaminu ósmoklasisty zostało zgłoszonych 1 238 uczniów publicznych szkół podstawowych i 97 uczniów niepublicznych szkół podstawowych (w sumie 1335 osób).
- 18 czerwca minęło 75 lat od powstania Piasta Gliwice. Obecnie to klub zasłużony dla polskiego sportu. W dorobku Piasta Gliwice są medale Igrzysk Olimpijskich, Mistrzostw Świata i Europy oraz tytuły Mistrza Polski w różnych dziedzinach sportowych. Największym sukcesem sekcji piłkarskiej jest tytuł Mistrza Polski z 2019 r.

Rozdział 9. Podsumowanie działalności Prezydenta w 2020 r.

- 28 czerwca odbyła się w kraju I tura wyborów Prezydenta RP. W Gliwicach powołano 116 komisji obwodowych. W ich skład weszło 880 członków. Brakowało 118 osób do optymalnego składu komisji (998 osób), jednak nie wpłynęło to negatywnie na przebieg głosowania. Poczta Polska otrzymała 893 pakiety wyborcze do dystrybucji wśród wyborców, w tym 73 dla osób objętych kwarantanną. 35 osób odebrało pakiety osobiście w Urzędzie Miejskim.
- Od czerwca można korzystać z łaźni solankowej w Parku Kultury i Wypoczynku przy ul. Chorzowskiej. Obiekt jest w pełni dostępny dla osób niepełnosprawnych. Gliwicka łaźnia jest jednym z najlepiej usytuowanych tego typu obiektów w kraju. Powstała na planie prostokąta o wymiarach ok. 13 m x 40 m, ma prawie 8 m wysokości i jest zadaszona, co ogranicza rozrzedzanie solanki przez padające deszcze. Wokół budowli powstała strefa relaksu z leżakami i ławkami oraz reprezentacyjny ogród. Wyeksponowano rosnący tu wcześniej dąb szypułkowy, a dodatkowo posadzono w sumie ok. 700 krzewów, traw i ozdobnych bylin, m.in. trzciniki, kostrzewy, winobluszcz i wrzosy. W pobliżu są również stojaki na rowery i miejsca parkingowe dla odwiedzających łaźnię. Ścieżki wokół zostały wyłożone nawierzchnią dostosowaną do potrzeb osób niepełnosprawnych.

LIPIEC

- 3 lipca, w wyniku przeprowadzonego głosowania, prezydent Gliwic Adam Neumann wszedł w skład zarządu Śląskiego Związku Gmin i Powiatów VIII kadencji 2019–2023.
- Zgodnie z deklaracją władz Gliwic, działających w porozumieniu z Radą Dzielnicy Śródmieście, od 16 lipca wprowadzono zmiany w organizacji ruchu umożliwiające wystawienie ogródków restauracyjnych na uliczkach gliwickiej Starówki.
- Rozstrzygnięto przetarg na dostarczenie 10 elektrycznych autobusów oraz budowę stacji ładowania. Przetarg wygrała firma Volvo Buses. Autobusy będą kursować jako A4 między zajezdnią PKM a Teatrem Miejskim oraz na linii nr 676. Całkowity koszt projektu „Zakup autobusów elektrycznych wraz z niezbędną infrastrukturą do ładowania” wyniesie ponad 36 mln zł. To o 4 mln zł więcej niż szacowano, jednak obie oferty złożone w rozstrzygniętym przez PKM Gliwice przetargu znacznie przekroczyły budżet zakładany na ten cel. Solaris zaoferował 37,134 mln zł, natomiast Volvo Buses – 36,431 mln zł.
- Piast Gliwice po meczu z Cracovią (1:1) zagwarantował sobie miejsce na podium – sięgnął po brąz, zajmując trzecie miejsce w PKO BP Ekstraklasie.
- 12 lipca odbyła się w kraju II tura wyborów Prezydenta RP.

SIERPIEŃ

- Wyniki matur, które odbyły się w czerwcu, zostały opublikowane przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną w Jaworznie. Do matury przystąpiło 1461 absolwentów gliwickich szkół średnich, z czego 868 to absolwenci liceów, a 593 techników. Po raz pierwszy odsetek sukcesów, czyli zdawalność na poziomie 79,47%, uplasował nasze miasto na trzecim miejscu wśród liceów w województwie – za powiatem kłobuckim i Bielsko-Białą. Szczególnie dobre wyniki były z przedmiotów obowiązkowych.
- Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie podsumowała również egzamin ósmoklasisty. 1270 absolwentów szkół podstawowych, którzy przystąpili w Gliwicach do egzaminu, doskonale poradziło sobie z egzaminami z języka angielskiego, matematyki i języka niemieckiego.

- Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju otrzymała europejskie wsparcie na realizację projektu pn. „Nowe Gliwice etap III – przemysłowe tereny inwestycyjne na obszarze byłej koksowni”. Inwestycja będzie kosztować 22,5 mln zł, z czego niemal 13,4 mln udało się pozyskać ze środków unijnych. Umowę o dofinansowanie projektu podpisano i ruszyły prace związane z procedurą wyłonienia zarówno wykonawcy robót budowlanych, jak i nadzoru inwestorskiego. Szacowany termin zakończenia przedsięwzięcia to koniec marca 2022 r. W ramach inwestycji zostanie zrealizowany wewnętrzny układ drogowy wraz z budową trzech parkingów, chodniki, utwardzenie terenu, przebudowa pięciu żelbetowych zbiorników na wodę, niwelacja terenu i wycinka drzew. Wykonana zostanie również instalacja zewnętrzna wodociągowa, kanalizacja deszczowa, sanitarna, teletechniczna i elektroenergetyczna z oświetleniem terenu. Przebudowane zostanie także włączenie do drogi publicznej (ul. Bojkowskiej) i włączenie do wewnętrznego układu drogowego.
- Kolejna gliwicka szkoła ma nowoczesne, wielofunkcyjne boisko sportowe. Zmodernizowany kompleks sąsiadujący z Centrum Kulturalno-Sportowym „Łabędź” przy ul. Partyzantów został 12 sierpnia oficjalnie oddany do użytku.
- 21 sierpnia otwarto dla ruchu zmodernizowany odcinek ulicy Zabrskiej. Roboty drogowe prowadzone były przez ok. 7 miesięcy. Inwestycja rozpoczęła się od demontażu torowiska. Prace poprawiły nie tylko stan nawierzchni jezdni i chodników, ulica zyskała także odcinek drogi dla rowerów. Wybudowano również dwie nowe zatoki autobusowe i miejsca postojowe. Na 350-metrowym odcinku drogi przebudowane zostało oświetlenie uliczne i wymieniono infrastrukturę podziemną. Koszt remontowanego odcinka wyniósł ok. 5,5 mln zł.
- 27 sierpnia w Urzędzie Miejskim podpisano umowę na budowę Centrum Przesiadkowego. Umowę zawarto z konsorcjum firm Mostostal Zabrze Gliwickie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego S.A. i Przedsiębiorstwem Remontów Ulic i Mostów S.A. Centrum Przesiadkowe powstanie po północnej stronie dworca PKP, z którym zostanie połączone tunelem. W ramach przedsięwzięcia przewidziano również przebudowę istniejącego tunelu łączącego dworzec PKP z ul. Tarnogórką, budowę dróg wewnętrznych wraz ze stanowiskami dla autobusów i zadaszenie terenu peronowego oraz budowę infrastruktury rowerowej. Centrum będzie wyposażone w system dynamicznej informacji pasażerskiej o odjazdach autobusów i pociągów oraz w instalację fotowoltaiczną. Na realizację projektu „Zachodnia Brama Metropolii Silesia – Centrum Przesiadkowe w Gliwicach” Miasto otrzymało 129 mln zł dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

WRZESIEŃ

- W nowym roku szkolnym 2020/2021 progi szkół publicznych prowadzonych przez Miasto Gliwice przekroczyło 25 218 uczniów. Około 4,5 tys. dzieci rozpoczęło naukę w przedszkolach, a ponad 600 w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych (głównie w tzw. zerówce). Nauczaniem początkowym (klasy I–III) objęto ponad 4,5 tys. uczniów. Kształcenie w klasach IV–VIII rozpoczęło ponad 7,8 tys. uczniów, a naukę w szkołach ponadpodstawowych podjęło niemal 7,7 tys. uczniów. Dzieci wróciły do szkół po okresie nauczania zdalnego trwającego na wiosnę. MEN przewidziało trzy warianty funkcjonowania szkół i placówek w okresie pandemii w sytuacji wystąpienia zakażenia na danym terenie: wariant A – tradycyjna forma kształcenia, wariant B – mieszana forma kształcenia (hybrydowa), wariant C – kształcenie zdalne. Miasto dalej wspiera szkoły środkami pieniężnymi na sprzęt umożliwiający i ułatwiający nauczanie hybrydowe i zdalne.

Rozdział 9. Podsumowanie działalności Prezydenta w 2020 r.

- 15 września Przewodniczącym Zarządu Związku Subregionu Centralnego został wybrany Mariusz Śpiewok, zastępca prezydenta Gliwic.
- Gliwicka Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, która kilka miesięcy wcześniej została przeniesiona do budynku przy ul. Gierymskiego 1, została oficjalnie otwarta wraz z inauguracją nowego roku szkolnego. W budynku o powierzchni ponad 2 tys. m², w którym przed laty znajdowało się III Liceum Ogólnokształcące, powstało nowoczesne centrum pomocy dla uczniów oraz szkoleniowo-warsztatowe dla nauczycieli i rodziców. Modernizacja budynku na potrzeby poradni zakończyła się w styczniu 2020 r. i kosztowała niemal 5 mln zł z miejskiego budżetu.
- Jedną z najważniejszych drogowych inwestycji w Gliwicach – ponad 3-kilometrowy odcinek zachodniej obwodnicy miasta łączący ul. Rybnicką z ul. Daszyńskiego – została ukończona. Nowo powstały zachodni odcinek powinien odciążyć ulice w centrum Gliwic, jest też wygodnym połączeniem pomiędzy dzielnicami. Budowę zrealizowało konsorcjum firm Eurovia Polska i PRUIM za kwotę ok. 86 mln zł. Inwestycja powstała dzięki unijnemu wsparciu – 85% dofinansowania uzyskano w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014–2020. 5 września otwarciu obwodnicy towarzyszyła impreza dla mieszkańców „Aktywna Obwodnica”. Gościem specjalnym i sprawozdawcą był Tomasz Sikora, wybitny biathlonista, medalista Zimowych Igrzysk Olimpijskich. 6 września obwodnica została udostępniona kierowcom.
- Wśród laureatów Nagród Biznesu Sportowego za rok 2019 znalazła się Arena Gliwice, która została uznana najlepszym obiektem sportowym w kraju. Wydarzenie odbywało się pod honorowym patronatem Ministerstwa Sportu. Laury zostały wręczone 18 września na szesnastej już Gali Sportu i Biznesu, która zwieńczyła dwudniowe Forum SPORTBIZ, czyli największe wydarzenie integrujące branżę sportową w Polsce, odbywające się w Centrum Olimpijskim PKOl. Nagrody Biznesu Sportowego – statuetki DEMES – promują osoby i instytucje, które poprzez swoją działalność mają bezpośredni wkład w rozwój polskiego sportu.
- Zakończono realizację kolejnego zadania inwestycyjnego polegającego na modernizacji boiska przy placówce oświatowej. 10 września przekazano do użytkowania boisko przy Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 14 przy ul. Przedwiośnie 2. Koszt zadania wyniósł 2 954 560 zł.

PAŹDZIERNIK

- Sytuacja epidemiczna staje się coraz gorsza. Przybywa chorych i zakażonych COVID-19. W Szpitalu Miejskim nr 4, w części przeznaczonej dla pacjentów zakażonych, nie ma wolnych łóżek. Od 10 października Gliwice, jak i cały kraj (poza wyznaczonymi strefami czerwonymi) funkcjonowały w żółtej strefie. Od 24 października cała Polska została objęta czerwoną strefą.
- Miasto stale wspiera Szpital Miejski nr 4 w Gliwicach. Na niezbędne zakupy gliwicki samorząd przeznaczył już ponad 3,3 mln zł. Dodatkowo miasto wsparło szpital kwotą 21,5 mln zł na bieżącą działalność. Dzięki temu do szpitala systematycznie trafiają środki ochrony osobistej i aparatura medyczna. Dodatkowo środki w wysokości 8 mln zł mają zostać przekazane Spółce na pokrycie części zobowiązań wymagalnych. Ich spłata jest niezbędna dla zabezpieczenia dostaw leków oraz materiałów medycznych.
- 16 października 2020 r. Fitch Ratings potwierdził międzynarodowe długoterminowe ratingi

Miasta Gliwice dla zadłużenia w walucie zagranicznej oraz krajowej na poziomie „A-” oraz długoterminowy rating krajowy na poziomie „AA+(pol)”. Perspektywa ratingów jest stabilna. Potwierdzenie ratingów odzwierciedla pogląd Fitch, że wyniki operacyjne oraz wskaźniki długu Gliwic w średnim okresie pozostaną zbieżne z wynikami podmiotów z grupy porównawczej z ratingiem na poziomie „A-”. Rating uwzględnił pogorszenie koniunktury gospodarczej, wywołane pandemią koronawirusa oraz wcześniejsze decyzje władz centralnych w zakresie obniżenia pierwszego progu podatku od osób fizycznych (PIT) i podwyżek płac nauczycieli. Samodzielny Profil Kredytowy Miasta (Standalone Credit Profile; SCP) został oceniony na poziomie „a-”.

- Na dachach budynków Urzędu Miejskiego zostały zamontowane mikroinstalacje fotowoltaiczne: na budynku przy ulicy Zwycięstwa 21 o mocy 49,6 kWp (160 paneli o mocy 310 W każdy); na budynku przy ulicy Jasnej 31A o mocy 31,0 kWp (100 paneli o mocy 310 W każdy). Zadanie realizowane było w formule „zaprojektuj i wykonaj” przez firmę Eko-Solar Sp. z o. o. Wartość zadania wyniosła w sumie 412 830,96 zł. Prace zostały zakończone 2 października 2020 r. Zadanie uzyskało dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w ramach RPO WSL 2014-2020 (działanie 4.1 Odnawialne źródła energii – ZIT) w wysokości 85% wydatków kwalifikowanych. Instalacja zmniejsza zapotrzebowanie budynków na dostawę energii elektrycznej, a w konsekwencji zapewnia obniżenie wydatków bieżących z tego tytułu oraz redukcję emisji pyłowo-gazowej do atmosfery.
- Z uwagi na konieczność wybudowania zbiornika retencyjnego na potoku Wójtowianka – istotnego elementu zabezpieczenia przeciwpowodziowego Gliwic – oraz liczne, wyraźne opinie mieszkańców co do potrzeby utrzymania dotychczasowego charakteru miejsca inwestycji, Miasto Gliwice ogłosiło 15 października konsultacje społeczne prowadzone w formie ankiety internetowej. Najprawdopodobniej poprzez nieuczciwe działanie osób trzecich doszło do wypaczenia wyników głosowania, których nie można uznać za wiarygodne. Ankieta w zaproponowanej formie została unieważniona, a opinie mieszkańców w powyższej kwestii zostały zebrane w ramach badania opinii publicznej, prowadzonego w oparciu o obowiązującą umowę przez profesjonalną firmę sondażową. W wyniku tego badania wybrano wariant rekreacyjno-przyrodniczy.
- Gliwice zakończyły realizację unijnego programu WiFi4EU. W jego ramach uruchomiono 11 nowych hotspotów z bezpłatnym Internetem (9 zewnętrznych i 2 wewnętrzne) m.in. w parku Chorzowskim, w kompleksie Radiostacji Gliwickiej, na placu Krakowskim. Działają w miejscach publicznych, które są najczęściej odwiedzane i uczęszczane przez mieszkańców i turystów. Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w wysokości do 15 tys. euro z instrumentu „Łącząc Europę” w ramach działania „Propagowanie łączności internetowej w społecznościach lokalnych – WiFi4EU”. Celem tego programu jest zagwarantowanie dostępu do Internetu w miejscach publicznych takich jak np. place, urzędy, biblioteki, przychodnie, parki czy skwery.
- 14 października, podczas Gali Oświatowej w Dzień Edukacji Narodowej, Prezydent Gliwic osobiście podziękował i pogratulował tym, którzy szczególnie wyróżniają się w swojej nauczycielskiej pracy. Wśród odbierających tegoroczne nagrody byli nauczyciele, którzy nie tylko aktywnie uczestniczą w życiu szkoły i uczniów, ale też często angażują się w działania na rzecz mieszkańców, dbają o wysoki poziom nauczania i zawsze pamiętają, jak ważne dla dzieci i młodzieży są właściwe relacje międzyludzkie. Nagrodę Prezydenta Miasta Gliwice I stopnia otrzymało 19 osób. Nagrodę II stopnia otrzymały 32 osoby. W sumie Prezydent Miasta nagrodził 51 osób. Gala Oświatowa odbyła się w nowo wyremontowanej filii gliwickiego Młodzieżowego Domu Kultury w Bojkowie. Inwestycja kosztowała 4,33 mln zł

i została sfinansowana z budżetu Miasta Gliwice.

- Dom Pamięci Żydów Górnośląskich był 15 października miejscem wyjątkowej uroczystości. Wiceambasador Izraela w Polsce, Tal Ben-Ari Yaalon, wręczyła potomkom Stefanii i Jana Buchałów oraz Zofii Szczygielskiej medale i dyplomy honorowe Sprawiedliwy wśród Narodów Świata. W uroczystości wręczenia medalu i dyplomu honorowego Sprawiedliwy wśród Narodów Świata wzięli udział między innymi potomkowie Sprawiedliwych, Stanisław Buchała i Jerzy Szczygielski, reżyser Roman Polański, zastępczyni szefa misji Ambasady Izraela w RP, prezydent Gliwic Adam Neumann oraz dyrektor Muzeum w Gliwicach Grzegorz Krawczyk.
- 20 października rozstrzygnięto przetarg na budowę Inkubatora Nowoczesnych Technologii – trzeciego budynku Technoparku. Najkorzystniejszą ofertę złożyło konsorcjum wrocławskich spółek LK INWEST i BK INWEST. Na budowę inkubatora Technopark otrzymał w sierpniu 5 mln zł dofinansowania z funduszy europejskich. Nowoczesny obiekt dla 20 firm, dysponujący powierzchnią użytkową około 1 370 m², będzie zintegrowany z istniejącym już budynkiem Technopark II specjalnym łącznikiem, w którym również znajdują się biura. Przed Inkubatorem Nowoczesnych Technologii powstaną miejsca postojowe, droga wewnętrzna oraz chodniki. W przyszłości w samym budynku będą świadczone usługi Living Lab (w kierunku rozwoju modeli biznesowych) i laboratorium druku 3D. Orientacyjny koszt budowy obiektu to ok. 7 mln zł.

LISTOPAD

- 13 listopada Prezydent Miasta podpisał projekt uchwały budżetowej Miasta Gliwice na 2021 rok. Projekt został złożony w Biurze Rady Miasta i wysłany do Regionalnej Izby Obrachunkowej. Przygotowanie tego dokumentu było w 2020 roku wyjątkowo trudne. Od dłuższego czasu rząd wprowadza zmiany w podatkach, które skutkują ubytkiem w dochodach naszego miasta o ponad 20 mln zł rocznie. Niewystarczająca jest subwencja oświatowa – z miejskiego budżetu dopłacamy 128 mln zł. Pracownicze Plany Kapitałowe w przyszłych wydatkach to prawie 5 mln zł. Przeciwdziałanie i zwalczanie COVID -19 to prawie 2 mln zł. Miasto dopłaca 9,5 mln zł do zadań administracji rządowej. Ponadto, przez wzrost cen usług, kosztów pracy i energii znacząco wzrastają wydatki bieżące.
- Zakończyły się inwestycje w ciągu pieszo-rowerowe, m.in. zmodernizowano ciąg przy alei Sikornik. Pracami objęto odcinek od ul. Opawskiej do ul. Czajki. Wzdłuż alei posadzono 120 miskantów cukrowych. Ponadto zakończono inwestycję na 350-metrowym odcinku ciągu pieszo-rowerowego łączącego dwie gliwickie dzielnice: Brzezinkę i Stare Gliwice. Prace zakończono na wiele tygodni przed terminem wynikającym z umowy z wykonawcą. Równocześnie z pracami przy budowie nowego ciągu komunikacyjnego trwała naprawa chodnika i przylegającej do niego drogi dla rowerów, prowadzącej od nowej inwestycji w kierunku ronda Brzezinka.
- Zakończyły się prace przy modernizacji kompleksu boisk przy ZSO nr 4 przy ul. Orłąt Śląskich. Inwestycja kosztowała ponad 3,1 mln zł i została sfinansowana z miejskiego budżetu.
- Zarząd Dróg Miejskich przystąpił do jesiennych nasadzeń. Wzdłuż dróg zostało nasadzonych ponad 1100 drzew, ponad 10 000 krzewów, 200 pnączy oraz prawie 14 500 sztuk bylin. Poza tym ponad 700 drzew utworzyło zielone ekrany w pasach drogowych. Mają chronić przed hałasem i zanieczyszczeniami i być ekologiczną alternatywą dla ekranów

typowej konstrukcji, stawianych wzdłuż polskich dróg. Pierwsze drzewa stanowiące trzon zielonych ekranów nasadzono na zjeździe z ul. Tarnogórskiej w kierunku DK 88.

- Ogłoszono laureatów nagród prezydenta Gliwic w dziedzinie kultury za 2019 rok. W tym roku nagrody zostały przyznane już po raz 27, jednak ze względu na epidemię uroczysta gala nie odbyła się. Katarzyna Rosłon otrzymała nagrodę za całokształt twórczości artystycznej. Jest plastyczką, architektką, projektuje scenografię, fotografuje. Michał Patycki został nagrodzony za osiągnięcia twórcze w 2019 roku – jego prace zostały zaprezentowane na wystawach w Katowicach, Krakowie, Łodzi i Pradze. Jest młodym gliwickim fotografem. Marek Niewiarowski został nagrodzony za całokształt twórczości w dziedzinie upowszechniania kultury. W Gliwicach zna go każdy fan muzyki alternatywnej – to między innymi jego zaangażowaniu zawdzięczamy takie imprezy, jak festiwal Winter Reggae czy Punk Generation. Bogusław Tracz – naukowiec, otrzymał nagrodę w dziedzinie ochrony kultury za całokształt działalności. Jego „Gliwice. Biografia Miasta” to bestseller wydany przez Muzeum w Gliwicach.

GRUDZIEŃ

- Szpital zakaźny przy Zygmunta Starego szykuje się do akcji szczepień, która ma się rozpocząć w styczniu. W pierwszej kolejności mają być szczepieni pracownicy służby zdrowia. Szczepienia populacyjne mają się odbywać w POZ.
- Stanowisko sekretarza miasta, po wygranym naborze, objęła pani Barbara Chamiga.
- Aż czworo gliwickich uczniów zostało tegorocznymi laureatami stypendium Ministra Edukacji i Nauki za wybitne osiągnięcia edukacyjne i sportowe w roku szkolnym 2019/2020. Dwóch uczniów (Jakub Schuwald i Jakub Kądziołka) otrzymało stypendium za osiągnięcia w olimpiadach przedmiotowych, a dwie uczennice (Karolina Staszulonek, Anna Wieczorek) za osiągnięcia w międzynarodowym współzawodnictwie sportowym i w nauce. Troje z nich jest uczniami I Liceum Ogólnokształcącego Dwujęzycznego im. E. Dembowskiego, a jeden uczęszcza do Akademickiego Liceum Ogólnokształcącego Politechniki Śląskiej. Jest to ogromny sukces, gdyż stypendium w całym kraju otrzymało 550 osób, w województwie śląskim 57 osób, w tym aż 4 z Gliwic.
- Gotowa jest kolejna część obwodnicy Gliwic. Inwestycja tworzy dogodniejsze połączenie z węzłem autostradowym Gliwice Sośnica i zapewnia lepszy dojazd do rozbudowujących się firm logistycznych znajdujących się w tym rejonie. Od piątku 4 grudnia kierowcy mogą jeździć prawie 2-kilometrowym odcinkiem łączącym ul. Bojkowską z Pszczyńską. W ramach tej inwestycji zrealizowano także przebudowę i rozbudowę układu drogowego pomiędzy ulicami Bojkowską i Pszczyńską, wybudowano 700-metrowy łącznik ul. Bojkowskiej z ul. Okrężną i przebudowano południową część ul. Okrężnej na odcinku ok. 500 metrów. Koszt odcinka obwodnicy południowej wyniósł nieco ponad 57 mln zł. Dofinansowanie do budowy uzyskano z dwóch źródeł: Funduszu Dróg Samorządowych w kwocie ponad 17 mln 350 tys. zł, a także z Funduszu Inwestycji Lokalnych w wysokości blisko 9 mln 800 tys. zł (uzupełnienie I transzy środków RFIL).
- 10 grudnia oficjalnie oddano do użytku zmodernizowaną płytę gliwickiego lotniska z nową, utwardzoną drogą startową o długości 920 metrów (którą w przyszłości będzie można wydłużyć nawet do 1,3 km), drogą kołowania i płytą postojową, a także infrastrukturą okalającą: parkingami, drogami dojazdowymi i biegnącą dookoła lotniska ścieżką rowerową. Obiekt, którego modernizacja pochłonęła 27,9 mln zł, ma status lotniska publicznego niepodlegającego certyfikacji, pozwalający na wykorzystywanie go m.in. dla lotów

biznesowych, sportowych oraz małego ruchu cargo. Lotnisko jest przystosowane do całodobowej obsługi menadżerów biznesu, małych lotów pasażerskich, a także lotów turystycznych, powietrznych taxi, sportów lotniczych i edukacji lotniczej.

- 14 grudnia mieszkańcy dwóch nowych budynków przy ul. Górnej 1–3 otrzymali z rąk prezydenta Gliwic klucze do 48 lokali. W Gliwicach dzięki realizowanemu od lat miejskiemu programowi mieszkaniowemu przybywa mieszkań zarówno dla rodzin o niższych dochodach, jak i dla osób średnio sytuowanych. Komunalne kompleksy powstały m.in. przy ulicach Jana Pawła II, Żeromskiego, Jasnej, Targowej, Kochanowskiego, Staromiejskiej i Jagiellonki. Kolejne są wznoszone w kwartale ulic Kujawskiej, Samotnej, św. Jacka i Górnej w Ligocie Zabrskiej, a także przy ul. Opolskiej. Projektowane jest osiedle przy ul. Dworskiej i Zbożowej.
- W grudniu na ulicach Gliwic pojawiło się 10 nowych Solarisów Urbino. Dwunastometrowe autobusy obsługują linie A4, 8, 58, 59, 60, 71, 178, 186, 259, 692, 702. To efekt wartego ponad 11,4 mln zł, rozstrzygniętego w 2020 roku przetargu zorganizowanego przez PKM Gliwice. W postępowaniu przetargowym najkorzystniejsze warunki zaproponowała firma Solaris Bus&Coach z Bolechowa.
- Rozpoczęto prace na rzecz nowej strategii Miasta *Gliwice 2040*, której opracowanie planuje się przeprowadzić przy szerokiej partycypacji społecznej. Jest to idealny moment na rozpoczęcie prac, gdyż niedawne uchwalenie Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego Śląskie 2030 – Zielone Śląskie zapewni integralność założeń strategicznych na poziomie regionalnym i lokalnym.
- W konkursie na najlepszą pracę dyplomową dotyczącą Gliwic w 2020 roku prezydent Adam Neumann nagroził dwoje uczestników i wyróżnił trzech kolejnych. Wszyscy laureaci i wyróżnieni zaproponowali ciekawe projekty architektoniczne lub urbanistyczne. I nagrodę zdobyła Marlena Kulisa za pracę magisterską „Teoria miasta zwartego w projekcie przekształceń Śródmieścia Gliwic”, przygotowaną pod kierunkiem dr hab. Agaty Twardoch. II nagroda przypadła Tomaszowi Węgrzynowi za pracę inżynierską „Marina Gliwice – Centrum Turystyki i Edukacji Wodnej”. W gronie wyróżnionych znaleźli się: Dawid Krzeszowiec z pracą inżynierską „Crystal Cube. Dom kultury na miejscu spalonej synagogi w Gliwicach”, Tomasz Sadowski i jego praca magisterska „Projekt koncepcyjny »Centrum Kreatywności Teatralnej – Mała Scena«. Adaptacja i rozbudowa Ruin Teatru Victoria w Gliwicach” oraz Sylwia Lipus za pracę inżynierską „Marina Gliwice – Centrum Turystyki i Edukacji Wodnej”.
- 21 grudnia w Zarządzie Dróg Miejskich w Gliwicach podpisano umowę z wykonawcą – Eurovią Polska S.A. – na przebudowę układu drogowego i placów po południowej stronie dworca kolejowego. Prace będą prowadzone m.in. na ul. Bohaterów Getta Warszawskiego, obejmą też fragment ul. Zwycięstwa, Jagiellońskiej i Pivnej, a także plac przed dworcem PKP, plac Piastów oraz ul. Okopową i Na Piasku. Realizowana przez miasto inwestycja gruntownie zmieni wygląd śródmieścia Gliwic, tworząc wraz z Centrum Przesiadkowym przyjazną i funkcjonalną przestrzeń miejską.

DZIAŁALNOŚĆ PREZYDENTA MIASTA W CZASIE TRWANIA COVID-19

Działalność Prezydenta Miasta w 2020 roku wiązała się również w dużej mierze z walką z pandemią COVID-19. Miała ona wpływ na wszystkie sfery funkcjonowania miasta. Poniżej przedstawiamy przegląd działań podjętych przez miasto w tej kwestii.

Wsparcie dla Szpitala Miejskiego nr 4

W związku z adaptacją budynku Szpitala Miejskiego nr 4 przy ul. Zygmunta Starego 20 na szpital jednoimienny zakaźny miasto wyasygnowało kwotę 413 763,34 zł na dostosowanie budynku po dawnym Domu Dziecka przy ul. Zygmunta Starego 19 w celu przeniesienia tam przychodni POZ, poradni specjalistycznych oraz nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej. Na interwencyjne zakupy sprzętowe doposażające Szpital Miejski nr 4 w niezbędny nowoczesny sprzęt przeznaczono środki w wysokości 2 894 361,04 zł. Zakupiono m.in. respiratory, defibrylatory, nowe analizatory parametrów krytycznych, diatermię elektrochirurgiczną, ssaki elektryczne, pompy infuzyjne, oczyszczacze powietrza, urządzenie do ogrzewania płynów, elektrokardiografy, aparaty do hemodializ i do USG, pozycjonery pacjentów, tomograf komputerowy. Sprzęty do szpitala zostały przekazane umową bezpłatnego użytkowania.

Pozyskano dotację z Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na zakup sprzętu medycznego dla Szpitala Miejskiego nr 4 w kwocie 743 400,00 zł. Ze środków GZM zakupiono: sterylizator parowy wraz z wózkiem transportowo-załadowniczym i wózkiem wsadowym, myjnię-dezynfektor wraz z wózkiem wsadowym 5-poziomowym, wózkiem wsadowym do mycia narzędzi chirurgicznych i wózkiem wsadowym do mycia wyposażenia endoskopów, myjnię ultradźwiękową, analizator immunochemiczny, aparat USG Mindray TE7 z dwoma głowicami oraz 2 respiratory.

Miasto zawarło umowę dotacji ze Szpitalem Miejskim nr 4 na kwotę 215 600,00 zł, przeznaczoną na zakup i adaptację kontenerów w celu przystosowania szpitala do walki z COVID-19. Kontenery posłużyły jako izolatki i miejsce do przeprowadzania triage'u pacjentów z podejrzeniem zarażenia wirusem SARS-CoV-2 oraz jako miejsce na potrzeby personelu sprzątającego w lokalizacji przy ul. Kościuszki 29. Jeden z kontenerów wykorzystany był w mobilnym punkcie wymazowym drive-thru.

Kolejna umowa dotacji ze Szpitalem Miejskim nr 4 w kwocie 295 674,00 zł dotyczyła zakupu sprzętu i aparatury medycznej oraz wykonania niezbędnych prac w celu dostosowania lecznicy do walki z COVID-19. Dotacja została wykorzystana m.in. na: zakup materacy przeciwoleżynowych, pomp infuzyjnych, lamp bakterioobójczych, respiratora transportowego, wideolaryngoskopów, oczyszczaczy powietrza, pulsoksymetrów, reduktorów do butli tlenowej, doprowadzenie instalacji tlenu medycznego.

Szpitalowi udzielono dotacji w wysokości 177 000,00 zł na organizację zespołu wyjazdowego do wykonywania wymazów na obecność wirusa SARS-CoV-2 w miejscu zamieszkania gliwiczian, kierowanych do wykonania testu przez Państwową Stację Sanitarно-Epidemiologiczną.

Środki dla Szpitala Miejskiego nr 4 były w 2020 r. przekazywane z tzw. funduszu korkowego (fundusz korkowy zwany też kapslowym to wyodrębnione w gminnym budżecie środki, pozyskiwane od przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenia na sprzedaż alkoholu. Pieniądze pochodzące z tych źródeł w całości powinny zostać przeznaczone na przeciwdziałanie problemom wynikającym z uzależnień od alkoholu i narkotyków.)

Pozyskanie środków zewnętrznych na inne działania związane z COVID-19

Dzięki udziałowi miasta w projektach „Śląskie Pomaga” oraz „Śląskie Kadry DPS vs. COVID-19” placówki „Nasz Dom” oraz „Opoka” uzyskały w okresie epidemii wsparcie w wysokości w sumie ponad 600 tys. zł ze środków EFS. Dodatkowo w ramach projektu „Zapewnienie bezpieczeństwa i opieki pacjentom oraz bezpieczeństwa personelowi zakładów opiekuńczo-leczniczych, domów pomocy społecznej, zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych i hospicjów na czas COVID-19” Dom Pomocy Społecznej „Nasz Dom” otrzymał kwotę blisko 30,5 tys. zł.

Zdalna edukacja

Korzystając ze środków własnych oraz pozyskanych w ramach projektów grantowych, miasto przekazało na potrzeby nauczycieli i uczniów 124 laptopy i 46 zestawów komputerowych z oprogramowaniem, 23 kamerki internetowe, 26 mikrofonów, 3 tablety oraz projektor. Dodatkowo do szkół przekazano 25 zestawów komputerowych z zasobów Urzędu Miejskiego. Z pomocą przyszły też gliwickie organizacje pozarządowe, instytucje i firmy – m.in. gliwickie zakłady Opla, Fundacja Eisenhowera, stowarzyszenie GTW Gliwice, działający w Gliwicach koncern NGK Ceramics Polska i bardzo duże grono osób prywatnych.

Wsparcie seniorów

Seniorzy mogli skorzystać ze Śląskiego Telefonu dla Seniora SENIOR-FON, który pełnił funkcję terapeutyczną i interwencyjną – można było uzyskać poradę i pomoc psychologiczną, ale też zgłosić swój problem, który został przekazany lokalnym placówkom mogącym udzielić wsparcia. Dyżury telefoniczne dla seniorów pełnił również Pełnomocnik Prezydenta ds. Seniorów.

Do końca roku (tj. 31 grudnia 2020 r.) Ośrodek Pomocy Społecznej realizował program „Wspieraj Seniora – Solidarnościowy Korpus Wsparcia Seniorów”. Celem programu było zapewnienie wsparcia Seniorom w wieku 70 lat i więcej, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydują się zostać w domu, a nie mają bliskich, którzy mogliby im pomóc. Pomoc udzielana jest w formie zrobienia zakupów pierwszej potrzeby, wykupienia leków w aptece czy wyniesienia śmieci.

Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej

Wolontariat – Uruchomiono system wsparcia dla osób objętych izolacją i kwarantanną. OPS zbudował bazę 53 wolontariuszy, którzy pomagali w codziennych sprawach: robili zakupy spożywcze do kwoty 100 zł, wykupywali recepty, wynosili śmieci, wyprowadzali psy, odbierali paczki żywnościowe z Caritasu, PCK czy OPS, dostarczali druki, realizowali też miesięczne opłaty. Pracownicy socjalni OPS byli w stałym kontakcie z osobami starszymi i niesamodzielnymi, którym – przy zachowaniu rygorów sanitarno-epidemicznych – systematycznie służyło wsparciem.

Pomocy udzielono 296 razy.

Wsparcie psychologiczne – W ramach działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Gliwicach udzielono wsparcia psychologicznego i poradnictwa specjalistycznego w formie kontaktów telefonicznych. W 2020 r. **objęto wsparciem 67 rodzin** chorych / objętych kwarantanną; **odebrano 824 połączenia** osób szukających wsparcia lub informacji.

Wsparcie osób bezdomnych – W związku z pandemią osoby doświadczające bezdomności, zgłaszające chęć skorzystania z **oferty schroniska dla osób bezdomnych**, w pierwszej kolejności kierowane były do Izolatorium mieszczącego się przy schronisku. Rozwiązanie to pozwalało na ograniczenie ryzyka rozprzestrzeniania się koronawirusa wśród mieszkańców schroniska i zwiększało ich bezpieczeństwo zdrowotne. **W 2020 z oferty Izolatorium skorzystały 92 osoby.**

Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach wspierał również osoby bezdomne przebywające w przestrzeni miejskiej Gliwic. Dotychczasowa formuła wsparcia, związana z monitorowaniem miejsc pobytu osób bezdomnych z ciepłym napojem, kanapkami oraz rozmową motywacyjną ukierunkowaną na skorzystanie przez osoby z oferty placówek, została rozszerzona o monitoring stanu zdrowia oraz zabezpieczanie tych osób w środki ochrony osobistej: maseczki i żele do dezynfekcji rąk. Osobom bezdomnym funkcjonującym w przestrzeni miejskiej dostarczano także niezbędną żywność, odzież, obuwie, koce itp. **Wsparciem w tym zakresie objęto w 2020 r. 113 osób.**

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – W 2020 roku, w którym pandemia stanowiła dodatkowy czynnik sprzyjający konfliktom w rodzinie, w ramach pomocy dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji związanej z podejrzeniem domowej przemocy udzielono wsparcia 381 rodzinom, z czego 233 stanowiły rodziny z dziećmi. Dodatkowo, w związku z izolacją wywołaną stanem zagrożenia epidemiologicznego, w 277 rodzinach, w których została zakończona procedura tzw. Niebieskiej Karty, pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej podjęli monitoring mający na celu nawiązanie ponownego kontaktu i ustalenie obecnej sytuacji rodzinnej.

Wypłata dodatkowego świadczenia dla osób niepełnosprawnych – Ośrodek Pomocy Społecznej uruchomił wypłaty dodatkowych świadczeń osobom niepełnosprawnym w ramach modułu III programu „Pomoc osobom poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi” finansowanego ze środków PFRON. **Świadczenie pieniężne w wysokości 500 zł miesięcznie przysługuje dzieciom i młodzieży oraz osobom dorosłym, niepełnosprawnym będących uczestnikami zajęć w określonych placówkach, które zawiesiły swoją działalność w związku z epidemią. Ze wsparcia skorzystało 196 osób, którym wypłacono łącznie kwotę 447 000 zł.**

Pozostałe działania Ośrodka Pomocy Społecznej związane z przeciwdziałaniem COVID-19

Wsparcie dla osób w izolacji / kwarantannie – W 2020 r. przeprowadzono łącznie 12 614 wywiadów telefonicznych, udzielano wsparcia (głównie informacyjnego) oraz pomocy w zabezpieczeniu podstawowych potrzeb (dostarczenie paczek żywnościowych, leków, wyprowadzanie psów itp.)

Pozyskanie środków / zasobów zewnętrznych związanych z zapobieganiem i przeciwdziałaniem COVID-19

- Ze środków EFS pozyskano w ramach projektu „Nowa jakość pomocy społecznej” **kwotę 40 517,62 zł** na zakup generatorów ozonu, urządzeń do sanityzacji dokumentów, termometrów bezdotykowych, dozowników łokciowych i płynów do dezynfekcji, środków ochrony osobistej.
- Usługi dezynfekcji pomieszczeń, posiłki z dowozem dla osób w izolacji (Regionalny Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej).
- Przeprowadzenie bezpłatnych testów na obecność COVID-19 dla pracowników OPS w ramach projektu „Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin”.

Wsparcie informacyjne dla mieszkańców – Na stronie internetowej Ośrodka utworzono zakładkę „Koronawirus – informacje” zawierającą najważniejsze informacje dotyczące przeciwdziałania COVID-19 oraz poradniki. Przygotowano 8 edycji ulotek dla mieszkańców (dystrybucja za pośrednictwem spółdzielni mieszkaniowych) oraz „Miniporadnik dla pomagaczy” przekazany pracownikom instytucji zajmujących się pomaganiem, szkołom, Policji, Straży Miejskiej, podmiotom leczniczym.

Utworzenie izolatorium przy Ośrodku Interwencji Kryzysowej. – W celu ograniczenia rozprzestrzeniania się koronawirusa dostosowano pomieszczenia Ośrodka Interwencji Kryzysowej, wydzielając przestrzeń dla izolatorium (zapewniając osobom w nim przebywającym dostęp do kuchni oraz łazienki). Takie rozwiązanie pozwalało cyklicznie wyjść naprzeciw osobom w kryzysie, które potrzebowały pomocy w formie schronienia. **Z izolatorium skorzystało 12 rodzin.** Po odbyciu 14-dniowej kwarantanny są przyjmowane do Hostelu lub Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży.

Usługi Asystenta Osoby Niepełnosprawnej

Mimo trwającej epidemii Fundacja Różyczka działająca na zlecenie Miasta Gliwice nieprzerwanie realizowała usługi asystenta osoby niepełnosprawnej. Asystenci zapewniali pomoc osobom niepełnosprawnym m.in. w zakupach, załatwianiu drobnych spraw codziennych, pomoc w dostępie do opieki zdrowotnej, pomoc w wyjściu i powrocie do domu.

Wykonano 4 320 godzin usług dla 42 osób niepełnosprawnych. Koszt zadania wyniósł 122 093,75 zł i został pokryty ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Działalność Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny

Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny zrealizowało projekt „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19” w ramach finansowania z budżetu państwa i Funduszy Europejskich Wiedza Edukacja Rozwój. Głównym celem projektu było zapobieganie i ograniczenie negatywnych skutków epidemii w obszarze pieczy zastępczej poprzez wzmocnienie rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych w zakresie bezpiecznej realizacji zadań tych podmiotów. **W ramach projektu zakupiono i przekazano wychowankom rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych 168 sztuk sprzętu komputerowego (laptopów i komputerów stacjonarnych) wraz z oprogramowaniem, 292 sztuki sprzętu multimedialnego, 34 tys. sztuk maseczek, 42 tys. sztuk rękawiczek, 300 litrów środków dezynfekcyjnych.**

Ponadto wyposażono 5 miejsc do kwarantanny: 2 w domach dziecka, 2 w pogotowiacz rodzinnych oraz 1 w nowo powstającym rodzinnym domu dziecka. Na powyższe zakupy wydatkowano 689 565,78 zł. Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny oferowało **bezpłatne wsparcie terapeutyczne.**

Działania Powiatowego Urzędu Pracy

Pracodawcy mogli uzyskać bezpośrednie wsparcie finansowe w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gliwicach w ramach tzw. Tarczy Antykryzysowej. Do końca 2020 roku PUP pozyskał na ten cel **116 685 tys. zł.**, przyjął **18 201 wniosków składanych przez przedsiębiorców i organizacje pozarządowe.** Do 31 grudnia PUP wypłacił ponad **113,7 mln zł**, w tym **67 426 689 zł na pożyczki, 11 196 120 zł na dofinansowania części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, 34 419 530 zł na dofinansowania części kosztów wynagrodzeń pracowników przedsiębiorstw i 710 247 zł dla organizacji pozarządowych.**

Działania Centrum Ratownictwa Gliwice

Centrum Ratownictwa Gliwice od 10 marca 2020 roku stale monitorowało sytuację epidemiczną w mieście i realizowało następujące działania związane z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19:

Przyjmowanie zgłoszeń oraz udzielanie informacji mieszkańcom – Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego dla Miasta Gliwice odpowiedzialne było za zapewnienie całodobowego przepływu informacji na potrzeby realizacji działań bieżących.

Przygotowanie miejsc kwarantanny na terenie miasta Gliwice – Do najważniejszych zadań związanych z zapobieganiem rozprzestrzenianiu się epidemii było przygotowanie miejsc kwarantanny. Podstawą do uruchomienia obiektu było polecenie nr 25/2020 Wojewody Śląskiego z 14 marca 2020 r. Wspólnie z PSSE przeprowadzono kontrolę wybranych obiektów przeznaczonych jako potencjalne miejsca dla osób odbywających kwarantannę. Prowadzono rozmowy z właścicielami obiektów dotyczące dostosowania budynków do standardów bezpieczeństwa epidemicznego, jednak ostatecznie (z powodów niezależnych od CRG) nie doszło do uruchomienia miejsc kwarantanny.

Prowadzenie miejskiego magazynu COVID-19 oraz dystrybucja środków ochrony osobistej na potrzeby miejskich jednostek organizacyjnych. – CRG stworzyło bazę magazynową, której głównym celem było zapewnienie dostępności środków ochrony indywidualnej dla podmiotów (w tym miejskich jednostek organizacyjnych) zaangażowanych w walkę z pandemią. Przedsięwzięcie wymagało zorganizowania autonomicznej przestrzeni magazynowej, koniecznej do prowadzenia dystrybucji. W ramach zadania zbierano zapotrzebowanie na określone produkty, a następnie realizowano zamówienia publiczne. Dodatkowo CRG było zaangażowane w dystrybucję środków ochrony osobistej dla szkół, w których były organizowane egzaminy gimnazjalne oraz matury w czerwcu 2020 r. Każdy z podmiotów otrzymał płyny do dezynfekcji, przyłbice oraz rękawiczki. Na wyposażeniu magazynu znajdują się m.in. maseczki chirurgiczne, FFP2 i FFP3, kombinezony, przyłbice, rękawiczki, fartuchy, zestawy indywidualnej ochrony biologicznej, płyny do dezynfekcji.

Tabela 173. **Wydatki poniesione w 2020 roku na zakupy związane z przeciwdziałaniem COVID-19**

Lp.	Rodzaj wydatków	razem
Sprzęt ochrony osobistej, środki dezynfekcyjne, w tym:		
	maski	
	gogle	
	rękawiczki	
1	przyłbice	1 561 151,34
	kombinezony	
	fartuchy	
	środek do dezynfekcji rąk	
	środek do dezynfekcji powierzchni	
Inne wydatki:		
2	zakupy inwestycyjne, m.in. zakup dwóch kontenerów do magazynowania sprzętu ochrony osobistej; zakup sprzętu komputerowego, zakup ozonatora, stojaków do dezynfekcji	115 506,00

Rozdział 9. Podsumowanie działalności Prezydenta w 2020 r.

Lp.	Rodzaj wydatków	razem
	usługi telekomunikacyjne	
	wynajem kontenerów do magazynowania sprzętu ochrony osobistej	31 366,51
	konsultacje medyczne – doradca do spraw chorób zakaźnych	
	SUMA	1 708 023,85

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach

Dystrybucja środków ochrony osobistej przekazanych przez Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach oraz Ministerstwo Zdrowia. Na przełomie sierpnia i września 2020 r. wraz z Państwową Strażą Pożarną i Ochotniczą Strażą Pożarną zorganizowano transport i dystrybucję płynów, maseczek oraz termometrów do szkół publicznych i niepublicznych na terenie miasta. Pula środków ochrony dla podstawowej opieki zdrowotnej (33 podmioty):

- Pulsoksymetry: 29 szt.
- Fartuch niejałowy: 330 szt.
- Gogle ochronne: 165 szt.
- Przyłbice ochronne: 330 szt.
- Termometry bezdotykowe: 33 szt.
- Maseczki: 33 tys. szt.
- FFP: 660 szt.
- Rękawiczki jednorazowe: 16,5 tys. szt.
- Płyny do dezynfekcji powierzchni 5l: 66 szt.;

Pula środków ochrony indywidualnej przekazanych dla szkół publicznych i niepublicznych:

- Maseczki: 232 100 szt.
- Płyny: 4 155 szt.
- Termometry: 160 szt.

Realizacja zadań związanych z usługą stwierdzania zgonu – Z uwagi na zaistniałą sytuację niezbędne było podjęcie działań związanych ze stwierdzaniem zgonów w miejscach publicznych i niepublicznych (zadanie realizowane we współpracy ze Szpitalem Miejskim).

Zatrudnienie doradcy ds. chorób zakaźnych – Z opinii konsultanta korzystały jednostki, takie jak Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach, CRG, Urząd Miejski, domy pomocy społecznej czy Straż Miejska.

Ozonowanie – Na potrzeby walki z COVID-19 dla Centrum Ratownictwa Gliwice zostały zakupione generatory ozonu oraz miernik ozonu za łączną kwotę 47 439,50 zł. Akcje przeprowadzono w wybranych placówkach użyteczności publicznej; oprócz tego generatory użyczono Szpitalowi Miejskiemu nr 4 w Gliwicach, Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Gliwicach, Straży Miejskiej, Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny, Domowi Pomocy Społecznej, Ochotniczej Straży Pożarnej w Bojkowie, Brzezince, Ostropie;

Współpraca z GCOP – Prowadzono ją w zakresie wdrożenia i funkcjonowania Gliwickiej Bazy Wsparcia wspomagającej wzajemną pomoc i współpracę w walce z epidemią.

Dystrybucja przyłbic – Przyłbice zostały przekazane przez Opel Manufacturing Poland Sp. z o.o. dla m.in. domów pomocy społecznej (listopad 2020 r.).

Wymazy

Osoby, które otrzymały od lekarza POZ skierowanie na badanie w kierunku COVID-19, mogły je zrealizować w Gliwicach w trzech mobilnych punktach wymazowych: w Szpitalu Miejskim nr 4 przy ul. Zygmunta Starego 20, w Szpitalu VITO-Med przy ul. Radiowej 2 oraz w Gyncentrum przy ul. Błonie 3.

Opieka nad dziećmi do lat 3

Miasto Gliwice utrzymywało dotację dla żłobków niepublicznych za czas ich zamknięcia w związku z pandemią COVID-19, na dotychczasowych warunkach.

Straż Miejska

Zakupiono megafony na patrole dla Straży Miejskiej w Gliwicach (1 050,00 zł) na potrzeby emisji komunikatów dla mieszkańców dotyczących pandemii i przestrzegania wprowadzonych obostrzeń.

Tabela 174. **Zestawienie wydanego w 2020 roku sprzętu ochrony indywidualnej**

Lp.	Nazwa sprzętu/środków ochrony osobistej	Suma wydanych produktów	Podmioty, które otrzymały sprzęt
1	Maseczka higieniczna	24 750 szt.	Ośrodek Pomocy Społecznej Domy opieki społecznej Straż Miejska w Gliwicach Państwowa Straż Pożarna
2	Maseczka chirurgiczna	8 331 szt.	Ośrodek Pomocy Społecznej Domy opieki społecznej Straż Miejska w Gliwicach Miejska Biblioteka Publiczna Ochotnicze Straże Pożarne Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Gliwickie
3	Maseczka FFP2/KN95	3 040 szt.	Ośrodek Pomocy Społecznej Domy opieki społecznej Straż Miejska w Gliwicach Hospicjum Miłosierdzia Bożego w Gliwicach
4	Maseczka FFP3	1 015 szt.	Ośrodek Pomocy Społecznej Domy opieki społecznej Straż Miejska w Gliwicach Ochotnicze Straże Pożarne Szpital Miejski nr 4 w Gliwicach
5	Maseczka wielokrotnego użytku	999 szt.	Ośrodek Pomocy Społecznej Straż Miejska w Gliwicach Zakład Gospodarki Mieszkaniowej
6	Przyłbice	823 szt.	Ośrodek Pomocy Społecznej Domy opieki społecznej Straż Miejska w Gliwicach Miejska Biblioteka Publiczna Placówki oświatowe SM Sezam

Rozdział 9. Podsumowanie działalności Prezydenta w 2020 r.

Lp.	Nazwa sprzętu/środków ochrony osobistej	Suma wydanych produktów	Podmioty, które otrzymały sprzęt
7	Gogle	240 szt.	Ośrodek Pomocy Społecznej Domy opieki społecznej Hospicjum Miłosierdzia Bożego w Gliwicach Straż Miejska w Gliwicach
8	Kombinezon polipropylenowy	786 szt.	Ośrodek Pomocy Społecznej Domy opieki społecznej Straż Miejska w Gliwicach Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny Hospicjum Miłosierdzia Bożego w Gliwicach Ochotnicze Straż Pożarne
9	Kombinezon ochrony biologicznej	450 szt.	Ośrodek Pomocy Społecznej Domy opieki społecznej Straż Miejska w Gliwicach Ochotnicze Straż Pożarne SM Sezam
10	Ośłony na buty	340 szt.	Straż Miejska w Gliwicach Domy opieki społecznej
11	Zestawy ochrony biologicznej	55 szt.	Straż Miejska w Gliwicach Ośrodek Pomocy Społecznej
12	Fartuchy	4 648 szt.	Ośrodek Pomocy Społecznej Domy opieki społecznej SM Sezam Hospicjum Miłosierdzia Bożego w Gliwicach ZOL Gliwice
13	Płyn do dezynfekcji rąk	347 szt.	PCK Zarząd Dróg Miejskich w Gliwicach Straż Miejska w Gliwicach SM Sezam Miejska Biblioteka Publiczna Ośrodek Pomocy Społecznej Domy opieki społecznej Hospicjum Miłosierdzia Bożego w Gliwicach Placówki oświatowe Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Gliwickie
14	Płyn do dezynfekcji powierzchni	289 szt.	PCK Zarząd Dróg Miejskich w Gliwicach Straż Miejska w Gliwicach SM Sezam Miejska Biblioteka Publiczna Ośrodek Pomocy Społecznej Domy opieki społecznej Hospicjum Miłosierdzia Bożego w Gliwicach Szkoły Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Gliwickie

Lp.	Nazwa sprzętu/środków ochrony osobistej	Suma wydanych produktów	Podmioty, które otrzymały sprzęt
15	Rękawice ochrony biologicznej	310 par	Straż Miejska w Gliwicach Ośrodek Pomocy Społecznej Domy opieki społecznej Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Gliwickie
16	Rękawiczki jednorazowe	833 opak.	Straż Miejska w Gliwicach Ośrodek Pomocy Społecznej Domy opieki społecznej Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Gliwickie Szkoły Miejska Biblioteka Publiczna Hospicjum Miłosierdzia Bożego w Gliwicach SM Sezam

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach

Obsługa klientów w Urzędzie Miejskim w czasie epidemii

Tabela 175. Obsługa klientów w Urzędzie Miejskim w okresie od 16 marca do 31 grudnia 2020 roku

	Liczba udzielonych porad telefonicznych	Liczba przyjętych klientów
Marzec	6 517	1 998
Kwiecień	17 311	2 260
Maj	21 881	4 945
Czerwiec	28 321	6 223
Lipiec	29 687	11 150
Sierpień	23 777	15 935
Wrzesień	26 247	18 307
Październik	26 867	19 414
Listopad	23 581	13 170
Grudzień	23 780	14 079
RAZEM:	227 969	107 481

Źródło: Biuro Obsługi Interesantów UM w Gliwicach

Tabela 176. Obsługa klientów w Wydziale Spraw Obywatelskich w 2020 roku

Obsługa klientów w Wydziale Spraw Obywatelskich w 2020 roku	
Obsługa klientów zewnętrznych, w tym:	42 161
- przyjęcie wniosków o wydanie dowodu osobistego	10 164 (w tym 2641 w formie elektronicznej, co stanowi 35,1% wszystkich wniosków)
- odbiór (wydanie) dowodu osobistego	9 925
- przyjęcie formularzy zgłoszeń meldunkowych	10 197 (w tym 1750 w formie elektronicznej, co stanowi 20,7% wszystkich formularzy)
Liczba udostępnionych danych osobowych z rejestru mieszkańców	2 591
Liczba udostępnionych danych osobowych z rejestru PESEL	2 832
Liczba udostępnionych danych jednostkowych z Rejestru Dowodów Osobistych	257
Liczba udostępnionej dokumentacji związanej z dowodem osobistym	747
Liczba wyjazdów indywidualnych bezpośrednio do miejsca zamieszkania mieszkańców Gliwic, w tym:	87
- w celu złożenia wniosku o wydanie dowodu osobistego	29
- w celu odbioru dowodów osobistych	58
Liczba wydanych decyzji meldunkowych	542

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich UM w Gliwicach

Pomoc dla przedsiębiorców

Do 31 grudnia 2020 r. do Urzędu Miejskiego w Gliwicach wpłynęło 391 wniosków o udzielenie ulg w zapłacie podatków lokalnych, w większości w zakresie podatku od nieruchomości. Wydano decyzje o umorzeniu zaległości podatkowych w wysokości 683 tys. zł, odroczone termin zapłaty podatku w wysokości 3,4 mln zł i rozłożono na raty płatność podatku w wysokości ok. 1 mln zł. W ramach Gliwickiego Pakietu Pomocy dla Przedsiębiorców udzielono także ulg w zakresie należności z tytułu czynszu dzierżawnego. Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach udzielał wsparcia w ramach tzw. rządowej Tarczy Antykryzysowej. Powiatowy Urząd Pracy pozyskał już na ten cel ponad 116 mln zł, przyjął ponad 18 tys. wniosków składanych przez przedsiębiorców i organizacje pozarządowe.

Spis tabel

Tabela 1.	Powierzchnia wybranych miast Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, województwa śląskiego i Polski – stan na 31 grudnia 2019 roku.....	4
Tabela 2.	Powierzchnia Gliwic z podziałem na dzielnice* – stan na 2020 rok.....	5
Tabela 3.	Wybrane wskaźniki demograficzne dla Gliwic, wybranych miast Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, województwa śląskiego i Polski w 2019 roku.....	6
Tabela 4.	Liczba mieszkańców Gliwic według rodzaju pobytu oraz w podziale na płeć w latach 2016–2020.....	6
Tabela 5.	Napływ i odpływ ludności w Gliwicach w latach 2016–2020.....	6
Tabela 6.	Liczba przyjętych zgłoszeń meldunkowych złożonych przez cudzoziemców (z podziałem na obywatelstwo) w Gliwicach w latach 2018–2020.....	7
Tabela 7.	Liczba osób zameldowanych na pobyt stały w dzielnicach* Gliwic w latach 2016–2020.....	7
Tabela 8.	Urodzenia żywe i zgony w latach 2016–2020.....	8
Tabela 9.	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców jako wskaźnik demograficzny w miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w latach 2015–2019.....	8
Tabela 10.	Liczba małżeństw w Gliwicach w latach 2016–2020.....	9
Tabela 11.	Liczba rozwodów i separacji w Gliwicach w latach 2016–2020.....	9
Tabela 12.	Radni Rady Miasta Gliwice kadencji 2018–2023.....	11
Tabela 13.	Uchwały podjęte w 2020 roku w podziale na wnioskodawcę.....	13
Tabela 14.	Uchwały podjęte w 2020 roku w podziale na kategorie.....	13
Tabela 15.	Rady dzielnic* i ich przewodniczący w kadencji 2019–2024 w Gliwicach.....	15
Tabela 16.	Liczba obsadzonych etatów w wydziałach Urzędu Miejskiego w Gliwicach z uwzględnieniem osób zatrudnionych na zastępstwo w latach 2016–2020.....	16
Tabela 17.	Statystyka spraw w Biurze Obsługi Interesantów oraz w Referacie Rejestracji Pojazdów w latach 2016–2020.....	17
Tabela 18.	Informatyzacja Urzędu Miejskiego w Gliwicach w latach 2016–2020.....	19
Tabela 19.	Liczba wniosków składanych i zadań wybranych do realizacji w latach 2016–2020.....	26
Tabela 20.	Typy projektów, jakie były wybierane przez gliwiczian w budżecie partycypacyjnym (GBO) w latach 2016–2020.....	26
Tabela 21.	Struktura gliwickich organizacji pozarządowych według głównych obszarów działalności w latach 2016–2020.....	30
Tabela 22.	Liczba inicjatyw nakierowanych na pielęgnowanie dziedzictwa historycznego i kulturowego miasta oraz liczba zaangażowanych w nie osób w latach 2016–2020.....	31
Tabela 23.	Wolontariat w Gliwicach w latach 2016–2020.....	31
Tabela 24.	Szkolenia, warsztaty i konsultacje organizowane przez GCOP w latach 2016–2020.....	32
Tabela 25.	Konkursy* i nabory wniosków** inicjowane przez miasto w latach 2016–2020.....	32
Tabela 26.	Dotacje na zadania zlecone do realizacji stowarzyszeniom i pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych w latach 2016–2020 [w tys. zł] ...	32
Tabela 27.	Sprzedaż miejskich nieruchomości zabudowanych w latach 2016–2020.....	37
Tabela 28.	Struktura komunalnych lokali mieszkalnych w budynkach w latach 2016–2020....	38
Tabela 29.	Inwestycje i remonty Zarządu Budynków Miejskich I Towarzystwa Budownictwa Społecznego w latach 2016–2020.....	39
Tabela 30.	Inwestycje i remonty Zarządu Budynków Miejskich II Towarzystwa Budownictwa Społecznego w latach 2016–2020.....	40
Tabela 31.	Zaległości czynszowe w mieszkaniach komunalnych w latach 2016–2020 narastająco [tys. zł].....	40
Tabela 32.	Liczba mieszkań i lokali użytkowych oddanych do użytku przez ZBM I i II TBS w 2020 roku.....	41

Tabela 33.	Liczba lokali socjalnych przyznanych w poszczególnych latach a zidentyfikowane potrzeby w latach 2016–2020.....	41
Tabela 34.	Wpływy do budżetu z tytułu pierwszych opłat za ustanowienie użytkowania wieczystego gruntów związanych ze zbywaniem lokali w latach 2016–2020 [zł netto]	41
Tabela 35.	Przeniesienie własności nieruchomości miejskich z podziałem według tytułów prawnych w latach 2016–2020.....	41
Tabela 36.	Decyzje, opinie i inne zadania w latach 2016–2020	43
Tabela 37.	Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które weszły w życie w latach 2016–2020.....	43
Tabela 38.	Lista miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego będących w trakcie sporządzania – stan na 31 grudnia 2020 roku	45
Tabela 39.	Dane dotyczące struktury opinii konserwatorskich remontów elewacji i dachów realizowanych w latach 2016–2020	46
Tabela 40.	Struktura wydanych pozwoleń na budowę (w tym zgłoszenia budowy) w latach 2016–2020.....	47
Tabela 41.	Pozwolenie na budowę na przedsięwzięcia komercyjne z podziałem na rodzaj inwestycji w latach 2016–2020	47
Tabela 42.	Pozwolenia na budowę na przedsięwzięcia mieszkaniowe (w tym zgłoszenia budowy) z podziałem na rodzaj inwestycji w latach 2016–2020	48
Tabela 43.	Decyzje, opinie i inne zadania w latach 2016–2020	48
Tabela 44.	Zwolnienie z podatku od nieruchomości wyremontowanych kamienic sprzed 1945 roku w latach 2016–2020.....	48
Tabela 45.	Działki przygotowane na cele mieszkaniowe w latach 2016–2020.....	49
Tabela 46.	Liczba zarejestrowanych pojazdów oraz liczba wydanych praw jazdy w latach 2016–2020.....	49
Tabela 47.	Liczba pojazdów sprowadzanych z zagranicy w latach 2016–2020.....	49
Tabela 48.	Liczba ośrodków szkolenia kierowców oraz liczba instruktorów nauki jazdy w latach 2016–2020.....	49
Tabela 49.	Liczba postępowań w sprawie cofnięcia uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi, prowadzona na podstawie otrzymanych orzeczeń sądowych w latach 2016–2020.....	50
Tabela 50.	Wypadki komunikacyjne według dzielnic w Gliwicach (lata 2016–2020)	50
Tabela 51.	Wypadki komunikacyjne w Gliwicach w porównaniu do gmin sąsiadujących (lata 2019–2020).....	51
Tabela 52.	Stan taboru PKM Sp. z o.o. w Gliwicach i zestawienie środków z budżetu miasta na zakup autobusów w latach 2016–2020	51
Tabela 53.	Działalność usługowa PKM w latach 2016–2020.....	52
Tabela 54.	Dotacje z budżetu miasta na komunikację publiczną w latach 2016–2020, przekazane do Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii [tys. zł]	52
Tabela 55.	Przebieg istniejących tras rowerowych – stan na 31 grudnia 2020 roku.	52
Tabela 56.	Inwestycje i remonty w zakresie transportu – drogi, obiekty mostowe	56
Tabela 57.	Inwestycje i remonty w zakresie gospodarki komunalnej, ochrony środowiska i zagospodarowania terenów.....	57
Tabela 58.	Inwestycje i remonty w zakresie kultury fizycznej i sportu.....	58
Tabela 59.	Inwestycje i remonty zrealizowane w placówkach oświatowych.....	58
Tabela 60.	Inwestycje i remonty w zakresie obiektów użyteczności publicznej	60
Tabela 61.	Inwestycje i remonty w zakresie gospodarki mieszkaniowej.....	60
Tabela 62.	Zakup urządzeń, ruchomości itp.	61
Tabela 63.	Inne inwestycje.....	61
Tabela 64.	Powietrze – poziom zanieczyszczenia środowiska w mieście* w latach 2016–2020	63
Tabela 65.	Stężenie pyłu zawieszonego PM10* w Gliwicach, Bytomiu, Katowicach, Sosnowcu i Tychach w latach 2016–2020	63
Tabela 66.	Powierzchnia zieleni w Gliwicach w latach 2016–2020 [ha]*	64
Tabela 67.	Parki w Gliwicach – powierzchnia [ha], stan na 31 grudnia 2020 roku.....	64

Tabela 68.	Nasadzanie i wycinka drzew na terenach miejskich (bez uwzględnienia terenów prywatnych) w Gliwicach w latach 2016–2020 [szt.]	65
Tabela 69.	Nasadzania krzewów i kwiatów sezonowych w Gliwicach w latach 2016–2020 [szt.]	65
Tabela 70.	Wielkość terenów zielonych [ha] przypadających na 100 tys. mieszkańców*	65
Tabela 71.	Wybrane wydarzenia edukacyjno-promocyjne w Gliwicach w 2020 roku.....	68
Tabela 72.	Liczba i wartość dotacji na wdrożenie systemów grzewczych mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska w latach 2016–2020	69
Tabela 73.	Liczba i wartość dotacji na instalacje Odnawialnych Źródeł Energii w latach 2016–2020	70
Tabela 74.	Struktura odbiorców wody w Gliwicach ze względu na cel wykorzystania wody, lata 2016–2020 [tys. m ³]	71
Tabela 75.	Struktura wody pobranej ze względu na źródło pochodzenia, lata 2016–2020 [tys. m ³] [%].....	71
Tabela 76.	Dobowe zużycie wody w litrach w przeliczeniu na jednego mieszkańca Gliwic, lata 2016–2020	72
Tabela 77.	Długość sieci infrastrukturalnej na terenie Gliwic w latach 2016–2020 [km].....	72
Tabela 78.	Ilość ścieków odprowadzanych z terenu Gliwic kanalizacją i transportem asenizacyjnym średnio na dobę w latach 2016–2020.....	72
Tabela 79.	Ilość ścieków odprowadzanych z całego obszaru działania PWiK* Gliwice w latach 2016–2020 [m ³].....	73
Tabela 80.	Ilość odprowadzanych ścieków z podziałem na gospodarstwa domowe, przemysł i inne w latach 2016–2020 [m ³]*	73
Tabela 81.	Ilość odpadów przyjmowana do instalacji przetwarzania odpadów oraz sprzedaż energii z elektrowni biogazowej w latach 2016–2020 [Mg]	74
Tabela 82.	Selektywna zbiórka odpadów w latach 2016–2020.....	74
Tabela 83.	Ilość odpadów przyjmowana do PSZOK w latach 2016–2020 [Mg]	75
Tabela 84.	Liczba podmiotów gospodarczych w Gliwicach w latach 2015–2019 według rodzaju działalności.....	78
Tabela 85.	Podmioty gospodarcze nowo zarejestrowane według sektorów własnościowych w Gliwicach w latach 2015–2019	79
Tabela 86.	Wnioski o ogłoszenie upadłości firm z terenu miasta w latach 2016–2020.....	80
Tabela 87.	Nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze w miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w latach 2015–2019.....	80
Tabela 88.	Wielkość terenów przygotowanych pod inwestycje oraz liczba rozstrzygniętych przetargów w mieście w latach 2016–2020	81
Tabela 89.	Liczba ofert pracy zgłaszanych od stycznia do grudnia 2020 roku według statystyki Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	82
Tabela 90.	Liczba nowych miejsc pracy zgłoszonych przez pracodawców do PUP w latach 2016–2020	83
Tabela 91.	Liczba bezrobotnych w Gliwicach, w wybranych miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, w województwie śląskim i kraju w latach 2016–2020... ..	84
Tabela 92.	Osoby bezrobotne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gliwicach w latach 2016–2020	84
Tabela 93.	Struktura wiekowa osób bezrobotnych w Gliwicach w latach 2016–2020.....	85
Tabela 94.	Struktura wykształcenia osób bezrobotnych w Gliwicach w latach 2016–2020....	85
Tabela 95.	Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w latach 2016–2020.....	86
Tabela 96.	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w latach 2015–2019	86
Tabela 97.	Budżet Miasta Gliwice w latach 2016–2020 [tys. zł]	88
Tabela 98.	Liczba i wartość udzielonych zamówień publicznych w latach 2016–2020 [tys. zł]	88
Tabela 99.	Dochody miasta z podziałem na źródła dochodów w latach 2016–2020 [tys. zł]	89
Tabela 100.	Wpływy z lokalnych podatków i opłat w latach 2016–2020 [tys. zł].....	90

Tabela 101.	Stopa obsługi zadłużenia (wydatki związane z obsługą zadłużenia jako odsetek dochodów własnych gminy) w latach 2016–2020	91
Tabela 102.	Struktura wydatków Miasta Gliwice w latach 2016–2020 [tys. zł]	92
Tabela 103.	Wydatki w podziale na działy klasyfikacji budżetowej w latach 2016–2020 [tys. zł]	92
Tabela 104.	Dochody z odsetek z tytułu lokat terminowych oraz rachunku skonsolidowanego w latach 2016–2020 [tys. zł]	96
Tabela 105.	Oceny ratingowe w wybranych miastach – stan na 31 grudnia 2020 roku.....	96
Tabela 106.	Wykaz spółek komunalnych i innych spółek prawa handlowego, w których miasto posiada udziały i akcje – stan na 31 grudnia 2020 roku.....	97
Tabela 107.	Wartość mienia w ewidencji bilansowej Urzędu Miejskiego	99
Tabela 108.	Nieruchomości niezabudowane i zabudowane, włączone do majątku miasta w latach 2016–2020	102
Tabela 109.	Liczba placówek ochrony zdrowia w latach 2016–2020	103
Tabela 110.	Liczba placówek ochrony zdrowia w 2020 roku.....	104
Tabela 111.	Problem narkomanii w Gliwicach dla terenu Gliwic i powiatu gliwickiego* w latach 2016–2020	106
Tabela 112.	Przestępstwa w zakresie problemów narkomanii dla terenu Gliwic i powiatu gliwickiego* w latach 2016–2020.....	106
Tabela 113.	Dane dotyczące opieki nad dziećmi do lat 3 w Gliwicach w latach 2016–2020	107
Tabela 114.	Placówki wsparcia dziennego – dane za 2020 rok	108
Tabela 115.	Świadczenia z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w latach 2016–2020.....	110
Tabela 116.	Struktura ponoszonych wydatków w ramach wybranych zadań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w latach 2016–2020	111
Tabela 117.	Liczba miejsc i podopieczni w Domu Pomocy Społecznej „Opoka” dla osób somatycznie chorych w latach 2016–2020.....	112
Tabela 118.	Liczba miejsc i podopieczni w Domu Pomocy Społecznej „Nasz Dom” w latach 2016–2020	112
Tabela 119.	Liczba miejsc i podopieczni w Domu Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr Służebniczek NMP przy ul. Odrowążów w latach 2016–2020	113
Tabela 120.	Mieszkańcy Gliwic kierowani i umieszczani w DPS poza Gliwicami w latach 2016–2020	113
Tabela 121.	Liczba rodzin zastępczych i dzieci w rodzinach zastępczych w latach 2016–2020	113
Tabela 122.	Podział rodzin zastępczych ze względu na pokrewieństwo w latach 2016–2020.....	114
Tabela 123.	Liczba rodzin zastępczych zawodowych i dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych zawodowych w latach 2016–2020.....	114
Tabela 124.	Liczba miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2016–2020	114
Tabela 125.	Liczba nowo przyjętych dzieci z Gliwic do instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2016–2020	114
Tabela 126.	Liczba miejsc w mieszkaniach chronionych dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej w latach 2016–2020.....	115
Tabela 127.	Punkty bezpłatnych porad prawnych dla mieszkańców Gliwic (poza ustawą)	117
Tabela 128.	Struktura imprez organizowanych przez Teatr Miejski w latach 2016–2020.....	120
Tabela 129.	Muzeum w Gliwicach – budżet i działalność towarzysząca w latach 2016–2020	122
Tabela 130.	Sieć placówek Miejskiej Biblioteki Publicznej w latach 2016–2020.....	123
Tabela 131.	Zbiory w Miejskiej Bibliotece Publicznej w latach 2016–2020	123
Tabela 132.	Zarejestrowani czytelnicy i wypożyczenia z Miejskiej Biblioteki Publicznej w latach 2016–2020	123
Tabela 133.	Liczba imprez kulturalnych w Gliwicach w latach 2016–2020	124
Tabela 134.	Wydarzenia kulturalne organizowane przez Miasto Gliwice i finansowane z budżetu miasta w latach 2016–2020	124
Tabela 135.	Imprezy organizowane z udziałem środków z budżetu miasta w latach 2016–2020	125
Tabela 136.	Wykaz i krótka charakterystyka cyklicznych imprez kulturalnych w 2020 roku..	125

Tabela 137.	Struktura miejskich szkół i placówek oświatowych w Gliwicach w latach 2016-2020	131
Tabela 138.	Struktura niepublicznych szkół i placówek oświatowych w Gliwicach w latach 2016–2020	132
Tabela 139.	Liczba uczniów szkół publicznych prowadzonych przez Miasto Gliwice w danym roku szkolnym w latach 2016–2020	132
Tabela 140.	Liczba uczniów szkół publicznych ponadgimnazjalnych / ponadpodstawowych prowadzonych przez Miasto Gliwice w danym roku szkolnym w latach 2016-2020	133
Tabela 141.	Edukacja przedszkolna w latach 2016–2020	134
Tabela 142.	Kształcenie dwujęzyczne z językiem niemieckim w latach 2016–2020 (do poziomu szkoły średniej) w szkołach publicznych prowadzonych przez Miasto Gliwice ..	134
Tabela 143.	Kształcenie dwujęzyczne z językiem angielskim w latach 2016–2020 (do poziomu szkoły średniej) w szkołach publicznych prowadzonych przez Miasto Gliwice ..	134
Tabela 144.	Kształcenie dwujęzyczne z językiem angielskim w latach 2018–2020 w szkołach średnich publicznych prowadzonych przez Miasto Gliwice	135
Tabela 145.	Liczba absolwentów szkół publicznych prowadzonych przez Miasto Gliwice w latach 2015–2020	135
Tabela 146.	Odsetek absolwentów szkół publicznych prowadzonych przez Miasto Gliwice, którzy zdali egzamin maturalny [%]	135
Tabela 147.	Stypendia Prezydenta Miasta dla uzdolnionych uczniów w latach 2016–2020.....	136
Tabela 148.	Uczniowie i nauczyciele w szkołach publicznych prowadzonych przez Miasto Gliwice w latach 2016–2020	136
Tabela 149.	Poziom wykształcenia kadry nauczycielskiej w publicznych szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Gliwice w stosunku do ogólnej liczby etatów w latach 2016–2020 [%].....	137
Tabela 150.	Nauczyciele w publicznych szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Gliwice według posiadanego stopnia awansu zawodowego w latach 2016–2020 [%]	137
Tabela 151.	Oddziały integracyjne i specjalne oraz nauczanie indywidualne i zindywidualizowana ścieżka edukacyjna w latach 2016–2020 w publicznych szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Gliwice	138
Tabela 152.	Liczba opinii o wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka oraz liczba dzieci objętych wspomaganie w latach 2016–2020 w placówkach prowadzonych przez Miasto Gliwice.....	139
Tabela 153.	Projekty z obszaru edukacji współfinansowane ze środków zewnętrznych w 2020 roku.....	139
Tabela 154.	Liczba studiujących w Gliwicach w latach 2016–2020	143
Tabela 155.	Liczba uczelni oraz liczba oferowanych kierunków kształcenia na uczelniach w latach 2016–2020	144
Tabela 156.	Liczba firm współpracujących z uczelniami wyższymi w latach 2016–2020.....	144
Tabela 157.	Obiekty sportowe i rekreacyjne w Gliwicach aktywne w 2020 roku	146
Tabela 158.	Zaplecze sportowo-rekreacyjne w Gliwicach w latach 2016–2020	148
Tabela 159.	Wykaz sekcji sportowych – stan na 31 grudnia 2020 roku	149
Tabela 160.	Sport w mieście w latach 2016–2020	149
Tabela 161.	Wykaz i krótka charakterystyka cyklicznych imprez sportowo-rekreacyjnych w latach 2016–2020	150
Tabela 162.	Struktura wydatków na działalność sportowo-rekreacyjną w latach 2016–2020	154
Tabela 163.	Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych dla terenu Gliwic i powiatu gliwickiego* w latach 2016–2020	155
Tabela 164.	Wykrywalność przestępstw dla terenu Gliwic i powiatu gliwickiego* w latach 2016–2020 [%]	156
Tabela 165.	Liczba kamer miejskiego monitoringu wizyjnego w podziale na dzielnice w latach 2017–2020 (bez kamer będących własnością Zarządu Dróg Miejskich, z monitoringu drogowego)	157
Tabela 166.	Interwencje związane ze zwierzętami (żywymi/martwymi) w latach 2016–2020	158

Tabela 167.	Liczba interwencji Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego spowodowanych zjawiskami pogodowymi z podziałem na dzielnice w latach 2016–2020	159
Tabela 168.	Liczba interwencji Państwowej Straży Pożarnej spowodowanych zjawiskami pogodowymi z podziałem na dzielnice w latach 2016–2020	160
Tabela 169.	Liczba pożarów i miejscowych zagrożeń w latach 2016–2020	162
Tabela 170.	Wybrane wykroczenia skutkujące mandatem karnym, nałożone przez Straż Miejską w latach 2016–2020	163
Tabela 171.	Rodzaj i liczba interwencji podjętych przez Straż Miejską w latach 2016–2020.	163
Tabela 172.	Sposoby zakończenia interwencji Straży Miejskiej w latach 2016–2020	165
Tabela 173.	Wydatki poniesione w 2020 roku na zakupy związane z przeciwdziałaniem COVID-19	186
Tabela 174.	Zestawienie wydanych w 2020 roku sprzętu ochrony indywidualnej	188
Tabela 175.	Obsługa klientów w Urzędzie Miejskim w okresie od 16 marca do 31 grudnia 2020 roku	190
Tabela 176.	Obsługa klientów w Wydziale Spraw Obywatelskich w 2020 roku	191

Spis wykresów

Wykres 1.	Liczba mieszkańców wybranych miast Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego – stan na 31 grudnia 2019 roku.....	4
Wykres 2.	Liczba realizowanych projektów w poszczególnych programach operacyjnych (Perspektywa finansowa 2014–2020, stan na 31 grudnia 2020 roku).....	33
Wykres 3.	Wartość dofinansowania projektów w poszczególnych programach operacyjnych (Perspektywa finansowa 2014–2020, stan na 31 grudnia 2020 roku) [w mln zł]	33
Wykres 4.	Stężenie pyłu zawieszonego PM10 w Gliwicach w latach 2016–2020	62
Wykres 5.	Wartość PKB przypadająca na jednego mieszkańca Polski, województwa śląskiego oraz podregionu gliwickiego (dane za 2018 rok).....	77
Wykres 6.	Działalność gospodarcza osób fizycznych w Gliwicach w latach 2016–2020.....	79
Wykres 7.	Dochody i wydatki budżetu Miasta Gliwice w latach 2016–2020 [tys. zł].....	87
Wykres 8.	Dochody własne jako odsetek wszystkich dochodów w latach 2017–2020	91
Wykres 9.	Liczba miejsc pracy dla osób z orzeczonym stopniem niepełnosprawności w latach 2016–2020	110
Wykres 10.	Liczba mandatów karnych nałożonych przez Straż Miejską (na 100 tys. mieszkańców) w latach 2016–2020	165
Wykres 11.	Prelekcje w placówkach oświatowych w latach 2016–2020.....	165
Wykres 12.	Liczba zgłoszeń mieszkańców przyjętych przez Straż Miejską w Gliwicach w latach 2016–2020	166
Wykres 13.	Liczba zgłoszeń z monitoringu miejskiego w latach 2016–2020.....	166
Wykres 14.	Liczba kontroli spalania odpadów w latach 2017–2020.....	167
Wykres 15.	Liczba ujawnionych wykroczeń dotyczących termicznego przekształcania odpadów poza spalarniami w latach 2016–2020.....	168
Wykres 16.	Liczba kontroli miejsc przebywania osób bezdomnych w latach 2016–2020.....	168
Wykres 17.	Liczba kontroli osób bezdomnych w latach 2016–2020.....	169
Wykres 18.	Liczba kontroli ładu i porządku publicznego w latach 2016–2020	169
Wykres 19.	Liczba kontroli przebiegu imprezy w latach 2016–2020	170
Wykres 20.	Liczba osób doprowadzonych do Izby Wytrzeźwień lub miejsca zamieszkania w latach 2016–2020	170
Wykres 21.	Liczba pojazdów usuniętych z drogi w trybie art. 50a PRD (wraki pojazdów) w latach 2016–2020	171
Wykres 22.	Liczba pojazdów usuniętych z drogi w trybie art. 130a PRD (np. z miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych) w latach 2016–2020.....	171
Wykres 23.	Liczba założonych blokad w latach 2016–2020	171

Spis infografik

Infografika 1.	Środki przeznaczone na zadania Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego w latach 2013–2020.....	26
Infografika 2.	Liczba organizacji pozarządowych działających w mieście w latach 2016–2020...	30
Infografika 3.	Nakłady finansowe na utrzymanie i remonty dróg, infrastruktury rowerowej oraz remonty obiektów inżynierskich w latach 2016–2020	36
Infografika 4.	Mapa tras rowerowych w Gliwicach	55
Infografika 5.	Nowe podmioty gospodarcze funkcjonujące dzięki wsparciu finansowemu w latach 2016–2020.....	78
Infografika 6.	Wysokość Środków Funduszu Pracy pozostających w dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy z przeznaczeniem na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w latach 2016–2020 [tys. zł]	83
Infografika 7.	Wysokość kontraktów gliwickich podmiotów leczniczych (m.in. szpitali, przychodni, zakładów leczenia ambulatoryjnego i innych placówek) z NFZ w przeliczeniu na jednego mieszkańca w latach 2016–2020 [zł]	104
Infografika 8.	Liczba wynalazków zgłoszonych do Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej przez Politechnikę Śląską w latach 2016–2020	145
Infografika 9.	Liczba zgłoszonych dóbr intelektualnych do Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej przez Politechnikę Śląską w latach 2016-2020	145

Urząd Miejski w Gliwicach Biuro Rozwoju Miasta

ul. Jasna 31a
tel. 32 338 65 50
brm@um.gliwice.pl

www.gliwice.eu